KNYGOS *PRARASTOJI ŠVIESA* AUTORIUS

MICHAEL CONNELLY

AKIVARAI

MICHAEL CONNELLY

AKIVARAI

Jotema

UDK 820(73)-3
Co149

Michael Connelly
THE NARROWS
New York, Little, Brown and
Company, 2004

ISBN 9955-13-065-2

Skiriu Merės Makyvoj Koneli Lavel,
sergėjusios mūsų šešetą nuo akivarų, atminimui

Jie paprasčiausiai pakeitė vieną pabaisą kita ir vietoj slibino dabar bijomasi gyvatės, tykančios akivare ir lūkuriuojančios progos čiupti ir praryti prie jos prisiartinusius.

DŽONAS KINSIS, *berniuko, nugarmėjusio į akivarą, tėvas*
Los Angeles Times, *1956-ųjų liepos 21-oji*

KO GERO, NEABEJOTINAI ŽINAU tik viena: tiesa tavęs neišlaisvina. Nors girdėjau šimtus kartų tai bylojant kitus ir pats daugybę sykių kartojau ankštuose kambarėliuose ir kalėjimo kamerose, akindamas atskalūnus ir apdriskėlius išpažinti man savo nuodėmes, tai buvo tik melas, akių dūmimas. Tiesa negelbsti ir nesuteikia sielai ramybės, nepakylėja virš širdį slegiančio melo, paslapčių bei skaudulių naštos. Išklojamos tiesos užgula pašėlusiu slogučiu, gramzdina į tamsybių viešpatiją, kur aplink šmėkši vien pamėklės ir niekuo dėtos jų aukos. Šioje viešpatijoje tiesos nesidairyk: jos nė kvapo. Tik gulte užgulantis pikto alsavimas, besiskverbiantis į šnerves. Aš tai žinau.

Suvokiau žengiąs tenai ir tąkart imdamasis šios bylos. Žinojau traukiąs tokiu keliu, kuris visad mane atves į tyvuliuojančius nelabojo akivarus, kuriuose manęs laukia slogi ir karti tiesa. Tačiau vis tiek nedvejodamas nė akimirkos žengdavau ten link. Traukdavau kaskart neramiai laukdamas iš pasalų užgriūvančio pikto, it žvėris suleidžiančio į mane dantis ir nusitempiančio gilyn į akivarą.

1

JI SKENDĖJO BEGALINĖJE AKLINOJE TAMSOJE. Visiškoje tyloje. Niekur. Rachelė Voling pasijuto nyranti iš sapno ir pramerkė akis.

Kurį laiką gulėjo žvelgdama į lubas. Girdėjo už lango ūžaujant vėją ir į stiklą brazdinančias azalijos šakeles. Ji ėmė spėlioti, ar bus pakirdusi nuo šio, ar nuo kokio kito name nuaidėjusio garso. Tada sučirškė mobilusis telefonas. Garsas jos nėmaž neišgąsdino. Moteris ramiai ištiesė ranką naktinio stalelio link. Priglaudusi ragelį prie ausies, ji žvaliai atsiliepė.

— Agentė Voling, — tarė ji.

— Rachele? Čia Šerė Dėj.

Rachelė juto, jog tai bus ne įprastas iškvietimas įvykio vieton. Šerė Dėj darbavosi FTB. Nuo tos bylos jau buvo praslinkę ketveri metai. Ir nuo to laiko Rachelė kasdieną laukė šio skambučio.

— Kur esi, Rachele?

— Namie. Kur kitur?

— Na, žinau, jog dabar pluši milžiniškame kvartale. Maniau, gal...

— Aš Rapid Sityje, Šere. Kas nutiko?

— Jis vėl pasirodė. Grįžo.

Rachelei net paširdžius sugniaužė. Galvoje plykstelėjęs ėmė suktis vienas už kitą kraupesnių iš atminties nyrančių vaizdų spiečius. Ji užsimerkė. Šerei Dėj nė nereikėjo paminėti pavardės. Rachelė žinojo, jog tai Backus. Poetas vėl pasirodė. Kaip jie ir laukė. Tarsi užkratas, ilgus metus glūdintis kraujyje ir staiga nuberiąs odą klaikiais šašais.

— Klok.

— Prieš tris dienas mus pasiekė siuntinys. Jame...

— Prieš tris dienas? Delsėte tris...

— Ne. Viską kuo kruopščiausiai ištyrėme. Siuntinys buvo adresuotas tau. Į Maniakų skyrių. Pašto skyrius pristatė jį mums, mes peršvietėme ir tada atplėšėme.

— Kas buvo viduje?

— VNS prietaisas.

Visuotinio nustatymo sistemos prietaisas. Ilgumos ir platumos koordinatės. Praeitais metais vienoje byloje Rachelei teko su tokiu susidurti. Pagrobimo atvejis Bedlandse, kur mergaitė savo kelią iš stovyklos žymėjo VNS. Radę prietaisą jos kuprinėje, jie tada atsekė mergaitę grįžus iki stovyklos ir aptiko ten jos lūkuriavusio ir nusivijusio vyro pėdsakus. Tąkart išgelbėti mergaitės nesuskubta, tačiau jeigu ne VNS, apskritai nebūtų jos radę.

— Kas buvo tame prietaise?

Rachelė atsisėdo ir nukorė kojas per lovos kraštą. Laisvą ranką sugniaužė į kumštį ir prispaudė prie krūtinės. Šerė Dėj ėmė dėstyti toliau. Rachelė prisiminė kažkada ją buvus tik naujokę, paskirtą biure jos globai, stebinčią ir besimokančią iš savo vyresniosios porininkės darbo. Dešimtmetis, praleistas po bylų griūtimi, ją užgrūdino. Šerė Dėj jau nebebuvo tas nedrąsus, nemokantis plaukti ančiukas.

— Jame įrašytos vienos koordinatės. Modžavas. Kalifornijos valstijos pakraštyje, Nevadoje. Vakar nuskridome ten ir nuvykome į pažymėtą vietą. Ištyrėme ją termometrijos metodais, atlikome dujų mėginius. Vakare aptikome pirmąjį kūną, Rachele.

— Kieno?

— Kol kas dar nežinia. Seno žmogaus palaikai išgulėję jau ilgą laiką. Tai tik pradžia. Kasimo darbai stumiasi lėtokai.

— *Pirmąjį* kūną? Kiek jų iš viso?

— Man išvykstant, jau buvo aptikti keturi. Regis, esama dar daugiau.

— Mirties priežastis?

— Kol kas nenustatyta.

Rachelė tylomis mąstė. Pirmieji į galvą šovę klausimai: kodėl ten ir kodėl kaip tik dabar?

— Rachele, skambinu ne tik pranešti. Poetas grįžo, todėl be tavo pagalbos neišsiversime.

Rachelė patylomis linktelėjo. Ji negalėtų ten nevykti.

— Šere?

— Ką?

— Iš ko sprendžiate, kad siuntinys atkeliavo ne nuo ko nors kito, o nuo jo?

— Mes nesprendžiame. Tvirtai žinome. Ką tik gavome patvirtinimą, jog pirštų atspaudas ant VNS prietaiso yra jo. Keisdamas baterijas, ant vienos paliko nykščio žymę. Tai Robertas Backus. Jis vėl pasirodė.

Rachelė lėtai atgniaužė kumštį ir ėmė tyrinėti savo plaštaką. Šioji nė nevirptelėjo, buvo tarsi iškalta iš marmuro. Iki tol kaustęs siaubas, kurio garsiai nieku gyvu nebūtų pripažinusi, kažkur pranyko. Pašėlusiai sutvinkčiojęs, gyslomis ūžte suūžė kraujas. Šiluma. Laukė šio skambučio. Miegodama visada laikė mobilųjį greta. Be abejo, jos darbas ir taip įpareigoja tai daryti. Nuolatiniai iškvietimai. Tačiau širdies gilumoje Rachelė iš tiesų laukė tik šio skambučio.

— Koordinačių taškas VNS įvardytas raidėmis, — pertraukė tylą Dėj. — Dvylikos ženklų deriniu. Jis tą vietą pažymėjo „Labas Rachele“. Kaip tik dvylika ženklų. Regis, tavęs nepamiršo. Tarsi kažką regztų ir šauktų tave į dvikovą.

Rachelės galvoje šmėstelėjo vyro, atbulomis išpuolančio pro lango stiklą ir dingstančio tamsoje, vaizdas.

— Atvažiuoju, — tarė ji.

— Mūsų štabas įsikūręs Las Vegase. Iš ten bus patogiau sekti ben-

drą padėtį. Rachele, tik pasisaugok, gerai? Na, supranti, nežinia ką jis gali būti sumanęs. Būk budri.

— Gerai. Įprastas reikalas.

— Pranešk man, kokiu skrydžiu atvyksi, ir aš tave pasitiksiu.

— Gerai, — pakartojo Rachelė.

Ji spustelėjo išjungimo mygtuką. Paskui, ištiesusi ranką, įjungė lempą ant naktinio staliuko. Galvoje šmėstelėjo tąnakt regėtas sapnas: juodo vandens ir dangaus virš jo ramybė — tarsi tamsūs veidrodžiai žvelgtų vienas į kitą. Ir ji, kyburiuojanti tarp jų.

2

KAI PASIEKIAU NAMUS LOS ANDŽELE, Grasielė Makaleb jau laukė manęs prie savo automobilio. Ji atvyko sutartu laiku, o aš užtrukau. Paskubomis pastatęs savuosius ratus, iššokęs pasisveikinau. Regis, ji ant manęs nėmaž neširdo.

— Grasiele, dovanokite, kad vėluoju. Dešimtajame kelyje patekau į ryto spūstis.

— Nieko tokio. Turėjau progos pasimėgauti čionykšte ramybe.

Man atrakinus ir stumtelėjus duris, šios užkliuvo už pašto, gulinčio viduje ant grindų. Kad atidaryčiau duris, teko susirietus užkišti ranką už durų ir išlupti iš po jų laiškus.

Atsitiesęs grįžtelėjau į Grasielę ir mostelėjau ranka, kviesdamas užeiti. Ji žengtelėjo pro mane į vidų. Dėl susiklosčiusių aplinkybių negalėjau jai nusišypsoti. Praeitą kartą teko matytis laidotuvėse. Atrodė po jų dar neatsigavusi, jos akis ir lūpų kampučius vis dar kaustė skausmas.

Jai šmėkštelint pro mane ankštu prieangiu, padvelkė saldžiais citrusų kvepalais. Taip pat ji buvo išsikvėpinusi ir per laidotuves, kai suėmiau jos rankas savosiomis, tariau užuojautos žodžius ir siūliau, jei tik kuo galėčiau, visokeriopai pagelbėti. Tąkart Grasielė visa buvo

apsitaisiusi juodai. Šįkart vilkėjo margą vasarinę suknelę, išties geriau derančią prie kvepalų. Mostelėjau ranka jai žengti į svetainę ir pasiūliau įsitaisyti ant sofos. Pasiteiravau, ar nenorėtų ko išgerti, nors žinojau galįs pasiūlyti, jeigu dar buvo likę, alaus bei vandens iš čiaupo.

— Dėkoju, pone Bošai. Kol kas ne.

— Prašyčiau vadinti mane Hariu. Nesu pratęs, kad į mane kreiptųsi „pone Bošai".

Pamėginau jai nusišypsoti, tačiau jos lūpos nė nevirptelėjo. Net nežinau, kodėl tikėjausi išvysti jas krustelint. Jai per savo gyvenimą teko tiek daug išbandymų. Mačiau televizijos laidą. Ir dabar ta netektis. Įsitaisiau minkštakrėslyje priešais sofą ir laukiau ją prabylant. Grasielė atsikrenkštė.

— Ko gero, spėliojate, kodėl pageidavau su jumis susitikti. Kai skambinau, buvau ganėtinai nekalbi.

— Kaip jums patogiau, — atsiliepiau. — Be abejo, išties ėmiau sukti galvą. Kas nors nutiko? Kuo galėčiau jums padėti?

Ji patylomis linktelėjo ir pažvelgė į delnuose laikomą nedidukę, tamsią, karoliukais siuvinėtą rankinę. Veikiausiai bus nusipirkusi ją laidotuvėms.

— Nutiko klaikiai keblus dalykas, ir aš net nenumanau, į ką galėčiau kreiptis. Iš Terio esu ganėtinai prisiklausiusi apie policiją, — na, jų darbą, — todėl žinau, jog į juos kreiptis neverta. Bent jau kol kas. Be to, jie patys pas mane turėtų prisistatyti. Ko gero, jau netrukus. Tačiau iki to laiko man reikia patikimo žmogaus, į kurį galėčiau atsiremti. Aš jums atsilyginsiu.

Atsirėmęs alkūnėmis į kelius, sunėriau pirštus ir palinkau jos link. Iki šiol mudu matėmės vos kartą — per laidotuves. Su jos vyru kadaise išties bičiuliavomės, tačiau pastaruosius kelerius metus mūsų santykiai buvo pašliję ir dabar jau, deja, niekados nepasitaisys. Todėl patyliukais stebėjausi, apie kokį pasitikėjimą manimi ji čia šneka.

— Ką tokio Teris jums pasakojo, kad nutarėte galinti manimi pasitikėti ir kreiptis pagalbos? Juk mudu, Grasiele, galima sakyti, nepažįstami.

Ji patvirtinamai linktelėjo.

— Kartą man Teris viską išklojo. Papasakojo apie paskutinę judviejų drauge narpliotą bylą. Kas tąkart nutiko ir kaip išgelbėjote vienas kitam gyvybę. Tame laive. Todėl nutariau galinti jumis pasikliauti.

Aš patylomis linktelėjau.

— Vienas jo ištartas sakinys apie jus man ypač įstrigo, — pridūrė ji. — Pasak Terio, judviejų nuomonės apie kai kuriuos dalykus gerokai skyrėsi. Matyt, jis turėjo galvoje veikimo būdus. Tačiau galiausiai pridūrė, jog jeigu iš visų policininkų ir agentų, su kuriais jam teko dirbti, reikėtų pasirinkti vieną porininką kokiai nors žmogžudystės bylai narplioti, tai būtumėte jūs. Tik jūs. Anot Terio, todėl kad niekados nenuleistumėte rankų ir žengtumėte iki galo.

Man sugniaužė gerklę. Tarsi būčiau girdėjęs patį Terio Makalebo balsą, tariantį šiuos žodžius. Pasiteiravau jos, nors atsakymą jau žinojau.

— Kuo galėčiau jums padėti?

— Norėčiau, kad ištirtumėte jo mirties aplinkybes.

3

NORS IR TIKĖJAUSI TOKIO Grasielės Makaleb prašymo, išgirdęs jį, susimąsčiau. Teris Makalebas prieš mėnesį mirė savo motorlaivyje. Skaičiau apie tai *Los Angeles Sun*. Ši žinia į laikraščius pateko tik dėl to filmo. FTB agentui persodinama širdis, ir jis sumedžioja savo donoro žudiką. Tikrų tikriausias Holivudo sapnų fabriko pasakojimas. Pagrindinį vaidmenį, nors buvo keliais dešimtmečiais vyresnis už Terį, vaidino Klintas Istvudas. Filmas susilaukė drungnoko pripažinimo, tačiau Teris pakankamai pagarsėjo, kad žinią apie jo mirtį paskelbtų šalies laikraščiai. Tąkart paryčiais parsiradęs į savo būstą prie pat vandenyno, pakėliau prie durų gulintį šviežutėlį *Sun* numerį. Terio mirčiai buvo skirta nedidukė pastraipa po skelbimais.

Akims užkliuvus už tos žinios, širdis nejučia virptelėjo. Naujiena užklupo netikėtai, nors, be abejo, nebuvo it griaustinis iš giedro dangaus. Teris jau senokai tarsi gyveno jam pridėtą laiką. Tačiau nei pati žinia, nei tai, ką išgirdau per laidotuves, įtarimų man nesukėlė. Sustojo jam persodinta širdis. Ji plakė naujajam šeimininkui šešerius metus, daugiau nei vidutiniškai prastuksi persodintos širdys, tačiau galiausiai neatlaikė kaip ir pirmoji.

— Na, esu nustebęs, — tariau Grasielei. — Juk jis plaukiojo išsinuomojamu motorlaiviu su vairininku ir susmuko. Kaip skaičiau, sustojo širdis.

— Taip, išties, — atsiliepė ji. — Tačiau paaiškėjo ir kai kurių naujų aplinkybių. Pageidaučiau, kad jas ištirtumėte. Žinau, jūs jau pasitraukėte iš tarnybos policijoje, tačiau mudu su Teriu per žinias girdėjome apie praeitų metų įvykį.

Ji apsidairė po svetainę ir mostelėjo rankomis. Be abejo, turėjo galvoje jovalą mano name, kuris atsirado po tragiško pirmosios privačios bylos tyrimo.

— Žinau, jog jūs vis dar imatės bylų, — tęsė ji. — Judu su Teriu panašūs. Ir jis niekaip nevaliojo atsižadėti senojo darbo. Kai kurie policininkai tokie iki kaulų smegenų. Tąkart mudviem per žinias išgirdus apie čionykščius įvykius, Teris ir pasakė, jog prireikus pasirinktų jus. Dabar man tai rodosi tarsi užuomina, kad jeigu jam kas nutiktų, kreiptis pagalbos į jus.

Aš tylomis linktelėjau ir nudelbiau akis.

— Išklokite tas naujas aplinkybes, ir pasakysiu, ar galėsiu kuo pagelbėti.

— Juk judu išties siejo glaudus ryšys, ar ne?

Aš dar kartą linktelėjau.

— Pasakokite.

Ji atsikrenkštė. Paskui pasislinko ant paties sofos kraštelio ir pradėjo dėstyti:

— Aš dirbu sesele. Nežinau, ar jums teko matyti tą filmą, tačiau jame aš pavirtau padavėja. Tai netiesa. Aš — seselė. Išmanau mediciną. Ligoninės darbą ir taip toliau.

Vėl tylomis linktelėjau.

— Teismo ekspertizė atliko Terio skrodimą. Jokių smurto žymių nebuvo matyti, tačiau jo paprašė daktaras Hansenas — Terio kardiologas — vildamasis nustatyti tikslias mirties priežastis.

— Na, — tariau aš. — Ir ką jie aptiko?

— Nieko. Turiu galvoje, nieko ypatingo. Širdis paprasčiausiai liovėsi plakusi, ir jis mirė. Tai nebūtų nieko keisto. Atliekant skrodimą buvo matyti suplonėję ir susiaurėję širdies sienelių raumenys. Kardiomiopatija. Kūnas atmetinėjo širdį. Dar buvo paimta įprastų kraujo mėginių. O paskui jo kūną atidavė man. Teris visad kartodavo nenorįs būti palaidotas žemėje, todėl buvo kremuotas. Po laidotuvių ceremonijos mes su vaikais ir Badžiu išplaukėme į jūrą ir įvykdėme Terio valią. Išbarstėme jo pelenus. Į vandenį. Tai buvo išties jaudinanti akimirka.

— Kas tas Badis?

— Jiedu drauge su Teriu įsteigė motorlaivių nuomos verslą. Jo bendrininkas.

— A, tikrai. Minėjote.

Linktelėjau ir mintyse apmečiau pasakojimą, sukdamas galvą, kur čia galėtų slypėti jos apsilankymo pas mane priežastis.

— Kas aptikta kraujo mėginiuose? — pasiteiravau.

Ji papurtė galvą.

— Kai ko neaptikta.

— Ko?

— Teris vartodavo kalną vaistų. Rydavo juos saujomis. Tik jie ir palaikė jo gyvastį. Todėl kraujo analizės išvados nusidriekė per pusantro puslapio.

— Jūs gavote jas?

— Išvados buvo atsiųstos daktarui Hansenui. Jis tai ir pastebėjo. Paskambinęs pranešė man, jog išvadose trūksta kai kurių vaistų, kurie ten privalėtų būti. *CellCept* ir *Prograf*. Mirties dieną kraujyje jų nebuvo.

— Tai, ko gero, gyvybiškai būtini vaistai?

Ji linktelėjo.

— Būtent. Jis kasdien išgerdavo po septynias kapsules *Prograf*. Ir po dvi *CellCept*. Tai buvo pagrindiniai jo vaistai, stabdantys širdies atrofiją.

— Be jų jis būtų miręs?

— Ilgiausiai pratraukęs tris ar keturias dienas. Tokiu atveju akimoju išsivysto širdies nepakankamumas. Būtent taip ir nutiko.

— Kodėl jis liovėsi juos gėręs?

— Nesiliovė, todėl ir kreipiuosi į jus. Kažkas, siekdamas jį nužudyti, pakišo jam blogus vaistus.

Mintyse patyliukais dar kartą persijojau jos pasakojimą.

— Visų pirma iš ko sprendžiate, kad Teris nesiliovė gerti šių vaistų?

— Kadangi tiek aš pati, tiek Badis ir jų keleivis, tąkart plaukęs motorlaiviu, savo akimis regėjome jį tai darant. Jie abu man paliudijo. Be to, jau jums minėjau, kad esu medicinos seselė. Jeigu būtų liovęsis gerti vaistus, tučtuojau būčiau pastebėjusi.

— Taigi tvirtinate, kad vaistus jis gėrė tiksliai kaip nurodyta, tačiau šie buvę netikri. Kažkieno pakeisti tyčia. Kas jus verčia taip manyti?

Ji akivaizdžiai suirzo. Greičiausiai jai atrodė, kad aš tik užsispyręs dairausi įvairiausių šunkelių, užuot drožęs nosies tiesumu.

— Tuojau paaiškinsiu, — tarė ji. — Praslinkus savaitei po laidotuvių, dar ničnieko blogo neįtardama ir mėgindama grįžti į įprastas kasdienybės vėžes, iššlaviau visus vaistus iš Terio spintelės. Na, jie klaikiai brangūs. Nenorėjau, kad prapultų be naudos. Yra neišgalinčių jų įsigyti. Net mes vos išgalėjome. Terio draudimo lėšos jau buvo išsekusios, ir gavome kreiptis į medicinos šalpos draugiją.

— Taigi vaistus atidavėte kitiems?

— Taip, transplantacijos praktikoje gyvuoja toks paprotys. Kai kas nors...

Ji nutilusi nuleido akis.

— Suprantu, — tariau. — Grąžinote ligoninei.

— Taip. Pravers kitiems. Medicina tokia pašėlusiai brangi. Teris turėjo jų atsargų dar mažiausiai dviem mėnesiams. Kažkam tai atsieitų kalną pinigų.

— Taigi.

— Todėl persikėlusi keltu per sąsiaurį, pristačiau viską į ligoninę. Ten be galo apsidžiaugė, o aš maniau jau sutvarkiusi po Terio mirties viską, ką galėjau. Esu dviejų vaikų mama, pone Bošai. Kad ir kaip būtų sunku, privalau gyventi toliau. Dėl jų.

Mano galvoje šmėstelėjo mintis apie dukrą. Niekada nebuvau jos matęs, bet Teris man apie ją pasakojo. Pasakė jos vardą ir kodėl ją taip pavadino. Spėliojau, ar Grasielei žinoma ši istorija.

— Ar pranešėte apie tai daktarui Hansenui? — pasiteiravau jos. — Jeigu kažkas pakišo netikrus vaistus, jų neįspėjus...

Ji papurtė galvą.

— Ligoninėje griežtai reikalaujama nepažeisti pakuotės. Kruopščiai patikrinami visi buteliukai. Na, jų sandarumo plėvelės, galiojimo laikas, serijos numeris, tikrinama, ar bendrovės nėra atšaukusios jų vartojimo. Viskas buvo gerai. Niekas nebuvo prikišęs prie jų nagų. Bent jau prie tų, kuriuos grąžinau ligoninei.

— Tačiau?

Ji pasislinko dar arčiau krašto.

— Tie likusieji laive. Praimti buteliukai, kurių negalėjau perduoti, kadangi ligoninės taisyklės tą draudžia.

— Pastebėjote, jog kažkas prie jų kišo nagus?

— Ten buvo likusi dienos dozė *Prograf* ir dviejų dienų dozė *CellCept*. Subėrusi kapsules į hermetiškus maišelius, patraukiau į Avalono kliniką. Anksčiau ten dirbau. Pripūčiau laboratorijoje miglos, papasakojau, neva draugė aptikusi šias kapsules skalbiamų sūnaus kelnių kišenėje. Ji trokštanti sužinoti, ką sūnus vartojąs. Laboratorijai atlikus tyrimus, paaiškėjo, jog kapsulės — visos be išimties — netikros. Pripildytos paprasčiausių baltų miltelių. Trintų ryklio kremzlių. Tokiais prekiaujama homeopatijos krautuvėse arba internetu. Jie laikomi vaistu nuo vėžio. Milteliai lengvai pasisavinami ir nekartūs. Kadangi jie supilti į kapsules, skonio skirtumo Teris tikrai nebūtų pajutęs.

Iš nedidukės savo rankinės ji išsitraukė sulankstytą voką ir ištiesė jį man. Jame gulėjo dvi kapsulės. Baltos, su mažyčiu rausvu punktyru šonuose.

— Jos iš tų praimtų buteliukų?

— Taip. Keturias daviau ištirti savo draugei, dvi pasilikau.

Pavertęs voką, sužvejojau vieną kapsulę ir suėmęs trūktelėjau. Jos cilindriukai lengvai atsiskyrė. Iš jų į voką pasipylė baltučiai milteliai. Savo akimis įsitikinau, kad panorėjus nesunkiai galima iš jų išpilti vaistus lauk ir šiupteleti kokio niekalo.

— Vadinasi, Grasiele, Teris, tąkart plaukiodamas motorlaiviu ir manydamas geriąs žūtbūt reikiamus jam vaistus, išties gėrė visišką šlamštą. Tiesą sakant, sparčiai stumiantį jį mirties link.

— Būtent.

— Iš kur jūs gavote šias kapsules?

— Iš klinikų vaistinės. Tačiau prie jų nagai galėjo būti prikišti bet kur.

Ji kiek patylėjo, leisdama man sugromuliuoti žinių laviną.

— Ko ketina imtis daktaras Hansenas? — pasiteiravau.

— Jis sakėsi negalįs to nutylėti. Jeigu kapsulės gadintos klinikoje, privalu tai išsiaiškinti, kadangi gali kilti pavojus kitų ligonių sveikatai.

— Menkai tikėtinas dalykas. Juk jūs minėjote, kad sugadinti du skirtingi vaistai. Greičiausiai tai padaryta ne pačioje ligoninėje, o jiems jau atsidūrus pas Terį.

— Taigi. Daktaras Hansenas irgi tokios pat nuomonės. Tačiau jis tvirtino, kad vis tiek privaląs pranešti pareigūnams. Nežinau, kokiai tarnybai priklausytų tirti tokį atvejį. Pati ligoninė yra Los Andžele, tačiau Teris pasimirė motorlaivyje keturiasdešimt kilometrų nuo San Diego krantų. Todėl...

— Ko gero, tirti iš pradžių imtųsi pasieniečiai, paskui byla galiausiai patektų į FTB. Po keleto dienų. Tačiau jūs galėtumėte susisiekti tiesiai su jais. Nesuprantu, kodėl užuot tai padariusi kreipiatės į mane.

— Paprasčiausiai negaliu į juos kreiptis. Bent jau kol kas.

— Kodėl? Drąsiai galite. Jums verčiau vykti ten. Papasakokite apie tai jo buvusiems bendradarbiams. Jie tučtuojau imsis tirti, Grasiele. Galvą guldau.

Ji pakilo ir, priėjusi prie stumdomųjų balkono durų, pažvelgė į gatvės tarpeklį. Virš jo tirštu rūku tvyrojo smogas.

— Juk jūs dirbote Žmogžudysčių skyriuje. Pats galite numatyti, kaip viskas klostytųsi. Kažkas troško Terio mirties. Du skirtingi vaistai jokiu būdu negali būti sugadinti atsitiktinai. Kiltų klausimas, kas turėjo progų prikišti nagus prie tų buteliukų. Kas galėtų turėti dingstį? Be abejo, įtarimas pirmiausia kristų ant manęs pačios, ir giliau kapstytis jie gal nė nesivargintų. Aš dviejų vaikų motina. Man nevalia savo gyvenimą statyti ant kortos.

Ji atsigręžė ir pažvelgė į mane.

— Juk negalėjau to padaryti.

— Kokį turėtumėt motyvą nužudyti savo vyrą?

— Na, visų pirma pinigai. Tebegalioja jo gyvybės draudimas nuo darbo FTB laikų.

— Visų pirma? Vadinasi, yra ir kitų galimų priežasčių?

Ji nudelbė žvilgsnį į grindis.

— Išties mylėjau savo vyrą. Tačiau mūsų santuoka pastaruoju metu buvo kiek pašlijusi. Porą savaičių iki mirties jis nakvodavo atskirai, motorlaivyje. Ko gero, todėl ir sutiko plukdyti keleivius į tokią tolimą kelionę. Paprastai plaukiodavo tik dienomis.

— Grasiele, kokia buvo jūsų nesantaikos priežastis? Jeigu imsiuosi šios bylos, privalau žinoti.

Ji gūžtelėjo pečiais, tarsi pati abejotų, ir paskui išklojo:

— Man įgriso mūsų gyvenimas saloje. Ką čia slėpti, troškau grįžti atgal į žemyną. Tačiau kai darbavosi FTB, pasaulis jam ilgainiui ėmė rodytis it kiekvieno tykanti klaiki žarijų duobė. Teris norėjo apsaugoti nuo jo vaikus. Aš prieštaravau. Man atrodė, jog jie privalo pažinti pasaulį, kad vėliau nepalūžtų.

— Nesutarėte tik dėl to?

— Buvo ir dar kai kas. Pykau, kad jis ir palikęs tarnybą nesiliovė tyręs bylų.

Aš pakilau iš minkštakrėslio ir priėjęs atsistojau greta jos prie balkono durų. Stumtelėjęs pravėriau jas, ir į vidų plūstelėjo gaivaus oro gūsis. Man dingtelėjo, jog reikėjo pravėdinti namą tik įžengus. Oras viduje buvo priplėkęs. Juk dvi savaites buvau išvykęs.

— Kokių bylų?

— Judu panašūs it broliai. Abiem neduoda ramybės tie, kurių nepavyko sučiupti. Jis laive laikė šūsnį bylų.

Prieš keletą metų man buvo tekę lankytis tame motorlaivyje. Kajutės priekyje Teris buvo įsirengęs darbo kabinetą. Atmintyje šmėstelėjo dėžė su bylomis ant viršutinio gulto.

— Ilgą laiką jis mėgino nuo manęs slėpti, tačiau kai yla galiausiai išlindo iš maišo, liovėsi slapukavęs. Paskutiniuosius du mėnesius dažnokai plaukdavo į žemyną. Na, kai nebūdavo užsakomųjų kelionių. Mes be paliovos dėl to pykomės, tačiau jis paprasčiausiai nukirsdavo negalįs imti ir visko mesti.

— Jis tyrė vieną bylą ar daugiau?

— Nenumanau. Jis man niekados nesipasakodavo, aš neklausinėjau. Man tai nerūpėjo. Tik norėjau, kad liautųsi ten painiojęsis. Skirtų daugiau laiko vaikams, o ne tiems.

— Tiems?

— Na, žmonėms, kurių niekaip nepajėgdavo išmesti iš galvos — žmogžudžiams ir jų aukoms. Jų artimiesiems. Jis buvo tarsi apsėstas. Kartais man imdavo rodytis, kad jie jam rūpėjo labiau nei šeima.

Tardama šiuos žodžius, ji pakėlė į tolį akis. Pro praviras balkono duris tarsi nesiliaujančios stadiono ovacijos girdėjosi ataidintis eismo gaudesys. Aš pradariau duris iki galo ir žengiau į balkoną. Dirstelėjęs žemyn į automobilių knibždėlyną, staiga prisiminiau prieš metus čia vykusias žūtbūtines grumtynes. Išnešiau sveiką kailį ir netrukus sužinojau tapęs tėvu kaip ir Teris Makalebas. Per tą tuziną mėnesių išmokau perskaityti savo dukters akyse tai, ką Teris kartą pasakojosi išvydęs savosios. Atkakliai ieškojau jose to, ką minėjo Teris. Už tai jam esu išties skolingas.

Grasielė irgi žengtelėjo į balkoną.

— Ar pagelbėsite man? Tikiu savo vyro žodžiais apie jus. Tik jūs galite padėti man ir drauge jam.

„Bei, ko gero, pačiam sau", — patyliukais pamaniau. Dirstelėjęs žemyn, išvydau jūros automobilių stikluose sužėrėjusius vakarėjančios saulės atšvaitus. Tarsi mane būtų ėmę varstyti tūkstančiai sidabro akių.

— Gerai, — tariau. — Imuosi.

4

SU PIRMUOJU SAVO PAŠNEKOVU susitikau Kabrilo prieplaukoje San Pedre. Visados mėgdavau lankytis pakrantėje, nors ten užsukdavau retokai. Net nežinau kodėl. Kartais taip esti, kad pamiršti kokį nors dalyką iki to laiko, kol netyčia jo nepakartoji ir neprisimeni mėgstąs. Pirmą kartą čia atsibeldžiau per savo klajones, būdamas šešiolikos. Anuomet apsistojau šioje prieplaukoje ir ištisomis dienomis darydavausi tatuiruotes bei stebėdavau įplaukiančius tunų prikrautus žvejybos tralerius. Nakvynei įsitaisydavau nerakinamame vilkike „Pumpurėlis". Taip leidau dienas, kol manęs nesučiupo uosto viršininkas ir neišsiuntė atgalios į prieglaudą su ant krumplių ištatuiruotu šūkiu *Laikykis*.

Kabrilo prieplauka nuo tų laikų buvo jau gerokai pasikeitusi. Krovinių dokų, kuriuose slampinėjau prieš daugelį metų, neliko nė padujų. Dabar čia spietėsi vien pramogai skirti laiveliai. Virš betoninių prieplaukos pylimų styrojo miškas burinių valčių stiebų, o už jų virtinėmis puikavosi prašmatnios, ne vieną milijoną kainuojančios jachtos.

Buvo ir paprastesnių. Badžio Lokridžo burlaivis nepanėšėjo į plaukiojančius rūmus. Lokridžas, kaip minėjo Grasielė Makaleb, jos vyro laivų nuomos verslo bendrininkas ir artimiausias bičiulis Terio gyvenimo pabaigoje, gyveno dešimties pėdų ilgio burlaivyje, kurio denyje nelabai buvo kur ir koją pastatyti. Visur dryksojo klaikus jovalas. Jeigu Lokridžas gyventų name, prie jo tikrai ant plytų kiurksotų automobilis be ratų, o viduje pūpsotų kaugės senų laikraščių.

Jis, atsiliepęs prie vartų įtaisytu telefonu, atšovė užraktą ir išniro iš kajutės mūvėdamas trumpomis kelnėmis, įsispyręs į basutes ir užsitempęs nunešiotus ir taip nuskalbtus marškinėlius, kad užrašas ant jų buvo nebeįskaitomas. Grasielė jau iš anksto jį buvo perspėjusi apie mano apsilankymą. Jam pranešta tik tiek, kad pageidauju su juo apie kai ką šnektelėti.

— Na, — tarė jis, žengdamas nuo laivo ant prieplaukos, — Graselė sakė, jog tiriate Terio mirties aplinkybes. Ko gero, dėl draudimo?

— Galima sakyti ir taip.

— Tai jūs privatus seklys?

— Na, panašiai.

Kai panoro žvilgtelėti į mano pažymėjimą, parodžiau jam laminuotą licencijos, išduotos Sakramente, kopiją. Išvydęs mano vardą, jis iš nuostabos kilstelėjo antakį.

— Jeronimas Bošas. Kaip tas pamišėlis dailininkas, ką?*

Šią pavardę retas būdavo girdėjęs. Smalsus vyriokas.

— Kai kas laiko jį pamišėliu. Kitiems atrodo, kad jis pranašiškai tiksliai žvelgė į mūsų ateitį.

Išvydęs licenciją, jis liovėsi žvelgęs į mane iš padilbų ir tarė, jog mudu galime šnektelėti laive arba patraukti iki krautuvėlės ir ten pasikalbėti prie kavos puodelio. Man magėjo užmesti akį į jo buveinę, — tai bet kokio tyrimo pamatas, — tačiau nenorėdamas išsiduoti pasakiau, kad šiek tiek kofeino tikrai nepakenktų.

Krautuvėlė buvo įrengta laive, stovinčiame kiek tolėliau prieplaukoje. Žingsniuodami ten link plepėjome apie šį bei tą. Daugiausia teko išklausyti Badžio nusiskundimų, esą jis buvęs nevykusiai pavaizduotas toje kino juostoje, sukurtoje remiantis Makalebo istorija, kai po atlikto širdies persodinimo jis įsitraukė į savo donoro žudiko paiešką.

— Jie nors kiek atsilygino už sutikimą vaizduoti jūsų personažą? — pasiteiravau.

— Be abejo, tačiau tai visai kas kitka.

— Kodėl? Leiskite sau pinigus ir nieko neimkite į širdį. Juk tai tik filmas.

Prie krautuvėlės stovėjo keletas staliukų su kėdėmis, todėl mes ten ir išsinešėme gerti kavą. Man nespėjus nė prasižioti, Lokridžas pilte apipylė klausimais. Leidau jam netrukdomam pasireikšti. Laikiau jį vienu svarbiausių savo tyrimo švietalų, kadangi buvo Terio Makalebo

* Orig. *Hieronymus Bosch* — įžymus Nyderlandų XV–XVI a. tapytojas.

bičiulis ir vienas iš dviejų jo mirties liudininkų. Todėl siekdamas kaip įmanoma labiau jį prisijaukinti nepertraukiau tos klausimų krušos.

— Kur dirbote anksčiau? — paklausė jis. — Gal policijoje?

— Taip. Beveik tris dešimtmečius. Los Andžele. Pusę to laiko Žmogžudysčių skyriuje.

— A, žmogžudystės. Vadinasi, Siaubas — jūsų pažįstamas?

— Kas?

— Na, turiu galvoje Terį. Aš vadindavau jį Siaubu.

— Kodėl?

— Nežinau. Tiesiog taip jį pakrikštijau. Visiems prilipdydavau pravardes. Teriui gyvenimas rodėsi kupinas siaubo, na, pats žinote. Tai ir vadinau jį Siaubu.

— Įdomu, kokią pravardę parinktumėte man?

— Jums...

Jis lėtai nužvelgė mane tarsi skulptorius, vertindamas priešais jį riogsantį granito luitą.

— Hm, jūs — Lagaminas Haris.

— Kodėl?

— Kadangi jūs it aptrintas kelioninis lagaminas.

Aš tylomis linktelėjau.

— Kaip pirštu į akį.

— Taigi, pažinojote Siaubą?

— Taip. Teko drauge narplioti keletą bylų, kai jis darbavosi FTB. Ir vieną jau po širdies persodinimo.

Jis spragtelėjo pirštais ir dūrė į mane smiliumi.

— A, prisiminiau, jūs tas policininkas. Viešėjote jo laive tąnakt, kai užgriuvo tiedu jus nudobti ketinę gorilos. Išgelbėjote jo kailį suvaręs kulką vienam iš jų, o paskui Teris atsigręžęs nudėjo kitą ir išgelbėjo jus.

Aš linktelėjau.

— Išties. Badi, ar galėčiau jūsų kai ko pasiteirauti?

Jis mostelėjo rankomis į šalis, rodydamas esąs mano paslaugoms.

— Žinoma, ir taip jau vienas užgožiau mikrofoną.

Išsitraukęs pasidėjau ant stalelio užrašų knygutę.

— Ačiū. Na, iš pradžių gal papasakokite apie tą paskutinį reisą.

— Ką būtent norėtumėte sužinoti?

— Viską.

Lokridžas atsiduso.

— Užsakymas kaip reikiant, — tarstelėjo.

Tačiau ėmė pasakoti. Iš pradžių pakartojo tą patį, ką man teko skaityti Las Vegaso laikraščiuose ir girdėti per pačias laidotuves. Taigi Makalebas su Lokridžu leidosi į keturių dienų reisą su trimis nakvynėmis — plukdė užsakovą į Kalifornijos Bajos įlanką žvejoti kardžuvių. Paskutiniąją žygio dieną, jiems grįžtant į Avalono uostą Katalinoje prie vairo stovėjęs Makalebas staiga susmuko. Tuomet jie buvo per 22 mylias nuo kranto, pusiaukelėje tarp San Diego ir Los Andželo. Perdavė pagalbos pranešimą pasieniečiams, ir pastarieji atsiuntė gelbėjimo sraigtasparnį, kuriuo Makalebas buvo pristatytas į Long Byčo ligoninę, deja, jau miręs.

Kai baigė, linktelėjau ir leidau suprasti, kad jo pasakojimas visiškai atitinka tai, ką jau esu girdėjęs.

— Ar pats savo akimis matėte, kaip jis sukniubo?

— Ne. Tačiau akimoju pajutau, kad įvyko kažkas nelemta.

— Ką turite galvoje?

— Na, jis stovėjo laivūgalyje prie vairo. Mudu su užsakovu tuo metu buvome kajutėje. Laivas plaukė į šiaurę, namo. Užsakovas buvo iki soties prisižvejojęs, todėl jau nė nevilkome blizgės. Teris spaudė nosies tiesumu atgal, kokių dvidešimt penkių mazgų greičiu. Ir mudviem su Otu — tuo žveju — sėdint kajutėje, laivas staigiai kryptelėjo devyniasdešimties laipsnių kampu į vakarus. Atgal į atvirą vandenyną. Nustebęs pasilypėjau kopėtėlėmis ir, iškišęs galvą, išvydau Terį kadaruojantį ant vairo. Susmukusį it maišas. Kai prie jo prišokau, dar buvo gyvas, tačiau jau niekuo negalėjau jam pagelbėti.

— Ko griebėtės?

— Kadaise teko darbuotis gelbėtoju Venis Byče. Pirmosios pagalbos įgūdžių dar nepraradau. Šūktelėjau ateiti Otui ir griebiausi gaivinti Terį, o tuo tarpu Otas stojo prie vairo ir iškvietė pasieniečius. Man

taip ir nepavyko atgaivinti Terio, tačiau nesilioviau daręs dirbtinio kvėpavimo iki pat pasirodant sraigtasparniui. Jie ganėtinai užtruko, kol mus pasiekė.

Pasižymėjau tai savo užrašų knygutėje. Ne todėl, kad būtų ypač svarbu, o tik siekdamas Lokridžui parodyti savo dėmesį.

— Po kiek laiko atskrido sraigtasparnis?

— Po dvidešimties, dvidešimt penkių minučių. Nesu tikras, tačiau be paliovos gaivinant žmogų atrodė kaip ištisa amžinybė.

— Taip. Visi, su kuriais teko šnekėtis, vienbalsiai tvirtino, kad padarėte viską, kas tik buvo įmanoma. Vadinasi, jis taip ir neištarė nė žodžio? Paprasčiausiai akimoju susmuko ant vairo.

— Taip.

— O kokius paskutinius jo žodžius prisimenate?

Lokridžas, suraukęs kaktą, ėmė kramtyti nykščio nagą.

— Stebiuosi, kaip man pačiam šis klausimas anksčiau nešovė į galvą. Regis, paskutinį kartą girdėjau Terio balsą jam priėjus prie kajutės angos turėklų ir šūktelėjus mums, kad būsime uoste dar iki nusileidžiant saulei.

— O po kiek laiko pajutote laivą pasukant nuo kurso?

— Po kokio pusvalandžio, gal dar vėliau.

— Ar iš Terio šūktelėjimo nepasirodė, jog jis prastai jaustųsi ar panašiai?

— Ne, jo balsas buvo kaip visada. Nieku gyvu nebūtum galėjęs pamanyti, kad netrukus jis kris it pakirstas.

— Jau keturias dienas buvote jūroje, ar ne?

— Taip. Visą laiką buvome greta, kadangi užsakovui teko pagrindinė kajutė. Mudu su Teriu miegodavome laivapriekio kajutėlėje.

— Ar Teris gerdavo vaistus kasdien? Na, visas jam skirtas piliules.

Lokridžas užtikrinamai pakinkavo galva.

— Be abejo, nuolatos jas ryte rydavo. Kiekvieną rytą ir vakarą. Mudviem drauge teko atlikti daugybę reisų. Tai jam buvo kaip malda, kuria pradėdavo savo budėjimą. Niekada jos nepraleisdavo. Pastarojoje kelionėje taip pat.

Tebevaizdavau kažką žymįs užrašų knygutėje, tylėdamas ir vildamasis, kad Lokridžas pasakos toliau. Tačiau jis nutilo.

— Ar negirdėjote kokių jo užuominų, jog vaistų skonis arba poveikis keistas?

— Tai jūs dėl šito? Mėginate įrodyti, kad Teris gėrė ne tuos vaistus ir bandote išvengti draudimo mokėjimo? Jeigu būčiau žinojęs, ko čia atsibeldėte, nebūčiau jūsų prisileidęs nė per patrankos šūvį.

Tai išpyškinęs, jis jau kėlėsi eiti. Aš, sučiupęs jį už alkūnės, sulaikiau.

— Sėskitės, Badi. Be reikalo karščiuojatės. Aš ne iš draudimo.

Jis sunkiai šlumštelėjo atgal į kėdę ir pašnairavo į alkūnę, kurią buvau sugriebęs.

— Tada ko jūs čia ieškote?

— Pats kuo puikiausiai nutuokiate. Paprasčiausiai noriu įsitikinti, ar Terio mirties aplinkybės išties tokios, kokios ir turėjo būti.

— Turėjo būti?

Sumečiau nevykusiai surezgęs sakinį.

— Na, kitaip sakant, tikrinu, ar kas prie to nebus prisidėjęs.

Lokridžas ilgokai tylėdamas vėrė mane žvilgsniu ir galiausiai lėtai linktelėjo.

— Manote, kad jam galėjo būti pakištos ne tos arba padirbtos piliulės?

— Galimas daiktas.

Lokridžas tvirtai suspaudė lūpas. Regis, jo ryžtas buvo nuoširdus.

— Jums reikia kokios nors pagalbos?

— Iš tiesų taip. Rytoj iš pat ryto vykstu į Kataliną. Ketinu apžiūrėti laivą. Gal jūs irgi galėtumėte ten atvykti?

— Žinoma.

Žinojau, kad vėliau teks atvėsinti jo entuziazmą, tačiau kol kas nevertėtų aitrinti jam širdies.

— Puiku. Jeigu neprieštaraujate, pateiksiu jums dar keletą klausimų. Kas buvo tas užsakovas? Ar anksčiau su Otu teko susidurti?

— Taip, mudu Otą į žvejybą plukdydavome porą kartų per metus. Jis yra tos salos gyventojas, ir tik dėl to nuomodavosi laivą kelioms

dienoms. Žinote, mūsų verslas klibikščiavo kaip tik dėl šios priežasties, tačiau Siaubui visa tai, rodos, buvo nė motais. Jis jautėsi patenkintas kiurksodamas laive, tenykštėje prieplaukėlėje ir dažnai ištisomis dienomis bergždžiai laukdamas klientų.

— Gerai, Badi. Išklokit išsamiau.

— Na, Teris laivą laikydavo toje saloje. Ten mūsų klientai būdavo tik turistai, užsukantys į Kataliną ir pageidaujantys porai valandų išplaukti pažvejoti. Norinčių išvykti tolėliau nepasitaikydavo. Padoriai uždirbti įmanoma tik iš trijų, keturių ar penkių dienų žygio. Vienintelė išimtis buvo Otas, porą kartų per metus sąnariams pramankštinti kakdavęs pažvejoti prie Meksikos krantų.

Lokridžo pilamų duomenų spiečius ėmė nebetilpti man galvoje. Nutariau pirma nuodugniai išklausinėti apie Makalebą ir paskui būtinai dar grįžti prie pastarojo jų keleivio Oto.

— Taigi Teriui netgi patiko turėti šiek tiek laisvo laiko?

— Taip. Aš jį vis mygdavau: „Perkraustykime savo verslą į žemyną, išplatinkime skelbimus ir klientų turėsime iki soties". Tačiau jis visuomet atsisakydavo.

— Ar kada nors teiravotės kodėl?

— Pageidavo likti saloje. Nenorėjo nuolat gyventi atskirai nuo šeimos. Be to, jam rūpėjo turėti laiko savo byloms.

— Turite galvoje senąsias jo bylas?

— Jas ir dar keletą naujų.

— Kokių naujų?

— Nežinau. Jis be paliovos karpydavo straipsnius iš laikraščių, dėliodavo juos į bylų aplankus, skambinėdavo ir taip toliau.

— Laive?

— Taip, laive. Grasielė namuose būtų tučtuojau ėmusi griežti dantį. Teris minėjo ją dėl to širsdamas. Kartais jiedu taip susipliekdavo, jog jis likdavo nakvoti laive. Man regis, jiedu kivirčijosi dėl tų jo bylų. Jam įnikus narplioti kokią aplinkybę, ji galiausiai liepdavo Teriui lindėti laive tol, kol ją išspręs.

— Teris jums tai pasakojo?

— Pats girdėjau savo ausimis.

— Ar žinote, kokia byla jis domėjosi pastaruoju metu?

— Ne, jis man nepasakojo. Pagelbėjau jam narplioti tą širdies donoro nužudymo bylą, tačiau po to jis nebeprileido prie bylų.

— Jūs dėl to neįsižeidėte?

— Nelabai. Nors, visada buvau pasirengęs jam pagelbėti. Žvejoti nusikaltėlius kur kas įdomiau nei žuvis, tačiau man, priešingai nei Teriui, tai nebuvo neatskiriama mano gyvenimo dalis.

Šis jo sakinys nuskambėjo it šablonas, tarsi Badis kartotų kadaise Makalebo jam mestelėtą paaiškinimą. Nutariau kol kas giliau nekapstyti ir atidėti vėlesniam laikui.

— Dabar grįžkime prie Oto. Kiek kartų teko su juo plaukti į žūklę?

— Tai buvo trečioji, pala — ketvirtoji mūsų išvyka.

— Visada Meksikos link?

— Beveik.

— Kuo jis verčiasi, kad gali sau tai leisti?

— Pensininkas. Regis, lygiuojasi į garsiuosius žvejus, trokšta sužvejoti juodąją kardžuvę ir pasikabinti jos iškamšą svetainėje ant sienos. Jis pasiturintis. Sakėsi kažkuo prekiavęs, tačiau kuo, nesidomėjau.

— Pensininkas? Kiek jam metų?

— Nežinau, maždaug penkiasdešimt penkeri.

— Kur darbavosi?

— Žemyne. Ko gero, Long Byče.

— Minėjote, kad jis mėgsta žuvauti ir pramankštinti sąnarius. Ką turėjote galvoje?

— Būtent tą ir turėjau. Kai išvykę į žvejybą grįždavome nakvoti į Kabo uostą, jis visada pas kažką išlėkdavo.

— Vadinasi, paskutinio reiso metu kasnakt grįždavote į Kabo uostą?

— Pirmas dvi naktis į Kabo, trečiąją praleidome San Diego uoste.

— Kas spręsdavo, kur nakvoti?

— Na, Otas visuomet pageidaudavo sukti į Kabą, o San Diegas kaip tik pusiaukelėje, pakeliui į namus. Atgal visada vykstame palengvėle.

— Tai ką Otas veikdavo Kabe?

— Kaip jau minėjau, ten jo kažkas laukdavo. Abu mūsų nakvynės vakarus jis išsičiustijęs traukė į miestą. Ko gero, pas kokią nors senjoritą. Kažkam porą kartų skambino mobiliuoju.

— Jis vedęs?

— Regis, taip. Veikiausiai todėl ir leisdavosi į keliones su nakvynėmis. Žmona manydavo jį kur nors jūroje sau žvejojant. Turbūt nė nenumanė, kad užsuka į Kabo Margaritos — turiu galvoje ne tą kokteilį.

— Ar Teris eidavo į miestą?

Badis į šį klausimą atsakė nesusimąstydamas.

— Neee, Teriui tos brastos nerūpėjo ir jis visados likdavo laive. Nė kojos iš jo nekeldavo.

— Kodėl?

— Nežinau. Tvirtindavo neturįs ką veikti mieste. Man atrodo, tai buvo savotiškas jo prietaras.

— Koks?

— Na, žinote, kapitonas niekada nepalieka savo laivo ir panašiai.

— O jūs pats?

— Dažniausiai tūnodavau laive su Teriu. Tik kartais nukakdavau į kokį barą ar dar kur nors.

— O per paskutiniąją kelionę?

— Ne, likau laive. Mažai turėjau pinigų.

— Vadinasi, tąkart Teris taip pat nekėlė kojos iš laivo?

— Taip.

— Ir laive, be jūsų, Oto ir jo, niekas kitas nesilankė?

— Tai... Na, ne visai.

— Kaip tai? Kas lankėsi laive?

— Grįžtant antrą kartą nakvoti į Kabo uostą, mus sustabdė *federales*. Meksikos pasieniečiai. Du pareigūnai įšoko pas mus ir porą minučių šniukštinėjo po laivą.

— Kodėl?

— Tai buvo įprastas patikrinimas. Retkarčiais vis sulaiko, išmelžia sau duoklę ir paleidžia.

— Kyšį?

— Kyšį, duoklę, mokestį — gali vadinti kaip nori.

— Šįkart viskas vyko taip pat?

— Aha. Teris salone ilgai nelaukęs įbruko pareigūnams penkiasdešimt dolerių, jie pasidalijo.

— Jie apieškojo laivą? Naršė po Terio vaistus?

— Ne, nespėjo. Kyšis ir duodamas, kad to išvengtum.

Susizgribau, kad lioviausi savo užrašų knygutėje žymėtis faktus. Išgirdau daug nežinomų dalykų ir nujaučiau, jog daugelį jų vertėtų dar kaip reikiant panarplioti, tačiau nutariau, kad pradžiai pakaks. Kol kas išnarpliosiu ką turiu, o išnirusius kitus raizgalynės galus paliksiu rytojui. Nuojauta man kuždėjo, jog prireikus bet kada vėl galėsiu kreiptis į Badį Lokridžą, pasijutusį svarbiu tyrimo dalyviu. Paprašiau nurodyti tikslias prieplaukų, kuriose jie nakvojo plukdydami Otą, vietas ir pasižymėjau jas užrašų knygutėje. Paskui dar kartą pasitikslinau dėl kitą dieną mūsų jau sutarto susitikimo prie Makalebo laivo. Pasakiau jam, kad kelsiuosi į salą pirmuoju keltu, ir jis tučtuojau mane patikino plauksiąs tuo pačiu. Atsisveikinome prie staliuko, kadangi jis dar rengėsi užsukti į krautuvėlę kažkokių prekių.

Kai švystelėjome plastmasinius kavos puodukus į šiukšlių dėžę, jis palinkėjo man sėkmės.

— Kas čia gali slypėti, nežinia. Tačiau jeigu Terio žūtį išties kas nors suorganizavo, išgriebkite jį, kad ir kas tai būtų. Suprantate, ką noriu pasakyti?

— Taip, Badi, manau, kad suprantu. Iki rytojaus.

— Iki.

5

TĄ VAKARĄ, KAI PASKAMBINAU DUKRAI Į LAS VEGASĄ, ji paprašė manęs pasekti pasaką. Jai dar tik penkeri ir ji visados prašo manęs kokios dainelės ar pasakaitės. Man kur kas lengviau

ką nors sekti nei niūniuoti. Medė turi nušiurusį juodą katiną, vardu Bevardis, todėl pageidaudavo, kad aš suriesčiau išgalvotą nutikimą, kupiną didžiausių pavojų ir neregėto ryžto, su šlovinga pabaiga, kaip Bevardis išpainioja paslaptingą įvykį, suranda pasiklydusį gyvūnėlį arba vaiką, arba pamoko kokį nedorėlį.

Paporinau jai pasakojimą, kaip Bevardis surado pasiklydusį katiną Žydrių. Medė klausėsi užgniaužusi kvapą, o kai baigiau, paprašė dar vieno nutikimo, tačiau jau buvo vėlus metas, ir aš pasakiau turįs reikalų. Tada ji nei iš šio, nei iš to paklausė, ar Berniukas Dešriukas ir Karališkoji Varškė yra vyras ir žmona. Aš šyptelėjau stebėdamasis jos galvelės žvitrumu. Patvirtinau juodu esant susituokusius, ir Medė pasiteiravo, ar jie laimingi.

Kartais pasidingoja, kad gyvenimas visiškai apkarto ir išbluko. It išsivadėjęs alus jis jau niekada netaps šviežias. Tačiau vaikystės giedra tarsi priverčia laiką iš naujo sutvinksėti, ir užlieja širdį šiluma. Sužinojau tai vėlokai, tačiau, laimė, ne per vėlai. Juk gyvenimas išties niekada nevirsta aklagatviu. Man širdį užgula tarsi akmeniu galvojant apie pasaulį, su kuriuo Medei neišvengiamai teks susidurti. Aš tikrai nenorėjau jai išdėstyti karčių gyvenimo pamokų. Nuo gyvenimo vingių ir patirties nuosėdų jaučiausi it suterštas raupų. Kodėl turėčiau ir ją sutെršti? Atvirkščiai — pats troškau mokytis iš Medės.

Todėl jai patvirtinau, kad Berniukas Dešriukas ir Karališkoji Varškė išties be galo laimingi drauge. Jaučiausi neturįs teisės griauti jos pasakų pajautos. Gyvenimas ją ir be manęs sparčiai išblaškys.

Kai palinkėjau dukrai labos nakties, širdį smilktelėjo vienatvė. Neseniai grįžau iš dviejų savaičių viešnagės pas Medę, per kurias mudu įpratome būti drauge. Pasitikdavau ją po mokyklėlės, stebėdavau plaukimo treniruotėje, keletą kartų net gaminau pietus savo nedideliame, prie oro uosto išsinuomotame butelyje. Vakarais, kai jos mama iškeliaudavo į kazino lošti pokerį, veždavau Medę namo ir, paguldęs miegoti, palikdavau ją auklės globai.

Kol jai sukako ketveri, nė nenutuokėme vienas kitą esant. Tai suteikė mūsų bendravimui džiugesio ir keblumo. Taip netikėtai užkluptas tėvystės, atsidaviau jai visa širdimi ir stengiausi kaip įmany-

damas. Medės gyvenime staiga tarsi iš po žemių išdygo dar vienas tai pasirodantis, tai pranykstantis artimasis. Papildomas priglaudimas ir bučkis į viršugalvį. Tačiau ji taip pat žinojo, kad dėl šito, tarsi iš mėnulio nukritusio vyro jos mama prisikentėjo ir išliejo daugybę ašarų. Mudu su Eleonora stengdavomės, kad dukrytė negirdėtų mūsų barnių ir išsprūstančių dygių žodžių, tačiau kartais sienos išties tampa per plonos, ir nuo vaikų, kaip įsitikinau, nieko nepaslėpsi. Jie akimoju tave perkanda.

Eleonora Viš išsaugojo nuo manęs tokią paslaptį. Dukterį. Tą dieną, kai ji galiausiai pranešė apie Medę, man šmėstelėjo mintis, jog pasaulis iš tikrųjų yra nuostabus. Bent jau manasis. Tamsios dukters akys kaip du vandens lašai primenančios manąsias, švietė kaip išganymas. Tąkart nepastebėjau visai šalia drykstančių šešėlių. Juodų it degutas. Ir tokių pat kraupių. Šviesiausioje mano laimės akimirkoje glūdėjo ir daugelio slogių dienų pranašas. Dienų, kai niekaip nesilioviau laužęs galvą, kodėl tiek laiko nuo manęs buvo slepiama. Todėl netrukus po tos akimirkos, kai man pasidingojo žėrinti mano gyvenimo pilnatvė, suvokiau nevaliojąs jos išlaikyti, nepajėgiąs mainais į gautą laimę užmiršti kažkur tolumoje šmėkšinčios išdavystės.

Ko gero, koks kitas, tvirtesnis vyras būtų pajėgęs. Aš — ne. Todėl iškeliavau iš Eleonoros ir Medės namų. Mano butą Las Vegase sudaro vienas nuomojamas kambarys kitoje oro uosto, — iš jo nuosavais lėktuvais palošti atzvimbę turčiai limuzinais švilpia į kazino, — automobilių stovėjimo aikštelės pusėje. Taigi viena koja stoviu Las Vegase, o kita vis dar Los Andžele, iš kurio tikrai niekur neįstengiu išvykti visam laikui, nebent kada nors — kojomis į priekį.

Man irgi palinkėjusi saldžių sapnų, dukrytė perdavė ragelį tą retą vakarą namie buvusiai mamai. Mūsų santykiai tuo metu buvo tvinkte pritvinkę įtampos. Dėl dukters. Širdau, kad jos mama vakarus leidžia lošimų namuose. Kad mergaitė pietauja greito maisto užkandinėse. Kad auga mieste, žėrėte žėrinčiame visu savo nuodėmingu spindesiu.

Tačiau aš nieko negalėjau pakeisti. Žinau, jog toks mano nerimas gali pasirodyti liguistas, kadangi Los Andžele nuodėmės ir

blogio neką mažiau, tačiau vis tiek trokštu, kad duktė augtų kur kitur. Tokį savo norą grįsčiau delikačiu skirtumu tarp svajonės ir troškimo. Los Andželas kvėpuoja svajonėmis, kurios, šiaip ar taip, esti tyresnis dalykas, padedantis nepasiklysti prieš akis besisukančiame kasdienybės kaleidoskope. Las Vegasas visai kitoks. Mano galva, tai troškimų, galiausiai vedančių į nuosmukį, perykla. Verčiau jau mano dukra gyventų kitur. Kaip ir jos mama. Metas tai baigti. Būdamas šalia savo mergytės ir vis labiau ją įsimylėdamas, drauge jaučiu tvinkstant ryžtą perkirsti šį Gordijaus mazgą.

Kai Medė perdavė ragelį savo mamai, mudu nelabai turėjome apie ką šnekėtis, todėl aš tik pasakiau, jog kai būsiu laisvesnis, vėl susisieksiu su Mede. Tuo mūsų pokalbis baigėsi. Dedant ragelį, širdis keistai smilktelėjo. Ne iš vienatvės ar tuštumos. Tai senos mano draugės, su kuriomis išmokau sugyventi. Širdperša kilo iš baimės, kas laukia tavo brangaus žmogaus, dėl kurio nedvejodamas paaukotum gyvybę.

6

KITĄ RYTĄ PIRMUOJU KELTU 9.30 jau buvau Katalinoje. Keldamasis skambtelėjau Grasielei Makaleb, jog atvykstu, todėl ji pasitiko mane prieplaukoje. Rytas buvo saulėtas ir vaiskus, ir aš mėgaute mėgavausi grynutėliu vandenyno oru. Kai priartėjau prie vartelių į krantinę, kur būrelis žmonių laukė atvykstančiųjų, Grasielė man nusišypsojo.

— Labas rytas. Labai džiaugiuosi, kad atvykote.

— Ką jūs. Aš dėkingas, kad pasitikote.

Plaukdamas spėliojau, kad saloje veikiausiai manęs jau lauks ir Badis Lokridžas. Tarp kelto keleivių jo nesimatė, todėl pamaniau, jog bus atkakęs iš vakaro.

— Badžio dar nėra?

— Ne. Jis taip pat atplauks?

— Norėjau pasidairyti po laivą drauge su juo. Žadėjo netgi keliauti pirmuoju keltu, tačiau kažkur prašapo.

— Na, čia kursuoja du keltai. Kitas atplauks į salą po keturiasdešimt penkių minučių. Ko gero, įsėdo į aną. Nuo ko pradėsite?

— Iš pradžių norėčiau pašniukštinėti po laivą.

Mudu nužingsniavome į jachtų prieplauką ir pripučiama motorine valtimi arklio galios varikliuku nupūkšėjome į akvatoriją, kur pririštos prie švartavimo plūdurų ant bangų suposi eilėmis išrikiuotos jachtos. Terio laivas „Atsivejanti jūra" buvo priešpaskutinis antroje eilėje. Kai valtis prie jo priartėjo ir galiausiai bumbtelėjo į laivūgalį, smilktelėjo grėsmės nuojauta. Šiame motorlaivyje į anapilį iškeliavo Teris. Mano bičiulis ir Grasielės vyras. Pradėjęs kokią nors bylą, paprastai kliaudavausi viena savo amato gudrybe — visada stengdavausi patirti ją emocijomis. Išgyvendamas tai, ko imiesi, darbuojiesi it prisuktas ir nuojauta tuomet tarsi kuždėte kužda, ko griebtis. Be abejo, šios bylos nė nereikėjo stengtis išgyventi. Juk vien dėl to aš čia ir atvykau.

Žvilgtelėjau į laivo pavadinimą, juodomis raidėmis išrašytą ant laivūgalio, ir prisiminiau, kaip kartą Teris jį man paaiškino. Pasak jo, atsivejančia jūra vadinama tokia ypač klastinga banga, užklumpanti netikėtai, iš užpakalio. Išties geras pavadinimas. Keista, tačiau pats Teris vis tiek nepastebėjo, kaip kažkas prie jo prisėlino iš už nugaros.

Atsargiai žengtelėjau į katerio laivūgalį ir jau siekiau pripučiamos valties virvės, idant galėčiau ją pririšti prie laivo, tačiau Grasielė rankos mostu mane sustabdė.

— Aš į jį nelipsiu.

Ir tarsi norėdama užbėgti už akių bet kokiems galimiems mano įkalbinėjimams, ji, papurčiusi galvą, ištiesė ryšulėlį raktų. Aš paėmiau juos ir tylomis linktelėjau.

— Man paprasčiausiai sunku ten būti, — tarė ji. — Jau to vieno karto, kai surinkau vaistus, buvo per akis.

— Suprantama.

— Grįšiu ir paliksiu motorinę valtį prieplaukoje — tam atvejui, jeigu pasirodytų Badis.

— Jeigu?

— Juo negali pasikliauti. Bent jau taip sakydavo Teris.

— O jeigu jis taip ir nepasirodys, kaip aš grįšiu į krantą?

— Paprasčiausiai pasigaukite vandens taksi. Jie praplaukia pro šalį maždaug kas penkiolika minučių. Užmokestį galite įrašyti į mano sąskaitą. Beje, mes taip ir neaptarėme jūsų atlygio.

Ji apie tai iš mandagumo turėjo užsiminti, nors ir taip buvo aišku, kad ėmiausi šios bylos tik kaip velionio bičiulis.

— Apie tai negali būti nė kalbos, — tariau. — Prašyčiau jūsų išpildyti tik vieną mano norą.

— Kokį?

— Teris kartą pasakojo man apie judviejų dukterį. Minėjo, kad ji vardu Žydrė.

— Taip. Pats jį išrinko.

— Ar kada nors minėjo, kodėl būtent tokį?

— Sakė, jog vardas jam paprasčiausiai patinkąs. Minėjo pažinojęs merginą tokiu vardu.

Aš netardamas nė žodžio linktelėjau.

— Jeigu pageidaujate man atsilyginti, be abejo, po visko, norėčiau kada nors ją pamatyti.

Grasielė kurį laiką stovėjo tylomis, paskui sutikdama linktelėjo.

— Ji labai šauni mergaitė. Tikrai.

— Nė neabejoju.

— Hari, jūs pažinojote ją? Tą merginą, kurios vardą Teris davė mūsų dukteriai?

Kurį laiką tylėdamas žvelgiau į ją ir galiausiai linktelėjau.

— Taip, galima sakyti, kad pažinojau. Jeigu norėsite, kada nors, pasitaikius progai, galėsiu apie ją papasakoti.

Ji suskato stumtis nuo katerio. Aš pašokau jai į pagalbą.

— Mažesnis raktelis nuo durų į laivo saloną. Nuo ko kiti, neturėtų kilti keblumų. Viliuosi, aptiksite kokį nors pėdsaką.

Aš vėl tylomis linktelėjau ir mostelėjau saujoje sugniaužtais raktais, tarsi ketindamas jais atrakinti visas pasipainiojusias man duris.

Palydėjęs ją akimis grįžtančią prieplaukon, perlipau per laivūgalį į atvirą kabiną. Iš pagarbos bičiuliui, prieš nerdamas į laivo vidų, ko-

pėtėlėmis užkopiau ant kapitono tiltelio. Nutraukiau brezentą, kuriuo buvo uždengtas vairavimo įtaisas ir kurį laiką stovėjau prie vairo ir vairininko krėslo, iš Bado Lokridžo pasakojimo įsivaizduodamas čia sukniumbantį Terį.

Blizgančiu rakteliu iš Grasielės man įteikto ryšulėlio atsirakinęs slankiojamąsias veidrodžio duris, žengiau į laivo vidų. Palikau jas neuždarytas, kad vėdintųsi. Viduje tvyrojo sūrus šleikštus dvokas. Sumečiau jį atsklindant nuo žvilgančių blizgėmis meškerių ir ričių, sukrautų palubėje ant lentynos. Ko gero, po paskutinio reiso jų niekas nepraplovė. Nebuvo kada. Be to, kuriems galams tą daryti?

Iš pradžių rengiausi leistis į laivapriekio kajutę, kur, kaip žinojau, Teris laikė savo bylas. Tačiau nutariau ten užsukti paskiausiai. Nusprendžiau pradėti nuo salono ir paskui palengva leistis žemyn.

Salono dešiniame pasienyje stovėjo kušetė, minkštakrėslis ir nedidelis staliukas, atsiremiantis į navigacijos stalą su žemėlapiais už viduje įtaisytos vairavietės. Kairėje stovėjo stalas su raudona oda iš abiejų pusių apmuštais suolais. Televizorius buvo įtaisytas sienelėje, skiriančioje stalą su suolais nuo virtuvėlės; tolėliau buvo matyti laipteliai, kaip žinojau, vedantys žemyn į laivapriekio kajutes, vonią ir tualetą.

Salonas buvo tvarkingas ir švarus. Apsidairęs po jį, patraukiau prie stalo su navigacijos žemėlapiais ir ėmiau darinėti stalčius. Makalebas čia laikė savo verslo popierius. Aptikau klientų žurnalą ir užsakymų kalendorių. Taip pat kredito kortelių, kuriomis su juo atsiskaitinėjo klientai, čekius. Banko sąskaitos išrašus ir čekių knygelę. Užmetęs akį į kasos knygą, išvydau, jog beveik visas pajams surydavo išlaidos kurui, uosto mokesčiams, žvejybos įrankiams ir maisto atsargoms. Neaptikęs jokių įrašų apie įmokas grynaisiais, sumečiau, kad greičiausiai jie ir sudarė visą pelną.

Apatiniame stalčiuje gulėjo aplankas su negaliojančiais čekiais. Jų buvo vos keletas, be to, pasitaikiusių ganėtinai retokai ir ne itin didelėms sumoms, taigi negalėjusių perdėm pakenkti verslui.

Man krito į akis, jog tiek čekių knygelėje, tiek daugelyje įvairiausių dokumentų kaip įmonės valdytojų ar savininkų buvo įrašytos Badžio Lokridžo ir Grasielės pavardės.

Grasielė man minėjo, kad Teris buvo priverstas slėpti savo uždarbį dėl nustatyto maksimalių pajamų dydžio. Šis buvo išties elgetiškas, o jį viršijęs Teris netektų teisės į valstybės finansuojamą medicinos pagalbą. Ją praradus, reikėtų pačiam mokėti už medikamentus, o tai žmogui su persodinta širdimi reikštų tiesų kelią į visišką bankrotą.

Aplanke su negaliojančiais čekiais taip pat aptikau ir šerifo protokolo, visiškai su jais nesusijusio, kopiją. Jis buvo surašytas prieš du mėnesius dėl *Atsivejančioje jūroje* įvykdytos vagystės. Kaip ieškovas protokole buvo įvardytas Badis Lokridžas, ir išvadose pažymėta, kad vienintelis iš laivo pavogtas daiktas buvęs nešiojamasis visuotinio nustatymo sistemos prietaisas *Guliver 100*. Jis protokole įvertintas 300 dolerių. Pastaboje pažymėta, kad ieškovas negali nurodyti jo serijos numerio, kadangi išlošęs prietaisą kortomis iš nepažįstamo vyro ir niekada nė nepamanęs pasižymėti jo identifikacijos duomenų.

Užmetęs akį į visus navigacijos stalo stalčius, vėl grįžau prie klientų žurnalo ir ėmiau atidžiai skaityti visų klientų, samdžiusių jachtą per porą mėnesių iki Terio mirties, pavardes. Nė viena iš jų man nepasirodė išgalvota ar įtartina, neaptikau nė menkiausios galinčios tą byloti Terio ar Badžio pastabos. Tačiau vis tiek išsitraukiau užrašų knygutę, kurią laikau užpakalinėje džinsų kišenėje, ir persirašiau į ją visų klientų pavardes, užsakymų numerius ir išvykų datas. Atlikęs šį darbą, įsitikinau, kad reisai nebuvo reguliarūs. Savaitę galima buvo laikyti sėkminga, jeigu pasitaikydavo trys ar keturios pusės dienos išvykos. Viena savaitė buvo apskritai tuščia, kitą atliktas vos vienas reisas. Akivaizdu, jog Badis buvo teisus mygdamas perkelti verslą į žemyną ir sulaukti daugiau klientų ir rimtesnių užsakymų. Makalebui šis nuomos verslas tebuvo pomėgis, todėl nieko keista, jog jis merdėjo.

Be abejo, aš numaniau tokio atmestinio jo požiūrio į verslą priežastis. Jis turėjo ir kitą pomėgį — jeigu jį galima taip pavadinti — suryjantį marias laiko. Dėdamas atgal popierius į stalčių ir rengdamasis traukti į laivapriekį, kur Teris kaip tik ir atsiduodavo tam kitam savo pomėgiui, išgirdau už nugaros šlumštelint atidaromas salono duris.

Jose išdygo Badis Lokridžas. Aš neišgirdau nei čiaudint motori-

nės valties variklio, nepajutau jos dunkstelėjimo į laivagalį ir jachtos susverdėjimo, kai į ją įsiropštė toks dručkis kaip Badis.

— Labas rytas, — pasisveikino jis. — Dovanok, kad vėluoju.

— Nieko tokio. Dar tik pradėjau dairytis.

— Gal jau aptikai ką nors įdomaus?

— Kol kas ne. Kaip tik rengiausi leistis žemyn, užmesti akį į bylas.

— Įdomu. Aš patalkinsiu.

— Tiesą sakant, Badi, būtų geriausia, jeigu susisiektum su paskutiniuoju keleiviu.

Dirstelėjau į sąrašo savo knygutėje galą.

— Otas Vudelas. Gal galėtum jam paskambinti ir paprašyti po pietų susitikti?

— Tik tiek? Pageidavai, kad atvykčiau tik dėl šito?

— Ne, turiu dar klausimų. Tavo pagalbos prireiks. Paprasčiausiai kol kas tau gal nederėtų tų dokumentų sklaidyti. Bent jau kol kas.

Nuojauta kuždėjo, kad Badis Lokridžas veikiausiai jau bus juos kuo atidžiausiai iššniukštinėjęs, tačiau mestelėjau tai tyčia. Norėjau šiek tiek mygtelėti, kol galutinai įsitikinsiu, kas tai per paukštis. Be abejo, jis buvo Makalebo bendras ir, regis, išties darė viską gelbėdamas staiga susmukusį bičiulį, tačiau savo praktikoje teko regėti ir ne tokių dalykų. Kol kas nėra jokių įtariamųjų, taigi įtariamieji visi.

— Paskambink ir paskui nusileisk į apačią.

Apsigręžęs nulipau stačiais laipteliais žemyn. Iš ankstesnių savo apsilankymų žinojau, kas kur. Dvejos durys koridoriaus kairėje vedė į laivo nosį ir sandėliuką. Už durų koridoriaus gale buvo nedidukė kajutė laivapriekyje. Dešiniosios durys vedė į kajutkompaniją, kurioje prieš ketverius metus manęs tik per plauką nenupyškino, kai Teris Makalebas suskubo kilstelėti ginklą ir nudėti vyriškį man už nugaros. Vos prieš kelias akimirkas buvau taip pat išgelbėjęs ir patį Makalebą.

Apžiūrėjau koridoriaus sieneles, dairydamasis dviejų Makalebo paleistų kulkų žymių. Lentelės storai nulakuotos, tačiau neabejotinai naujos.

Sandėliuko lentynos buvo tuščios, vonios kambarys sutvarkytas, ventiliacijos anga praverta į viršutinį denį. Atidaręs duris, kyštelėjau galvą į kajutkompaniją, tačiau nutariau apžiūrėti ją vėliau. Patraukiau prie durų koridoriaus gale ir rakteliu iš Grasielės įteikto ryšulio jas atrakinau.

Viduje viskas atrodė taip pat, kaip ir per paskutinį mano apsilankymą. Abipus laivo šonų kabojo po porą dviaukščių atlenkiamų gultų. Kairėje pusėje jie palikti miegoti — jų galvūgaliuose gulėjo plonučiai čiužiniai, susukti į ritinius ir sujuosti gumelėmis. Tačiau nuo žemutinio dešiniojo gulto buvo nuimtas čiužinys ir gulykla paversta stalu. Ant viršutinio gulto užkeltos keturios ilgos kartono dėžės, prigrūstos bylų.

Makalebo bylos. Kurį laiką stovėjau nejudėdamas ir gūdžiai žvelgiau į jas. Jeigu su juo išties buvo susidorota, ko gero, žudiko pavardė turėtų būti vienoje iš jų.

— Kada tik pageidausi.

Aš kone stryktelėjau iš netikėtumo. Man už nugaros stovėjo Lokridžas. Ir šįkart išdygęs tarsi iš po žemių. Jis šypsojosi džiaugdamasis užklumpąs mane visiškai netikėtai.

— Puiku, — atsiliepiau. — Po pietų greičiausiai pas jį ir nuvyksime. Vis tiek reikės čia padaryti pertraukėlę.

Užmetęs akį į stalą, pastebėjau ant jo baltą nešiojamąjį kompiuterį su obuolio ženklu. Ištiesęs ranką atverčiau, nelabai sumodamas, kaip toliau dirbti.

— Kai paskutinįkart pas jį lankiausi, turėjo kitokį kompiuterį.

— Aha, — patvirtino Lokridžas. — Šitą įsigijo darbui su vaizdais. Ėmė užsiiminėti skaitmeninėmis nuotraukomis ir panašiai.

Nei paragintas, nei atsiklausęs Lokridžas ištiesė ranką ir spustelėjo baltą kompiuterio mygtuką. Tasai suūžė, monitorius nušvito.

— Kokiomis nuotraukomis? — pasiteiravau.

— Na, pačiomis paprasčiausiomis, kasdienėmis. Vaikai, saulėlydžiai ir kitos nesąmonės. Ėmėsi dėl užsakovų. Na, supranti, pradėjome juos fotografuoti su laimikiais. Ir Teris galėdavo čia atėjęs tučtuojau padaryti rašomojo lapo dydžio nuotrauką. Kažkur čia yra ir dėžė tokių pigių rėmelių. Žmogus pagauna žuvį ir pasiima įrémintą nuotrauką.

Verslo dalis. Veikdavo kaip šimtas velnių. Nuo tada gerokai pagausėjo arbatpinigių.

Kompiuteris baigė krautis. Monitorius švietė švelnia žydryne, kurią išvydus galvoje akimoju šmėstelėjo mintis apie Makalebo dukterį. Dangiškajame stačiakampyje išsirikiavusios švietė keliolika piktogramų. Akis iš karto užkliuvo už bylų talpyklos. Po ja švietė užrašas BIOGRAFIJOS. Į šitas man labiausiai ir knietėjo užmesti akį. Permetęs akimis apatinį monitoriaus pakraštį, išvydau piktogramą, palmės fone vaizduojančią fotoaparatą. Kadangi Lokridžas buvo užsiminęs apie nuotraukas, dūriau į ją pirštu.

— Nuotraukos čia?

— Aha, — atsiliepė Lokridžas.

Jis vėl neprašytas uždėjo pirštą ant nediduko kvadratinio langelio klaviatūros priešakyje ir ėmė juo čiužinėti, drauge nuskraidindamas pelytės rodyklėlę ant piktogramos. Nekilstelėdamas plaštakos, jis nykščiu spustelėjo klavišą prie kvadratėlio ir monitoriuje atsivėrė naujas langas. Regis, Lokridžui šis kompiuteris buvo puikiai pažįstamas ir tai vertė spėlioti, kodėl ir kaip jis taip išmoko jį maigyti. Ar Teris Makalebas leisdavo juo naudotis ir Badžiui, — šiaip ar taip, juk jiedu buvo verslo bendrasavininkiai, — ar Lokridžas taip įsimiklino juo dirbti savarankiškai?

Monitoriuje atsivėrė langas. Jame spietėsi keletas bylų talpyklų. Daugelis iš jų buvo pavadinti datomis, dažniausiai kelių savaičių ar mėnesio tarpais. Viena talpykla buvo pavadinta PAŠTAS.

— Na, štai, — tarė Lokridžas. — Nori užmesti čia akį? Užsakovai su savo laimikiais.

— Aha, parodyk naujausias nuotraukas.

Lokridžas spragtelėjo talpyklą, pavadintą datomis, kurių paskutinė žymėjo savaitę iki Makalebo mirties. Atsivėrus talpyklos langui, jame išniro keliasdešimt nuotraukų, išdėstytų chronologine tvarka. Lokridžas spragtelėjo naujausią. Po kelių akimirkų monitoriuje sušvito nuotrauka. Joje buvo matyti išsišiepusi porelė, klaikiai apsvilinta saulės, laikanti iškėlusi kažkokią šlykščią it rupūžė rudą žuvį.

— Santa Monikos įlankos uotas, — tarė Badis. — Tikras gražuolis.

— Kas čia tokie?

— Ee... regis, jie iš Minesotos. Taip, San Paulo. Nebuvo panašūs į sutuoktinius. Na, turiu galvoje, vienas kito. Jie kurį laiką buvo apsistoję saloje. Susimetę. Tai buvo paskutinė išvyka prieš mums išplaukiant į Bają. Visos jų nuotraukos, ko gero, dar likusios fotoaparate.

— Kur tas fotoaparatas?

— Turėtų būti kažkur čia. Jeigu ne, tai veikiausiai Grasielė bus pasiėmusi.

Badis spustelėjo virš nuotraukos rodyklėlę, nukreiptą į kairę. Išniro dar viena tos pačios porelės su tuo pačiu laimikiu nuotrauka. Lokridžas nesiliovė spusčiojęs rodyklėlę, kol neužtiko kito keleivio su pėdos ilgumo rausvai baltos žuvies laimikiu atvaizdo.

— Baltasis jūros ešerys, — tarė Lokridžas. — Kaip reikiant žuviokas.

Jis yrėsi vis gilyn į praeities atvaizdus, ir prieš mano akis mirguliuodama švysčiojo žvejų ir jų laimikių procesija. Patenkintų, keleto akivaizdžiai nuo svaigalų švytinčiomis akimis. Lokridžas vardijo visas žuvis, tačiau daugelio žvejų pavardžių jau nebeprisiminė. Kai kurių neprisiminė nė vardo. Kelis įstengė apibūdinti buvus dosnius ar šykščius.

Galiausiai monitoriuje sušvito išsišiepusio vyriškio su nediduku baltuoju jūros ešeriu rankoje nuotrauka. Ją išvydęs, Lokridžas susikeikė.

— Kas nutiko? — pasiteiravau.

— Šitas šunsnukis nudžiovė tą prakeiktą mano žvejybos dėžę.

— Kokią žvejybos dėžę?

— Su VNS prietaisu. Jo darbas.

7

BACKUS SEKĖ JĄ atsilikęs per kokį trisdešimt metrų. Jis žinojo, kad net ir knibždančiame žmonių Čikagos oro uoste, jam

ėmus žaisti su FTB, ji bus išplėtusi akis ir pastačiusi ausis. Be paliovos dairysis per petį, ar kas neseka. Tiek laiko drauge su ja skristi buvo nutrūktgalviškas sprendimas. Nedidukame lėktuve iš Pietų Dakotos skrido vos kelios dešimtys žmonių. Jį palydovė įtaisė vos per kelias eiles priešais ją. Taip arti, jog jam net pasidingojo, kad pro kvepalus ir makiažą uodžia jos kūno kvapą.

Nuo pojūčio būnant greta ir tuo pat metu išliekant visiškai nematomam svaigo galva. Jam be paliovos knietėjo atsigręžti į ją, akies krašteliu dirstelėti į jos veidą, pasižiūrėti, ką ji veikia. Teks palaukti tinkamesnės progos. Kuo puikiausiai žinojo, jog laimi kruopščiai viską planuojantis ir kantriai laukiantis. Tai ir yra didžioji meistrystė, paslaptis. Tamsybės visada lūkuriuoja kažkur netoliese. Ir anksčiau ar vėliau visa praryja.

Backus nusekė paskui ją iki pat *American Airlines* išvykimo salės, kur ji galiausiai įsitaisė kėdėje prie K9 terminalo. Ten nebuvo nė gyvos dvasios. Nei keliautojų, nei bilietų tikrintojų už prekystalio. Nes Backus čia atvyko labai anksti. Jiedu abu buvo be galo ankstyvi. Lėktuvas į Las Vegasą pakils tik po dviejų valandų. Backus tai tiksliai žinojo. Jis tarsi koks nematomas angelas sargas lydės Rachelę iki pat galo.

Jis pražingsniavo pro terminalą, apsimesdamas visiškai jai abejingu, nors be galo troško išvysti, ką ji veikia laukdama skrydžio. Backus užsimetė savo didžiulį jaučio odos krepšį ant peties, kad šis užstotų jo veidą, jei Rachelė netyčia kilstelėtų akis. Jis nesibaimino galįs būti pažintas. Po tiekos skausmingų operacijų galėjo nesukti dėl to galvos. Tačiau ji gali atkreipti dėmesį, jog jis drauge skrido iš Rapid Sičio. Tai būtų negerai. Nevalia jai sukelti nė menkiausio įtarimo.

Krūtinėje daužantis širdžiai, jis eidamas pro šalį slapčia į ją dirstelėjo. Rachelė, nepakeldama galvos, buvo įnikusi į knygą. Aptriušusią nuo nuolatinio skaitymo. Iš jos puslapių it miškas styrojo geltoni užrašų lapeliai. Tačiau knygos viršelį ir pavadinimą jis kuo puikiausiai pažinojo. *Poetas*. Jinai skaito apie jį!

Jis sparčiai pražingsniavo pro šalį, kad ji nepajustų žvilgsnio ir nekilstelėtų galvos. Praėjęs dar du terminalus, pasuko į tualetą ir, įžen-

gęs į kabiną, kruopščiai užsirakino. Tada, pakabinęs krepšį ant durų pakabo, nedelsdamas ėmėsi darbo: nusiėmė kaubojaus skrybėlę, nusivilko liemenę ir, atsisėdęs ant unitazo, nusimovė aulinius.

Per penkias minutes Backus iš Pietų Dakotos kaubojaus virto Las Vegaso lošėju. Jis apsivilko šilko marškinius. Apsikarstė aukso grandinėlėmis ir žiedais. Įsivėrė vieną auskarą ir užsidėjo tamsius akinius. Prie diržo pritvirtino blizgantį mobilųjį, nors nei jis, nei jam niekas tikrai neskambins. Iš didžiojo krepšio išsitraukė taip pat ir kitą, mažesnį, MGM liūto atvaizdu puoštą krepšelį.

Sugrūdęs senuosius apdarus į naują krepšį ir persimetęs šį per petį, jis išniro iš kabinos.

Išėjęs patraukė prie praustuvės nusimazgoti rankų. Didžiavosi savimi viską taip tiksliai apgalvojęs. Būtent kruopštus ir atidus pasirengimas leido jam pasiekti tai, ko yra pasiekęs.

Galvoje šmėstelėjo būsimų įvykių vaizdai. Panelei Voling lemta leistis į tolimą kelionę, kurios pabaigoje jos laukia aklinos tamsybės bedugnė. Jo viduje skendinčios tamsybės. Rachelė užsimokės už tas kančias, kurias jam suteikė.

Jis pajuto stangrėjant kotą. Nuo praustuvės patraukė atgal į vieną iš kabinų. Ten lindėdamas stengėsi galvoti apie ką kita. Klausėsi, kaip į tualetą įeina ir išeina keliauninkai, kaip jie lengvinasi, o paskui plaunasi rankas. Gretimoje kabinoje tuštinęsis vyriškis šnekėjosi mobiliuoju. Tualete tvyrojo šleikštus dvokas. Tačiau jam buvo nė motais. Tas tamsus urvas, į kurį jis prieš daugelį metų visas kruvinas atšliaužė ir išsilaižė savo žaizdas, dvokė nekąmažiau. Šitie žmogėnai nė nenumano, kas slypi visai čia pat, jų pašonėje.

Galvoje šmėstelėjo aklinai tamsios nakties prisiminimas. Ir jis pats, it iš lizdo išstumtas dar neapsiplunksnavęs paukštytis, atbulas krintąs į ją beviltiškai išskėstomis ir veltui plasnoti mėginančiomis rankomis.

Tačiau jis nežuvo ir išmoko skraidyti.

Spustelėjo vandens nuleidimo svirtelę, kad kliokimas nuslopintų pradėjusį jį purtyti juoką.

— Išgraužkite visi, — sušnabždėjo.

Laukė, kol praeis erekcija, ir su šypsena galvojo apie jos dirgiklį. Puikiai žinojo, kaip viskas dėsis. Galiausiai viskas baigdavosi vienodai. Smegenų gelmėje glūdintys galios ir sekso instinktai išties kaip tikri Siamo dvyniai, lydintys vienas kitą nelyginant šešėliai.

Linksmakočiui galiausiai suglebus, jis dar kartą koja nuleido vandenį ir išėjo iš kabinos. Vėl nusimazgojo rankas, dirstelėjo į savo atvaizdą veidrodyje ir patenkintas nusišypsojo. Jis dabar buvo visiškai kitas žmogus. Rachelė jo nieku gyvu nepažins. Niekas nepajėgtų. Atsegęs savo krepšį pasitikrino, ar jame yra skaitmeninis fotoaparatas. Tvarkelė. Nutarė kiek surizikuoti ir slapčia padaryti keletą Rachelės nuotraukų. Vienas kitas atvaizdas atminčiai, kuriais vėliau, po visko, galėtų pasigrožėti.

8

DĖŽĖ SU ŽVEJYBOS REIKMENIMIS. Kai Badis apie ją užsiminė, man išsyk dingtelėjo mintis apie navigacijos stalo stalčiuje aptiktą šerifo protokolą.

— Kaip tik rengiausi apie tai tavęs pasiteirauti. Manai, VNS prietaisą nudžiovė būtent šitas?

— Prakeiktas šmikis, galvą guldau, jog tai jis. Iš pradžių plaukia su mumis, mano VNS išgaruoja, o jis pats ima plukdyti kitus prie sąsmaukos. Čia ir kvailam būtų aišku. Rengiausi pas jį kada nors nuvykti ir kiek šnektelėti.

Jo pasakojimas vis tiek netilpo man galvoje, tarsi klausyčiausi kažkokios negirdėtos, nežinomos šnektos, todėl paprašiau paaiškinti, kur čia šuo pakastas.

— Reikalas tas, — tarė jis, — jog toje juodoje dėžutėje buvo visų mūsų žuvingųjų vietelių koordinatės. Na, tarsi eketės lede. Be to, ten ir to vyrioko, iš kurio jį išlošiau, atrastos žūklavietės. Laimėjau tą įtaisą

kortomis iš kito žvejybos vadovo. Lošėme ne iš paties VNS prietaiso, o iš jame sukauptų duomenų. Vyriokas pastatė dvylika žuvingiausių savo taškų, ir aš viską susišlaviau.

— Aha, — tariau, — dabar supratau. Žūklaviečių koordinatės, ne pats prietaisas.

— Būtent. VNS kainuoja porą šimtų žalių, tačiau žuvingosios vietos yra ne vienerių metų triūso ir meistriškumo rezultatas.

Mostelėjau į nuotrauką monitoriuje.

— Ir šitas šmikis viską nukosėja, peršoka per kitų galvas ir imasi savo nuomos verslo. Pasisavinęs ne tik jūsų, bet ir to žvejybos vadovo, iš kurio išloštas VNS, sukauptas žinias.

— Pasilypėjo per mūsų galvas. Kaip jau sakiau, pasitaikius progai, tikrai pas jį užsuksiu.

— Kur toji sąsmauka?

— Kitoje salos pusėje, kur krantas išsirangęs aštuonetu.

— Ar pasakėte šerifui įtariąs vagystę?

— Ne, kadangi, na, juk nepagautas — ne vagis. Pasigedę įtaiso pamanėme, jog, ko gero, kokie vaikėzai naktį įsmuko į jachtą ir pasigriebė kas po ranka pakliuvo. Na, saloje jie džiūte džiūsta iš nuobodulio, nežinodami ko nusitverti. Galite pasiteirauti Grasielės apie Raimondą — jis tiesiog lipa sienomis. Todėl mes paprasčiausiai pranešėme apie vagystę, ir tiek. Tačiau po poros savaičių *Žvejų žiniose* aptinku skelbimą, kad prie sąsmaukos įsikūrusi nauja nuomos firma, ir dar su to žmogėno nuotrauka, kurią išvydęs iš karto sau šūktelėjau: „Ei, juk man šitas šmikis matytas“. Išlindo yla iš maišo. Jis ir nudžiovė mano žvejybos dėžę.

— Ar tada susisiekėte su šerifu?

— Aha, paskambinau jam ir pranešiau žinąs, kas vagis. Tai išgirdę, jie nelabai sukruto. Vėl paskambinęs po savaitės sužinojau, kad jis šnektelėjo su tuo vyrioku — telefonu. Net nepasivargino pas jį nuvykti. Be abejo, jis dievagojosi nieko nežinąs, o jie daugiau nesuko sau galvos.

— Kokia to vyro pavardė?

— Robertas Sekys. Jo veikla vadinasi „Sąsmaukos nuoma“. Skel-

bime prisistato kaip Robertas Žuvisekis. Viešpatie aukštielninkas. Jam labiau tiktų Žuvivagis.

Užmetęs akį į nuotrauką monitoriuje, sukau galvą, ar šis nutikimas turi ką bendra su byla. Nejaugi pavogtas VNS prietaisas būtų tiesiogiai susijęs su Terio Makalebo mirtimi? Abejotina. Visiškai suprantama, jog kažkam gali panižti rankos nudžiauti konkurentų žuvingąsias vietas. Tačiau vargiai tikėtina, kad tas pats žmogus dar imtųsi vykdyti sudėtingiausią planą apskritai pašalinti konkurentą. Tam Sekiui būtų prireikę aibės laiko ir pastangų.

Regis, Lokridžas skaityte skaitė mano mintis.

— Klausyk, tu manai, kad tas šunsnukis gali būti prikišęs nagus ir prie Siaubo mirties?

Aš pakėliau į jį akis ir kurį laiką žvelgiau netardamas nė žodžio, svarstydamas, jog būtų kur kas įtikimesnis spėjimas įtarti prie Makalebo mirties prisidėjus patį Lokridžą — siekiant tapti vienvaldžiu „Atsivejančios jūros" ir nuomos verslo šeimininku.

— Sunku pasakyti, — atsiliepiau. — Tačiau patikrinti vertėtų.

— Mielai palydėčiau.

— Gerai. Klausyk, šerifo protokole minima, jog pavogtas tik VNS prietaisas. Gal vėliau dar ko pasigedote?

— Ne. Kaip tik dėl to mudu su Teriu iš pradžių vien gūžčiojome pečiais. Kol sumetėme, jog tai Sekio darbas.

— Teris irgi buvo tokios nuomonės?

— Linko pritarti. Na, kas gi dar būtų galėjęs nudžiauti mūsų VNS?

Klausimas buvo geras, tačiau kol kas man neatrodė pats svarbiausias. Mostelėjęs į monitorių, paprašiau Lokridžo toliau peršuoliuoti per nuotraukas chronologine tvarka atgal. Prieš akis vėl ėmė šmėkščioti patenkintų meškeriotojų procesija.

Ją stebint, į akis man staiga krito dar vienas įdomus dalykas. Lokridžas, irdamasis nuotraukomis atgal, išgriebė šešių fotografijų seriją, kurioje nupaveiksluoto vyriškio veidas iš pradžių nebuvo aiškiai matomas. Pirmose trijose nuotraukose jis pozavo laikydamas priešais fotoaparatą kažkokią ryškiaspalvę žuvį. Tačiau laikė iškėlęs ją taip aukštai, kad toji dengė beveik visą jo veidą. Visose šiose nuotraukose

virš žuvies nugaros peleko kyšojo tik tamsūs jo akiniai. Visose jis stovėjo su ta pačia žuvimi, todėl sumečiau, jog fotografas vis mėgino taip nufotografuoti, kad matytųsi žvejo veidas. Tačiau nesėkmingai.

— Kas darė šias nuotraukas?

— Siaubas. Tąkart manęs laive nebuvo.

Makalebui šis vyras arba jo vengimas patekti į kadrą sukėlė įtarimų. Tai buvo akivaizdu. Kitos trys šios serijos nuotraukos darytos vogčiomis. Pirmosios dvi fotografuotos iš salono, jose matėsi atviroje kabinoje prie dešiniojo borto palinkęs vyras. Dėl atspindinčia plėvele dengtų salono durų stiklų vyras negalėjo pastebėti esąs fotografuojamas. Pirmoji šių dviejų nuotraukų buvo daryta iš profilio. Antroji — iš priekio. Makalebas nesąmoningai nufotografavo vyrą kaip nusikaltėlį, ir tai tik dar kartą patvirtina jį turėjus įtarimų. Tačiau netgi šiose nuotraukose vyriškio veidas buvo gerokai paslėptas. Jį dengė rusva barzda, akiniai nuo saulės dideliais stiklais ir mėlyna *L. A. Dodgers* kepuraitė. Kaip buvo galima spręsti iš kyšančio plaukų kraštelio, jie buvo trumpai kirpti, tokios pat spalvos kaip ir barzda. Dešiniojoje ausyje įvertas tabalavo auksinis auskaras.

Nuotraukoje iš šono jo akys, nors ir dengiamos akinių nuo saulės, buvo primerktos. Vyras mūvėjo mėlynais džinsais, ant baltų sportinių marškinėlių užsimetęs *Levi's* džinsinį švarką.

Šeštoji, paskutinioji serijos nuotrauka buvo daryta jau po kelionės. Joje iš tolo nufotografuotas veikiausiai jau po išvykos iš „Atsivejančios jūros" išlipęs ir Avalono prieplauka žingsniuojantis vyras. Jo galva buvo vos ne vos pasukta fotoaparato pusėn. Galimas daiktas, jis bus grįžtelėjęs ir išvydęs Makalebą jį fotografuojant.

— Ką gali pasakyti apie šitą? — pasiteiravau.

— Nieko, — tarė Lokridžas. — Kaip jau minėjau, tąkart jachtoje manęs nebuvo. Netikėtas užsakovas. Nebuvo iš anksto užsisakęs kelionės. Teriui sėdint laive, paprasčiausiai prisistatė su vandens taksi ir paprašė į žūklę. Jis užsisakė minimalią pusės dienos išvyką. Pageidavo išplaukti nedelsiant, o aš buvau žemyne. Teris negalėjo manęs laukti, todėl išplaukė vienas. Be porininko tenka gerokai paplušėti. Tačiau jiems pavyko sužvejoti padorią ispaniškąją skumbrę.

— Ar vėliau jis jums nieko nepasakojo apie tą vyriškį?

— Kad ne. Tik minėjo, jog tasai neišnaudojo viso savo užsakyto pusiaudienio. Po poros valandų jau pageidavo grįžti į krantą. Jie ir parplaukė.

— Teriui jis akivaizdžiai kėlė įtarimų. Šešios nuotraukos, trys darytos vogčiomis. Tikrai nieko nesakė?

— Bent jau man tikrai ne. Tačiau Teris buvo gerokas slapukas.

— Ar žinai to vyriškio pavardę?

— Ne, bet Teris neabejotinai bus ją pažymėjęs nuomos žurnale. Gal atnešti?

— Be abejo. Taip pat pravartu būtų iškapstyti tikslią reiso datą ir kaip mokėta — grynais ar čekiu. Tačiau prieš tai gal dar galėtum išspausdinti man šias nuotraukas?

— Visas šešias? Šiek tiek užtruks.

— Visas. Ir drauge išspausdink vieną Sekio. Aš niekur neskubu.

— Ko gero, rėminti nereikia?

— Ne, Badi, nebūtina. Pakaks vien nuotraukų.

Aš žengtelėjau atgal, ir Badis įsitaisė ant oda trauktos taburetės priešais kompiuterį. Įjungęs šalimais stovintį spausdintuvą, įdėjo į jį popieriaus nuotraukoms spausdinti ir, mikliai suspragsėjęs visas nustatymų pasirinktis, septynias nuotraukas viena po kitos siuntė į spausdintuvą. Man dar kartą krito į akis jo miklus darbas kompiuteriu. Bus iššniukštinėjęs jį skersai išilgai. Kaip, ko gero, ir dėžes su bylomis ant viršutinės lentynos.

— Tvarkelė, — tarstelėjo kildamas nuo taburetės. — Vieną išspausdina maždaug per minutę. Iš pradžių dar kiek lipnios. Verčiau išdėliojus kiek luktelėti, kol išdžius. Aš tuo metu keliausiu į viršų ir pasižiūrėsiu, kokių duomenų apie tą paslaptingą vyriškį esama nuomos žurnale.

Jam pasišalinus, įsitaisiau ant taburetės. Atidžiai stebėjau, kaip Lokridžas vartė nuotraukų bylas, stengdamasis nepraleisti nė smulkmenėlės. Iškopiau atgal į pagrindinį talpyklų puslapį ir dukart spragtelėjau talpyklą PAŠTAS. Atsidarė langas su 36 mažuose langeliuose išdėstytomis nuotraukėlėmis. Spustelėjau pirmąją, ir atvaizdas padidėjo.

Jame buvo matyti Grasielė, stumianti vežimėlį su miegančia mergaite. Žydre. Terio dukra. Regis, fotografuota prekybos centre. Ši nuotrauka panėšėjo į Terio darytas paslaptingojo vyriškio nuotraukas — Grasielė, regis, irgi nenutuokė esanti fotografuojama.

Grįžtelėjau ir pro atviras duris pažvelgiau į koridorių, vedantį prie laiptų į viršų. Lokridžo nebuvo matyti. Pakilęs nuo taburetės, tylutėliai išslinkau iš kajutės ir pro paliktas praviras duris įsmukau į vonios kambariuką. Prisispaudęs prie sienos, ėmiau laukti. Netrukus laipteliais į koridorių, nešinas nuomos žurnalu, nusileido Lokridžas. Tykino ant pirštų galiukų. Kai praslinko pro šalį, tylutėliai išsmukau iš vonios kambariuko įkandin. Stebėjau, kaip jis žengia į kajutę, vėl tikėdamasis išdygti tarsi iš po žemės ir priversti mane krūptelėti.

Tačiau išvydęs, kad manęs ten nėra, nustėro pats. Grįžtelėjęs pamatė mane stovint tiesiai priešais jį.

— Mėgsti užklupti žmones netikėtai, ar ne, Badi?

— E, ne, kodėl. Paprasčiausiai...

— Su manimi daugiau taip nesielk, gerai? Ką aptikai tame žurnale?

Jo įdegęs nuo saulės veidas raustelėjo. Tačiau aš mečiau jam gelbėjimosi ratą, ir jis nedelsdamas jo griebėsi.

— Teris pažymėjo tik jo pavardę. „Džordanas Šendis, pusei dienos“. Daugiau nė žodžio.

Jis, atvertęs knygą, parodė man įrašą.

— Kaip mokėjo? Kiek kainuoja pusdienis?

— Už pusdienį — trys, už dieną — penki šimtai. Kredito kortelės išklotinėje jokio pervedimo neaptikau. Čekio taip pat. Vadinasi, mokėjo grynaisiais.

— Kada jis plaukė? Juk data tikrai turėtų būti pažymėta.

— Taip. Jie plaukė vasario tryliktą, ei, juk tryliktoji buvo penktadienis. Gal tai ne atsitiktinumas?

— Ką gali žinoti. Su Sekiu žvejojote prieš ar po to?

Lokridžas padėjo atverstą žurnalą ant stalo, kad jis matytųsi abiem, ir, pervedęs pirštu užsakovų sąrašą, stabtelėjo ties Sekio pavarde.

— Jis atvyko po savaitės. Vasario devynioliktą.

— O kurią dieną rašytas šerifo protokolas apie vagystę iš laivo?

— Velnias, teks vėl lipti į viršų.

Jis nėrė pro duris ir uždundėjo laiptais. Paėmęs iš spausdintuvo gatavą pirmą nuotrauką, pasidėjau prieš akis ant stalo. Joje Džordano Šendžio veidą slėpė akiniai nuo saulės ir ispaniškoji skumbrė. Man taip sėdint įsmeigus į ją žvilgsnį, grįžo Lokridžas. Šįkart nemėgindamas užgriūti manęs netikėtai.

— Protokolas rašytas vasario dvidešimt antrąją.

Aš tylomis linktelėjau. Penkios savaitės iki Makalebo mirties. Pasižymėjau visas šias datas savo užrašų knygelėje. Nežinia, gal ir pravers.

— Aha, — tariau. — Ar galėčiau tavęs, Badi, paprašyti dar vienos paslaugos?

— Žinoma. Kokios?

— Išplauk tuos visus žvejybos reikmenis ten, viršuje. Ko gero, po paskutinės išvykos taip ir liko nesutvarkyti. Nuo jų dvokia kaip kiaulidėje, o aš čia rengiuosi porą dienų pasisukinėti. Būčiau be galo dėkingas.

— Lipti į viršų ir išplauti žvejybos reikmenis.

Jis pakartojo, tarsi negalėdamas patikėti savo ausimis girdįs tokį įžeidų prašymą. Aš pakėliau į jį akis nuo nuotraukos.

— Taip, būtent. Būčiau be galo dėkingas. Peržvelgsiu šias nuotraukas, tuomet galėsime traukti aplankyti Oto Vudelo.

— Jeigu taip pageidauji.

Jis išėjo nukabinęs nosį ir trankiai užkebeldžiavo laipteliais į viršų. Paėmęs spausdintuvo išleistą antrą nuotrauką, paguldžiau ją šalia pirmosios. Iš kavos puodelio ant stalo išsitraukęs juodą žymeklį, baltame nuotraukos pakraštyje apačioje pasižymėjau Džordano Šendžio pavardę. Paskui vėl pažvelgiau į monitoriuje sustingusią Grasielės ir jos dukters nuotrauką. Man spustelėjus į dešinę nukreiptą rodyklytę, prieš akis išniro antra nuotrauka. Taip pat daryta savitarnos parduotuvėje. Tik iš toliau ir todėl gerokai praskydusi. Joje buvo matyti paskui Grasielę žengiąs berniukas. Sumečiau, jog tai, ko gero, sūnus. Įvaikis.

Nuotraukoje trūko tik Terio. Ar čia jis fotografavo? Kuriems galams jis būtų tai daręs iš tokio nuotolio? Spusčiodamas dešiniąją rodyklytę, permečiau akimis visas nuotraukas. Beveik visos darytos savitarnos parduotuvėje ir beveik visos — iš toli. Nė vienoje fotografuojamieji nežvelgė į aparatą ir neatrodė numanantys esą fotografuojami. Po dvidešimt aštuonių kadrų parduotuvėje ėjo šeimos kelionės keltu į Kataliną scenos. Jiems grįžtant namo, fotografas taip pat sekė iš paskos.

Šios serijos nuotraukų buvo vos keturios. Visose jose matėsi vidurinėje suolų, išrikiuotų kelto denyje, eilėje su vaikais iš šonų sėdinti Grasielė. Fotografas buvo įsitaisęs beveik kelto priekyje, per porą eilių nuo jų. Jeigu Grasielė ir pastebėjo jį, tai veikiausiai nenutuokė esanti stebima ir fotografą, ko gero, palaikė paprasčiausiai į Kataliną vykstančiu turistu.

Paskutinės dvi iš šių trisdešimt šešių nuotraukų rodės visai iš kitos operos. Vienoje iš jų puikavosi žalias greitkelio ženklas. Padidinęs vaizdą, išvydau, jog buvo fotografuota pro automobilio langą. Matėsi priekinio lango rėmas, prietaisų skydelio kampas, kažkoks lipdukas stiklo kampe ir uždėta ant vairo fotografo ranka.

Už greitkelio ženklo plytėjo skurdus dykumos peizažas. Ženklas skelbė:

ZZYZX KELIAS

1 MYLIA

Tas kelias man buvo žinomas. Tiksliau tariant, pats ženklas. Visi taip pat dažnai kaip aš keliavusieji automobiliu iš Los Andželo į Las Vegasą neabejotinai buvo jį įsidėmėję. Maždaug 15-ojo kelio pusiaukelėje į šoną vedė Zzyzx kelias, įsimintinas neįprastu savo pavadinimu. Jis driekėsi Modžavo plyne ir vedė nežinia kur. Nei degalinės, nei jokios užkandinės. Tarsi būtų patsai abėcėlės ir apskritai pasaulio kraštas.

Paskutinė nuotrauka buvo tokia pat mįslinga. Išdidinęs ją išvydau, jog tai kažkokia keista kompozicija. Jos viduryje nupliekstas saulės puikavosi senas laivas, atsiviepusiomis šonų lentomis ir apsi-

laupusiais geltonais dažais. Stovintis tarp dykumos uolienų per šimtus mylių iki artimiausio vandens. Laivas, dreifuojantis smėlio jūroje. Bala žino kas.

Tiksliai įsidėmėjęs Lokridžo veiksmus, išsispausdinau šiuos du dykumos vaizdus ir, grįžęs prie ankstesnių nuotraukų, atrinkau išspausdinti porą fotografijų iš savitarnos parduotuvės ir porą iš kelto. Laukdamas jų pasirodant, padidinau keletą nuotraukų iš parduotuvės, vildamasis jų gilumoje išvysti kokį ženklą, kuris padėtų nustatyti, kokia tai parduotuvė. Be abejo, galėčiau paprasčiausiai pasiteirauti Grasielės. Tačiau būtų gerai išsiversti be to.

Išžvalgiau, jog daugelis pirkėjų nuotraukose laiko *Nordstrom*, *Saks Fifth Avenue* ir *Barnes&Noble* parduotuvių maišelius. Vienoje nuotraukoje buvo matyti per užkandinių kiemelį su *Cinnabon* ir *Hot Dog on a Stick* užeigų iškabomis traukianti šeimynėlė. Pasižymėjau šiuos penkis pavadinimus savo užrašų knygelėje — pagal juos, ko gero, nė nesiteiravus Grasielės, turėtų pavykti nustatyti, kokioje parduotuvėje buvo fotografuota. Juk aš dar niekuo nesu visiškai tikras, todėl be reikalo nederėtų jos gąsdinti, kad, galimas daiktas, ją su vaikais kažkas — galbūt kažkaip susijęs su vyru — slapčia sekiojo. Bent jau kol kas.

Šis spėjimas, kai iš spausdintuvo išniro dar viena mano atrinkta savitarnos parduotuvės nuotrauka, šmėkštelėjo dar gūdžiau. Joje Grasielė su vaikais buvo užfiksuoti žengiantys pro knygyną. Fotografuota iš kito parduotuvės galo, tačiau stovint priešais vitrinos stiklą, sugavusį blyškų fotografo atvaizdą. Monitoriuje jo nepatebėjau, tačiau išspausdintoje nuotraukoje šis išryškėjo.

Nuotraukoje fotografo atvaizdas buvo visai mažytis, be to, skendintis vitrinoje, išstatytoje visu ūgiu sijonuoto vyro, apsupto knygų stirtų, ATEIKITE ŠIANDIEN Į SUSITIKIMĄ SU AJENU RENKINU! Sumečiau galįs tiksliai nustatyti, kada Grasielė su savo vaikais buvo fotografuoti. Paprasčiausiai įsmuksiu į knygyną ir pasiteirausiu, kada ten viešėjo Ajenas Renkinas. Tačiau toji reklama vitrinoje drauge ir trukdė įsižiūrėti į fotografavusįjį.

Palinkęs prie kompiuterio, suradau tą nuotrauką, padidinau ir įsispoksojau, nenumanydamas, ko daugiau griebtis. Badis atviroje ka-

binoje, prijungęs žarną prie čiaupo, vandes čiurkšle plovė ant laivagalio suguldytas aštuonias meškeres. Paprašiau jį užsukti vandenį ir eiti su manimi kajutėn. Jis, netardamas nė žodžio, mano prašymą įvykdė. Mudviem nusileidus žemyn, mostelėjau jam sėstis ant taburetės ir, ištiesęs ranką virš jo peties, apvedžiau pirštu fotografo atspindį vitrinoje.

— Ar galima būtų išdidinti šį plotelį? Norėčiau jį atidžiau patyrinėti.

— Galėti tai galima, tačiau vaizdas išskys. Na, juk tai skaitmeninis atvaizdas. Didink nedidinęs.

Nenutuokiau, ką jis čia dėsto. Paprašiau paprasčiausiai imti ir padaryti. Paspragsėjęs kvadratiniais mygtukais, išrikiuotais virš nuotraukos, jis ėmė didinti vaizdą, traukdamas į monitoriaus vidurį, kad tasai nenuslinktų į šoną. Netrukus pareiškė išdidinęs tiek, kiek įmanoma. Palinkau prie atvaizdo. Jis tapo dar blankesnis. Išskydo netgi rašytojo sijonėlio linijos.

— Gal būtų įmanoma jį paryškinti?

— Vėl sumažinti. Be abejo, tuoj...

— Ne, turiu galvoje, sufokusuoti.

— Deja, ryškiau jau neišspausi. Tokios tokelės.

— Gerai, tada išspausdink ją. Prieš tai viena išspausdinta nuotrauka buvo kur kas ryškesnė nei monitoriuje. Pamėginkime.

Lokridžui maigant nustatymų mygtukus, nekantraudamas laukiau.

— O kas ten turėtų būti? — pasiteiravo Badis.

— Fotografo atspindys.

— Hm. Vadinasi, tai buvo ne Teris?

— Regis, ne. Ko gero, kažkas fotografavo jo šeimą ir atsiuntė tas nuotraukas jam. Kaip įspėjimą. Ar jis niekados nebuvo apie tai užsiminęs?

— Ne.

Nutariau pamėginti Badį kiek spustelėti. Jeigu ką slėptų, gal išpeščiau.

— Kada pirmą kartą kompiuteryje pastebėjai šią talpyklą?

— Nežinau. Ko gero... Nors šiaip dabar pirmą kartą matau šitas nuotraukas.

— Badi, nepūsk man miglos. Galimas daiktas, tai svarbu. Žongliruoji kompiuteriu taip, tarsi darytumei tai nuo lopšio. Galvą guldau, jog slapčia nuo Terio po jį palandžiodavai. Gal jis irgi tai numanė. Tačiau greičiausiai nesuko sau dėl to galvos kaip ir aš. Man tik rūpi žinoti, kada pastebėjai šią talpyklą?

Jis susimąstęs kiek patylėjo ir paskui tarė:

— Maždaug prieš mėnesį iki Terio mirties. Tačiau jeigu to klausi norėdamas išsiaiškinti, kada Teris gavo nuotraukas, reikia tik paprasčiausiai žvilgtelėti, kada sukurta talpykla.

— Pirmyn, Badi.

Lokridžas vėl suskato maigyti klaviatūrą, atidarė talpyklos parametrų langą ir akimoju pateikė atsakymą.

— Vasario dvidešimt septintoji, — pranešė jis. — Talpykla sukurta tą dieną.

— Aha, — tariau. — Turint galvoje, jog nuotraukos ne Terio, kaip jos galėjo atsidurti kompiuteryje?

— Yra keletas variantų. Gal buvo atsiųstos elektroniniu paštu. Gal pasiskolinus padarytos ir paliktos. Teris, jas aptikęs, persirašė. Arba kieno nors paprasčiausiai atsiųstos atminties kortoje arba kompaktinėje plokštelėje. Tokiu atveju siuntėjo atsekti beveik neįmanoma.

— Ar Teris čia gali siųsti ir gauti elektroninius laiškus?

— Ne, tik namie. Jachtoje nėra tinklo kabelio. Siūliau jam įsigyti mobilųjį modemą ir įsitaisyti bevielį tinklą kaip tose reklamose, kur vyriokas darbuojasi prie stalo viduryje laukų. Tačiau jis nesusidomėjo.

Spausdintuvui galiausiai išspjovus nuotrauką, čiupau ją — Badis net nespėjo ištiesti rankos — ir padėjau ant stalo, kad galėtume ją apžiūrėti abu. Atspindys buvo blankus ir išskydęs, tačiau vis tiek ryškesnis nei monitoriuje. Fotografo veidą visiškai dengė prie akies prispaustas fotoaparatas. Tačiau atidžiau įsižiūrėjęs virš galvos išvydau susipynusias Los Andželo *Dodgers* ženklo raides L ir A. Fotografas buvo užsimaukšlinęs beisbolo kepuraitę.

Be abejo, mūsų mieste kasdien gali sutikti, ko gero, kokius penkiasdešimt tūkstančių žmonių su tokiomis kepuraitėmis. Tačiau aš netikiu sutapimais. Nieku gyvu. Man žvelgiant į blausų fotografo at-

spindį, galvoje akimoju šmėkštelėjo mintis, jog tai tas pats paslaptingas vyriškis. Džordanas Šendis.

Lokridžui dingtelėjo tokia pati mintis.

— Velniai rautų, — prabilo jis. — Juk tai tas pats vyrukas, ką? Kur plaukė su mumis. Šendis.

— Aha, — tariau. — Man irgi taip atrodo.

Šalia išdidinto atspindžio pridėjau Šendžio, iškėlusio ispaniškąją skumbrę, nuotrauką. Prikišamai sulyginti abiejų atvaizdų buvo neįmanoma, tačiau aš buvau visiškai tikras. Tas pats vyras, netikėtai pasiprašęs vienas su Makalebu išplaukti pažvejoti, slapčia sekė ir fotografavo jo žmoną ir vaikus.

Tik nežinojau, kaip Makalebą pasiekė šios nuotraukos ir ar jis pastebėjo tą patį, ką ir aš.

Ėmiau dėlioti į krūvelę visas išspausdintas nuotraukas, mėgindamas apčiuopti kokią nors jas visas siejančią giją, veiksmų seką. Prieš mano akis buvo vos keletas didelės dėlionės kibukų. Nuojauta kuždėjo, jog Makalebą tomis nuotraukomis siekta į kažką įtraukti. Žmonos ir vaikų fotografijos buvo atsiųstos jam elektroniniu paštu, atminties kortoje arba kompaktinėje plokštelėje. Esmė glūdėjo tose paskutinėse dviejose nuotraukose. Pirmos trisdešimt keturios buvo tik masalas. Paskutinės dvi — prie jo pritvirtintas kabliukas.

Užuomina akivaizdi. Fotografas kvietė Makalebą į dykumą. Zzyzx kelią.

9

Rachelė Voling eskalatoriumi, tarsi į kokį urvą, leidosi žemyn į Makarano tarptautinio oro uosto bagažo skyrių. Skrisdama iš Pietų Dakotos, ji mantą laikė lėktuve prie savęs, tačiau oro uostas buvo suprojektuotas taip, kad kito išėjimo nebuvo. Prie eskalatoriaus apačioje spietėsi laukiantieji. Limuzinų vairuotojai laikė iškėlę

lenteles su savo klientų pavardėmis, kiti — su viešbučių, kazino ar kelionių bendrovių pavadinimais. Rachelei leidžiantis jų link, ausis vis labiau gulė minios šurmulys. Palyginti su oro uostu, iš kurio šįryt pradėjo savo kelionę, tai buvo kuo tikriausias bičių avilys.

Šerė Dėj žadėjo ją pasitikti. Rachelė su savo bendradarbe nesimatė ketverius metus, o ir tąkart tik probėgšmiais susitiko per FTB operaciją Amsterdame. Nuo tada, kai paskutinį kartą buvo žmoniškai susėdusios, jau praslinko kokie aštuoneri metai, ir Rachelė suko galvą, ar jiedvi pažins viena kitą.

Tačiau to nė nereikėjo. Jai dairantis po veidų ir ženklų jūrą, akis užkliuvo už vieno ženklo.

BOBAS BACKUS

Moteris, iškėlusi užrašą, šypsodamasi žvelgė į Rachelę. Jai tai rodosi juokinga. Rachelė nė nešyptelėjusi žengė prie jos.

Šerė Dėj rausvus savo plaukus buvo susirišusi už galvos į uodegėlę. Ji buvo patraukli, išvaizdi moteris, gyvomis kibirkščiuojančiomis akimis. Rachelės galvoje šmėstelėjo mintis, kad Šerę iš išvaizdos lengviau palaikytum pamaldžia dviejų vaikų mama nei serijinių žudikų persekiotoja.

Dėj ištiesė jai ranką. Jiedviem pasisveikinus, Dėj pamojavo užrašu.

— Žinau, nevykęs pokštas, tačiau neabejojau, jog atkreipsiu tavo dėmesį.

— Išties atkreipei.

— Ar ilgai laukei Čikagoje?

— Porą valandų. Iš Rapid Sičio skrenda tik keletas lėktuvų. Arba per Denverį, arba per Čikagą. Nutariau, jog O'Hero oro uosto maistas skanesnis.

— Bagažo turi?

— Ne, tik šitą. Galime keliauti.

Persimetusi per petį Rachelė nešėsi vieną kelioninį krepšį. Išvykdama ji įsimetė vos keletą atsarginių drabužių. Dėj mostelėjus ranka vienų stiklo durų link, jiedvi patraukė ton pusėn.

— Apsistosi ambasadorių numeryje kaip ir kiti mūsiškiai. Pasi-

sekė ten įsibrauti, nes jį rezervavusieji neatvyko. Miestas dėl bokso kovos kimšte prisikimšęs.

— Kokios kovos?

— Nežinau. Viename kazino vyks kažkokia supersunkaus ar lengvesniojo vidutiniojo svorio boksininkų dvikova. Daugiau nesidomėjau. Žinau tik tiek, jog kaip tik dėl jos čia ir suplūdo tiek žmonių.

Rachelė prisiminė, kad Šerė taip tarškėdavo dėl ko nors nerimaudama. Bus kas nors atsitikę arba paprasčiausiai ji būgštauja dėl galimo Rachelės užpuolimo.

— Jeigu nori, iš pradžių galime užsukti į viešbutį, įsikurtum. Gal pageidausi kiek atsipūsti po kelionės. Po poros valandų FTB štabe šaukiamas pasitarimas. Gal ten visų pirma ir vertėtų...

— Jokiu būdu. Važiuojam į tą vietą.

Jiedvi, žengusios pro automatiškai prasivėrusias stiklo duris, išnėrė į sausą Nevados popietę. Tačiau oras anaiptol nebuvo toks tvankus, kaip tikėjosi, ir kokiam pasiruošė drabužių. Net ir atokaitoje buvo vėsus ir vaiskus. Rachelė nusiėmė akinius nuo saulės ir išsitraukė iš krepšio švarkelį, vilkėtą keliaujant į Pietų Dakotą.

— Rachele, iki ten dvi valandos kelio. Tikrai nenorėtum...

— Tikrai. Vykstame. Pradėkime nuo tenai.

— Ką pradėkime?

— Nežinau. Tai, ką jis kviečia pradėti.

Dėj nutilo ir toliau žingsniavo netardama nė žodžio. Įėjusios į požeminę automobilių stovėjimo aikštelę, jiedvi patraukė prie Dėj automobilio — tokio murzino valstybinio „Crown Vic", jog galėjai pamanyti jį esant specialiai maskuojamosios spalvos, skirtos dykumai.

Kai abi sulipo vidun ir leidosi į kelionę, Dėj išsitraukė mobilųjį ir kažkam paskambino. Rachelė girdėjo, kaip ji savo viršininkui, porininkui arba tyrimo vadovui praneša paėmusi „krovinį" ir gabenanti jį į nusikaltimo vietą. Pašnekovas atsakydamas kažką ilgai jai dėstė, kadangi Dėj kurį laiką tylėdama jo klausėsi. Galiausiai atsisveikinusi išjungė telefoną.

— Tau leista ten vykti, Rachele, tačiau nuo tyrimo privalėsi laikytis atokiai, gerai?

— Kaip tai? Juk esu FTB agentė. Kaip ir tu.

— Tačiau tu jau nedirbi Maniakų skyriuje. Tau ši byla nepriklauso.

— Vadinasi, pasikvietėte mane tik Backaus pageidavimu?

— Rachele, gal verčiau nepradėkime taip, kaip Amsterd...

— Ar paaiškėjo dar kas nors naujo?

— Kol kas aptikome dešimt lavonų. Regis, daugiau nebus. Bent jau šioje vietoje.

— Kokios jų tapatybės?

— Aiškinamės. Kol kas tik negalutiniai duomenys, tačiau sparčiai iriamės į priekį.

— Ar Bresė Doran atvykusi?

— Ne, ji Kvantike. Tiria...

— Reikia ją pasikviesti. Turėtumėte suvokti, su kuo čia susidūrėte. Juk ji...

— Ei, Rachele, pristabdyk žirgus. Pasakysiu tau kai ką be užuolankų. Aš esu šios bylos tyrėja, ne tu. Pasistenk to nepamiršti.

— Bet Backus kreipėsi į mane.

— Todėl tave čia ir pasikvietėme. Tačiau medžioklėje tu nedalyvausi. Nesikiši ir ją tik stebėsi. Klausyk, iš anksto aptarkime dar vieną dalyką. Neįsijausk į vadovės panelės Rachelės vaidmenį. Vyresnioji mano partnerė buvai prieš dešimtmetį. Darbuojuosi Maniakų skyriuje ilgiau už tave ir esu išnarpliojusi kur kas daugiau bylų. Todėl nekalbėk su manimi mokytojos tonu.

Rachelė į tai nepratarė nė žodžio ir po kurio laiko paprašė Dėj stabtelėti, kad galėtų iš krepšio, gulinčio bagažinėje, išsitraukti savo švarkelį. Dėj, užsukusi į *Travel America* užeigos kiemą Mėlynojo Deimanto kelyje, atidarė bagažinę.

Apsivilkusi juodą dukslią striukę, kurią galėjai palaikyti ir vyriška, Rachelė vėl įsėdo į automobilį.

Dėj visą tą laiką nė nepravėrė lūpų.

— Dėkui, — prabilo Rachelė. — Tavo tiesa. Dovanok. Ko gero, esu tarsi sutepta, nes paaiškėjo, kad mano viršininkas — ir mano

mokytojas — yra tas pats blogis, su kuriuo visą laiką kovojau. Tai tapo tarsi *mano* kaltė.

— Aš suprantu, Rachele. Bet tai ne vien dėl Backaus. Tas žurnalistas, kai kurie tavo poelgiai... Yra manančių, jog tau pasisekė, kad apskritai po viso to nebuvai išgrūsta iš darbo.

Rachelės veidai užkaito. Jai atvirai smigtelėta pridarius FTB aibę nemalonumų. Rėžta tiesiai į akis, nepaisant jokios hierarchijos. Jos pačios auklėtinės. Rachelė permiegojo su žurnalistu, rašiusiu apie jos tiriamą bylą. Niekas vėliau nesivargino atkreipti dėmesio į tai, jog tas žurnalistas iš tiesų pagelbėjo jai išnarplioti bylą, kad jiedu visą laiką triūsė petys į petį. Bendradarbiai šnabždasi tik apie viena: permiegojo. Su žurnalistu. Regis, žemiau pulti jau nebeįmanoma. Na, nebent priklausytum kokiai gaujai ar būtum šnipas.

— Penkeri metai Šiaurės Dakotoje, paskui aukštesnės pareigos Pietų Dakotoje, — tyliai atsiliepė ji. — Na, galima sakyti, išties pasisekė.

— Klausyk, aišku, jog savo jau atsiėmei. Paprasčiausiai privalai čia žinoti savo vietą. Neišsišokti. Ši byla prikausčiusi daugelio dėmesį. Jeigu atliksi viską kaip pridera, vėl susigrąžinsi prarastą reputaciją.

— Supratau.

— Puiku.

Užkišusi ranką už sėdynės, Rachelė atlenkė ją atgal.

— Kiek iki ten kelio? — pasiteiravo ji.

— Maždaug dvi valandos. Dažniausiai, kad būtų greičiau, lėkdavome sraigtasparniais iš Nelio.

— Nesukėlėte įtarimų?

Rachelė turėjo galvoje, ar žiniasklaida jau suuodė apie tyrimą dykumoje.

— Na, teko porą kartų pagudrauti, tačiau kol kas žinia nenutekėjo. Toji vieta — Kalifornijos valstijoje, o tyrimo štabas įsikūręs Nevadoje. Ko gero, tai kiek sumėtė mūsų pėdsakus. Atvirai šnekant, kai kurie žmonės nerimauja dėl tavęs.

Rachelės galvoje šmėkštelėjo mintis apie tą žurnalistą, Džeką Makyvojų.

— Gali nesukti sau galvos, — tarė ji. — Nė nenutuokiu, kur jis dabar.

— Na, jeigu šis įvykis galiausiai iškils viešumon, galimas daiktas, čia pasirodys. Jis apie pirmąją Backaus medžioklę parašė skaitomiausią knygą. Lažinuosi, jog neabejotinai griebsis ir tęsinio.

Rachelė susimąstė apie knygą, skaitytą lėktuve ir dabar gulinčią krepšyje. Nežinia, kas vis iš naujo traukė ją atsiversti — turinys ar pats autorius.

— Galimas daiktas.

Daugiau netarusi nė žodžio, ji užsisegė striukę ir sukryžiavo rankas. Nebuvo sudėjusi bluosto nuo tada, kai sulaukė Dėj skambučio.

Atrėmusi galvą į langą, ji netrukus užsnūdo, grimzdama į tą patį juodos it degutas nakties sapną. Tačiau šįkart tamsoje ji jau buvo ne viena. Nieko nematė, nes aplinkui buvo tamsu, nors į akį durk. Tačiau juto kažką esant šalia. Kitą. Ji vis gręžiojosi, toje naktyje mėgindama išvysti, kas tai. Bandė paliesti ištiesusi rankas, tačiau jos tik tuščiai čiuopė orą.

Ji išgirdo duslią dejonę ir galiausiai suvokė garsą sklindant iš savo gerklės. Tada ją kažkas sugriebė ir, tvirtai suspaudęs, smarkiai papurtė.

Rachelė atmerkė akis. Išvydo į ją pro langą skriete skriejančią asfalto juostą. Šerė Dėj paleido jos striukę.

— Kažką susapnavai? Jau beveik atvažiavome.

Rachelė užmetė akį į šalia kelio stovintį ženklą.

ZZYZX KELIAS

1 MYLIA

Ji atsisėdo savo sėdynėje ir, dirstelėjusi į laikrodį, sumetė miegojusi daugiau nei pusantros valandos. Dešinėje nutirpusį nuo nepatogios padėties kaklą diegte diegė. Gniaužydama pirštais, Rachelė ėmė jį masažuoti.

— Kažką susapnavai? — dar kartą pasiteiravo Dėj. — Blogą sapną?

— Ką nors murmėjau per miegus?

— Ne, paprasčiausiai sudejavai. Rodėsi, tarsi mėgintum nuo kažko bėgti ar kas būtų tave sučiupęs.

Dėj įjungė posūkio žibintą ir persirikiavo į kraštinę juostą. Zzyzx kelias tarytum vedė nežinia kur. Jo pradžioje nesimatė nei degalinės, nei netgi kokios neveikiančios užkandinės. Kelias į niekur.

— Mes suksime ten.

Dėj suktelėjo į kairę ir įvažiavo į viaduką virš greitkelio. Už jo asfaltas baigėsi, ir toliau į pietus žemyn Modžavo plyne vingiavo šunkelis. Kiek akys užmato, priešais plytėjo nykus peizažas. Soda žemumose iš tolo panėšėjo į sniegą. Į dangų tarsi kaulėti pirštai styrojo kryžių primenančių kaktusų šakos, įsispraudę tarp uolų kyšojo krūmokšniai. Viskas rodės tarsi sustingę. Rachelė svarstė, koks gyvūnas galėtų išgyventi tokioje skurdžioje žemėje.

Pravažiavus ženklą, skelbiantį jiedvi artėjant prie sodos šaltinių, kelias darė lankstą ir už jo Rachelė priešais staiga išvydo baltas palapines, gyvenamuosius vagonėlius, mikroautobusiukus ir lengvuosius automobilius. Buvo matyti ir žalias karinių oro pajėgų sraigtasparnis, stovįs kairiajame stovyklos pakraštyje. Kiek tolėliau už jos, kalvų papėdėje, kyšojo keletas kažkokių nedidelių pastatėlių, panėšinčių į pakelės motelį, nors ten nebuvo nei jokios iškabos, nei kelio.

— Kur mes dabar esame? — pasiteiravo Rachelė.

— Čia Zzyzx, — atsiliepė Dėj, tardama *zy-zeks*. — Ko gero, pasaulio subinė. Prieš šešis dešimtmečius įkūrė ir taip pavadino kažkoks sektos vadeiva. Jam, pasižadėjusiam išžvalgyti, ar čia nėra kokių naudingų iškasenų, buvo leista ja naudotis. Šį darbą vykdė jo samdyti Los Andželo valkatėlės, o jis pats suokė per radiją, kviesdamas lengvatikius atvykti čionai maudytis šaltiniuose ir siurbti jo pilstomą mineralinį vandenį. Žemės departamentas vargo ketvirtį amžiaus, kol jo atsikratė. Nuo tada šios apylinkės paliktos valstybės aukštųjų mokyklų studijoms.

— Kodėl Backus lavonus palaidojo būtent čia?

— Ko gero, jog tai valstybės žemė. Norėjo būti tikras, kad bylos imsimės mes, arba, tiksliau tariant, tu. Jeigu tokio būta sumanymo,

vadinasi, jam pavyko. Didžiulis kapas. Teko atsigabenti savo energijos generatorius, gyvenamuosius vagonėlius, maisto, vandens atsargų, žodžiu, viską.

Rachelė tylėdama įdėmiai dairėsi, aprėpdama žvilgsniu viską — nuo stovyklos iki tolumoje, upės baseino gale, dunksančių pilkų dantytų kalnų keterų. Jai vietovė neatrodė tokia klaiki kaip Dėj. Rachelei buvo tekę girdėti Airijos pakrantę vadinant išskirtinio grožio vieta. Jai ši plika dykuma, primenanti Mėnulio peizažą, taip pat rodės savotiškai įstabi. Kupina atšiauraus, netgi grėsmingo žavesio. Jai nebuvo tekę pasidairyti po dykumą, tačiau per metus, praleistus Dakotoje, ji įsižiūrėjo ir pamėgo atšiaurius, pilkus peizažus, regis, visiškai svetimus ir nesvetingus žmogui. Tai buvo didžioji jos paslaptis. FTB ją ten pasiuntė kaip į tremtį ir vylėsi, kad ji galutinai palūš ir pati pasitrauks iš tarnybos. Tačiau ji vis dėlto atlaikė. Laisviausiai galėjo ten išbūti ir ištisą amžinybę. Nė nesirengė pati pasiduoti.

Kai jiedvi pasiekė kontrolės postą, įrengtą per keliasdešimt metrų nuo palapinių, Dėj sustojo. Po palapinės atvirais kraštais stogeliu stypsojo vyras mėlynu kombinezonu su baltomis ant viršutinės kišenės išsiuvinėtomis raidėmis FTB. Dykumos vėjai draskyte draskė jo užuoglaudą. Rodės, tuoj ims ir nuplėš nuo atatampų taip pat lengvai, kaip į kaltūną suvėlė jo plaukus.

Dėj nuleido lango stiklą. Pati neprisistatinėjo. Ji čia buvo sava. Dėj pasakė vyrui Rachelės pavardę ir pristatė kaip „vizituojančią tyrėją“.

— Su Alpertu suderinta? — sausai pasiteiravo jis.

— Taip.

— Gerai. Duokite savo pažymėjimą.

Rachelė įteikė jam dokumentus. Sargybinis, užsirašęs jų numerį, grąžino atgal.

— Iš Kvantiko?

— Ne, Pietų Dakotos.

Vyras dirstelėjo į ją paniekos kupinu žvilgsniu.

— Linkiu gerai praleisti laiką, — mestelėjo jis, grįždamas į savo palapinę.

Pakėlusi lango stiklą ir paleidusi dulkių debesį sargybinio panosėn, Dėj nurūko tolyn.

— Jis iš Las Vegaso, FTB skyriaus, — tarė ji. — Jie ten griežia dantimis, kad šioje byloje teko tik antraeilis vaidmuo.

— Po saule nieko naujo.

— Taigi.

— Čia vadovauja tas Alpertas?

— Taip.

— Kaip jis?

— Na, ar prisimeni kaip mokei, jog agentai esti dvejopi: žonglieriai ir akrobatai?

— Aha.

— Jis žonglierius.

Jiedvi privažiavo nediduką kartoninį ženklą, kabantį ant kaktuso šakos. Jame buvo užrašyta AUTOMOBILIAI ir nupiešta į dešinę rodanti rodyklė. Dėj pasuko ten ir pastatė savo automobilį greta trijų kitų, lygiai tokių pat murzinų „Crown Vic".

— O tu? — paklausė Rachelė. — Kuriems pati save priskirtum?

Dėj neatsiliepė.

— Tai ką, einam? — paklausė ji Rachelės.

— Be abejo. Ketverius metus laukiau jo vėl palikto pėdsako. Medžioklė prasidėjo.

Klaktelėjusi durų rankenėlę, ji išlipo po plieskiančia dykumos saule. Jautėsi kaip namie.

10

BACKUS KILO JOMS PAVYMUI išvažiavimo iš greitkelio rampa. Laikydamasis atokiai. Pervažiavęs viaduku virš greitkelio, įjungęs posūkį, grįžo į jį priešinga kryptimi. Jeigu pastebėtų automobilį galinio vaizdo veidrodėlyje, palaikytų apsirikusiu ir grįžtančiu į Las Vegasą keliautoju.

Prieš sukdamas atgal į greitkelį jis stebėjo, kaip FTB automobilis, nuvažiavęs nuo asfaltuoto kelio, lekia dykuma į ekshumavimo vietą.

Už automobilio kilo kamuoliai dulkių. Tolumoje bolavo palapinės. Jo širdį užliejo pasididžiavimas. Ta kapavietė — tai jo rankomis pastatytas miestas. Miestas iš kaulų. Agentai tarsi skruzdėlės šmirinėjo jame tarp stiklo sienų. Jie gyveno ir triūsė jo kūrinyje, nė nenumanydami vykdantys tai, kas jo sumanyta.

Knietėjo prislinkti arčiau prie to stiklo, pasigėrėti viskuo savo akimis, išvysti siaubą, įsirėžusį jų veiduose, tačiau žinojo negalįs taip rizikuoti.

Be to, jis turi kitų darbų. Todėl, numygęs akceleratorių iki galo, nuskriejo nuodėmių miesto link. Reikia įsitikinti, jog viskas tinkamai parengta.

Automobiliui švilpiant į Las Vegasą, į širdį kažkodėl įsismelkė liūdesys. Ko gero, dėl to, jog tolo nuo Rachelės dykumoje. Jis giliai įkvėpė ir pamėgino nuvyti slogutį į šalį. Juk netrukus vėl bus visiškai šalia jos.

Jis šyptelėjo, prisiminęs Šerės, oro uoste pasitikusios Rachelę, laikytą lentelę su jo pavarde. FTB juokeliai. Backus pažino užrašą laikiusią moterį. Agentė Šerė Dėj. Rachelė buvo vyresnioji jos partnerė, kaip kažkada vyresnysis Rachelės porininkas buvo jis. Taigi kai kurie jo metodai per Rachelę pasiekė ir kitą kartą. Tai maloniai kuteno širdį. Jis spėliojo, kokia būtų buvusi Šerės Dėj reakcija, jeigu jis, nusileidęs eskalatoriumi, būtų žengęs prie jos su tuo mulkišku užrašu ir taręs: „Džiaugiuosi, kad manęs laukiate“.

Jis permetė žvilgsniu aplink plytinčią negyvą dykumą. Ji jam rodės išties kerinti, ypač dėl to, ką buvo paslėpęs ana ten tarp smėlio ir uolų.

Vėl ėmęs galvoti apie tai, pajuto grįžtant pakilų ūpą. Dirstelėjo į galinio vaizdo veidrodėlį, ar kas neseka, tačiau nieko įtartino neišvydo. Tada žvilgtelėjo į savo atvaizdą ir dar kartą pasigėrėjo chirurgų meistryste. Jis nusišypsojo sau.

11

JIEDVIEM PRIARTĖJUS PRIE PALAPINIŲ, Rachelės Voling nosį užgulė košiančio stovyklą ir plazdenančio palapines vėjo nešamas, su niekuo nesupainiojamas yrančio kūno smarsas. Ji tučtuojau, akinama patirties, kurios verčiau būtų linkusi neturėti, ir žinodama, kad kvapas atsiranda mažulytėms medžiagų dalelytėms palytėjus uoslės receptorius nosyje, ėmė alsuoti pro burną. Uosdamas yrantį lavoną, iš tiesų juo kvėpavai.

Stovyklos priešakyje stovėjo trys nedidelės kvadratinės palapinės, stačiais, pustrečio metro aukščio šlaitais. Už jų kyšojo didėlesnė, apvali palapinė. Rachelei krito į akis, kad visų palapinių vėdinimo angos buvo praviros. Jos dengė atkasamas lavonų kapavietes. Angos buvo atlapotos, kad per jas išeitų lauk nors kiek šutrios smarvės.

Aplinkui tvyrojo kurtinamas gaudesys. Nepaliaujamai kriokė du benzininiai elektros generatoriai, šaižiai ūžė dviejų gyvenamųjų namelių, stovinčių palapinių kairėje, kondicionieriai.

— Iš pradžių užsukime ten, — tarė Šerė Dėj, mostelėdama į vieną vagonėlį. — Rendelas dažniausiai sėdi jame.

Iš išorės vagonėlis niekuo nesiskyrė nuo daugybės kitų panašių vagonėlių, riedančių greitkeliais. Jis vadinosi „Kelionės toliau", jo gale bolavo Arizonos valstijos numeriai. Dėj pasibeldė į duris ir, nė nelaukdama kvietimo, jas atidarė. Jiedvi, užkopusios laipteliais, įžengė vidun. Jo interjeras akivaizdžiai bylojo vagonėlį esant skirtą ne kelionėms. Pertvaros ir bet kokie buities patogumai buvo pašalinti. Liko vienas ilgas kambarys su keturiais sulankstomais stalais, apstatytais kėdėmis. Palei galinę sieną ant stalelio buvo išrikiuota visa kontorai reikalinga įranga — kompiuteris, faksas, spausdintuvas ir kavos aparatas. Du stalai verste užversti popieriais. Ant trečiojo, rėžte rėždamasis su aplinka, puikavosi didžiulis dubuo su vaisiais. Rachelė sumetė, jog tai valgomasis stalas. Netgi ir kapstantis po dešimties lavonų kapavietę norisi valgyti. Prie ketvirto stalo, priešais nešiojamąjį kompiuterį, sėdėjo vyras ir kažką aptarinėjo mobiliuoju telefonu.

— Prisėsk, — tarė Dėj. — Luktelėkim, kol baigs šnekėtis.

Rachelė, įsitaisiusi už valgomojo stalo, atsargiai patraukė pro nosį orą. Nesijautė nė menkiausio tvaiko — vagonėlio kondicionierius varinėjo orą ratu. Nieko keisto, kad vadas linkęs sėdėti čia. Ji dirstelėjo į dubenį su vaisiais, galvodama, jog neprošal būtų atsigaivinti ir suvalgyti kokią kekę vynuogių, tačiau susiturėjo.

— Jeigu nori, vaišinkis, — pasiūlė Dėj.

— Kad ne, dėkui, kol kas nenoriu.

— Kaip nori.

Ištiesusi ranką, Dėj pasiėmė vynuogių, ir Rachelė dabar jau gailėjosi paskubėjusi atsisakyti. Vyras — kaip ji suprato, agentas Alpertas — mobiliuoju šnekėjosi taip tyliai, jog net jo pašnekovas veikiausiai vos galėjo girdėti. Rachelės žvilgsnis užkliuvo už kapavietės nuotraukų, kabančių ant kairiosios vagonėlio sienos. Ir tučtuojau nukreipė akis į šalį. Buvo linkusi jas tyrinėti po to, kai apžiūrės kapavietes. Ji atsigręžusi pažvelgė pro langą. Dykuma plytėjo kaip ant delno, matėsi visas upės slėnis, apačioje atsiremiantis į dantytas kalnų keteras. Ji susimąstė, ar šis peizažas galėtų turėti kokią paslėptą prasmę, ar dėl jo Backus galėjo išrinkti šią vietą, ir jeigu taip, tai kodėl.

Dėj akimirką nusigręžus, Rachelė čiupo saują vynuogių ir susigrūdo į burną. Tuo pat metu vyras padėjo mobilųjį, pakilo nuo stalo ir, ištiesęs ranką, žengė prie Rachelės.

— Rendelas Alpertas, tyrimo vadovas. Džiaugiuosi jus matydamas.

Rachelė paspaudė jam ranką, paskubomis nugurkdama vynuoges, kad galėtų atsiliepti.

— Malonu susipažinti. Nors ir ne itin maloniomis aplinkybėmis.

— Be abejo, tačiau pažvelkite, koks nuostabus reginys. Nepalyginamas su ta plytų siena už mano lango Kvantike. Laimė, dabar balandžio pabaiga, o ne rugpjūtis. Spirgintų it keptuvėje.

Tokios pačios veislės kaip ir Bobas Backus. Instruktuoja naujokus Kvantike ir atvyksta tik prie išskirtinių bylų kaip šioji. Rachelė mintyse susiraukė nutarusi, jog Šerė Dėj neklydo priskirdama jį prie žonglierių.

Rachelė įsitikino, jog Maniakų skyriaus agentai esti dviejų rūšių.

Pirmuosius ji vadindavo žonglieriais. Pastarieji buvo be galo panašūs į nusikaltėlius, kuriuos medžiodavo. Sugebantys nuo visko atsiriboti. Jie it serijiniai žudikai šaltakraujiškai imdavosi vienos bylos po kitos, nepatirdami nei siaubo, nei atjautos, tarsi atsiribodami nuo blogio. Rachelė praminė juos žonglieriais, kadangi slogią tikrovės naštą jie nė nemirktelėję sugebėdavo pakeisti maloniu dalyku. Kapavietėje grožėtis reginiu, nepalyginamu su niekuo Kvantike.

Antrąją agentų padermę Rachelė vadindavo akrobatais, kadangi jie nuoširdžiai išgyvendavo siaubą, su kuriuo tekdavo susidurti. Atjauta jiems tapdavo akstinu triūsti dieną naktį. Jie nė akimirką nesiliaudavo sukti galvos dėl bylos, kol šią išnarpliodavo. Rachelė tokius laikė geresniais agentais, kadangi jie narsiai ir atkakliai siekė savo tikslo.

Be abejo, kur kas sveikiau būti žonglieriumi, ramiai keliaujančiu pro šalį. Maniakų skyriuje klaidžiojo daug nepajėgusiųjų atsiriboti nuo bylų tikrovės ir galiausiai jos nepakėlusių akrobatų dvasių. Tokių kaip: Žanetos Niukomb, apžiojusios savo ginklo vamzdį, Džono Fentono, įsitėškusio automobiliu į tilto atramą, ir Terio Makalebo, tiesiogine žodžio prasme, dirbusio iš širdies. Rachelė pažinojo juos visus, kaip ir Bobą Backų, žonglierių žonglierių, kovojusį su blogiu ir patį jį dariusį.

— Šnekėjausi su Brese Doran, — tarė Alpertas. — Prašė jums perduoti labų dienų.

— Ji Kvantike?

— Taip, dabar nė kojos nekelia iš jo, tikra agorafobija. Ji gelbsti mums iš ten. Taigi, agente Voling, situacija jums išdėstyta. Ji kiek kebloka. Mes esame dėkingi, kad atvykote, tačiau jūs čia būsite tik kaip stebėtoja ir, galimas daiktas, liudininkė.

Rachelei nepatiko oficialus jo tonas. Tarsi iš karto mėgintų nubrėžti neperžengiamą ribą.

— Liudininkė? — nusistebėjo ji.

— Gal turėsite kokių idėjų. Juk pažinojote jį. Daugelis mūsų anuomet, kai jums neišdegė tas reikalas su Backumi, dar tik vaikydavomės bankų plėšikų. Aš atėjau į skyrių iš karto po patikrinimų. Šerė veikiausiai vienintelė likusi iš senosios jo sudėties.

— Man neišdegė?

— Suprantate, ką turiu galvoje. Na, juk buvote įsimaišiusi su Backumi.

— Ar galėčiau dabar apžiūrėti kapavietes? Noriu savo akimis išvysti, ką aptikote.

— Šerė jus netrukus palydės. Ten tik šios dienos skerdiena, nieko daugiau.

„Postringauja kaip tikras žonglierius", — pamanė Rachelė. Jiedvi su Dėj reikšmingai susižvalgė.

— Tačiau prieš tai mums dar reikėtų apie kai ką šnektelėti.

Rachelė žinojo, kur link jis kreipia, tačiau laukė, kad išdėstytų pats. Alpertas žengė prie lango, mostelėjo ranka į dykumą. Rachelė, dirstelėjusi ton pusėn, nieko neišvydo, tik tolumoje dunksančią kalnų keterą.

— Na, iš čia nematyti, — tarė Alpertas, — tačiau ten tolėliau ant žemės ištiesėme milžinišką užrašą: FILMAVIMAS — NETRUKDYTI, NETRIUKŠMAUTI. Atbaidyti smalsuoliams, jeigu kas susidomėtų, kas čia vyksta. Nebloga mintis, ką? Palaikys filmavimo aikštele ir nedrįs kišti nosies.

— Taigi?

— Taigi mums pavyko taip viską nuslėpti, jog nė lapė nesulojo — turime taip laikytis ir toliau.

— Jūsų nuomone, galiu išplepėti tai žiniasklaidai?

— Ne, aš taip nemanau. Įspėju kiekvieną čia atvykstantį. Noriu būti tikras, jog tai neiškils į viešumą kaip praeitą kartą. Aišku?

„Ko gero, to labiau nori FTB šulai arba vidaus auditas", — pagalvojo Rachelė. Išaiškėjus tiesai apie Backų, Maniakų skyriaus pareigūnai neteko antpečių, pasitikėjimas jais buvo visiškai pakirstas, o ką jau kalbėti apie apskritai visam FTB kritusią dėmę. Po pražiopsotos rugsėjo 11-osios, FTB grumte grumiantis dėl lėšų ir palankesnio įvaizdžio visuomenės akyse su Vidaus reikalų departamentu, nieku gyvu nebuvo galima leisti žiniasklaidai imti plyšoti apie išprotėjusį buvusį agentą. Ypač kad prieš tai ne kartą buvo užsiminta, neva jo jau nebėra tarp gyvųjų.

— Suprantama, — šaltai atsiliepė Rachelė. — Dėl manęs galite nesijaudinti. Ar jau galiu eiti?

— Dar kai kas.

Jis kurį laiką dvejojo, regis, sukdamas galvą, kaip čia geriau būtų viską išdėstyti.

— Ne visi dalyvaujantys šiame tyrime žino apie nusikaltimo sąsajas su Robertu Backumi. Jiems nė nebūtina to žinoti.

— Kaip tai? Čia triūsiantys žmonės nežino, kad tai Backaus darbas? Juk jie privalo būti...

— Agente Voling, ne jūs vadovaujate šiai bylai. Todėl verčiau nesikiškite. Neužsimirškite, kad čia atvykote tik stebėti ir, jeigu prireiks, kuo nors pagelbėti. Kol kas dar nesame tikri, jog tai Backaus darbas, ir kol neatliksime...

— Kur jau būsi tikras. Jo pirštų atspaudais sėte nusėtas VNS prietaisas ir apskritai visur jo braižas — tik tiek.

Alpertas suraukęs kaktą dirstelėjo į Dėj.

— Šerė neturėjo jums užsiminti apie tuos pirštų atspaudus, o dėl braižo kol kas galutinai dar neaišku.

— Yla vis tiek kada nors išlįs iš maišo.

Alpertas nervingai sukrizeno.

— Kuo čia dėta yla maiše? Mes paprasčiausiai siekiame neleisti šiai žiniai pasklisti. Dar netinkamas laikas. Tik tiek ir prašau. Jau vien jūsų atvykimas čia yra ganėtinai iškalbingas, suprantate? Ką ir kam atskleisti, sprendžiu aš, ne jūs. Aišku?

Rachelė abejingai pakinkavo galva. Dirstelėjusi į Dėj, išvydo ją darančią tą patį.

— Žinoma.

— Puiku. Tuomet, Šere, gali vesti ją į ekskursiją.

Jiedviem išėjus iš gyvenamojo vagonėlio, Dėj patraukė pirmosios iš mažesnių palapinių link.

— Gerai, kad nelietei to šašo, — tarstelėjo ji.

— Keistas dalykas. Po saule nieko naujo. Tie kabinetų žiurkės nesikeičia, ničnieko neišmoksta iš savo klaidų. Velniai jų nematė. Taigi, ką čia aptikote?

— Aštuoni maišai ir dar dviejų dujų testai. Šių dar neiškasėme. Klasikinė apversta piramidė.

Rachelė šį žargoną kuo puikiausiai suprato, nes pati sugalvojo dalį jo žodyno. Išversti Dėj sakiniai į paprastą kalbą reiškė, kad kol kas atkasti aštuoni lavonai, ir dujų tyrimai byloja po žeme esant dar du.

— Klausyk, — tarė Rachelė. — Jis ten šnekėjosi su Brese Doran. Ji greičiausiai žino, jog tai Backaus darbas?

— Taip. Kaip tik ji ir aptiko pirštų atspaudus ant siuntinio.

Rachelė tylomis linktelėjo. Vadinasi, yra bent vienas patikimas sąjungininkas, į kurį prireikus galima atsiremti.

Jiedvi priėjo prie palapinės ir Dėj praskleidė šios uždangą. Pirmoji į vidų žengė Rachelė. Palapinėje, šviesai skverbiantis pro ventiliacijos angą, tvyrojo prieblanda. Akys netruko su ja apsiprasti, ir palapinės viduryje Rachelė išvydo žiojinčią plačią apvalią duobę. Iškastų žemių nebuvo matyti. Rachelė sumetė, jog jos tikriausiai bus nusiųstos persijoti ir ištirti laboratorijoje į Kvantiką arba vietos štabą.

— Šis kapas skiriasi nuo kitų, — tarė Dėj. — Kituose žmonės palaidoti įprastai.

— Kuo šis ypatingas?

— VNS paliktos būtent jo koordinatės. Kai atvykome, šioje vietoje riogsojo laivas. Jis...

— Laivas? Čia, dykumoje?

— Na, prisimeni, pasakojau apie mėginusį čia kurtis sektos vadovą? Jis buvo išrausęs kanalą šaltinio vandeniui. Ko gero, laivas bus užsilikęs nuo tų laikų ir riogsojęs čia dešimtmečiais. Taigi mes jį nutempėme į šalį, įkišę zondą, atlikome dujų testą ir ėmėme kasti. Antroji išskirtinė šio kapo ypatybė ta, kad jame buvo drauge palaidotos pirmosios dvi aukos. Kiti kapai atskiri.

— Tie pirmieji žmonės palaidoti tuo pačiu metu?

— Taip. Suguldyti vienas ant kito. Tačiau vienas iš jų buvo susuktas į plėvelę ir miręs daug anksčiau nei kitas. Spėjame, jog septyniais mėnesiais.

— Vadinasi, turėjo tą lavoną pas save. Suvyniojęs į plėvelę, kad geriau išsilaikytų. Po antrojo sumetė turįs kažko griebtis ir, nugabenęs

juos į dykumą, palaidojo. Laivas žymėjo kapo vietą. Kaip antkapis ir gairė sau pačiam, kadangi žinojo, jog lavonų būsią ir daugiau.

— Galimas daiktas. Tačiau kam jam ta valtis, jeigu turėjo VNS?

Rachelė linktelėjo jausdama, kaip širdis ima greičiau varinėti kraują gyslomis. Bendri svarstymai paprastai buvo labiausiai jaudinanti darbo dalis.

— VNS jis įsigijo vėliau. Neseniai. Dėl mūsų.

— Mūsų?

— Tavęs. FTB. Manęs.

Rachelė žengė prie duobės krašto ir pažvelgė žemyn. Nelabai gili, ypač turint galvoje, jog kasta dviem lavonams. Ji liovėsi kvėpuoti burna ir patraukė nosimi dvokiantį orą, idant liete susilietų su tikrove.

— Ar jau nustatyta, kas šie žmonės?

— Galutinai kol kas ne. Artimųjų iki šiol nesuradome, tačiau kai kurių vardus ir pavardes jau žinome. Bent jau penkių. Pirmasis nužudytas prieš trejus metus. Antrasis — praslinkus septyniems mėnesiams.

— Jau sudarėte ciklą?

— Taip. Redukcija maždaug aštuonių nuošimčių. Spėjame, kad paskutinės dvi aukos nužudytos lapkritį.

Ji turėjo galvoje, jog tarpai tarp žudymų vis trumpėjo aštuoniais nuošimčiais nuo pirmų septynių mėnesių, skiriančių pirmą ir antrą aukų žūtį. Tai irgi buvo įprasta. Tokiose bylose tarpai tarp žudymų paprastai visados trumpėdavo, nes žudikai vis labiau įsišėldavo ir įtikėdavo savo nepažeidžiamumu. Pirmą kartą neįkliuvę, antrąkart griebdavosi to paties drąsiau ir greičiau. Ir taip toliau.

— Vadinasi, veikiausiai nespėjo iki galo įvykdyti visko, ką buvo sumanęs, — tarė Rachelė.

— Gal ir taip.

— Gal?

— Baik, Rachele, juk tai Backus. Pažįsta mus kaip nuluptus. Paprasčiausiai žaidžia su mumis. Kaip Amsterdame. Mums nė nespėjus išsiaiškinti, jog tai Backus, jis jau seniausiai būdavo išgaravęs. Ir šįkart taip bus. Jo jau ir pėdos ataušusios. Kodėl tada būtų siuntęs mums tą

VNS? Jis įvykdė viską, ką sumanęs, ir daugiau čia nekiš nosies. Dabar sėdi sau kur nors ir šaiposi iš mūsų, stebėdamas, kaip liejame prakaitą taikydami savo metodus, ir žinodamas, jog ir šįkart niekaip prie jo neprisikasime.

Rachelė, netardama nė žodžio, linktelėjo. Širdies gilumoje žinojo, kad Dėj teisi, tačiau nutarė privalanti rodyti optimizmą.

— Juk vis tiek kur nors turėtų suklysti. Kaip dėl to VNS prietaiso? Nieko nepavyko pešti?

— Be abejo, kapstome. Tuo užsiima Bresė.

— Kas čia dar?

— Čia dar tu, Rachele.

Rachelė į tai nepratarė nė žodžio. Šerė Dėj ir vėl buvo teisi. Backus kažką sumanęs. Tai akivaizdžiai liudija jo paslaptingas Rachelės kvietimas. Jis kviečia ją čia, trokšta, kad ji dalyvautų šiame žaidime. Tačiau kokiame? Ko Poetas siekia?

Kaip Rachelė buvo Dėj instruktorė, taip Backus mokė ją pačią. Jis buvo puikus mokytojas. Žvelgiant į praeitį, kur kas geresnis nei ji ar bet kas kitas galėjo numanyti. Ją įgūdžių mokė žmogus, kokio kriminalistikos istorija dar nežinojo — agentas ir žudikas, medžiotojas ir medžiojamasis. Rachelės galvoje strigte įstrigo Backaus išrėžtas monologas, vieną vakarą po darbo skyriuje jiedviem kopiant iš Kvantiko rūsio.

„Tačiau apskritai visas mūsų darbas bergždžias. Mes nepajėgiame nuspėti, ko šie žmonės griebsis. Tik sekame jiems iš paskos. Todėl galiausiai iš mūsų beveik jokios naudos. Be abejo, žiniasklaidoje ir kino filmuose mes didvyriai, tačiau tik tiek.“

Rachelė skyriuje tuo metu buvo dar naujokė, kupina idealizmo ir entuziazmo. Išgirdusi šiuos žodžius, ji gerą pusvalandį karštai įtikinėjo Backų jų darbo prasmingumu. Prisiminė, kaip karštai ji tada įrodinėjo tam, kuris, kaip vėliau paaiškėjo, pats buvo žudikas.

— Gal dabar eikime į kitas palapines, — pasiūlė Rachelė.

— Kodėl ne, — atsiliepė Dėj. — Kur tik pageidauji.

12

Buvo vėlyvas metas, ir laivo baterijos jau ėmė sekti. Bent jau man taip atrodė. Galbūt iš tiesų man pačiam temo akyse. Ištisas septynias valandas nepakeldamas galvos skaičiau bylas iš dėžių ant viršutinio gulto. Primarginau visą savo užrašų knygutę ir apvertęs ėmiausi rašyti į ją iš kito galo.

Po pietų vykęs pokalbis buvo visiškai bergždžias. Paskutinysis Terio Makalebo keleivis, Otas Vudelas, gyveno prašmatniame daugiaaukštyje, stūksančiame už garsiųjų Avalono lošimo namų. Prakamantinėjęs jį valandą, neišgirdau nieko, ko jau nebūčiau girdėjęs iš Badžio Lokridžo. Septintą dešimtį įpusėjęs Vudelas patvirtino visas mane dominusias išvykos detales. Taip, jis išties išlipo jiems sustojus Meksikoje ir praleido naktį su pažįstama moterimi. Jis tai išklojo nė trupučio nesidrovėdamas. Jo žmona buvo tąkart išvykusi į žemyną apsipirkti, todėl jis, regis, negalėjo nepasinaudoti tokia proga. Esąs išėjęs į užtarnautą poilsį nuo darbo, o ne nuo gyvenimo. Pasak jo, vis dar turįs vyriškų poreikių. Nesileisdamas smulkiau nagrinėti šios temos, ėmiau klausinėti apie paskutines Terio Makalebo gyvenimo valandas.

Vudelo pastebėjimai ir atsimintos detalės visiškai sutapo su Badžio pasakojimu. Vudelas taip pat patvirtino bent jau du kartus kelionės metu matęs Makalebą gurktelint savo piliules bei tinktūras ir užgeriant jas apelsinų sultimis.

Aš žymėjausi visa tai, nors žinojau, kad tikrai niekados neprireiks. Po valandos, padėkojęs Vudelui už jo sugaištą laiką, palikau jį gėrėtis pro langą atsiveriančia Santa Monikos įlanka ir smogo, kylančio kitapus jos virš žemyno, draiskanomis.

Badis Lokridžas lūkuriavo prie daugiabučio golfo vežimėlyje, kurį išsinuomojau. Jis vis dar buvo paniuręs, kad paskutinį akimirksnį nutariau žingsniuoti pas Vudelą vienas. Apkaltino mane paprasčiausiai juo pasinaudojus. Jis buvo visiškai teisus, tačiau man jo skundai ir įsižeidimai buvo nė motais.

Nuriedėjome atgal į prieplauką. Atsigręžęs į Badį pasakiau, jog jis gali grįžti namo, kadangi iki vėlumos skaitysiu bylas. Jis nedrąsiai pasisiūlė man padėti, tačiau aš griežtai paprieštaravau taręs, kad jis ir taip man daug padėjo. Stebėjau, kaip jis nukabinęs nosį kėblina kelto link. Apie Badį Lokridžą vis dar nebuvau susidaręs galutinės nuomonės. Man dar reikėjo apie jį pagalvoti.

Nenorėdamas knebinėtis su pripučiama valtimi, į „Atsivejančią jūrą" vykau vandens taksi. Paskubomis apieškojęs kajutkompaniją — ir nieko doro neaptikęs — patraukiau į kajutę laivo priekyje.

Terio darbo kabinete atkreipiau dėmesį į kompaktinių plokštelių grotuvą. Šalia gulėjo keliolika, daugiausia bliuzo ir aštuntojo dešimtmečio rokenrolo plokštelių. Paleidęs suktis vieną iš naujesnių įrašų, Liusindos Viljams kompaktinę plokštelę *Pasaulis be ašarų*, taip ja susižavėjau, kad be paliovos vis iš naujo džyrinau ištisas šešias valandas. Man patiko moters balsas, besiliejąs ilgiausiais nutęsimais. Kai pastebėjau senkant laivo akumuliatorius, galiausiai grotuvą išjungiau; jau kuo puikiausiai buvau įsiminęs bent tris dainas, kurias galėsiu paniūniuoti kitąkart, kai migdysiu savo dukrelę.

Sugrįžęs į Makalebo darbo kabinetą, tučtuojau įsitaisiau prie kompiuterio ir spragtelėjęs atsidariau direktoriją BYLOS.

Joje aptikau šešias pastarųjų dvejų metų datomis pažymėtas bylas. Iš eilės nuo seniausios jas atsidaręs išvydau, jog tai sausai ir tiksliai išdėstytos įtariamų žmogžudysčių charakteristikos, rašytos pasiremiant teismo medicinos išvadų nustatytais nužudymo ypatumais. Jie bylojo, kad Makalebas žinias rinko ne tik iš laikraščių. Jis gaudavo visus su žmogžudystėmis susijusius duomenis — arba žodžiu, arba, kas labiau tikėtina, nuotraukas, įrašus ir tyrimo medžiagą. Vos užmetus akį į šias charakteristikas, darėsi akivaizdu, jog tai ne išsiilgusio buvusio darbo, savo malonumui rodomas analitiko dėmesys. Tai buvo pakviesto į pagalbą profesionalo triūsas. Visos šios bylos priklausė nedideliems Vakarų pakrantės policijos komisariatams. Spėjau, jog Makalebas tikriausiai išgirdo apie šias bylas iš žiniasklaidos arba dar iš kur kitur ir paprasčiausiai pasiūlė jas narpliojantiems komisariatams savo pagalbą. Pastariesiems ją priėmus, jis gaudavo visą tyrimo

medžiagą ir imdavosi numanomo žudiko charakteristikos. Įdomu, ar jo garsus vardas padėjo, ar tiktai trukdė jam siūlantis pagelbėti? Kiek kartų jis kreipėsi, kol gavo šiuos šešis sutikimus?

Priimtas į talką, jis, ko gero, sėdėdavo laive prie šio stalo ir narpliodavo bylas. Veikiausiai slapčiomis būgštaudamas, kad jo žmona kuo puikiausiai nutuokia, kuo jis čia užsiėmęs.

Be abejonės, kiekvienai charakteristikai jis skyrė galybę laiko ir jėgų. Dabar suprantama, kodėl Grasielei tai kėlė įsiūtį. Teris negalėjo liautis tirti bylas ir viską mesti. Šis jo triūsas rodė ne tik pasiaukojimą darbui, tačiau ir apleistas vyro bei tėvo pareigas.

Čia buvo šešios bylos iš Skotsdeilo Arizonoje, Hendersono Nevadoje ir keturių Kalifornijos miestų: La Džolos, Laguna Byčo, Salino ir San Mateo. Du nužudytų mažamečių ir keturi nugalabytų prievartaujant — trijų moterų ir vyro atvejai. Makalebas jų nesiejo.

Regis, šių pastarųjų dvejų metų nusikaltimai paprasčiausiai patraukė jo dėmesį. Bylose nebuvo jokių žymų, kurios liudytų Terio pastangas buvus vaisingas ar kad kurią nors bylą apskritai pavyko išnarplioti. Savo užrašų knygutėje pasižymėjau pagrindinius bylų duomenis — atitinkamose nuovadose galėsiu išsiaiškinti, kaip sekasi jas tirti. Be abejo, tai panašu į adatos ieškojimą šieno kupetoje, tačiau tikimybė, kad Teris buvo nužudytas dėl kurios nors iš šių bylų, neatmestina. Tikimybė menkutė, tačiau vis tiek reikės patikrinti.

Kol kas nutaręs daugiau nenaršyti po kompiuterį, ėmiausi dėžių su bylomis ant viršutinės lentynos. Kai nukėliau jas visas žemyn ir išrikiavau ant grindų kajutėje, nebuvo nė kur kojos pastatyti. Panaršęs po aplankus įsitikinau, jog tai pramaišiui sudėtos išspręstos ir neišspręstos bylos. Užgaišau visą valandą, kol jas išrūšiavau ir išžvejojau visas neišspręstas ir policijos nutrauktas tirti bylas, manydamas, kad, jeigu Terio žūtis susijusi su kurios nors iš jų narpliojimu, tai labiausiai tikėtina prie to prikišus nagus kokį nesučiuptą nusikaltėlį. Nes kokiam galui Makalebas būtų nagrinėjęs iš naujo jau baigtą bylą?

Pasinėriau į skaitymą. Apie daugelį bylų buvau girdėjęs, kai kurias tiriant teko ir pačiam dalyvauti. Regis, šie aplankai negulėjo čia sau ramiai dulkėdami. Ko gero, Makalebas jas paeiliui vis išsitraukda-

vo ir iš naujo apmąstydavo jų tyrimų eigą, įtariamuosius, nusikaltimo ypatumus bei tolesnio nagrinėjimo galimybes. Jis susisiekdavo su detektyvais, teismo medicinos ekspertais ir netgi liudytojais. Tai buvo akivaizdu, kadangi Makalebas antrojoje aplanko nugarėlėje skrupulingai žymėjosi visus savo žygius ir netgi jų datas.

Šios datos bylojo Terį narpliojus daugybę bylų vienu metu. Be to, išryškėjo, kad jis vis dar turėjo ryšio kanalą su FTB bei Maniakų skyriumi Kvantike. Praleidau ištisą valandą skaitydamas storą bylą, jo sukauptą apie Poetą, garsiausią ir šiurpiausią serijinį žudiką FTB analuose. Kaip paaiškėjo, Poeto išties būta FTB agento, vadovavusio skyriui, medžiojusiam jį patį. Šis įvykis prieš aštuonerius metus sukrėtė visą FTB ir liaupsinamą jo Maniakų skyrių. Tas agentas, Robertas Backus, žudydavo Žmogžudysčių skyrių detektyvus, inscenizuodamas jų mirtis kaip nusižudymus ir palikdamas tariamus atsisveikinimo raštelius su Edgaro Alano Po eilėmis. Per trejus metus jis įvairiuose šalies pakraščiuose taip nugalabijo aštuonetą vyrų, galiausiai, vienam žurnalistui atskleidus, jog tai buvo tik savižudybių inscenizacijos, prasidėjo jo gaudynės. Backų Los Andžele pričiupo ir pašovė jo bendradarbė. Jis kaip tik rengėsi susidoroti su detektyvu iš Los Andželo, policijos Holivudo nuovados Žmogžudysčių skyriaus. Aš kaip tik jame ir dirbau. Numatytoji Poeto auka buvo mano bendradarbis Edas Tomasas. Taigi, galima sakyti, ir man buvo tekę prisilytėti prie Poeto „kūrybos".

Ir štai dabar prieš mano akis visa jo byla. FTB oficialiai paskelbė bylą užbaigusi. Tačiau paslapčiomis visur šnabždėtasi, jog išties Backui pavyko išnešti sveiką kailį. Sužeistas jis įsmuko į Los Andželo nuotekų kanalų potvynio vandenims raizgalynę. Po šešių savaičių buvo aptiktas kūnas su šautine žaizda toje pačioje vietoje, kur kulka cvaktelėjo Poetą, tačiau toks apiręs, jog nustatyti jo tapatybės ar sulyginti pirštų atspaudų buvo neįmanoma. Visuomenei apskelbta, jog šunys ir žiurkės apgraužė lavoną, įskaitant ir apatinį žandikaulį, kuriame būta vienintelio danties, galimo palyginti su turimais duomenimis. Backus taip pat apdairiai pasislėpė nepalikęs nė menkiausio DNR pavyzdžio. Taigi tikrosios šio lavono su šautine žaizda tapatybės

nustatyti buvo neįmanoma. Bent jau taip teigta. FTB suskubo pranešti, kad Backus laikomas miręs, ir byla buvo baigta, siekiant padaryti galą visuomenės akyse patiriamam pažeminimui, kurį skatino buvęs darbuotojas.

Tačiau Makalebo sulesioti duomenys liudijo, jog gandų būta ne iš piršto laužtų. Backus išgyveno ir buvo laisvas it vėjas. Prieš ketverius metus jis apsireiškė Nyderlanduose. Remiantis slaptais FTB žiniaraščiais, Makalebą pasiekusiais iš jo šaltinių, serijinis žudikas Amsterdame per dvejus metus nušienavęs penkis vyrus. Visų penkių būta užsieniečių, dingusių užsukus į raudonųjų žibintų kvartalą. Visi penki buvo pasmaugti, jų lavonai aptikti plūduriuojantys Amstelio upėje. Manyti, jog tai Backaus darbas, vertė vietos policijai atsiųsti laiškai, kurių siuntėjas prisiėmė atsakomybę už nužudymus ir prašė bylą tirti pasitelkti ir FTB. Pasak slaptųjų žiniaraščių, siuntėjas primygtinai prašė kreiptis į agentę Rachelę Voling, kuri būtent ir pašovė Backų prieš ketverius metus. Nyderlandų policija pasiūlė FTB slapta dalyvauti tiriant šią bylą. Siuntėjo laiškai buvo lakoniškai pasirašyti „Poetas". FTB atlikta rašto analizė bylojo — be abejo, negalutinai — jog siuntėjo būta ne žudiko, mėginančio pasišildyti Roberto Backaus šlovės spinduliuose, bet jo paties.

Taigi kol FTB, vietos policija ir Rachelė Voling suskato naršyti Amsterdamą, žudiko jau ir pėdos buvo ataušusios. Nuo to laiko jis tarsi skradžiai žemę prašapo.

Grąžinęs storą bylą atgal į dėžę, ėmiau skaitinėti kitas. Netrukus įsitikinau, kad Makalebą domino ne vien senos neišspręstos bylos. Jis registravo visa, kas tik patraukdavo jo dėmesį. Aptikau dešimtis aplankų, kuriuose buvo vien iškarpos iš laikraščių su keliomis pastabomis, brūkštelėtomis ant prilipdytų prie jų lapelių. Straipsniuose buvo rašoma ir apie garsesnes, ir ne apie tokias garsias bylas. Jis buvo surinkęs pluoštą iškarpų apie Leisės Peterson, nėščios moters, prieš dvejus metus per Kūčias dingusios Kalifornijoje, bylą. Šis nutikimas susilaukė didelio žiniasklaidos ir visuomenės dėmesio, ypač po to, kai įlankoje, kurioje dingimo dieną moters vyras tvirtino žvejojęs, rastas jos kūnas nukirstomis galūnėmis. Terio ant lapelio dar prieš aptinkant lavoną

brūkštelėta pastaba: „Be jokios abejonės, nužudyta, kūnas vandenyje". Antroji pastaba prieš jos vyro suėmimą bylojo: „Kita moteris".

Tarp kitų aptikau ir aplanką su išties aiškiaregiškomis pastabomis apie Jutoje pagrobtą ir po metų grąžintą Elizabetą Smart. Po viena mergaitės nuotrauka laikraštyje Terio buvo brūkštelėta: „Gyva".

Makalebas taip pat neoficialiai kapstė Roberto Bleiko bylą. Pastaroji plačiai nuskambėjo žiniasklaidoje, buvusį aktorių ir televizijos žvaigždę apkaltinus savo žmonos nužudymu. Šalia pridėti Terio samprotavimai, kaip vėliau parodė bylos nagrinėjimas teisme, buvo be galo įžvalgūs ir tikslūs.

Ėmiau spėlioti, ar Teris, pasitelkęs žiniasklaidos pranešimus, galėtų surašyti šias pastabas atgaline data, siekdamas sudaryti įspūdį, kad jis pats suuodęs nusikaltėlio pėdsakus bei numatęs tyrimo eigą. Nors niekas negalėtų guldyti galvos, tai atrodė vargiai tikėtina. Kurių galų jam griebtis tokio kvailo ir gėdingo sukčiavimo. Taigi visos pastabos veikiausiai yra jo paties triūso vaisiai.

Viename aplanke aptikau laikraščių iškarpas apie Los Andželo policijos įkurtą neištirtų bylų skyrių. Ant lapelio buvo brūkštelėtos keturios jam priklausančių detektyvų pavardės ir mobiliųjų numeriai. Jeigu jie buvo jam patikėti, vadinasi, Teriui pavyko įveikti priešpriešos tarp policijos ir FTB sieną. Juk detektyvai savo mobiliųjų pirmam sutiktam tikrai nedalija.

Vieną iš šio ketverto pažinojau. Timas Maršija ilgą laiką darbavosi Holivudo nuovadoje, taip pat ir Žmogžudysčių skyriuje. Be abejo, metas jau buvo gerokai vėlyvas, tačiau policininkams juk skambinama dieną ir naktį. Žinojau, kad Maršijos tai neturėtų papiktinti, todėl, išsitraukęs mobilųjį, surinkau jo numerį. Maršija tučtuojau atsiliepė. Prisistatęs ir peršuoliavęs įprastas „šimtą metų nesimatėme" malonybes, paaiškinau skambinąs dėl Terio Makalebo. Nepūčiau jam miglos, tačiau nutylėjau tiriąs galimą Terio nužudymą. Pasisakiau, kad jo žmonos prašymu naršydamas po bylas aptikau pažįstamą pavardę ir mobiliojo numerį. Todėl nutariau paskambinti ir pasiteirauti, kokie reikalai sieję du mano kolegas.

— Hari, juk tau pačiam yra tekę kapstyti neištirtas bylas? Tos

šaudynės praeitais metais pas tave kaip tik su jomis ir susijusios, ar ne?

— Taip.

— Pats žinai, kaip tokiais atvejais nutinka. Kartais tenka kabintis už šiaudo, svarbus tampa kiekvienas mažmožis. Kartą Teris man paskambino ir pasisiūlė pagelbėti. Ne konkrečioje byloje, o apskritai. Ko gero, jam pakliuvo straipsnis *Times* apie mūsų skyrių, taigi jis pareiškė, jei kada man prireiktų pagalbos kuriant galimo nusikaltėlio charakteristiką, jis pasirengęs padėti. Teris buvo agentas iki kaulų smegenų. Išties labai gaila, kad jį ištiko tokia dalia. Norėjau atvykti į laidotuves Katalinoje, tačiau čia užvirto kalnas reikalų.

— Kaip visad. Ar kada pasinaudojai jo pasiūlymu sukurti charakteristiką?

— Aha, žinau, kad į jį kreipėsi ir dar keli mūsiškiai. Pats supranti. Mūsų skyriuje charakteristikų kurpėjai nekokie, o kol FTB ir Kvantikas teiksis padėti, kartais tenka laukti ištisus mėnesius. Todėl kai tikrų tikriausias asas neatlygintinai ištiesė mums ranką, su džiaugsmu ją priėmėme. Dėl poros bylų sulaukėme jo patarimų.

— Pravertė?

— Ir dar kaip. Dabar kaip tik narpliojame vieną įdomią bylą. Naujajam policijos komisarui įkūrus mūsų skyrių, puolėme naršyti po neištirtas bylas. Susiejome šešias žmogžudystes, kai lavonai buvo palikti slėnyje. Visais šešiais atvejais būta tam tikrų panašumų, tačiau niekas iki tol jų nesusiejo. Teris, gavęs šių bylų kopijas, mūsų spėjimą patvirtino ir nurodė, jog žmogžudystes sieja, pasak jo, „tos pačios psichologijos ypatybės“. Kol kas iki tiesos dar neprisikapstėme, tačiau bent jau žinome, su kuo susidūrėme. Aptikome pėdsakus. Jeigu ne Teris, mums vargu ar būtų pavykę.

— Malonu girdėti, kad jo pagalba jums pravertė. Pasakysiu jo žmonai, neabejoju, jog ji nudžiugs tai išgirdusi.

— Puiku. Tai ką, Hari, grįžti?

Laukiau pasiteiraujant, ko iš tikrųjų naršau po Makalebo bylas, todėl šis jo klausimas užklupo mane netikėtai.

— Apie ką tu?

— Negirdėjai apie tą komisaro paskelbtą trejų metų grįžimo iniciatyvą?

— Ne, kam ji skirta?

— Jis susizgribo pastaraisiais metais netekęs daug gabių žmonių. Dėl viso to nesiliaujančio triukšmo žiniasklaidoje daugelis nusispjovė, tarė sau „kokių velnių aš čia vargsiu“ ir išėjo. Todėl viršininkas uždegė žalią šviesą pasitraukusiems sugrįžti. Jeigu kreipiesi per trejus metus nuo išėjimo į pensiją ir tavo prašymas patenkinamas, gali grįžti prie darbo ir be atestacijos akademijoje. Tokiems seniokams kaip tu — pats tas.

Šaiposi, šmikis.

— Tai sakai, per trejus metus?

— Aha. Tu jau kiek esi išėjęs į pensiją — dvejus su puse?

— Beveik.

— Taigi. Pagalvok apie tai. Galėtum darbuotis prie neištirtų bylų. Jų čia dulksta kokie septyni tūkstančiai. Pasirinkimas didelis.

Tarsi žaibo iš giedro dangaus pritrenktas tokio pasiūlymo grįžti, tylėjau. Visi darbo sunkumai tarsi nuplaukė į šalį. Galvoje sukosi vienintelė mintis, kaip būtų gera kišenėje vėl jausti policininko ženklelio svorį.

— Tačiau gal tu nenorėsi atsisakyti pensininko malonumų. Tai ką, Hari, tik tiek ar dar norėjai ko nors paklausti?

— Ee, ne, tik tiek. Dėkui, labai pagelbėjai.

— Jeigu prireiks, kreipkis bet kada. Pamąstyk apie tą trejų metų grįžimą. Tikrai praverstum čia, Holivudo skyriaus nuovadoje ar kur kitur.

— Aha, gerai. Pažiūrėsiu. Reikės pagalvoti.

Padėjęs ragelį, kurį laiką sėdėjau sustingęs, žvelgdamas į apsėstojo bičiulio veiklos vaisius ir galvodamas apie savąjį panašumą į jį. Galvoje sukosi spiečius minčių apie grįžimą prie darbo. Septyni tūkstančiai dejonių veržėsi iš kapų, šaukdamos atpildo. Daugiau, nei pakėlęs galvą išvystum žvaigždžių danguje.

Vis dar delne gniaužiamas mano telefonas vėl sučirškė, pažadindamas iš susimąstymo. Kilstelėjęs jį prie ausies, atsiliepiau. Maniau,

kad skambina Timas Maršija — pasakyti, kad tie treji metai grįžimo — tiktai pokštas. Tačiau skambino Grasielė.

— Matau, jog laive dega šviesos, — tarė ji. — Jūs vis dar jame?

— Taip, aš čia.

— Juk jau taip vėlu, Hari. Praleidote paskutinį keltą.

— Aš ir nesirengiau šįvakar grįžti. Nutariau pasilikti ir viską peržvelgti. Grįšiu gal rytoj. Beje, norėčiau dar šnektelėti su jumis.

— Gerai. Rytoj man laisva diena. Pakuosiuos daiktus.

— Pakuositės?

— Grįšime į žemyną. Apsistosime Nortridže. Mane priėmė atgal į Raudonojo Kryžiaus reanimaciją.

— Keliatės ten dėl Raimondo?

— Dėl Raimondo? Kodėl?

— Na, pamaniau, gal nerimaujate dėl jo. Girdėjau, gyvenimas saloje jam nebuvo prie širdies.

— Raimondas vienišius. Nelabai pritampa prie kitų. Tačiau išsikeliame ne vien dėl jo. Aš pati noriu grįžti ten, į žemyną. Jau seniai norėjau, dar iki Terio mirties. Esu jums apie tai užsiminusi.

— Taip, prisimenu.

Ji staigiai peršoko prie kitos temos.

— Gal jums ko reikia? Ar bent kiek užvalgėte?

— Dėkui, aptikau šį bei tą laivo virtuvėlėje.

Ji su pasišlykštėjimu sušnarpštė.

— Ten jau viskas pasenę. Prieš ką valgydamas, užmeskite akį į galiojimo laiką.

— Būtinai.

Ji minutėlę patylėjo ir paskui pasiteiravo to, dėl ko, regis, ir paskambino.

— Gal jau ką nors aptikote?

— Na, aptikau keletą įdomių dalykų, tačiau kol kas nieko perdėm įtartino.

Galvoje švystelėjo tas vyriškis su *Dodgers* kepuraite. Jis buvo išties įtartinas, tačiau kol kas Grasielei nenorėjau apie tai prasitarti. Prieš užsimindamas apie jį, tikėjausi dar kai ką iš jos sužinoti.

— Aha, — tarė ji. — Tačiau jūs man pranešite, jei ką aptiksite, gerai?

— Be abejo.

— Gerai, Hari. Šnektelėsime rytoj. Jūs nakvosite viešbutyje ar laive?

— Ko gero, laive. Jeigu jūs neprieštaraujate.

— Nė kiek. Kaip jums patogiau.

— Gerai. Ar galėčiau jūsų kai ko pasiklausti?

— Taip.

— Jūs užsiminėte apie pakavimąsi, todėl ta pačia proga norėčiau pasiteirauti, ar dažnai nuvykdavote į žemyną? Na, į parduotuves, restoranus, lankyti giminių.

— Paprastai kokį kartą per mėnesį. Be abejo, jeigu neatsitikdavo kas nenumatyto ir neprisireikdavo vykti dažniau.

— Vaikus imdavote drauge?

— Dažniausiai. Noriu, kad jie priprastų prie tenykščio gyvenimo. Jie auga saloje, kur vietoje automobilių važinėjama golfo vežimėliais ir visi vienas kitą pažįsta. Todėl jie sutriktų staiga persikėlę į žemyną. Nenorėčiau, kad jie patirtų sukrėtimą.

— Labai apdairu. Kokia parduotuvė arčiausiai kelto krantinės?

— Nežinau, aš visada vykstu į *Promenadą* Piko gatvėje. Paprasčiausiai krantinėje šoku į 405-ąjį autobusą. Žinau, jog parduotuvių yra ir arčiau — pavyzdžiui, *Fox Hills* — tačiau man jaukiausia *Promenadoje*. Ten geriausios parduotuvės, be to, erdvu. Kartais susitinkame su draugėmis iš Slėnio — ten mums kaip tik pusiaukelė.

„Ir be galo patogi sekti vietelė", — patyliukais pagalvojau sau.

— Gerai, — kažkodėl pasakiau, pats nesumodamas, kas čia gero. — Dar kai kas. Čia po truputį blausiasi šviesa. Tikriausiai, senka akumuliatoriai. Kur čia spustelėti kokį jungiklį, kad pasikrautų ar panašiai?

— Badžio nepasiteiravote?

— Ne, tada dar nežinojau, kad akumuliatoriai ims sekti.

— Ee, Hari, aš nelabai žinau. Ten reikia įjungti kažkokį generatorių, tačiau kur jis, nenumanau.

— Na, tiek to. Paskambinsiu Badžiui. Daugiau jūsų netrukdysiu, Grasiele. Kol dar lempos šviečia, grįšiu prie darbo.

Padėjęs ragelį, pasižymėjau užrašų knygutėje parduotuvės pavadinimą ir po to, norėdamas taupyti likusią energiją, apėjau laivą ir išjungiau visas šviesas, išskyrus vieną prie stalo priekinėje kajutėje. Paskui skambtelėjau Badžiui į mobilųjį. Ragelyje pasigirdo gergždžiantis jo balsas.

— Sveikas, Badi. Čia Haris Bošas.

— Kas? A. Ko reikia?

— Tavo pagalbos. Ar laive yra koks generatorius? Akumuliatoriai sėda.

— Tik neleisk visiškai išsikrauti. Tada jiems bus galas.

— Tai ką daryti?

— Gesink šviesas ir tuomet įjunk generatorių. Tačiau jau beveik vidurnaktis. Miegančių kituose laivuose tai tikrai nepradžiugins.

— Tada tiek to. Tačiau ryte vis tiek reikės įjungti, taigi pasakyk kaip? Rakteliu?

— Aha, kaip automobilį. Nueik prie šturvalo salone, įkišk raktelius ir suktelėk abu į ĮJUNGTA pusę. Virš abiejų raktelių matysi uždegimo svirtis. Trūktelėk jas į viršų, ir generatorius užsikurs, nebent akumuliatoriai jau bus visiškai nusėdę ir neskels kibirkšties.

— Aišku, supratau. Gal čia kur nors yra žibintuvėlis?

— Aha, vienas guli virtuvėlėje, kitas virš navigacijos stalo, trečias kajutkompanijoje, stalčiuje, lovos kairėje. Virtuvėlėje, spintelės apačioje, yra žibintas, tačiau kajutėje verčiau nežibinti. Prisirinks smalkių, ir gali pats pakratyti kojas. Turėtume dar vieną paslaptingą žūtį.

Pastarąjį sakinį jis košte iškošė. Aš nuleidau tai negirdomis.

— Dėkui, Badi. Dar susisieksime.

— Aha. Labanakt.

Padėjęs ragelį, patraukiau ieškoti žibintuvėlių ir galiausiai grįžau į priekinę kajutę nešinas vienu nediduku žibintuvėliu iš kajutkompanijos ir staline lempa, kurią aptikau virtuvėlėje. Pasistačiau ją ant stalo, užžiebiau ir išjungiau kajutės šviesas. Lempos šviesa, atsimušdama nuo žemų lubų, nors ir blausiai, tačiau apšvietė patalpėlę. Turėdamas dar ir žibintuvėlį, galėsiu darbuotis toliau.

Man dar buvo likusi kokia pusė dėžės bylų, kurias norėjau pabaigti prieš pasirinkdamas nakvynės vietą. Plonyčių aplankų su naujausiomis pavienėmis iškarpomis ir, ko gero, keliomis Terio pastabėlėmis, brūkštelėtomis ant jose prilipdytų lapelių.

Paėmiau pirmą pasitaikiusią. Tąvakar jau verčiau būčiau buvęs Las Vegase prie ruletės, kadangi pasirinkęs tą aplanką dūriau it pirštu į akį. Pagaliau užčiuopiau siūlo galą.

13

UŽKLIJUOTOJE ANT APLANKO KORTELĖJE buvo brūkštelėta: 6 ŽMONĖS DINGĘ BE ŽINIOS. Jame gulėjo iškarpa iš *Los Angeles Times*, kaip paprastai, kitoje viršelio pusėje Makalebas buvo brūkštelėjęs keletą pastabų su datomis, porą pavardžių bei telefono numerių. Vos užmetęs akį į šį aplanką, pajutau aptikęs kažką ypač svarbaus. Tai pakuždėjo data kitoje viršelio pusėje. Makalebas keturiskart brūkštelėjo šiame aplanke savo pastabas, pradedant šių metų sausio septintąja ir baigiant vasario dvidešimt aštuntąja. Praslinkus mėnesiui, kovo trisdešimt pirmąją, Teris jau buvo nebegyvas. Tai pati šviežiausia Terio tirta byla iš visų mano perverstų. Taigi, ko gero, žvelgiau į paskutinę jo narpliotą bylą. Pasikliaudamas nuojauta ir kol kas palikęs kitas bylas nuošalyje, griebiausi iškirpto straipsnio.

Jis buvo rašytas pažįstamos žurnalistės. Keiša Rasel šauniai darbavosi *Los Angeles Times* teisėtvarkos apžvalgininke jau dešimtį metų. Be to, ji nieko nelauždavo iš piršto ir visada laikydavosi žodžio — tiek mano tarnybos policijoje laikais, tiek prieš metus, kai jau buvau išėjęs iš darbo ir pirmoji mano privačiai tirta byla baigėsi sumautai.

Trumpai tariant, jos žodžiais būdavo galima pasitikėti.

Ėmiau skaityti.

IEŠKANT SĄSAJŲ

AR KAS NORS SIEJA DVIEJŲ LOS ANDŽELO GYVENTOJŲ IR KETURIŲ KITŲ ŽMONIŲ DINGIMĄ NEVADOS VALSTIJOJE?

Keiša Rasel
„Times“ apžvalgininkė

Paslaptingas mažiausiai šešių žmonių dingimas Nevados lošimų centruose verčia tyrėjus ieškoti galinčio juos sieti ryšio.

Los Andželo centrinio policijos komisariato detektyvai antradienį pareiškė, jog nors vyrai nepažinojo vienas kito ir yra kilę iš skirtingų valstijos miestų bei kitų gyvenviečių, tačiau vis tiek neatmestina kokia nors jų sąsaja, kurią apčiuopus, būtų galima išnarplioti šias bylas.

Šešetas vyrų, nuo 29 iki 61 metų amžiaus, jų šeimų paskelbti dingusiais per pastaruosius trejus metus. Ketvertas iš jų paskutinį kartą matyti Las Vegase, kur policija visų pirma ir ėmėsi tyrimo, du tarsi skradžiai žemę prasmego pakeliui į Lafliną ir Primą. Nė vienas iš viso šešeto nepaliko jokių užuominų viešbučio kambariuose, automobiliuose, namuose, kur galėję vykti ir kas jiems galėję nutikti.

— Tarsi skradžiai žemę būtų prasmegę, — tvirtino Todas Ricas, Las Vegaso CPK Ieškomų asmenų skyriaus pareigūnas. — Žmonės nuolatos tai šen, tai ten pradingsta. Tačiau po kurio laiko jie vis tiek aptinkami, gyvi arba mirę. Be to, paprastai esama kokio nors motyvo. Tačiau šie vyrai išgaravo tarsi nei iš šio, nei iš to.

Tačiau Ricas ir kiti pareigūnai esą įsitikinę, jog privaląs būti koks nors šios paslapties įminimas ir kviečiasi į pagalbą visuomenę. Praeitą savaitę Las Vegaso CPK susibūrę vietos, Laflino ir Primo detektyvai pasidalijo turimais duomenimis bei aptarė bendras tyrimo gaires. Taip pat išplatintos vyrų nuotraukos ir jų dingimo aplinkybės. Tikimasi sulaukti

naujų liudijimų. Praslinkus savaitei, Ricas pranešė, kad kol kas jų nepasiekusi kokia vertingesnė nauja informacija.

— Juk turėtų būti kas nors, ką nors žinantis, pastebėjęs ar girdėjęs, — sakė pareigūnas, kai susisiekėme su juo telefonu. — Šešetas vyrų negali skradžiai žemę prasmegti. Mes tikimės, jog tas kažkas su mumis susisieks.

Be abejo, kaip tvirtino pats Ricas, žmonių dingsta išties daug. Tačiau toji aplinkybė, jog šie šeši vyrai, atvykę į Nevadą pramogų ar verslo reikalais, tarsi garuote išgaravo, priverčia suklusti.

Ši byla iškilo į viešumą, kai Las Vegasas vėl pamėgino keisti savo įvaizdį. Nuo marketingo strategijos, anksčiau vaizdavusios šį neonu tviskantį miestą kaip vietą šeimos poilsiui, grįžtama atgalios prie nuodėmingosios oazės įvaizdžio. Per pastaruosius trejus metus išduota daugybė leidimų įkurti striptizo klubus, daugelis šios valstijos lošimo namų taip pat ėmė rengti tokius šou. Mieste iškilo milžiniški reklamų su nuogomis grožybėmis stendai. Tai sukėlė saujelės vietinių aktyvistų pasipiktinimą. Miesto veidas neatpažįstamai pasikeitė. Las Vegasas vėl tapo šėliojimo vieta tik suaugusiems.

Kaip liudija dėl tų reklamų kilę ginčai, tokia metamorfozė buvo ne visiems prie širdies, ir būta aibės pasvarstymų, esą šešių atvykėlių dingimas gali būti susijęs su miesto susigrąžinta šėlsmo dvasia.

— Tai natūralu, — komentavo Ernis Gelsonas, *Las Vegas Sun* apžvalgininkas. — Pamėginus verstis šeimos pramogomis ir įsitikinus, jog tai nepelninga, miestas vėl persimetė prie senosios aukso kasyklos. O kas galėtų sieti šešetą dingusiųjų be žinios, nežinia. Galimas daiktas, kad taip ir liks mįslė.

Tačiau Gelsonas nelinkęs sieti šių vyrų dingimo su Las Vegaso atsinaujinimu.

— Visų pirma reikėtų turėti galvoje, kad ne visi jie din-

go būtent Las Vegase, — aiškino jis. — Be to, kol kas nesama pakankamai duomenų kokiems nors spėjimams. Manyčiau, jog vertėtų, nedarant skubotų išvadų, lukteleti, kol paaiškės kas naujo.

Štai dingusiųjų sąrašas:

— Gordonas Stenskis, 41-erių, iš Los Andželo, dingęs 2001-ųjų kovo 17-ą. Buvo užsiregistravęs Mandalėjos įlankos viešbutyje ir lošimo namuose Las Vegase, tačiau jame nenakvojo ir net neišpakavo savo lagaminų. Vedęs, turi du vaikus.

— Džonas Edvardas Danas, 39-erių, iš Otavos, Kanados, vykęs į Las Vegasą atostogų. Tačiau savo kelionės tikslo, brolio namų Granados kalvose taip ir nepasiekė. Dano namelis ant ratų 2001-ųjų gruodžio 29-ą aptiktas Laflino kempinge, nuo numatyto jo atvykimo į Granados kalvas praslinkus dvidešimčiai dienų.

— Loidas Roklendas, 61-erių, dingo Las Vegase 2002-ųjų birželio 17-ą. Jis, 11 val. ryto atskridęs lėktuvu iš Atlantos ir nusileidęs tarptautiniame Makarano oro uoste, išsinuomojo automobilį, tačiau „MGM Grand" viešbutyje, kur buvo užsisakęs kambarį, taip ir nepasirodė. Jo automobilis kitą dieną, 14 valandą, grąžintas į nuomos centrą, tačiau tenykščiai darbuotojai negalėjo patvirtinti, kad jį būtų grąžinęs keturių vaikų tėvas ir trijų vaikaičių senelis.

— Fentonas Vyksas, 29-erių, iš Dalaso, Teksaso valstijos, paskelbtas dingusiu 2003 metų sausio 25-ą, negrįžęs iš kelionės verslo reikalais į Las Vegasą. Policija nustatė, kad vyras apsistojo „Aukso grynuolio" viešbutyje Las Vegaso centre ir pirmą atidarymo dieną lankėsi Naujųjų technologijų parodoje, vykusioje Las Vegaso parodų rūmuose, tačiau nei antrą, nei trečią dieną ten nepasirodė. Apie dingimą pranešė žmona. Vaikų jie neturėjo.

— Džozefas Olyris, 55-erių, iš Bervino, Pensilvanijos valstijos, dingo praeitų metų gegužės 15-ą Beladžyje, kur

buvo apsistojęs su žmona. Alisa Olyri paliko savo vyrą lošimo namuose pliekiantį juodąjį džeką ir patraukė į viešbučio baseiną bei masažo vonias. Po kelių valandų vyras dar nebuvo grįžęs į jųdviejų numerį. Kitą dieną biržos makleris Olyris paskelbtas dingusiu.

— Rodžersas Eberlis, 40-ies, iš Los Andželo, dingo lapkričio 1-ą, gavęs laisvadienį Disnėjaus studijoje Berbenke, kur dirbo grafikos dailininku. Jo automobilis aptiktas „Bizono Bilo“ lošimo namų, esančių Primo mieste, Nevados valstijoje, tuoj už Kalifornijos valstijos sienos, prie 15-ojo greitkelio, stovėjimo aikštelėje.

Pasak tyrėjų, jiems beveik nepavykę aptikti jokių pėdsakų. Patikimiausias — Roklendo išsinuomotas automobilis, grąžintas į nuomos centrą praslinkus 27 valandoms po to, kai jį išsinuomojo Roklendas. Remiantis nuomos centro apskaita, per tą laiką juo buvę nuvažiuotos 328 mylios. Grąžinusysis jį paliko nė neužsukęs į vidų ir nepaėmęs čekio.

— Kažkas paprasčiausiai jį atvarė, išlipo ir pasišalino, — sako Ricas. — Niekas nieko nepastebėjo. Per dieną centras išnuomoja apie tūkstantį automobilių. Ten neįrengtos jokios stebėjimo kameros, todėl vieninteliai duomenys yra nuomos apskaita.

Ricas ir kiti detektyvai nesiliauja sukti galvą dėl tų 328 mylių.

— Tai gerokas kelio gabalas, — tvirtina Rico bendradarbis Piteris Ičerdas. — Automobiliu galima buvo nukakti į daugybę miestų. Turint galvoje, kad tariamai buvo važiuota 164 mylios pirmyn ir tiek pat atgal, naršyti tenka milžiniškame plote.

Tačiau tyrėjai, nenuleisdami rankų, ieško adatos šieno kupetoje, vildamiesi aptikti nors kokį pėdsaką, kuris padėtų tiksliau apsibrėžti paieškos plotą bei, galimas daiktas, padėsiantį atskleisti šešių vyrų dingimo mįslę.

— Dar nieko nepešėme, — sako Ricas. — Tačiau juk likusios jų šeimos, o ir mes stengiamės kaip įmanydami. Deja, kol kas turime tik daug mįslių ir nė vieno atsakymo.

Straipsnis buvo parašytas laikantis *Los Angeles Times* politikos į bet kokį įvykį pažvelgti plačiau. Šiuo atveju leistasi į svarstymus apie galimą vyrų dingimo ir Las Vegaso persikūnijimo į suaugusiųjų žaidimų aikštelę sąsajų. Prisiminiau kažkada savo tirtą bylą, kai autodirbtuvių savininkas nukirpo hidraulinio keltuvo laidus ir ilgametis jo bendrininkas žuvo sutraiškytas tonas sveriančio limuzino. Tąkart su manimi dėl šios bylos susisiekęs *Los Angeles Times* žurnalistas pasiteiravo, ar tikėtina, kad šioji žmogžudystė gali būti siejama su vis didėjančia konkurencija ir jos keliamais finansiniais sunkumais, galiausiai verčiančiais vieną verslo bendrininką pakelti ranką prieš kitą. Atsakiau, kad ne, mano galva, tai labiau gali būti siejama su tuo, jog vienam iš bendrininkų nepatiko, kad kitas kruša jo žmoną.

Tačiau nepaisant visų pasvarstymų šis straipsnis išties buvo tik meškerės užmetimas į plačiosios visuomenės vandenis. Pats esu kažkada, pasitelkęs tą pačią žurnalistę, panašiai daręs. Ricas užmetė tinklą, tikėdamasis ištraukti nors menkiausią laimikį. Turint galvoje, jog pusė dingusiųjų buvo kilę iš Los Andželo arba į jį vyko, kodėl nesusisiekus su žurnaliste ir nepaskelbus straipsnio, viliantis, kad gal kas nors ir užkibs.

Vienas užkibusiųjų buvo Teris Makalebas. Jo akis bus užkliuvusi už šio straipsnio sausio 7-ą, tą pačią dieną, kai išėjo laikraštis, kadangi jo pirmoji pastaba ant aplanko rašyta kaip tik tada. Užrašai glausti, vietomis daryti santrumpomis. Aplanko viršuje brūkštelėtas Rico numeris su miesto kodu 702. Po juo Makalebo primarginta:

1/7—
Vid. 44
41-39-40
Ieškoti sąsajų
Ciklas ne visas — turėtų būti daugiau
Auto — 328

Trikampio versija?
1 taškas atskleidžia visus 3
TN — patikrinti dykumą

1/9—
Perskambinti — png

2/2—
Hintonas — 702 259-4050
n/c pasakojimas?

2/28—
Zzyzx — gal? kaip?
mylios

Aplanko krašte buvo brūkštelėti dar du numeriai, prasidedantys skaičių deriniu 702, ir Viljamo Bingo pavardė.

Dar kartą permetęs akimis Terio pastabas, vėl ėmiau skaityti laikraščio iškarpą. Šįkart atkreipiau dėmesį į anksčiau pro akis prasprūdusį dalyką, jog Makalebas apibrėžė straipsnyje minėtas 328 mylias, nuvažiuotus išnuomoto automobilio, bei žodį *ratas*, pavartotą Ičerdo darant prielaidą, jog dairytis pėdsakų tenka 164 mylių spinduliu. Kol kas nenumaniau, kodėl Teris išskyrė šiuos du dalykus, bet žinojau, ką reiškė daugelis jo brūkštelėtų pastabų. Jau ištisas septynias valandas naršiau po Makalebo bylas, kuriose šmėkščiojo tos pačios santrumpos. Jo susikurtąją kodų sistemą perkrimsti nebuvo keblu, kadangi kai kuriose bylose jis vietoje santrumpų rašydavo visą frazę.

Todėl santrumpos TN, Makalebo vartotos daugelyje nagrinėtų dingimo bylų, reikšmę sumečiau akimoju — TIKRAI NEGYVAS. Nesunkiai iššifravau ir *png* — *persona non grata* — santrumpą, bylojusią, jog Makalebo siūlymasis į pagalbą tiriant bylą buvo sutiktas nepalankiai arba apskritai atmestas.

Jam taip pat buvo kritę į akis, kad dingusiųjų amžiaus, ko gero, būta neatsitiktinio. Teris, apskaičiavęs vidurkį, šalia brūkštelėjo trijų

beveik vienmečių aukų amžių, sutampantį ar nuo jo besiskiriantį vos metais. Galbūt šios pastabos buvo skirtos sukurti aukos portretui, tačiau aplanke jo neaptikau, todėl galėjau tik spėlioti, ar Teris buvo pasistūmėjęs toliau pavienių įžvalgų.

Frazė *ieškoti sąsajų*, regis, taip pat liudijo tokias pastangas. Makalebas pasižymėjo būtinybę dairytis bet ko, kas galėtų sieti šešetą dingusių vyrų — geografijos, gyvenimo būdo bendrumų. Teris laikėsi tos pačios nuomonės, kaip ir išsakyta *Los Angeles Times* Las Vegaso CPK detektyvų, kad šiuos vyrus privalo kas nors sieti. Nors vieni jų iš Los Andželo, kitas iš Otavos, tačiau vis tiek privalo būti kažkokia jų lemtį vienijanti gija.

Pastaba *ciklas ne visas — turėtų būti daugiau*, veikiausiai buvo skirta intervalams tarp dingimų. Makalebas buvo tikras, kad jeigu šie vyrai buvo pagrobti ir nužudyti, tai turėjo dėtis tam tikru vis dažnėjančiu ritmu. Dažniausiai serijiniai žudikai siautėja kaip tik taip — psichiškai ir lytiškai įsiaudrindami ir išsiliedami ką nors pasičiupę. Regis, Makalebas, apmetęs žudymo dažnių kreivę, išvydo, jog pagal ją aukų turėtų būti daugiau.

Mįslingiausios pastabos buvo *trikampio versija* ir po ja brūkštelėta *1 atskleidžia visus 3*. Nieko panašaus kitose bylose nebuvo tekę regėti, todėl galėjau tik spėlioti, ką jos reiškia. Pastabos rikiavosi greta žymų apie automobilį ir juo nuvažiuotas 328 mylias. Tačiau kad ir kiek sukau galvą — viskas perniek. Šio kodo ar nuorodos niekaip nevaliojau perkrimsti.

Sausio 9-ą Makalebas buvo brūkštelėjęs pastabėlę apie Rico skambutį. Ko gero, prieš tai buvo paskambinęs į Las Vegaso CPK ir palikęs žinutę, taigi detektyvas su juo susisiekė, išklausė Terio samprotavimus bei įtariamojo apibūdinimą ir nukirto, jog tai jo nedomina. Nieko keisto, kadangi policija visada šnairuoja į FTB. Agentūros ir policijos santykius nuolat neišvengiamai lydėdavo užgautų ambicijų šleifas. Todėl prieš Terį akimoju pasišiaušta, nors jis jau tiktai buvęs FTB agentas. Makalebas buvo *persona non grata*.

Taigi visą aplanką jau buvau beveik išnarstęs, jame liko tik vienas nežinomasis — vasario 2-os pastaba. Pavardė ir telefono nu-

meris. Išsitraukęs mobilųjį, jį surinkau nepaisydamas vėlyvo meto. Arba ankstyvo, nelygu kaip pažvelgsi. Autoatsakikliu atsiliepė moters balsas.

— Sindė Hinton, *Las Vegas Sun*. Dabar manęs nėra namie. Palikite savo pavardę ir telefono numerį, aš su jumis būtinai susisieksiu. Dėkoju.

Ragelyje pasigirdus pyptelėjimui, suabejojau, ar verta žengti toliau. Galiausiai nutariau, jog nepakenks.

— Ee, taip, labas, čia Haris Bošas. Aš detektyvas iš Los Andželo, pageidaučiau šnektelėti su jumis dėl Terio Makalebo.

Pasakęs savo mobiliojo numerį ir dar sykį pasvarstęs, ar vertėjo į ją kreiptis, pagaliau nutariau, jog pasielgiau teisingai, kad palikau jai tokią glaustą žinutę. Gal ji susidomės ir su manimi susisieks.

Paskutinioji Makalebo pastaba aplanke buvo pati mįslingiausia. Jis brūkštelėjo Zzyzx ir šalia pasižymėjo klausimus, ar tai galimas daiktas, ir jeigu taip, tai kokiu būdu. Ko gero, tas pats Zzyzx kelias. Tai buvo netikėtas minties šuolis. Makalebą pasiekė kažkieno slapčia stebėjusio ir fotografavusio jo šeimą nuotraukos. Drauge su dviejomis Zzyzx pakelės prie Kalifornijos ir Nevados sienos nuotraukomis. Makalebas užčiuopė kažkokį galimą jų tarpusavio ryšį ir ėmė spėlioti, ar šie įvykiai gali būti susiję. Gal jis privertė ką nors sunerimti, paskambinęs į Las Vegaso CPK ir pasiūlęs savo pagalbą narpliojant dingusių vyriškių bylą. Tačiau kaip jis susiejo šią bylą su Zzyzx? Nežinia. Makalebas turėjo žinoti dar kažką, ko nepasižymėjo aplanke, tačiau kas darė tokią sąsają akivaizdžią.

Man liko patikrinti tik du telefono numerius, užrašytus aplanko paraštėje šalia Viljamo Bingo pavardės. Vėl išsitraukęs mobilųjį, surinkau pirmąjį. Ragelyje pasigirdo įrašytas balsas, pranešantis, jog aš pataikiau į Mandalėjos įlankos viešbutį ir lošimų namus. Balsui ėmus vardinti mygtukų parinktis, padėjau ragelį.

Antrasis numeris buvo užrašytas tiesiai virš pavardės. Surinkau jį, pasiruošęs prižadinti Viljamą Bingą ir pasiteirauti, kas jį sieja su Teriu Makalebu. Tačiau po keleto pyptelėjimų ragelyje nuskambėjo moters balsas:

— Las Vegaso Memorialo medicinos centras, kuo galėčiau jums padėti?

Aš net sutrikau. Todėl, norėdamas laimėti šiek tiek laiko, pasiteiravau, kur įsikūrusi ligoninė. Jai baigus pasakoti, kaip nukeliauti į Mėlynojo Deimanto gatvę, jau buvau atsipeikėjęs iš netikėtumo.

— Ar pas jus dirba gydytojas Viljamas Bingas?

— Ne, pone.

— Tai gal yra toks pacientas?

Jai ėmus naršyti po kompiuterį, ragelyje stojo tyla.

— Šiuo metu — ne.

— Tai gal toks anksčiau pas jus gydėsi?

— Apgailestauju, tačiau tokių duomenų negaliu patikrinti, pone.

Padėkojęs jai, padėjau ragelį ir pradėjau sukti galvą dėl tų paskutiniųjų dviejų Makalebo aplanke pažymėtų numerių. Ko gero, bus buvę taip. Teris Makalebas gyveno su persodinta širdimi, todėl ketindamas kur nors toliau vykti, iš anksto susižinodavo, kur ir į ką prireikus kreiptis. Galimas daiktas, jis šiuos numerius gavo ir pasižymėjo aplanko pakraštyje paskambinęs į informaciją. Tada, užsisakęs numerį Mandalėjos įlankos viešbutyje su lošimo namais, dėl viso pikto susisiekė su vietos ligonine. Nors Las Vegaso Memorialo medicinos centre tokio gydytojo kaip Viljamas Bingas nėra, jis gali būti vizituojantis kardiologas.

Pasičiupęs mobilųjį, dirstelėjau į laiką ekranėlyje ir vis tiek nutariau susisiekti su Grasiele. Ji tučtuojau budriai atsiliepė, nors iš balso buvo justi, kad išverčiau ją iš lovos.

— Dovanokite, Grasiele, už trukdymą tokiu vėlyvu metu. Norėčiau jūsų kai ko pasiteirauti.

— Gal galėtume atidėti rytojui?

— Aš tik norėčiau sužinoti, ar Teris per mėnesį iki savo mirties lankėsi Las Vegase?

— Las Vegase? Nežinau. O ką?

— Kaip tai nežinote? Juk jūs jo žmona.

— Na, jau minėjau, kad mudu... gyvenome atskirai. Jis buvo apsistojęs laive. Žinau, jog per tą laiką porą kartų lankėsi žemyne, tačiau išvykos į Las Vegasą neminėjo.

— Tarp jo čekių, kredito kortelių ataskaitų ar mobiliojo išklotinių nieko panašaus nepasitaikė?

— Mokesčius mokėdavau aš, tačiau neteko tarp jų pastebėti kokio viešbučio pavadinimo ar panašiai.

— Tų sąskaitų dar neišmetėte?

— Ne. Laikau čia pas save kažkur pasidėjusi. Regis, sudėtos į krūvą.

— Suieškokite man jas, ryte aš užsuksiu.

— Aš jau lovoje.

— Tada iš pat ryto. Tai gali būti svarbu, Grasiele.

— Gerai. Klausykit, galiu pasakyti tik tiek, kad paprastai Teris vykdavo į žemyną savo laivu, kad ten galėtų jame nakvoti. Jeigu vykdavo kur toliau nuo Los Andželo ar į Siderį atlikti tyrimus, keliaudavo keltu, nes plaukti laivu būtų pernelyg brangu.

— Aha.

— Na, praeitą mėnesį vieną kartą buvo išvykęs. Regis, trims dienoms su dviem nakvynėmis. Plaukė keltu. Vadinasi, persikėlęs į Los Andželą, vyko kur kitur arba į Siderį. Tačiau esu visiškai tikra, jog ne į ligoninę. Būtų man pasakęs. Be to, tenykščiame Kardiologijos skyriuje turiu nemažai pažįstamų. Jam atvykus, būtų tučtuojau su manimi susisiekę ir pranešę, kas ir kaip.

— Aha, dėkoju, Grasiele. Gal prisimenate, kada jis išvyko?

— Deja, ne. Rodos, vasario pabaigoje. Gal pačioje kovo pradžioje. Prisimenu, jog kaip tik tvarkiau sąskaitas. Tąkart dėl jų skambinau jam į mobilųjį ir jis pranešė esąs žemyne. Kur, nesakė. Pareiškė esąs anapus ir po poros dienų grįšiąs. Atsiliepė važiuodamas automobiliu. Vyko ten tikrai ne savo laivu, kadangi šnekėdama su juo balkone mačiau laivą priešais įlankoje.

— Gal prisimenate, dėl ko jam skambinote?

— Be abejo, atėjo sąskaitos, ir aš norėjau išsiaiškinti, ar jis ten pas save laive neturi dar kokių vasario sąskaitų. Kredito kortelių ataskaitos buvo atsiųstos man, tačiau Teris asmeninius čekius ir klientų sumokėtus grynuosius mėgdavo tampytis savo piniginėje. Po jo mirties piniginėje aptikau dviejų savaičių senumo devynių šimtų dolerių čekius. Jis buvo nekoks verslininkas.

Grasielė ištarė šiuos žodžius taip, tarsi tai būtų kokia žavinga ir kelianti šypsnį jos vyro savybė, tačiau būčiau galėjęs lažintis, kad esant jam gyvam ji dėl to vargu ar šypsodavosi.

— Dar kai kas, — tariau. — Ar jis paprastai susisiekdavo su miesto, į kurį rengdavosi vykti, ligonine? Kitaip tariant, ar, pavyzdžiui, vykdamas į Las Vegasą jis būtų taręsis su vietos ligonine dėl skubios pagalbos teikimo?

Ragelyje stojo tyla.

— Ne, nemanyčiau. Jis tarėsi?

— Nežinau. Vienoje iš jo bylų aptikau telefono numerį ir pavardę. Tai Las Vegaso Memorialo medicinos centro numeris, todėl mėginau išsiaiškinti, ko jis ten galėjo skambinti.

— Kiek žinau, toje ligoninėje yra Transplantacijos skyrius. Tačiau nenumanau, ko jam ten galėjo prireikti.

— Ar jums pažįstama Viljamo Bingo pavardė? Gal tai koks jam nurodytas gydytojas?

— Nežinau... Pavardė lyg ir girdėta, tačiau kur... Gal ir gydytojas. Gal ir būsiu girdėjusi kur ligoninėje.

Kiek padelsiau, laukdamas, gal ji prisimins. Tačiau neišgirdęs atsako klausinėjau toliau.

— Dar norėjau pasiteirauti, kur dabar Terio automobilis?

— Turėtų būti čia, Kabrile, prie prieplaukos. Senutėlis džipas „Čerokis". Raktelis yra tame ryšulyje, kurį jums įteikiau. Antrą raktelį turi Badis, kadangi kartais automobiliu taip pat naudojasi. Jis tą automobilį už mus dažniausiai ir prižiūri. Tai yra, dabar už mane.

— Rytoj ryte į jį norėčiau įkišti nosį, todėl jūsų raktus dar kurį laiką pasiliksiu. Gal žinote, kada rytą išplaukia pirmasis keltas?

— Po devynių penkiolika.

— Tada gal galėčiau pusę aštuonių ar aštuntą užsukti pas jus? Pasiimčiau tas sąskaitas ir taip pat jums kai ką parodyčiau. Trumpam užšoksiu ir lėksiu į pirmąjį keltą.

— Hm, tai gal aštuntą? Jau turėčiau būti grįžusi namo. Rytais palydžiu Raimondą į mokyklą ir pavedžioju Sargį.

— Puiku. Susitinkam aštuntą.

Vos padėjęs ragelį, tučtuojau dar kartą susukau Badžiui Lokridžui, vėl išversdamas jį iš lovos.

— Badi, čia vėl aš.

Jis sunkiai atsiduso.

— Ar Teris per mėnesį iki mirties buvo nukakęs į Las Vegasą? Pirmosiomis kovo dienomis?

— Velniai žino, — atsiliepė jis pavargusiu, irzliu balsu. — Iš kur man žinoti? Kad aš bent prisiminčiau, ką pats veikiau kovo pradžioje.

— Pasistenk, Badi. Ar maždaug tuo metu buvo išvykęs į žemyną? Palikęs laivą? Kur jis traukė? Gal ką minėjo?

— Ničnieko. Tačiau tą jo išvyką dabar prisiminiau, nes džipas po jos buvo tarsi iš purvyno ištrauktas. Apsinešęs druska ar dar kokiu velniu. O plauti teko man.

— Jūs apie tai jo nesiteiravote?

— Taip, paklausiau: „Tu ką, lakstei plynėmis?", o jis atsakė: „Na, taip, panašiai".

— Ir viskas?

— Jis daugiau apie tai nekalbėjo. Aš nuploviau automobilį.

— O vidų? Taip pat išvalėte?

— Ne, tik išorę. Nuvažiavau į savitarnos plovyklą Pedre ir nupurškiau vandens čiurkšle. Vidaus neliečiau.

Patylomis linktelėjau pamanęs, jog Lokridžui klausimų daugiau neturiu. Kol kas.

— Rytoj niekur neišvykstate?

— Aha, dabar čia visą laiką ir trinuosi. Kur aš vyksiu.

— Gerai. Pasimatysime.

Baigęs šneką su Badžiu, surinkau dar vieną numerį, Makalebo užrašytą šalia Rico, detektyvo, cituoto *Los Angeles Times*, pavardės.

Atsliepęs automatas pranešė, jog Las Vegaso CPK Ieškomų asmenų skyrius dirba darbo dienomis nuo 8 iki 16 val. Man buvo patarta skubos atveju skambinti telefonu 911.

Padėjau ragelį. Buvo jau vėlu, ryte turėjau anksti keltis, tačiau neabejojau, kad užmigsiu dabar negreitai. Mintys sukosi spiečiais, ir aš iš patirties žinojau, jog miegoti dabar ne laikas. Bent jau kol kas.

Atsivertęs užrašų knygutę, ėmiau iš eilės dėlioti mėnesio iki Terio mirties įvykius. Primarginau visą puslapį — ir tai, kas svarbu, ir iš pažiūros vien smulkmenas, akivaizdžias ir spėjamas sąsajas. Kaip iš patirties žinojau, kad negalėsiu užmigti ir dar ilgokai gyvensiu apskritai be miego, taip žinojau, kad svarbi menkiausia smulkmenėlė. Mįslės atsakymas visada slypi būtent jose. Tai, kas dabar regisi nereikšminga, vėliau gali virsti bylos šerdimi. Migloti ir, atrodytų, vienas nuo kito atsieti pėdsakai dažnai tampa kelrodžiais.

14

VIETINIUS VISADA NESUNKIAI ATPAŽINSI: tą pusantros valandos laiką, kol keltas iriasi į kitą krantą, jie lindi kajutėje ir sprendžia kryžiažodžius. Turistai dažniausiai ropščiasi į viršų, spiečiasi laivapriekyje ar laivagalyje su fotoaparatais rankose, žvelgdami, kaip sala nyra į ūkanas. Kitą rytą, plaukdamas į žemyną pirmuoju keltu, įsitaisiau viduje tarp vietinių, tačiau kryžiažodis, kurį mintyse narpliojau aš, buvo kiek kitoks. Sėdėjau ant kelių pasidėjęs atverstą bylą su Terio pastabomis bei savo vakar sudaryta įvykių seka. Tyrinėjau ją, stengdamasis įsiminti net menkiausias smulkmenėles, kurių gali bet kada skubiai prireikti.

sausio 7 d. — Mkb perskaito str. apie dingusius žm. Nevadoje ir skambina į Las Vegaso CPK
sausio 9 d. — Las Vegaso CPK atsisako jo paslaugų
vasario 2 d. — pokalbis su Hinton iš *Las Vegas Sun*. Kas kam paskambino?
vasario 13 d. — pusdienio išvyka žuvauti su Džordanu Šendžiu
vasario 19 d. — išvyka su Sekiu
vasario 22 d. — pavogtas VNS/šerifo raportas
vasario 27 d. — Mkb sukuria nuotraukų direktoriją
kovo 1 d. ? — Mkb išvyksta trims dienoms po žemyną

kovo 28 d. — paskutinis reisas. MKb plaukia „Atsivejančia jūra“, pasiėmęs su savimi vaistus
kovo 31 d. — Mkb miršta.

Papildžiau šį sąrašėlį žiniomis, prieš valandą gautomis iš Graselės. Kredito kortelių išklotinėse, kurių jos paprašiau su viltimi aptikti kokį Makalebo žygių pėdsaką, buvo ir jos pirkimų žymos. Tarp jų ir vasario 21 dienos mokėjimas *Nordstromo* krautuvėje. Man pasiteiravus, ji patvirtino užsukusi į tokią parduotuvę *Promenadoje*. Paklausiau, ar vėliau dar ten lankėsi, ir ji atsakė, jog ne.

Įterpus šią datą į įvykių grandinę, man krito į akis, jog Grasielė *Promenadoje* lankėsi dieną prieš raportą apie VNS prietaisą, dingusį iš „Atsivejančios jūros“. Apie vagystę, ko gero, buvo pranešta tą pačią dieną. Slapčia Grasielę fotografavęs vyras grįžo kartu su ja keltu iš žemyno. Gal tai jis įsmuko tąkart į laivą ir nudžiovė VNS? Jeigu taip, tuomet kam? Gal tąnakt taip pat buvo nugvelbti ir Terio Makalebo vaistai — tikros kapsulės pakeistos visišku niekalu?

Savo sąrašėlyje apibraukiau raides „VNS“. Kokiais tikslais jis buvo pavogtas? Ėmiau abejoti, ar tik nebūsiu pernelyg sureikšminęs šios vagystės. Gal Badis Lokridžas neklydo spėdamas, kad įtaisą bus nukniaukęs konkuruojančią įmonę įsteigęs Sekys. Gal taip ir buvo, tačiau paslaptingas nepažįstamasis, vagystės išvakarėse slapčia sekiojęs Grasielę, vertė galvoti kitaip. Nuojauta kuždėjo, jog šiedu įvykiai neabejotinai susiję. Aš paprasčiausiai dar kol kas nežinojau kaip.

Nepaisant to, jutau pamažėle judąs į priekį. Mano sudarytoji chronologija padėjo aprėpti visą įvykių seką ir spėti jų sąsajas. Be abejo, dar daug ko trūko, ir aš prisiminiau, kad iš pat ryto rengiausi susisiekti su Las Vegaso CPK. Išžvejojęs iš kišenės mobilųjį, dirstelėjau į elemento indikatorių. „Atsivejančioje jūroje“ neturėjau galimybės jį pakrauti, todėl elementas jau visiškai seko. Ko gero, kvapo liko vos vienam skambučiui. Suspaudžiau Las Vegaso CPK Ieškomų asmenų skyriaus numerį ir, atsiliepus dispečeriui, pasiprašiau sujungiamas su detektyvu Ricu. Laukti, kol jis prieis, teko kokias tris minutes, ir telefonas jau ėmė pypsėti, įspėdamas apie baigiantį išsikrauti elementą.

— Detektyvas Ricas, kokiu reikalu skambinate?

— Detektyve, mano pavardė Bošas. Esu buvęs Los Andželo policijos darbuotojas. Daugiausia Žmogžudysčių skyriaus. Vienos pažįstamos, kurios vyras pasimirė praeitą mėnesį, prašymu tvarkau jos vyro archyvą. Jame aptikau bylą su jūsų pavarde bei numeriu ir laikraščio iškarpą apie vieną jūsų bylą.

— Kokią?

— Šešetą dingusių be žinios vyrų.

— Kokia to jūsų pažįstamo pavardė?

— Teris Makalebas. Buvęs FTB agentas. Tyrė...

— A. Jis.

— Jūs jį pažinojote?

— Kartą teko šnekėtis telefonu. Vargu ar tai galima būtų laikyti pažintimi.

— Jūs šnekėjotės apie tą bylą?

— Klausykite, kokia ten jūsų pavardė?

— Haris Bošas.

— Na, klausykite, Hari Bošai, aš nežinau, kas jūs ir kuo užsiimate, tačiau paprastai neaptarinėju bylų telefonu su nepažįstamaisiais.

— Tada gal susitiktume.

— Nėra prasmės.

— Tikriausiai girdėjote, kad jis mirė?

— Makalebas? Girdėjau, kad išplaukusį laivu ištiko širdies smūgis ir niekas nesuskubo jam į pagalbą. Tikrų tikriausia kvailystė. Kurių galų žmogui su persodinta širdimi belstis į atvirą vandenyną?

— Ko gero, kad užsidirbtų duonai. Klausykite, paskutinysis jo reisas kelia nemažai įtarimų, todėl aš mėginu atkapstyti, kokia byla Teris tuo metu buvo užsiėmęs. Na, išsiaiškinti, ar negalėjo jis sujudinti kokio širšių lizdo, suprantate? Paprasčiausiai norėčiau...

— Tiesą sakant, nesuprantu. Jūs turite galvoje juodąją magiją? Kažkieno siųstu prakeiksmu jį ištiko širdies smūgis? Bošai, neturiu laiko tokiems paistalams. Kažkodėl visiems jums, pensininkams, atrodo, kad mes čia smaukomės nenumanydami ko nusitverti ir tik laukiam, kol kuris paskambinsite ir imsite postringauti apie savo sapnelius. Anaiptol.

— Jūs tą patį išrėžėte ir kalbėdamasis su juo? Nė nesiteikėte iš-

klausyti jo samprotavimų ar įtariamojo charakteristikos? Pavadinote tai sapneliais?

— Klausyk, kokia nauda iš tų charakteristikų? Kaip šuniui penkta koja. Paistalai, aš taip jam ir pasakiau, ir...

Paskutinįjį žodį užgožė mano telefono pyptelėjimas.

— Kas čia? — pasiteiravo jis. — Įrašinėjate?

— Ne, mobiliojo baterija senka. Teris nebuvo atvykęs pas jus šnektelėti apie tai akis į akį?

— Ne, ko gero, nulėkė į kokią redakciją. Kaip mėgsta FTB veikėjai.

— *Las Vegas Sun* buvo pasirodęs straipsnis apie jo versiją?

— Koks ten straipsnis. Greičiausiai ir jų nelabai įtikino tos sapalionės.

Šiuo sakiniu jis išsidavė. Jeigu Ricas Makalebo versiją vadina sapalionėmis, vadinasi, turėtų būti ją išklausęs. Man dingtelėjo, kad, galimas daiktas, Ricas bus išsamiai aptaręs šią bylą su Makalebu.

— Leiskite paklausti dar kai ko ir daugiau jūsų nebetrukdysiu. Ar Teris minėjo ką nors apie trikampio versiją? Na, jog 1 atskleidžia visus 3? Kokią tai galėtų turėti prasmę?

— Tai jau trys klausimai, Bošai. Trys klausimai, trys trikampio kraštinės, trys mėginimai ir...

Galutinai išsekus baterijai, telefonas nutilo.

— ...baigta, — užbaigiau Rico sakinį.

Jis nė nesiteiktų atsakyti į mano klausimą. Įsimečiau mobilųjį į kišenę. Automobilyje turiu kroviklį. Vos persikėlęs per Santa Monikos įlanką galėsiu jį įsijungti. Dar reikėtų šnektelėti su *Las Vegas Sun* žurnaliste, daugiau skambinti Ricui nėra prasmės.

Pakilęs išėjau į laivagalį pakvėpuoti gaiviu ryto oru. Katalinos sala, dunksanti tolyje, panėšėjo į ūkanose skendinčią dantytą uolą. Jau buvome pasiekę pusiaukelę. Išgirdęs mažą mergaitę klyktelint savo mamai „Ana ten!" ir grįžtelėjęs į jos pirštelio rodomą pusę, išvydau pavymui kelto šokinėjantį būrelį delfinų. Jų ten buvo keliasdešimt, todėl netrukus laivagalyje susispietė nemažai keleivių su fotoaparatais. Regis, jų pažiūrėti iškišo nosis ir keletas vietinių. Delfinai, nutvieksti saulės, žėrėjo tarsi liete išlieti. Ėmiau spėlioti, ar jie žaidžia, ar per apsi-

rikimą palaikė keltą žvejybos traleriu ir seka įkandin, tikėdamiesi, jog ir jiems nubyrės dalis laimikio.

Tačiau ilgainiui, pabodus reginiui, žiūrovai ėmė skirstytis. Mudu su mergaite, pirmąja pastebėjusia delfinus, stovėjome laivagalyje, kol jie, galiausiai metėsi į šalį ir dingo tamsmėlynėje jūroje.

Grįžęs į kajutę, vėl atsiverčiau Makalebo aplanką ir dar kartą permečiau akimis jo ir savo įrašus, tačiau nedingtelėjo jokia nauja mintis. Tada perverčiau visas vakar išspausdintas nuotraukas. Grasielei rodžiau Džordano Šendžio atvaizdus, tačiau ji šio vyro nepažino ir apipylė mane klausimais, į kuriuos kol kas visiškai nenorėjau atsakinėti.

Toliau ėmiausi kredito kortelių ir telefonų išklotinių. Jau buvau užmetęs į jas akį pas Grasielę, tačiau dabar norėjau patyrinėti nuodugniau. Atidžiausiai peržvelgiau vasario pabaigos ir kovo pradžios žymas, kai, pasak Grasielės, jos vyras lankėsi žemyne. Tačiau neaptikau nė menkiausio įrašo, galinčio liudyti, kur jis keliavo. Tarsi būtų sąmoningai vengęs palikti kokį nors pėdsaką.

Po pusvalandžio keltas įčiuožė į Los Andželo uostą ir sustojo šalia „Queen Mary“, visam laikui prišvartuotos prie krantinės ir paverstos viešbučiu bei konferencijų sale. Žingsniuodamas per stovėjimo aikštelę savo automobilio link, išgirdau klyksmą ir atsigręžęs išvydau ant lyno, kabančio nuo liepto, įtaisyto „Queen Mary“ laivagalyje, žemyn galva besisūpuojančią moterį. Jos rankos buvo įremtos į šonus, ir man dingtelėjo, kad moteris klykia ne iš baimės ar įspūdžio, tačiau būgštaudama, kad nusmuks marškinėliai ir ji liks pusnuogė prie laivo turėklų susibūrusių žiūrovų akivaizdoje.

Nusigrįžęs patraukiau prie savo automobilio. Aš vairuoju sportinį mersedeso modelį, kai kurių žmonių teigimu, parankiausią teroristams. Nesiveliu į tokius ginčus, tačiau galiu paliudyti, jog daugelis televizijoje postringaujančių panašiomis temomis žmonių atvyksta į ją ilgutėliais limuzinais. Vos įlipęs į vidų ir užvedęs variklį, prisijungiau savo mobilųjį prie kroviklio, kad jis atsigaivelėtų. Ekranėliui sušvitus, išvydau per tas keturiasdešimt penkias minutes, kai telefonas neveikė, gavęs du pranešimus.

Pirmąjį buvo atsiuntusi sena mano bičiulė Kizminė Raider, dabar

Vyriausiajame policijos komisariate einanti sekretorės pareigas. Visas jos pranešimas buvo prašymas paskambinti. Tai mane kiek nustebino, kadangi buvome nebendravę jau beveik metus, ir paskutinysis pokalbis nebuvo iš maloniųjų. Per Kalėdas jos atsiųstame atviruke buvo tik parašas, be jokio šiltesnio žodžio ir pageidavimo kuo greičiau, kaip įprastai, susitikti. Ko gero, vis dar to ilgėdamasis, užsirašiau jos numerį ir išsaugojau pranešimą.

Kita žinutė buvo apie praleistą Sindės Hinton, *Las Vegas Sun* žurnalistės, skambutį. Įjungęs pavarą, pasukau greitkelio, per San Pedrą vedančio į Kabrilo prieplauką, kur stovėjo Terio Makalebo džipas, link. Pasiekęs jį, susisiekiau su Hinton ir ji tučtuojau atsiliepė.

— Taip, skambinau jums dėl Terio Makalebo, — tariau. — Mėginau atsekti, ką jis veikė paskutiniaisiais savo gyvenimo mėnesiais. Ko gero, būsite girdėjusi apie jo mirtį. Prisimenu, *Las Vegas Sun* pasirodė jo nekrologas.

— Taip, girdėjau. Savo žinutėje prisistatėte esąs tyrėjas. Kokios agentūros?

— Tiesą sakant, aš privatus detektyvas. Tačiau prieš tai trisdešimt metų išdirbau policijoje.

— Tai kaip nors susiję su dingusių žmonių byla?

— Ką turite galvoje?

— Na, nežinau. Jūs su manimi susisiekėte, tačiau nelabai sumoju kodėl.

— Norėjau jūsų kai ko pasiteirauti. Iš Las Vegaso CPK detektyvo Rico sužinojau, jog Teris domėjosi ta dingusių šešių vyrų byla. Ištyrinėjęs jūsų paskelbtus duomenis, jis susisiekė su detektyvu Ricu, siūlydamas savo pagalbą ir patirtį toliau narpliojant šią bylą. Jūs tai žinojote?

— Taip.

— Taigi Ricas atmetė Terio pasiūlymą talkininkauti. Man rūpi tolesni Makalebo žygiai. Ar jis skambino jums? Ar jūs parašėte straipsnį, kuriame užsiminėt jį tiriant šią bylą?

— Kodėl jums tai rūpi?

— Atsiprašau, minutėlę.

Man dingtelėjo, jog nederėjo jai skambinti vairuojant. Turėjau numanyti, jog Hinton nepuls atvirauti ir, su ja šnekant, man teks gerokai susitelkti. Dirstelėjęs į veidrodėlį, nėriau skersai dvi juostas į kažkokį įvažiavimą, nė nespėjęs pastebėti prie jo stovinčios rodyklės ir nežinodamas, kur jis veda. Patekau į pramonės kvartalą su abipus gatvės besidriekiančiomis gamyklomis ir sunkvežimių depais. Stabtelėjau už sunkvežimio su priekaba, pastatyto prie atdarų gamyklos garažo vartų.

— Dovanokite, dabar galėsime kalbėtis toliau. Jūs klausėte, kodėl mane domina šie dalykai. Na, juk Teris Makalebas buvo mano bičiulis, todėl noriu užbaigti tai, ką jis buvo pradėjęs.

— Kažkodėl atrodo, jog nuo manęs kažką slepiate.

Paskubomis sukau galvą, kaip pasielgti. Pasitikėti žurnaliste, ypač nepažįstama, kebloka. Tai gali vėliau skaudžiai atsiliepti. Ką daryti, kad ir vilkas būtų sotus, ir avis sveika?

— Alio? Jūs dar ten?

— Ee, aha. Klausykite, norėčiau, kad tai liktų tarp mūsų.

— Tarp mūsų? Tačiau mes apie nieką nesišnekėjome.

— Taip. Aš jums kai ką patikėčiau, jeigu tai liktų tik tarp mūsų. Turiu galvoje, jeigu tai išlaikytumėte paslaptyje.

— Gerai, kaip pageidaujate, duodu žodį. Tik gal galėtumėte glausčiau, kadangi šįryt dar turiu baigti straipsnį.

— Teris Makalebas buvo nužudytas.

— Ee, kad ne. Pati apie tai skaičiau. Ištiko širdies smūgis. Jau šešerius metus gyveno su persodinta širdimi. Jis...

— Žinau, kas buvo rašoma laikraščiuose, tačiau tai netiesa. Yla galiausiai vis tiek išlįs iš maišo. Aš kaip tik ir mėginu išsiaiškinti, kas jo žudikas. Taigi vis dėlto ar būta straipsnio, kuriame paminėta ir jo pavardė?

Ji irzliai atsiliepė:

— Taip, viename straipsnyje užsiminiau ir apie jį. Skiltimi ar dviem.

— Skiltimi? Kas joje buvo išdėstyta?

— Tai buvo mano straipsnio apie šešetą dingusių vyrų tęsinys.

Na, ar aptikta naujų pėdsakų, kaip vyksta tyrimas. Paminėjau ir Makalebą. Jog jis turįs savo versiją ir siūlęs pagalbą Las Vegaso CPK, tačiau šis atsisakęs. Šią žinutę į straipsnį įmečiau kaip raziną, antraip jis būtų buvęs blankokas, o Teris Makalebas, šiaip ar taip, pakankamai žymus, na, turiu galvoje tą filmą su Klintu Istvudu ir panašiai. Tiek.

— Vadinasi, jis su jumis nebuvo susisiekęs?

— Na, galima sakyti ir taip. Gavau jo numerį iš Rico ir paskambinusi palikau žinutę. Jis atskambino. Galima sakyti, jog jis man paskambino. Taigi, jūsų nuomone, kaip jis mirė?

— Ar Teris išdėstė jums savo versiją? Tą, į kurią Ricas numojo ranka?

— Ne, jis sakėsi apie tai visiškai nenorįs šnekėti ir paprašė mane straipsnyje neminėti jo pavardės. Tačiau mudu su redaktoriumi pasitarę nutarėme ją palikti. Šiaip ar taip, juk jis ganėtinai įžymus.

— Ar Teris žinojo, kad jo pavardė vis dėlto pasirodė laikraštyje?

— Nežinau, daugiau neteko su juo bendrauti.

— Ar tąkart judviem šnekantis telefonu jis nieko neminėjo apie trikampio versiją?

— Trikampio versiją? Ne, nieko panašaus neminėjo. Aš atsakiau į jūsų klausimus, todėl atsakykite į manąjį. Kodėl manote, jog jis nužudytas? Iškelta tokia byla?

Laikas sumėtyti pėdsakus, kad ji liautųsi spėliojusi ir po mūsų pokalbio nepultų skambinėti ir kapstyti toliau.

— Na, ne.

— Ne? Tai kuo remdamasis tvirtinate, kad jis buvo nužudytas?

— Kadangi jis visada puikiai jausdavosi, be to, persodinta širdis buvo jauno žmogaus.

— Tačiau juk tai galėjo būti organo atmetimo reakcija arba infekcija. Galėjo nutikti daug dalykų. Ar jūs turite oficialius patanatomijos duomenis arba mirties liudijimą? Ar vykdomas koks oficialus tyr...

— Ne. Tai būtų tas pats, kaip kreiptis į CŽV su prašymu ištirti Kenedžio nužudymą. To trečiojo. Toks tyrimas akimoju būtų užgniaužtas.

— Apie ką jūs? Trečiojo ko?

— Trečiojo Kenedžio. Sūnaus. Džono Džono. Manote, jo lėktuvas taip nei iš šio, nei iš to ėmė ir nėrė į vandenį? Esama trijų naujojo Džersio gyventojų liudijimų, jog kažkokie žmonės įkėlė jų lavonus į lėktuvą dar prieš jam pakylant. Vėliau tie liudininkai taip pat tartum skradžiai žemę prasmego. Tai tik byloja trikampio teorijos labui, taigi...

— Gerai, pone, dėkoju jums už skambutį. Tačiau turiu grįžti prie...

Ji padėjo ragelį nė nebaigusi sakinio. Aš šyptelėjau. Jaučiausi gudriai išsirangęs ir didžiavausi savo išradingumu. Prisitraukiau ant gretimos sėdynės gulintį aplanką ir atsivertęs peržvelgiau įvykių seką. Teris brūkštelėjo šnekėjęsis su Hinton vasario 2 dieną. Ko gero, straipsnis bus pasirodęs kitą dieną. Nuvykęs į kokią biblioteką ir susiieškojęs tą numerį, sužinosiu tikslią datą ir peržvelgsiu, kas ten parašyta apie Makalebą.

Kol kas pasižymėjau tą straipsnį vasario 3-iąja. Permetęs akimis savo pastabas, mintyse ėmiau austi savą spėjamų įvykių seką.

Makalebas sausio 7-ąją *Los Angeles Times* išvysta pasakojimą apie dingusius vyrus, kuris patraukia jo dėmesį. Jis pastebi, kad policija kai ko neįžvelgė arba padarė klaidingų prielaidų. Buvęs agentas imasi sijoti paskelbtus duomenis, sukuria savą versiją ir po dviejų dienų susisiekia su Ricu iš Las Vegaso CPK. Ricas atgręžia jam nugarą, tačiau Hinton renkant medžiagą straipsnio tęsiniui užsimena apie Terio skambutį. Ricas trokšta, kad byla sulauktų kuo didesnio atgarsio, todėl pagardinti ją įžymaus detektyvo pavarde išties neprošal.

Antrasis Hinton straipsnis, užsimenantis apie Makalebą, išspausdinamas *Las Vegas Sun* vasario pradžioje. Nepraslinkus nė porai savaičių, vasario 12-ąją Makalebui likus laive vienam, vandens taksi prisistato Džordanas Šendis ir pageidauja pusdieniui išplaukti į vandenyną. Makalebui vyras sukelia įtarimą, todėl jis slapčia padaro kelias jo nuotraukas. Po savaitės *Promenadoje* jau Šendis sekioja paskui Makalebo šeimą ir vogčiomis ją fotografuoja, kaip kad elgėsi Teris. Tą pačią naktį kažkas iš „Atsivejančios jūros“ nugvelbia VNS prietaisą ir, galimas daiktas, sukeičia Terio vaistus.

Vasario 27-ąją Makalebą jau pasiekusios parduotuvėje apsipir-

kinėjančios šeimos nuotraukos. Kaip jos atkeliavo — nežinia, tačiau datą byloja nuotraukų direktorijos sukūrimo metrika. Po dviejų dienų nuo nuotraukų išsaugojimo kompiuteryje Teris iš Katalinos leidžiasi į žemyną.

Kur — nežinia, tačiau grįžta purvinu it traktorius automobiliu, tarsi visą tą laiką būtų lakstęs plynėmis. Aplanke pasižymi Las Vegaso ligoninės ir Mandalėjos įlankos viešbučio, kuriame paskutinį kartą pastebėtas vienas iš dingusiųjų, numerius.

Kuo toliau, tuo daugiau paslapčių ir spėlionių. Ko gero, raktas į jas buvo tos nuotraukos, kurias išvydęs Makalebas ir leidosi į žemyną. Ir jo automobilis po trijų dienų kelionės grįžo visas apskretęs purvu todėl, kad Teris veikiausiai juo rūko per dykumą prie Zzyzx kelio. Makalebas užkibo ant jam mesto kabliuko, suvokdamas tai ar ne, ir patraukė kur kviečiamas — į dykumą.

Dirstelėjęs į savo sudarytą įvykių seką, išvydau, kad Makalebo pavardės šmėkštelėjimas straipsnyje išties bus sulaukęs atgarsio. Šendis, ko gero, prikišęs nagus prie tų dingimų. Jeigu taip, vadinasi, atidžiai sekė visas naujienas apie bylos eigą. Išvydęs straipsnio tęsinyje Makalebo pavardę, atsibeldė į Kataliną jo pašniukštinėti. Juodviem tąryt išplaukus į keturių valandų iškylą, Šendis, matyt, atkreipė dėmesį Terį geriant vaistus, pastebėjo kapsules ir sugalvojo planą, kaip jį nutildyti amžiams.

Kol kas liko paslaptis, kodėl vasario 21-ąją iš laivo pavogtas VNS prietaisas. Spėjau, kad paprasčiausiai priedangai. Šendis nerimavo, jog gali būti pastebėti kokie nors įsigavimo į laivą, siekiant sukeisti Makalebo vaistus, pėdsakai, todėl išsinešė įtaisą, kad Teriui nekiltų didesnių įtarimų, susijusių su įsibrovimu.

Kur kas didesnė mįslė — kodėl Makalebas palaikytas rimta grėsme, nors laikraštyje jo trikampio versija nebuvo išdėstyta. Nežinia. Man dingtelėjo, kad galbūt jis apskritai nelaikytas grėsme ir Šendis paprasčiausiai jautė pasitenkinimą jį pergudraudamas ir nužudydamas. Kol kas apie tai buvo galima tik spėlioti.

Šioji mano versija, deja, buvo kiek prieštaringa. Jeigu šešetas vyrų tarsi garuote išgaravo, be menkiausio pėdsako, tai kodėl Makalebas

nužudytas viešai, liudininkų akyse, be to, rizikuojant, kad skrodimas gali atskleisti tiesą? Nenuoseklu. Piršosi tik viena įmanoma prielaida: Makalebui dingus be žinios, būtų iškelta byla ir veikiausiai atkreiptas dėmesys į jo siūlytą vyrų dingimo versiją. To vengdamas, Šendis susidorojo su Teriu slapčia, tikėdamasis nesukelti įtarimo.

Labiausiai neramino, kad mano versija buvo kone perdėm grįsta vienomis spėlionėmis. Kai dirbau policijoje, spėlionių vengdavau kaip ugnies. Jos lyg tolimi žiburėliai, paklaidinantys pelkėse. Todėl jaučiausi nejaukiai, žvelgdamas į savo spėriai išdygusį, ore plevenantį spėlionių rūmą. Mintyse paliepiau sau mesti į šalį visus pamintijimus ir susitelkti ties faktais. Zzyzx kelias ir dykuma — apčiuopiamos šios dramos scenos. Tai byloja ir nuotraukos. Kol kas nenumaniau, ar Teris Makalebas iš tiesų ten lankėsi, ir jeigu taip, ką ten aptiko. Tačiau dabar aš ten ir nuvyksiu.

15

MAN ATKAKUS Į KABRILO prieplaukos automobilių stovėjimo aikštelę, Badis Lokridžas ten manęs jau lūkuriavo. Aš susisiekiau su juo ir pranešiau neturįs laiko, kaip buvau ketinęs, pas jį užsukti ir kai ko paklausinėti. Teksią tai atidėti. Pareiškiau dabar norįs greitosiomis įkišti nosį į Makalebo džipą ir negaišdamas leistis į kelią. Žinojau vyksiąs į Las Vegasą ir dykumas — nesvarbu, ar automobilyje aptiksiu kokią nuorodą, ar ne.

— Kur taip lekiate? — pasiteiravo Badis, kai prie jo sustojau ir išlipau iš automobilio.

— Svarbiausia neprarasti spartos, — tariau jam. — Tu lėtėji, ir tyrimas stoja. Tik pirmyn.

Prieš grąžindamas raktų ryšulį Grasielei, buvau nunėręs nuo jo džipo raktelį ir dabar, atsirakinęs duris, įkišau galvą ir, prieš lįsdamas į vidų, viską atidžiai apžvelgiau.

— Kur trauksite? — pasmalsavo man iš už nugaros Lokridžas.

— Į San Franciską, — tyčia sumelavau, norėdamas išvysti, kaip jį tai paveiks.

— Į San Franciską? Kodėl?

— Nežinau. Manyčiau, jog aną kartą Teris vyko būtent ten.

— Turėjo belstis kokiais šunkeliais.

— Veikiausiai.

Automobilis buvo švarutėlis. Salone tvyrojo vos juntamas gaižokas kvapas. Tarsi per liūtis automobilis būtų likęs pravirais langais. Pradaręs skyrelį daiktams tarp priekinių sėdynių, jame aptikau dvejus akinius nuo saulės, pakelį kvapą gaivinančios gumos ir nedidelę plastiko figūrėlę. Atgalia ranka ištiesiau ją man už nugaros stypsančiam Lokridžui.

— Pamiršai čia savo kareivėlį, Badi.

Jis žaisliuko nepaėmė.

— Aaa. Iš Makdonaldo. Saloje jo nėra, todėl vos persikėlę į žemyną visi su vaikais pirmiausia puola ten. Kaip į kokius kvaišalus. Vaikai nuo pat mažumės įjunksta į tas gruzdintas bulves ir visą kitą šlamštą visam gyvenimui.

— Yra ir blogesnių dalykų.

Padėjęs kareivėlį atgal, daiktų skyrelį uždariau. Palinkau į priekį, kad pasiekčiau šiukšlių stalčiuką.

— Klausykite, gal man vykti su jumis? Gal galėčiau kuo padėti?

— Kad dėkui, Badi. Aš išvykstu tuojau pat.

— Ei, aš susiruošiu per penkias minutes. Tik įsimetu porą atsarginių drabužių ir — pirmyn.

Šiukšlių stalčiuje gulėjo dar vienas toks pats kareivėlis ir automobilio naudojimo žinynas. Taip pat dėžutė su į magnetolos juostelę įskaityta knyga *Skardinių kolekcionieriai.* Ir viskas. Šis mano žygis ima virsti šnipštu. Pešiau tik Badžio zyzimą paimti jį kartu. Išlindęs iš automobilio, atsitiesiau ir pažvelgiau į jį.

— Kad dėkui, Badi. Aš darbuojuosi vienas.

— Klausyk, bet juk aš buvau Terio partneris. Ne toks liurbis, kaip jie susuko tame filme, kur...

— Taip, taip, suprantama, Badi. Tu man jau pasakojai. Paprasčiausiai aš pratęs dirbti vienas. Taigi.

Kai ką prisiminiau ir pasilenkęs vėl įkišau galvą į automobilį — dirstelėjau, ar keleivio pusėje ant priekinio lango yra lipdukas, koks matyti nuotraukoje su Zzyzx kelio ženklu, saugomoje Makalebo kompiuteryje. Tačiau apatinis dešinysis lango kampas buvo švarut švarutėlis. Dar vienas liudijimas, kad tos nuotraukos darytos ne Terio.

Vėl išlindęs atgal, apėjau automobilį ir atidariau bagažinę. Joje aptikau tik Kempiniuko plačiakelnio pavidalo pagalvėlę. Mano duktė be galo mėgsta šį filmuką, ir aš pats kartu su ja mielai jį žiūrėdavau. Regis, Kempiniukas buvo užkariavęs ir Makalebo šeimynos širdis.

Priėjęs prie galinių durelių, įkišau galvą į vidų. Galinės sėdynės taip pat buvo švarut švarutėlės, tačiau priekinių keleivio durelių kišenėlėje pastebėjau žemėlapį. Kyštelėjęs ranką, jį išsitraukiau ir ėmiau vogčiomis, kad nematytų Badis, vartyti.

Puslapyje su Nevados žemėlapiu buvo matyti ir gerokas gretimos valstijos rėžis. Kalifornijoje, prie pietvakarių Nevados pakraščio, kažkas buvo pažymėjęs apskritimu Modžavo draustinį. Dešiniajame žemėlapio paribyje parkeriu stulpeliu buvo brūkštelėti ir sudėti keletas skaičių. Jų suma buvo 86. Apačioje mirgėjo prierašas „Iš tiesų — 92".

— Kas ten? — pasiteiravo Lokridžas, pasilenkęs prie priekinio langelio.

Užvertęs žemėlapį, švystelėjau jį ant sėdynės.

— Nieko. Pasižymėjo kažkokias koordinates ar panašiai.

Palenkiau galvą prie pat automobilio grindų ir dirstelėjau po priekine sėdyne. Ten mėtėsi dar keli Makdonaldo žaisliukai, keletas įpakavimo popierėlių ir kitokio šlamšto. Išsiropštęs patraukiau kitapus automobilio, paprašiau Badį pasitraukti ir leisti užmesti akį po vairuotojo sėdyne.

Po ja voliojosi dar daugiau visokiausio šlamšto, tačiau mano akis užkliuvo už keleto suglamžytų popieriaus gumulėlių. Kyštelėjęs ranką, ištraukiau juos, kad galėčiau peržiūrėti. Išvyniojęs ir išlyginęs pirmąjį, išvydau Long Byčo degalinėje pirktų degalų čekį. Maždaug metų senumo.

— Valydamas automobilį po sėdynėmis nepašluoji, Badi?

— Kad jis neprašydavo, — puolė teisintis. — Aš juk valydavau tik išorę.

— Aaa.

Ėmiau brizginti kitus popierėlius, nelabai tikėdamasis ką vertesnio užtikti. Jau buvau ištyrinėjęs kredito kortelių ataskaitą ir žinojau, jog ten nesti jokių įrašų apie pirkinius, galinčius nurodyti trijų dienų Makalebo kelionės maršrutą. Tačiau vis tiek privalėjau viską iščiupinėti iki paskutinės skiautelės.

Aptikau įvairiausių pirkinių čekių: maisto prekių, žvejybos reikmenų iš San Pedro „Žūklės ir medžioklės", ženšenio ekstrakto, įsigyto vaistinėje, ir knygos *Ieškant Četo Beikerio*, pirktos Vestvudo knygyne. Nebuvau girdėjęs apie tokią knygą, tačiau žinojau, kas tas Četas Beikeris. Nutariau susiieškoti ją ir užmesti akį vėliau, pasitaikius progai.

Mano atkaklumą pateisino penktasis gumulėlis. Išvyniojęs jį išvydau „Travel America" užeigos Las Vegase čekį. „Travel America" buvo įsikūrusi Mėlynojo Deimanto kelyje, ten pat, kur įsikūrusi ir Las Vegaso Memorialo ligoninė. Makalebas ten stabtelėjo kovo 2-ąją ir įsipylė penkiasdešimt litrų benzino, įsigijo pusę litro gaiviojo *Gatorade* gėrimo bei knygos *Skardinių kolekcionieriai* garso įrašą.

Taigi Makalebas per tą savo trijų dienų išvyką buvo užsukęs į Las Vegasą. Aš taip ir spėjau, tačiau širdis vis tiek pašėlusiai suplastėjo. Kalk geležį, kol karšta.

— Kažką aptikai? — paklausė Lokridžas.

Suglamžęs čekį, nusviedžiau jį kartu su kitais ant grindų.

— Nieko ypatingo, — atsiliepiau. — Regis, Teris mėgo klausytis įrašytų knygų. Nežinojau.

— Aha, klausydavosi ir klausydavosi. Kai budėdavo laive prie šturvalo. Dažniausiai per ausinuką.

Vėl pasilenkęs prie automobilio, pakėliau nuo sėdynės žemėlapį.

— Pasiskolinsiu, — tariau. — Ko gero, Grasielei neprireiks.

Nė nelaukdamas Badžio sutikimo, užtrenkiau dureles — vyliausi, kad jis nieko nesuuodė — ir paskui, užtrenkęs kitas, užrakinau automobilį.

— Tiek, Badi. Metas į kelią. Tu niekur neišvyksi? Man tavęs gali prireikti.

— Be abejo, ne. Be to, juk turiu mobilųjį.

— Puiku. Iki.

Krestelėjęs jam ranką, nužingsniavau prie savojo mersedeso, slapčia būgštaudamas, kad jis neimtų manęs sekti. Tačiau Badis liko kur stovėjęs. Kai žvilgtelėjau į jį išvažiuodamas iš automobilių aikštelės, išvydau Badį stypsant prie džipo ir lydint mane akimis.

710-ąja gatve pasiekęs 10-ąjį prospektą, galiausiai išsukau į 15-ąjį greitkelį. Palikęs didmiesčio dulkių ūkus, lėkdamas autostrada nosies tiesumu, pasieksiu Modžavo rezervatą, o paskui ir Las Vegasą. Pastaraisiais metais du ar tris kartus per mėnesį sukardavau tokį kelią. Visada mėgau vairuoti. Riedėti per atšiaurią dykumą. Ko gero, joje rasdavau tą patį, ką ir Teris Makalebas savo saloje. Jausdavausi ištrūkęs iš pasaulio purvo. Važiuodamas patirdavau, kaip mano kūnas vis labiau atsipalaiduoja, darosi vis lengvesnis.

Tačiau šįkart buvo visiškai kitaip. Žinojau skubąs kažkur dykumoje tūnančios grėsmės link.

Man taip vienodai dūzgiant tiesiai į priekį ir galvoje besisukant bylos aplinkybėms, sučirškė mobilusis. Spėjau, jog tai greičiausiai Badis Lokridžas, vėl ims zyzti pasiimti kartu ir jį, tačiau prakalbo Kizė Raider. Man buvo visai iškritę iš galvos jai atskambinti.

— Tai ką, Hari, net nesiteiki man paskambinti?

— Nepyk, Kize, kaip tik rengiausi su tavimi susisiekti. Šįryt užgriuvo aibės reikalų, todėl paprasčiausiai pamiršau.

— Aibės reikalų? Bet tu pensijoje. Juk neįsivėlei vėl į kokią bylą, ką?

— Tiesą sakant, dabar važiuoju į Las Vegasą ir ryšys gali bet kada nutrūkti. Ar kas nors atsitiko?

— Na, šįryt prie kavos aparato susidūriau su Timu Maršija. Jis papasakojo man apie judviejų pokalbį.

— Taip, vakar šnekėjomės. Gal ir tu dėl to trejų metų laikotarpio, per kurį galima grįžti?

— Atspėjai, Hari. Gal jau apie tai svarstei?

— Tik vakar sužinojau. Neturėjau laiko.

— Pagalvok apie tai, Hari. Labai čia praverstum.

— Be galo malonu girdėti, ypač iš tavęs, Kize. Aš jau maniau, kad tau esu PNG.

— Kas tai yra?

— *Persona non grata.*

— Baik. Kas buvo, pražuvo. Grįžk. Jeigu pageidautum, galėtum dirbti pas Timą.

— Jeigu pageidaučiau? Kize, galima pamanyti, kad man pakaktų tik įskrieti pas jus valso žingsniu ir lyg tarp kitko brūkštelėti savo parašą ant darbo sutarties. Nejau iš tikrųjų manai, kad visi ten be galo apsidžiaugtų mano grįžimu? Išsirikiuotų šeštojo aukšto fojė ir, man žingsniuojant pas komisarą, bertų konfeti?

— Turi galvoje Irvingą. Jis pažemintas. Dabar vadovauja Strateginio planavimo skyriui. Paklausyk manęs, Hari. Tau užtenka panorėti grįžti, ir tu jau grįžęs. Po pokalbio su Timu dalyvavau penkiaminutėje pas komisarą. Jis žino, kas tu. Girdėjo apie tavo darbą.

— Nejaugi? Juk jį atkėlė iš Niujorko ar Bostono, ar dar velniažin iš kur, kai aš jau buvau išėjęs.

— Aš jam papasakojau, Hari. Klausyk, koks skirtumas? Paprasčiausiai pasvarstyk apie tai. Kol dar nepraėjo tie treji metai. Naudos būtų ir mums, ir miestui, ir gal net tau pačiam — nelygu, kokia dabar tavo padėtis.

Pastarasis sakinys privertė mane suklusti. Kokia dabar mano padėtis?

— Aha, sutarta, Kize. Dėkoju. Ačiū, kad užtarei už mane žodelį vyriausiajam. Klausyk, kada Irvingą išspyrė? Neteko apie tai nieko girdėti.

— Prieš porą mėnesių. Regis, viršininkas sučiupo jį už rankos. Todėl ir sutvarkė.

Neišlaikiau nešyptelėjęs. Ne todėl, kad komisaro pavaduotojas Irvinas Irvingas visada kaip įmanydamas stengėsi kartinti man gyvenimą — paprasčiausiai žinojau, jog tokie kaip jis taip lengvai nesiduoda, Kizės žodžiais tariant, sutvarkomi.

— Jis žino daug paslapčių, — tariau.

— Žinau. Laukiame jo atsako. Esame tam pasiruošę.

— Sėkmės.

— Dėkui. Tai ką darysi, Hari?

— Tu ką, nori tučtuojau išgirsti atsakymą? Juk pati sakei pagalvoti.

— Manyčiau, kad širdies gilumoje jį jau žinai.

Aš dar kartą šyptelėjau, tačiau nieko neatsakiau. Ji, darbuodamasi administracijoje, tik vėjais švaisto savo talentą. Jau verčiau grįžtų į Žmogžudysčių skyrių. Ji permatydavo kitus tiesiog kiaurai.

— Hari, ar prisimeni žodžius, kuriais pasitikai, kai mane paskyrė tavo partnere?

— Hm, gerai sukramtyk maistą, valykis dantis kaskart po valgio?

— Baik maivytis.

— Neprisimenu. Ką aš pasakiau?

— Viskas arba nieko.

Tylomis linktelėjau ir susimąsčiau.

— Prisimeni?

— Aha. Taip.

— Gyvenimo šūkis.

— Ko gero.

— Svarstydamas, ar grįžti, turėk galvoje ir tai.

— Tačiau jeigu grįšiu, man reikės partnerės.

— Ką, Hari? Ryšys trūkinėja.

— Man reikės partnerės.

Ragelyje stojo tyla, ir man rodės, kad ji dabar irgi šypsosi.

— Įmanomas daiktas. Tu...

Jos balsas staiga nutrūko. Ko gero, žinojau, ką ji rengėsi ištarti.

— Turbūt pasiilgai darbo neką mažiau nei aš.

— Hari, tu važiuoji iš ryšio zonos. Paskambink man, kai... Nedelsk...

— Gerai, Kize, be abejo.

Padėjęs ragelį, dar kurį laiką niekaip nevaliojau liautis šypsojęsis. Neapsakomas jausmas būti reikalingam ir laukiamam. Vertinamam.

Kaip ir tai, jog vėl nešiodamas policininko ženklelį galėčiau kur kas daugiau nuveikti. Atmintyje iškilo atsainus Rico, detektyvo iš Las Vegaso CPK, balsas. Turėdavau nertis iš kailio, kad sulaukčiau menkiausio dėmesio it elgeta grašio ir galėčiau kam nors pagelbėti. Ženklelis man dabar atvertų daug durų. Per pastaruosius dvejus savarankiško darbo metus patyriau, jog ženklelis nedaro policininko policininku, tačiau neabejotinai palengvina darbą. Žinojau šioje ašarų pakalnėje galįs ir privaląs daryti tik tai, ką visą gyvenimą ir dariau — su ženkleliu ar be jo. Tai mano pašaukimas, kaip ir Terio Makalebo. Vakar visą dieną praleidęs tame jo plaukiojančiame siaubų muziejuje, vartydamas bylas ir regėdamas jo atsidavimą, pajutau žinąs kryptį ir kelią. Mano slaptasis bendradarbis mirdamas tikriausiai ištiesė man pagalbos ranką.

Praslinkus dar keturiasdešimčiai minučių, mąstant apie ateitį ir svarstant, priekyje iškilo kelio ženklas, matytas toje nuotraukoje iš Terio kompiuterio.

ZZYZX KELIAS

1 MYLIA

Tačiau dykumos horizontas už jo atrodė kiek kitaip negu nuotraukoje. Fotografuota iš kitos pusės, vykstant į Los Andželą iš Las Vegaso. Paširdžius sugniaužė jaudulys. Visa, ką girdėjau ar regėjau ėmęsis bylos, kreipte kreipė šičia. Įjungęs posūkio signalą, išsukau iš greitkelio.

16

KITĄ DIENĄ PO RACHELĖS VOLING ATVYKIMO, agentai, paskirti tirti vadinamosios „Zzyzx kelio bylos", priešpiet susibūrė vienoje Las Vegaso būstinės, pavadintos Džono Lorenso Beilio vardu, ketvirtame aukšte, pasitarimų salėje — belangėje, veik nevėdinamoje

patalpoje. Nuo sienos į salę žvelgė Beilio, agento, prieš porą dešimtmečių žuvusio per banko apiplėšimą, atvaizdas.

Susirinkusieji susėdo už eilėmis išrikiuotų stalų. Priešais Rendelą Alpertą ir televizijos ekraną, ryšio tiltu sujungtą su centrine būstine Kvantike. Ekrane buvo matyti agentė Bresilija Doran, pasirengusi pateikti savo pranešimą. Rachelė sėdėjo atokiau nuo kitų, antroje eilėje, žinodama čia savo vietą, ir kad visi tai matytų.

Alpertas pradėjo pasitarimą pristatydamas susirinkusiuosius. Rachelei iš pradžių pasidingojo, jog šis malonus gestas skirtas jai, tačiau netrukus sumojo, kad veikiausiai ne visi abipus ryšio tilto vienas kitą pažįsta.

Alpertas pirmąją pristatė Doran, pažįstamų vadinamą Brese, Kvantike apdorojančią visus suplūstančius duomenis ir palaikančią ryšį su centro laboratorija. Pristatęs ją, vyriausiasis paprašė susirinkusiuosius prisistatyti nurodant savo specialybę ir pareigas. Pirmoji prisistatė agentė Šerė Dėj, atsakinga už šią bylą. Šalia buvo įsitaisęs jos partneris Tomas Zigas. Dar tolėliau — Džonas Keitsas, FTB apskrities štabo atstovas, vienintelis juodaodis salėje.

Paskutinieji keturi buvo mokslo žmonės, du iš jų Rachelė buvo mačiusi kapavietėje. Teismo medicinos antropologė Greta Koks, vadovaujanti ekshumacijai, du teismo medicinos ekspertai Harvis Ričardsas ir Duglas Sandynas bei nusikaltimų vietų tyrėja Merė Pond. Po Edo Ganingo, Maniakų skyriaus agento iš Kvantiko, atėjo atokiausiai visų sėdėjusios Rachelės eilė.

— Agentė Rachelė Voling, — prabilo ji. — Rapid Sičio rajono skyrius. Prieš tai teko darbuotis Maniakų skyriuje. Esu turėjusi šiokios tokios patirties su panašiomis bylomis.

— Gerai, dėkui, Rachele, — paskubomis pratarė Alpertas, tarsi būgštaudamas, kad Rachelė neištartų Roberto Backaus pavardės.

Rachelė suprato tarp pasitarimo dalyvių esant žmonių, to dar nežinančių. Ko gero, tai FTB apskrities štabo atstovas Keitsas. Rachelė ėmė spėlioti, ar ir mokslininkai, slepiant nuo jų tiesą, palikti klaidžioti tamsoje.

— Pradėkime nuo mokslo tyrimų, — tęsė Alpertas. — Taigi, Brese? Gal yra kas naujo?

— Nieko. Tik tai, ką jau ir jūsiškiai, ko gero, bus atlikę. Labas, Rachele. Seniai nesimatėme.

— Labas, Brese, — pusbalsiu atsiliepė Rachelė. — Šimtas metų.

Jų žvilgsniai susitiko, ir Rachelei dingtelėjo, kad pastarąjį kartą su Doran jos buvo susitikusios prieš aštuonerius metus. Ji atrodė susenusi, lūpų kampučiuose ir apie akis įsirėžusiomis raukšlėmis ir trumpai nušienautais plaukais, bylojančiais, kad į šukuoseną ji nebekreipia dėmesio. Bresė buvo *akrobatė*, vis labiau slegiama išgyvenimų kupros.

— Gražiai atrodai, — tarė Doran. — Regis, grynas oras tau išėjo tik į naudą.

Čia įsiterpęs Alpertas išgelbėjo Rachelę nuo pareigos atsilyginant suskiesti ką nors panašaus.

— Greta, Harvi, kuris pirmas? — tarė jis, nutraukdamas bičiulių pasimatymą.

— Veikiausiai derėtų pradėti man, nes nuo ekshumavimo viskas ir prasideda, — prabilo Greta Koks. — Iki vakar 19 val. iškasti ir nugabenti į Nelį aštuoni kūnai. Šiandien po pietų imsimės devintojo. Aštuntasis toks pats kaip ir kiti. Plastiko maišelis ir...

— Greta, pasitarimas įrašinėjamas, — įsiterpė Alpertas. — Dėstykime išsamiai. Tarsi nieko apie tai nežinantiems klausytojams. Nieko nenutylėkime.

„Išskyrus Roberto Backaus pavardę", patyliukais pamanė Rachelė.

— Be abejo, gerai, — tarė Koks. — Eee, visi aštuoni ekshumuoti kūnai buvo su drabužiais. Smarkiai apirę. Lipnia juosta surištomis rankomis ir kojomis. Su plastiko maišais, užmautais ant galvų ir apie kaklą apvyniotais lipnia juosta. Visi nužudyti lygiai taip pat, netgi pirmoji ir antroji aukos. Tai ganėtinai neįprasta.

Vakar Rachelė, apžiūrėjusi kapavietę, grįžo į gyvenamąjį furgoną ir peržvelgė ant jo sienų iškabinėtas nuotraukas. Vyrai neabejotinai mirė užtroškę. Nors maišeliai nebuvo skaidrūs, pro jų balzganumą aiškiai rėžėsi plačiai išsižiojusių, iš paskutiniųjų bergždžiai gaudančių orą veidų vingiai. Lavonai priminė vaizdus iš masinių skerdynių kapaviečių Jugoslavijoje ar Irake.

— Kodėl tai neįprasta? — pasiteiravo Alpertas.

— Dažniausiai nužudymo būdas kinta. Nors skambėtų ir šiurpiai, subjektas tobulėja, žudydamas vis labiau įgunda. Paprastai taip esti.

Rachelė atkreipė dėmesį į pavartotą žodį *subjektas*. Regis, ji taip pat nenumano, kad tas subjektas kuo puikiausiai žinomas FTB.

— Taigi žudymo būdas buvo apgalvotas iš anksto, — tarė Alpertas. — Dar turi ką nors pridurti, Greta?

— Tik tiek, jog poryt, ko gero, baigsime ekshumaciją. Nebent aptiktume dar ką nors.

— Jūs vis dar atliekate paieškos tyrimus?

— Taip, turėdami laisvesnę valandėlę. Tačiau nuo paskiausio kapo jau išzondavome dvidešimtį metrų ir nieko neaptikome. Be to, vakar naktį ten praskrido ir mūsų žvalgybos lėktuvas, tačiau šilumos lokatorius nieko nesučiuopė. Todėl beveik neabejojam, kad radome jau visus.

— Dėkui Dievui. Harvi?

Ričardsas atsikrenkštė ir palinko į priekį, kad jo balsas būtų kuo aiškiausiai girdimas tiek įraše, tiek kitapus televizijos tilto.

— Kaip minėjo Greta, aštuonetas ekshumuotų kūnų laikomi Nelio lavininėje. Laikantis visiško slaptumo. Tikriausiai tenykščiai mano, kad ten gabename ateivius iš dykumoje sudužusios jų lėkštės. Taip ir gimsta gandai.

Šypsenėlę išspaudė tik Alpertas. Ričardsas tęsė.

— Atlikome keturių skrodimus ir kitų pirminę apžiūrą. Galiu patvirtinti Gretos žodžius, kad kokių nors didesnių skirtumų nesama. Tas tipas veikia kaip robotas. Jokių improvizacijų. Tarsi būtų žudęs ne dėl paties žudymo, o dėl kažko kito. Gal jam didžiausią pasitenkinimą teikia pati medžioklė. Arba šios skerdynės yra kokio didesnio, tik jam vienam žinomo, sumanymo dalis.

Rachelė sėdėjo įsmeigusi žvilgsnį į Alpertą. Ji niršo, kad žmonės, tiriantys šią bylą, laikomi nežinioje. Tačiau suvokė, kad vos prasižiojusi būtų akimoju išgrūsta lauk. Na jau ne.

— Kažko nori pasiteirauti, Rachele?

Alpertas užklupo ją netikėtai. Rachelė sudvejojo.

— Kodėl lavonai gabenami ne į Los Andželą, o į Nelio karinę bazę?

Ji pati kuo puikiausiai žinojo atsakymą, tačiau juk reikėjo kaip nors išsisukti.

— Ten viską lengviau išlaikyti paslaptyje. Kariškiai moka saugoti paslaptis.

Alperto intonacija tarsi bylote bylojo: *O tu?* Jis vėl atsigręžė į Ričardsą.

— Tęskite, daktare.

Pro Rachelės ausis neprasprūdo Alperto kreipinys į Ričardsą „Daktare", o į Gretą Koks — tik vardu. Tai ne šiaip atsitiktinumas. Vadinasi, arba Alpertas šnairai žvelgia į aukštas pareigas užimančias moteris, arba nevertina antropologijos. Ko gero, čia bus pirmasis atvejis.

— Na, mūsų nuomone, mirties priežastis — uždusimas, — tarė Ričardsas. — Abejonių nekyla. Daugelis jų beveik visiškai suirę, tačiau jokių kitokių sužalojimų nė ant vieno neaptikome. Subjektas juos kažkaip priveikdavo ir, surišęs rankas ir kojas, užmaudavo ant galvos maišą. Atkreiptinas dėmesys, jog taip pat apvyniodavo lipnia juosta. Aukos mirdavo lėtai. Kitaip tariant, subjektas pats negniauždavo maišo aplink kaklą. Jis supančiodavo, užmaudavo maišą ant galvos ir atsitraukęs galėdavo stebėti agoniją.

— Daktare, — įsiterpė Rachelė, — ar juosta buvo užvyniota iš priekio, ar iš nugaros?

— Jos galai sulipdyti ant kaklų, taigi tikėtina, jog maišas buvo maunamas iš užpakalio, matyt, aukai sėdint, o paskui apsukamas lipnia juosta.

— Vadinasi, jis, tai yra, ee, subjektas, galimas daiktas, nenorėjo arba negalėjo pažvelgti savo aukoms į akis.

— Neatmestina.

— Kaip sekasi juos identifikuoti? — pasiteiravo Alpertas.

Ričardsas žvilgtelėjo į Sandyną. Pastarasis ėmė dėstyti toliau.

— Kol kas vis dar žinoma tik tų penkių, kurių dingimą tiria Las Vegaso CPK, tapatybės. Šeštasis veikiausiai turėtų būti vienas iš dviejų

dar neiškastų kūnų. Dėl kitų kol kas nepasistūmėjome į priekį. Pirštai apirę, atspaudų neįmanoma patikrinti. Nusiuntėme drabužius — tiksliau tariant, jų liekanas — į Kvantiką, gal Bresę jau pasiekė kokie tyrimo duomenys. Dabar mes...

— Kol kas nieko naujo, — iš televizijos ekrano tarė Doran.

— Taigi, — tęsė Sandynas. — Šiandien imamės tikrinti dantų korteles. Gal ką aptiksime. Šiaip tenka tik laukti, kol išlįs koks siūlo galas.

Jis linktelėjo duodamas ženklą, kad jau baigė. Vėl prabilo Alpertas.

— Bresė tegu pasisako pabaigoje, dabar išklausykime nusikaltimo vietos tyrėjos.

Merė Pond pradėjo dėstyti:

— Persijojome visą iškastą smėlį ir neaptikome nieko, išskyrus vieną įdomų daiktą, patekusį į mūsų rankas vakar. Septintoje duobėje radome į popierėlį suvyniotą gabaliuką kramtomosios gumos. *Juicy Fruit*. Kokių šešiasdešimties septyniasdešimties centimetrų gylyje metro gilumo kape. Tai neabejotinai svarbus įkaltis, siūlo galas, už kurio galbūt pavyks nusitverti.

— Dantų žymių buvo? — pasiteiravo Alpertas.

— Taip. Kokių, dar nežinia, tačiau matėsi trys ryškūs įspaudai. Išsiuntėme ją ištirti Bresei.

— Taip, jau gavome, — iš televizijos ekrano prabilo Doran. — Šįryt. Ji jau laboratorijoje, tačiau duomenų kol kas neturime. Į pavakarę veikiausiai turėsime. Tačiau galiu patvirtinti, kad ant jos esama bent trijų dantų žymės. Galimas daiktas, pavyks aptikti net DNR.

— Puikumėlis! — šūktelėjo Alpertas.

Nors Rachelė it pro miglas prisiminė Bobą Backų mėgus kramtyti kaip tik *Juicy Fruit*, tačiau nepuolė džiūgauti. Gumos gabalėlis duobėje, — ne, neįtikėtina. Backus nieku gyvu nepaliktų tokio gero įkalčio. Jis pernelyg gudrus žudikas ir buvęs agentas, kad taip apsižioplintų. Tačiau ji, pasižadėjusi Alpertui nė žodeliu kitiems girdint neužsiminti apie Backų, viešai to pareikšti negalėjo.

— Greičiausiai tai tik akių dūmimas, — tarė ji.

Alpertas kurį laiką žvelgė į ją netardamas nė žodžio, svarstydamas, ar verta rizikuoti ir pasiteirauti kodėl.

— Akių dūmimas. Kodėl taip manote, Rachele?

— Kas patikėtų, kad žmogus, vidury dykumos kasantis duobę lavonui, ko gero, naktį, mestų kastuvą į šalį, išsiimtų gumos gabalėlį iš burnos, išsitrauktų iš kišenės popierėlį, suvyniotų ją ir tik tuomet numestų. Jeigu būtų kramtęs gumą, paprasčiausiai ją išspjautų. Tačiau vargu ar jis čiaumojo gumą. Bus paprasčiausiai kur radęs, atsinešęs ir švystelėjęs į duobę, kad vėliau, jam pačiam ta VNS nurodžius mums kapus, aptiktume gumą ir imtume dairytis visai ne ten.

Baigusi šnekėti, Rachelė apžvelgė auditoriją. Susirinkusiųjų akys į ją žiūrėjo klausiamai, be pagarbos, su kokia paprastai žvelgiama į kolegas. Stojusią tylą nutraukė balsas iš televizijos ekrano.

— Gal ir Rachelės teisybė, — prabilo Doran. — Mus visą laiką vedžioja už nosies. Kas galėtų paneigti galimybę, kad taip nėra ir šįkart? Išties pernelyg žiopla klaida, prieš tai viską taip kruopščiai suplanavus.

Rachelė pastebėjo, kaip Doran vogčiomis jai mirktelėjo.

— Tik vienas gumos gabalėlis, vienintelė klaidelė iš aštuonių kapų, — suabejojo Ganingas, iš Kvantiko atvykęs agentas. — Manau, visai tikėtina. Galiausiai juk klupteli net ir apdairiausieji. Žinoma, kai kuriems pavyksta pasprukti, tačiau klysta visi be išimties.

— Ką gi, — tarė Alpertas, — verčiau luktelėkime tyrimo duomenų ir tada jau galėsime daryti kokias nors išvadas. Dar kas nors, Mere?

— Kol kas tiek.

— Tada paprašysime agento Keitso raportuoti, kaip vietos skyriui sekasi nustatinėti aukų tapatybes.

Keitsas atsivertė priešais jį ant stalo gulintį odos aplanką su bloknotu užrašams. Rachelei dingtelėjo, kad paprasčiausio bloknoto apvilkimas tokiais prašmatniais ir brangiais drabužiais byloja vyriškį be galo didžiuojantis savo darbu. Jį patį arba tokį aplanką padovanojusį žmogų. Kad ir kaip ten būtų, Rachelė akimoju pajuto jam simpatiją bei kažkokį ilgesingą smilktelėjimą. Ji tokio pasididžiavimo savimi ar FTB jau nejautė.

— Na, mes ėmėme Las Vegaso CPK šniuštinėti tų dingusių žmonių bylą. Dėl slaptumo esame priversti veikti labai atsargiai, negalime iš karto čiupti jaučio už ragų. Susisiekėme su jais ir pranešėme, kad domimės byla dėl valstybinio jos pobūdžio — aukos iš skirtingų valstijų, vienas net iš kitos šalies. Taigi koją ten jau įkėlėme, tačiau tenka kiek palūkuriuoti. Šįvakar su jais turėtume susitikti. Kai susimedžiosime bylos duomenis, imsime kapstyti kokių nors jų sąsajų. Tačiau reikia turėti galvoje, kad policija šią bylą narplioja jau senokai ir kol kas nė šūdo nerado.

— Agente Keitsai, — sudraudė jį Alpertas. — Įrašinėjama.

— Oi, dovanokite, turiu galvoje, ničnieko nerado.

— Puiku, agente Keitsai. Kai tik sužinosite ką naujo, praneškite.

Stojo tyla. Alpertas šypsodamas žvelgė į Keitsą, kol galiausiai vietos FTB agentas susiprato.

— Ee, man jau eiti?

— Taip, toliau aiškinsimės aukų tapatybes, — tarė Alpertas. — Nėra jokios prasmės čia sėdėti ir klausytis mūsų postringavimo.

— Gerai.

Keitsas pakilo. Jeigu jis būtų buvęs baltaodis, veidas būtų raudonavęs it vėžys.

— Dėkojame, agente Keitsai, — tarstelėjo Alpertas jam pavymui.

Keistui išėjus, vyriausiasis vėl atsigręžė į auditoriją.

— Manyčiau, kad Merei, Gretai, Harviui ir Dagui taip pat nėra jokios prasmės čia gaišti. Jums verčiau keliauti į kapavietę. Nepalaikykite mano pasakymo žodžių žaismu.

Jo veidas vėl nušvito ta pačia įsakmia šypsenėle.

— Tiesą sakant, — prabilo Merė Pond, — norėčiau likti ir išklausyti Bresės. Jos duomenys galėtų labai praversti toliau darbuojantis.

Išgirdęs prieštaravimą, Alpertas liovėsi šypsojęsis.

— Ne, — kirste nukirto jis. — Nemanyčiau.

Patalpoje stojo nejauki tyla, kurią galiausiai nutraukė mokslininkų salelėje atstumiamų kėdžių bildesys. Jie pakilo ir, netarę nė žodžio, išėjo. Rachelė užgulta širdimi stebėjo šią slogią sceną. Neža-

bota arogancija — FTB vyresnybės kasdienė duona. Oras, kuriuo jie kvėpuoja.

— Taigi, kas toliau? — išpyškino Alpertas entuziastingai, tarsi nė nebūtų ką tik išgrūdęs pro duris penkių savo bendradarbių. — Tavo eilė, Brese. Jūs ten tiriate laivą, lipnią juostą ir maišelius, drabužius, VNS prietaisą ir, kaip dabar iš agentės Voling sužinojome, jog bergždžiai, gumą.

Jis ištarė žodį *agentės* tokia intonacija, tarsi sakytų *idiotės*. Rachelė tarsi pasiduodama kilstelėjo rankas.

— Dovanokite, nenumaniau, kad nuo daugelio saviškių gali būti slepiama, kas įtariamasis. Keista, nes kai pati priklausiau Maniakų skyriui, darbuodavomės visiškai kitaip. Dalindavomės duomenimis, neslėpdami jų vienas nuo kito.

— Turite galvoje, kai darbavotės vadovaujami to paties žmogaus, kurį dabar medžiojame?

— Klausykite, agente Alpertai, drabstytis purvais...

— Tai slapta byla, agente Voling. Jau kelintą kartą mėginu jums įkalti tai į galvą. Kartoju: jiems to ir neprivalu žinoti.

— Supratau.

Alpertas nusigręžė nuo jos tarsi nuo tuščios vietos ir pažvelgė į televizijos ekraną.

— Brese, tai gal pradėkime.

Alpertas tyčia atsistojo taip, kad užstotų Rachelei ekraną, akivaizdžiai pabrėždamas ją čia esant tik prašalaitę.

— Paaiškėjo, — prabilo Doran, — kai kas svarbaus ir, na, netikėto. Vakar pranešiau jums apie laivą. Iš pradžių, kai ištyrėme jo paviršių, nepavyko aptikti jokių pirštų atspaudų. Jis ten išstovėjo po atviru dangumi balažin kiek. Todėl, gavę agento Alperto sutikimą šį įkaltį išardyti, vakar taip ir padarėme. Laivo bortuose įtaisytos ertmės, kad įkišus ranką galima būtų įsikabinti ir jį stumti. Tai buvęs karinis kateris, pagamintas trečiojo dešimtmečio pabaigoje ir, ko gero, parduotas kaip atgyvena po Antrojo pasaulinio.

Doran dėstant toliau, Dėj atsivertė savo aplanką, ištraukė laivo nuotrauką ir ištiesė dar neregėjusiai to, apie ką šnekama, Rachelei. Kai

ji atvyko, laivas jau buvo išgabentas į karinę bazę. Jai dingtelėjo, kad FTB, kaip įprasta, gebėjo sukaupti kalną duomenų apie laivą, riogsojusį dykumos viduryje, tačiau beveik nė kruopelės apie ten pat padarytą nusikaltimą.

— Iš pradžių nepajėgėme pasiekti tų ertmių vidaus, tačiau išardę laivą turėjome jas kaip ant delno. Tada paaiškėjo, kad ne veltui vargome, nes šios negilios įdubėlės beveik nenukentėjo nuo atmosferos poveikio.

— Ir? — nekantriai pasiteiravo Alpertas, regis, tebelinkęs praleisti visas tyrimo aplinkybes ir iš karto šokti prie rezultatų.

— Priekinėje kairiojo borto angoje radome du pirštų atspaudus. Šįryt, ėmę tikrintis atspaudų banke, akimoju aptikome jų savininką. Neįtikėtina, tačiau tai Terio Makalebo pirštų atspaudai.

— Kaip tai? — nusistebėjo Dėj.

Alpertas sėdėjo netardamas nė žodžio, įsmeigęs žvilgsnį į stalą. Rachelė irgi tylomis suko galvą, kaip galima būtų tai paaiškinti.

— Jis bus ten kada nors įkišęs ranką, ne kitaip, — tarė Doran.

— Tačiau juk jis negyvas, — mestelėjo Alpertas.

— Ką? — šūktelėjo Rachelė.

Visi sužiuro į ją. Dėj lėtai pakinkavo galva.

— Mirė prieš kokį mėnesį. Nuo širdies smūgio. Ko gero, Pietų Dakotoje. Niekas apie tai nežinojo.

Iš televizijos ekrano pasigirdo Doran balsas.

— Dovanok, Rachele. Turėjau tau pranešti. Tačiau buvau be galo prislėgta ir iš karto išvykau į Kaliforniją.

Rachelė nudelbė akis žemyn. Teris Makalebas buvo jos bičiulis, su kuriuo ji dirbo petys į petį. Neabejingasis. Iš gailesio jai maudė širdį, nors jiedu buvo nesimatę jau kelerius metus. Juos siejo ypatingas ryšys, bendrumas, kurį dabar nutraukė jo mirtis.

— Na ką, padarykime pertraukėlę, — tarė Alpertas. — Penkiolikos minučių. Brese, dar galėsi su mumis susisiekti?

— Taip. Turiu jums dar kai ką.

— Tada iki pasimatymo.

Visiems išgužėjus kavos arba gamtos reikalais, salėje liko sėdėti tik Rachelė.

•

— Kaip jaučiatės, agente Voling? — pasiteiravo Alpertas.

Rachelė pakėlė į jį akis. Jo užuojautos jai mažiausiai reikia.

— Puikiai, — atsiliepė ji ir įsmeigė akis į tamsų televizoriaus ekraną.

17

GALIAUSIAI SALĖJE LIKO TIK RACHELĖ. Netikėtos žinios sukeltą šoką pakeitė staiga ūžtelėjusi savigraužos banga. Makalebas per tą laiką ne kartą bandė su ja susisiekti. Ji išklausydavo autoatsakiklyje įrašytų žinučių, tačiau niekada neatsiliepdavo. Teriui taisantis ligoninėje po širdies persodinimo operacijos, ji pasiuntė jam atviruką, brūkštelėjusi jame porą sakinių. Tai buvo prieš šešerius metus. Pamena dar nutarusi ant voko nepažymėti savo adreso. Kaip tąkart įtikinėjo save, dėl to, jog neturėtų ilgėliau užsibūti Minesotoje. Tačiau širdies gilumoje žinojo išties paprasčiausiai vengianti suartėti. Nenorėjo vėl iš naujo leistis į sopius svarstymus. Stengėsi nutraukti visas gijas, siejusias ją su praeitimi.

Ir štai dabar jau nėra dėl ko nerimauti, nes praeities nebėra.

Durys prasivėrė, ir į vidų kyštelėjo galvą Šerė Dėj.

— Rachele, gal nori mineralinio?

— Būtų visai neblogai. Dėkui.

— Gal nosinaitę?

— Kam? Aš neverkiu.

— Aš tuoj.

Dėj pradingo tarpdury.

— Aš niekada neverkiu, — pati sau balsiai pratarė Rachelė.

Ji pasirėmė alkūnėmis į stalą ir panėrė veidą į suglaustus delnus. Užmerktų vokų tamsoje blykstelėjo praeities šukė. Kaip ji su Teriu narpliojo vieną bylą. Šiaip jiedu nebuvo partneriai, tačiau Backus tirti tą bylą paskyrė juodu. Nusikaltimo scenos apžiūra. Klaikaus nusikaltimo.

Surištos ir nuskandintos vandenyje motina su dukra, mergaitei taip pašėlusiai gniaužiant rankoje kryželį, kad jis tarsi rėžte įsirėžė jos delne ir žymė matėsi net ištraukus kūną. Teriui nagrinėjant nuotraukų pluoštą, Rachelė patraukė į užeigą kavos. Kai grįžo su puodeliais, iš Makalebo veido buvo matyti jį verkus. Tada ir suprato Terį esant neabejingą, to paties molio kaip ji.

Vėl prasivėrė durys, įžengė Dėj ir pastatė priešais ją ant stalo mineralinio buteliuką su apversta stikline.

— Kaip jautiesi?

— Gerai. Dėkui už vandenį.

— Aš nelabai jį pažinojau, kai išgirdau šią žinią — tai buvo it griaustinis iš giedro dangaus.

Rachelė nieko netardama linktelėjo. Ji visiškai nepageidavo apie tai šnekėti. Suskambo telefonas, ir Rachelė suskubo atsiliepti pirmoji. Ji pakėlė ragelį nespustelėdama telekonferencijos mygtuko, kad galėtų šnektelėti su Doran niekam negirdint, bent jau Doran žodžių.

— Brese?

— Sveikute, Rachele, dovanok, kad aš...

— Niekai. Juk nesi mano sekretorė.

— Žinau, tačiau šią žinią privalėjau pranešti.

— Veikiausiai mūsų biuletenyje buvo koks nekrologas, tačiau prasprūdo man pro akis. Keistoka tai išgirsti per susirinkimą.

— Suprantu. Apgailestauju.

— Buvai nuvykusi į laidotuves?

— Taip. Buvo palaidotas toje saloje, kur gyveno. Katalinoje. Aplinkui toks grožis, ir nuo to buvo tik dar graudžiau.

— Daug atvyko mūsiškių?

— Nelabai. Kebloka kelionė. Tenka keltis keltu. Buvo keletas, pora policininkų, šeima ir draugai. Dalyvavo Klintas Istvudas. Atskrido nuosavu sraigtasparniu.

Durys prasivėrė, ir tarpduryje pasirodė Alpertas. Žvilgantis it nupraustas obuolys, tarsi pertraukėlę būtų leidęs barokameroje. Paskui jį įžengė ir kiti du agentai, Zigas ir Ganingas.

— Visi jau renkasi, — tarė Rachelė Bresei. — Jungiu ekraną.

— Gerai, Rachele. Dar šnektelėsime.

Rachelė perdavė ragelį Alpertui, ir, šiam spustelėjus mygtuką, ekrane vėl pasirodė kiek nuvargęs Doran veidas.

— Gerai, — prabilo Alpertas. — Galime tęsti?

Niekam neatsiliepus, jis tarė:

— Kokias prielaidas galima būtų padaryti iš tų pirštų atspaudų?

— Privalome išsiaiškinti, kada ir ko Makalebas lankėsi dykumoje, — atsiliepė Dėj.

— Taigi teks keliauti į Los Andželą ir pašniukštinėti jo mirties aplinkybes, — tarė Ganingas. — Kad įsitikintumėme, ar tai išties būta širdies smūgio.

— Pritariu, tačiau tai kebloka, — atsiliepė Dėj. — Jis kremuotas.

— Mėšlas, — susikeikė Ganingas.

— Skrodimas darytas? — pasiteiravo Alpertas. — Kraujo ir audinių tyrimai atlikti?

— Kol kas nežinia, — tarė Doran. — Žinia tik tiek, jog jis kremuotas. — Dalyvavau laidotuvėse. Šeima pelenus išbarstė per jo laivo bortą.

Alpertas, apžvelgęs susirinkusiuosius, stabtelėjo ties Ganingu.

— Edai, tu imsies šio reikalo. Vyk ten ir iškapstyk viską, kas įmanoma. Nedelsdamas. Susisieksiu su vietos skyriumi ir liepsiu skirti pagalbon tiek žmonių, kiek reikės. Tik, dėl Dievo meilės, žiniasklaidai — nė šnipšt. Makalebas po to filmo tapo šiokia tokia žvaigžde. Jiegu žiniasklaida suuos, prilips kaip šlapias lapas.

— Supratau.

— Gal kas dar turi kokių minčių? Pasiūlymų?

Kurį laiką salėje tvyrojo tyla. Galiausiai Rachelė atsikrenkštė ir pusbalsiu prašneko.

— Kaip žinia, Backus buvo ir Terio instruktorius.

Nutraukdama stojusią tylą, įsiterpė Doran:

— Išties.

— Patvirtinus instruktavimo programą, Backus pirmuoju mokiniu pasirinko Terį. Mane — antrąją.

— Ką tai turi bendro su byla? — pasiteiravo Alpertas.

Rachelė gūžtelėjo pečiais:

— Ką gali žinoti? Juk Backus VNS prietaisu perdavė man kvietimą į čia. Gal prieš tai tokį kvietimą buvo gavęs ir Teris.

Visi kurį laiką tylėjo svarstydami tokią galimybę.

— Kodėl jam čia manęs prireikė? Kam siųsti man kvietimą, žinant, kad jau nebedirbu Maniakų skyriuje? Čia turi būti kažkur šuo pakastas. Backus kažką sumanęs. Ir Teris buvo pirmas šios surežisuotos pjesės veikėjas.

Alpertas lėtai palinksėjo galva:

— Ko gero, šito neturėtume išleisti iš akių.

— Galimas daiktas, jis stebi Rachelę, — pasakė Doran.

— Na, gal kol kas nespėliokime, — tarė Alpertas. — Tačiau, agente Voling, jums derėtų laikytis ypatingo atsargumo priemonių. Bet prieš imdamiesi spėlioti verčiau susitelkime į Makalebą. Brese, dar turi ką nors?

Bresė, nudelbusi žvilgsnį, ėmė šiurenti popierius ir nuo Makalebo peršoko prie kitų įkalčių.

— Aptikta, kas galėtų būti susiję su Makalebu, tačiau prieš tai dar aptarkime kitus daiktus. Lipni juosta ir maišeliai tik dabar imti tirti. Kokius nors duomenis gausime tik rytoj. Drabužius, prieš atiduodant juos laboratorijai, dar teks savaitę padžiovinti, tad apie juos kol kas irgi nieko negalime pasakyti. Kramtomąją gumą jau aptarėme. Į pavakarę veikiausiai jau galėsime savo bazėje patikrinti dantų įspaudus. Taigi lieka tik VNS prietaisas.

Rachelei krito į akis, kad susirinkusieji sėdėjo nenuleisdami akių nuo televizijos ekrano, tarsi Doran sėdėtų čia pat.

— Dėl VNS prietaiso jau gerokai pasistūmėjome į priekį. Pagal serijos numerį nustatėme jį buvus pirktą *Big Five Sporting Goods* sporto prekių parduotuvėje, Long Byče, Kalifornijoje. Los Andželo skyriaus agentai vakar buvo ten nuvykę patikrinti prekių apskaitos ir aptiko, kad *Guliver 100* modelio VNS prietaisą įsigijo Obris Snou. Pasirodo, ponas Snou yra žvejybos gidas, ir vakar kaip tik buvo išplaukęs į vandenyną. Kai grįžo į uostą, jis tučtuojau buvo apklaustas. Pasak vyro, jis pralošęs įtaisą maždaug prieš vienuolika mėnesių, žaisdamas su kitais

gidais. VNS prietaiso vertę sudarė pažymėtos kelių žuvingiausių vietų palei pietų Kalifornijos ir Meksikos pakrantę koordinatės.

— Ar jis nurodė išlošusiojo pavardę? — skubiai pasiteiravo Alpertas.

— Deja, ne. Žaidėjai susiėję atsitiktinai. Pasitaikęs blogas oras, klientų beveik nebuvę, todėl uoste sukinėjosi daug gidų, kurie beveik kas vakarą susiburdavo pliekti pokerį. Kas vakarą skirtingomis kuopelėmis. Kaip reikiant kaušdavę. Ponas Snou nei VNS išlošusiojo pavardės, nei išvaizdos neatsimena. Manąs, jog jis buvęs ne iš tos pačios prieplaukos, kur ponas Snou laiko savo laivą, kadangi daugiau to vyro nematęs. Los Andželo skyrius šiandien turėtų suvesti Snou su dailininku ir pamėginti apmesti nepažįstamojo portretą. Tačiau, netgi jei pavyktų atkurti tikslų atvaizdą, jo ieškoti tektų it adatos šieno vežime, nes prieplaukų ir žvejybos turizmo laivelių ten apsčiai. Be to, skyrius pranešė galėsiąs skirti vos du agentus.

— Aš sutvarkysiu, — prabilo Alpertas. — Pranešiu, kad Edas imasi Makalebo atvejo ir paprašysiu talkos. Kreipsiuos tiesiai į Rastį Haveršou.

Rachelė šią pavardę žinojo. Haveršou vadovavo Los Andželo FTB skyriui.

— Puiku, — tarė Doran.

— Minėjai, jog tai susiję su Makalebu? Kaip?

— Ar teko matyti tą filmą?

— Tiesą sakant, ne, neprisiruošiau.

— Na, Makalebas iš Katalinos kateriu plukdydavo žvejoti į vandenyną. Nežinau, ar daug turėjo pažinčių, tačiau galėjo pažinoti ką nors iš tų pliekusiųjų pokerį.

— Suprantama. Galimas daiktas. Edai, turėk tai galvoje.

— Aha.

Į duris kažkas pasibeldė, tačiau Alpertas nekreipė į tai nė menkiausio dėmesio. Pakilusi jas pravėrė Šerė Dėj. Rachelė tarpduryje išvydo šmėžuojant agentą Keitsą, kuris kažką šnibždėjo Dėj.

— Dar kas nors, Brese? — pasiteiravo Alpertas.

— Kol kas tiek. Manyčiau, turėtume sutelkti dėmesį į Los Andželą ir imtis...

— Dovanokite, — įsiterpė Dėj, įleisdama Keitsą į vidų. — Dar vienas pranešimas.

Keitsas sumojavo rankomis, tarsi norėdamas pasakyti, jog tai niekniekis.

— A, paprasčiausiai paskambino iš kapavietės kontrolės posto. Jie ten ką tik sulaikė automobiliu privažiavusį vyrą. Privatų detektyvą iš Los Andželo. Jeomibą Bošą. Jis...

— Gal Jeronimą Bošą? — pasitikslino Rachelė. — Na, kaip tas dailininkas?

— Aha, taip, taip. Negirdėjau tokio dailininko, tačiau sargybinis sakė kaip tik tokią pavardę. Svarbiausia štai kas. Kai jį nuvedė į vieną iš gyvenamųjų vagonėlių ir slapčia apieškojo jo automobilį, ant priekinės sėdynės aptiko aplanką ne tik su įvairiausiais užrašais ir panašiai, bet ir su nuotraukomis. Vienoje iš jų — tasai laivas.

— Tas iš dykumos? — paklausė Alpertas.

— Aha, tas, stūksojęs virš pirmo kapo. Aplanke gulėjo ir straipsnis apie šešetą dingusių vyriškių.

Alpertas, netardamas nė žodžio, kurį laiką žvelgė į susirinkusiuosius.

— Šere ir Tomai, susisiekite su Nelio baze ir liepkite parengti sraigtasparnį, — galiausiai prabilo jis. — Keliaukite ten ir išsiaiškinkite. Agentė Voling vyks su jumis.

18

JIE NUVEDĖ MANE Į GYVENAMĄJĮ VAGONĖLĮ ir liepė jaustis kaip namie. Viduje buvo virtuvėlė, stalas ir pora suolų. Pro langą matėsi tik šalimais stovinčio kito gyvenamojo vagonėlio siena. Dūzgė oro kondicionierius, todėl lauke tvyrantis smarsas vos jautėsi. Į mano klausimus jie neatsakinėjo, tik pasakė, jog netrukus pasišnekėti su manimi atvyks kiti agentai.

Taigi kokią valandą sėdėjau taip laukdamas ir mąstydamas, į kokią košę čia įklampojau. Buvo akivaizdu, jog pataikiau į kapavietę. Tai liudijo aplinkui tvyrote tvyrantis yrančių kūnų smarsas. Be to, mano akis užkliuvo už dviejų belangių mikroautobusiukų be jokių užrašų. Akimoju sumojau, koks tai transportas. Katafalkai. Vadinasi, pervežti teks ne vieną, bet kelis lavonus.

Praslinkus dar pusvalandžiui, sėdėjau įsitaisęs ant sofos, skaitinėdamas FTB biuletenį, rastą ant staliuko. Išgirdau sau virš galvos pragriaudžiant ir netoliese nusileidžiant sraigtasparnį, kurio turbinos, dar kiek paūžusios, nutilo. Po keleto minučių mano vagonėlio durys prasivėrė ir jose pasirodė žadėtieji agentai. Dvi moterys ir vyras. Vieną iš moterų buvau kažkur matęs, tačiau niekaip neįstengiau prisiminti kur. Kokių keturiasdešimties metų, išlaki, patraukli tamsiaplaukė. Moters akys švietė kažkokiu liūdesiu, kokio, regis, anksčiau nebuvo. Ji buvo agentė, vadinasi, mūsų keliai galėjo daug kur susikirsti.

— Ponas Bošai? — kreipėsi kita moteris, trijulės vadovė. — Specialioji agentė Šerė Dėj. Čia mano partneris Tomas Zigas, tai agentė Voling. Dėkojame, kad mūsų palaukėte.

— Tai aš galėjau sau eiti kur panorėjęs? Net nežinojau.

— Be abejo. Tikiuosi, jums nebuvo pasakyta, kad privalote likti?

Ji dirbtinai nusišypsojo. Nutariau verčiau nesiginčyti ir netampyti liūtui už ūsų.

— Gal pereikime į virtuvėlę, prie stalo? — pasiūlė Dėj. — Ten galėsime ramiai pasikalbėti.

Aš tik gūžtelėjau pečiais, tarsi sakydamas, koks skirtumas, tačiau puikiausiai žinojau, kad jie nori įsprausti mane į kampą — vienas įsitaisys priešais, kiti du iš šonų. Atsikėlęs atsisėdau ten, kur jie mane ir norėjo matyti, nugara į sieną.

— Na, — tarė Dėj, įsitaisiusi priešais mane kitapus stalo, — tai ko ieškote dykumoje, pone Bošai?

Dar kartą gūžtelėjau pečiais. Šįkart pavyko dar natūraliau.

— Vykdamas į Las Vegasą, užsaukau čia vieno reikalo.

— Kokio reikalo?

Aš šyptelėjau.

— Nusilengvinti, agente Dėj.

Ji taip pat nusišypsojo.

— Ir visai netikėtai užklydote mūsų postą?

— Panašiai.

— Panašiai?

— Sunkoka būtų praeiti pro šalį nieko nepastebėjus. Kiek čia lavonų iškasėte?

— Iš kur juos ištraukėte? Kas minėjo kokius nors lavonus?

Aš tik šyptelėjau ir papurčiau galvą. Vaidins nežiniukę.

— Ar neprieštarausite, jei apieškosime jūsų automobilį, pone Bošai? — paklausė ji.

— Jau turėtumėte būti apieškoję.

— Kodėl taip manote?

— Teko dirbti Los Andželo policijoje. Dar anksčiau — FTB.

— Taigi jūs viską žinote kaip ant delno.

— Na, aš žinau, kaip smirsta yrantis kūnas ir neabejoju, kad jau apšniukštinėjote mano automobilį. Dabar paprasčiausiai siekdami išvengti bet kokių nemalonumų prašote mano leidimo. Aš jo neduodu. Laikykitės nuo jos per patrankos šūvį.

Dirstelėjau į Zigą, paskui į Voling. Ir tada man netikėtai toptelėjo, kur ją mačiau, ir galvoje ėmė spiečiais suktis klausimai.

— Pažinau jus, — tariau. — Rachelė, taip?

— Ką? — atsiliepė Rachelė.

— Kartą buvome susitikę. Prieš daugelį metų Los Andžele. Holivudo nuovadoje. Jūs atvykote iš Kvantiko. Kaip tik vaikėtės Poetą ir manėte, kad kita jo auka taps vienas mano bendradarbis. O Poetas visą tą laiką buvo šalia.

— Jūs dirbote Žmogžudysčių skyriuje?

— Taip.

— Kaip laikosi Edas Tomas?

— Kaip ir aš jau pensijoje. Tačiau jis persikėlė į Orindžą ir atidarė knygyną. Prekiauja trileriais, kad jį kur.

— Nieko keista.

— Juk jūs tąkart pašovėte Backų, ar ne? Ant Holivudo kalno?

•

Rachelė netardama nė žodžio pažvelgė į agentę Dėj. Aš negalėjau atsistebėti akivaizdžiai antraeiliu Voling vaidmeniu, nors kaip tik ji turėtų vadovauti Dėj ir jos partneriui Zigui. Ūmai man švystelėjo galvoje mintis: ko gero, ją pažemino po to triukšmo, kilusio dėl Poeto.

Jeigu taip, tai... Aš nutariau pamėginti.

— Tai buvo jau senokai, — pridūriau. — Dar prieš Amsterdamą.

Voling akyse kažkas žybtelėjo, ir aš suvokiau, kad tiksliai pataikiau.

— Iš kur jums žinoma apie Amsterdamą? — susirūpino Dėj.

Atsigręžęs į ją, dar kartą patraukiau pečiais ir mestelėjau:

— Žinau, ir tiek. Tai susiję su juo? Čia Poeto darbas? Jis vėl išniro?

Dėj, pažvelgusi į Zigą, mostelėjo jam išeiti. Agentas pakilo ir dingo tarpduryje. Dėj palinko prie manęs, kad neliktų abejonių dėl padėties rimtumo ir jos žodžių svorio.

— Mums reikia žinoti, ką jūs čia veikiate, pone Bošai. Ir kol nesužinosime, iš čia neišvyksite.

Aš irgi pasidaviau į priekį. Mudviejų veidai atsidūrė visai vienas priešais kitą.

— Jūsų sargybinis poste paėmė mano licenciją. Neabejoju, jog užmetėte į ją akį ir kuo puikiausiai žinote, ką aš veikiu. Aš tiriu bylą. Tai konfidencialu.

Sugrįžo Zigas. Jis buvo žemas ir drūtas ir visiškai atitiko biuro reglamentą. Trumpai kirptais tarsi kariškio plaukais. Rankoje jis laikė Terio Makalebo dingusiųjų vyriškių bylos aplanką. Su nuotraukomis, išspausdintomis iš Terio kompiuterio. Zigas padėjo aplanką priešais Dėj, ir šioji jį atvertė. Viršuje gulėjo aprūdijusio laivo nuotrauka. Kilstelėjusi ją, vadė švystelėjo manęs link.

— Kaip ji pas jus atsidūrė?

— Tai konfidencialu.

— Kieno pavedimu jūs tiriate bylą?

— Tai konfidencialu.

Sklaidydama nuotraukas, stabtelėjo prie slapčia Terio darytos Šendžio nuotraukos. Iškėlusi ją priešais mane, pasiteiravo:

— Kas jis?

— Nesu tikras, tačiau manau, jog tai senas pražuvėlis Robertas Backus.

— Ką? — šūktelėjo Rachelė.

Ji išplėšė nuotrauką Dėj iš rankų ir ėmė skroste skrosti ją akimis.

— Viešpatie švenčiausias! — galiausiai sušnibždėjo ji.

Pašokusi nusinešė nuotrauką prie virtuvės spintelės ir, pasiguldžiusi ant jos, vėl įsmeigė žvilgsnį.

— Rachele, — tarė Dėj. — Daugiau nieko nesakyk.

Dėj vėl sutelkė dėmesį į aplanką, išdėliojo ant stalo visas Šendžio nuotraukas ir pakėlė akis į mane. Jos liepsnote liepsnojo rūsčiu.

— Kur jūs darėte šias nuotraukas?

— Ne aš jas dariau.

— Tada kas? Nemėgink vėl kartoti, jog tai konfidencialu, nes atsidursi požemyje ir tupėsi ten tol, kol pasidarys nekonfidencialu. Suteikiu tau paskutinę progą.

Kartą teko atsidurti FTB požemyje. Žinojau, kad prireikus galėčiau pakelti šį baisųjį jos grasinimą. Tačiau juk aš iš tiesų norėjau pagelbėti. Privalėčiau tai padaryti. Tačiau mane saistė įsipareigojimas Grasielei Makaleb. Klientą privalu saugoti.

— Pasakysiu jums štai ką, — prabilau. — Aš noriu jums pagelbėti. Taip pat norėčiau, kad pagelbėtumėte ir man. Leiskite atsiklausti kliento leidimo. Sutinkate?

— Jums reikia telefono?

— Turiu. Tik nežinau, ar čia yra ryšys.

— Yra. Mes įrengėme retransliatorių.

— Jėga. Jūs apie viską pagalvojate.

— Skambinkite.

— Norėčiau su klientu šnektelėti vienudu.

— Tada mes paliksime jus vieną. Turite penkias minutes, pone Bošai.

Aš jai vėl tapau ponu Bošu. Pažanga.

— Tiesą sakant, verčiau palaukite čia, o aš paėjėsiu į dykumą. Atokiau.

— Kaip pageidaujate. Pirmyn.

Rachelei toliau stovint palinkus prie nuotraukos ir Dėj vartant aplanką, aš buvau palydėtas iš gyvenamojo vagonėlio iki dykumoje įrengtos improvizuotos sraigtasparnių tūpimo aikštelės. Zigas liko stovėti ten, o aš patraukiau tolėliau. Jis užsirūkė ir stebėjo nenuleisdamas akių. Išsitraukęs mobilųjį, susiieškojau skiltį „Rinkti numeriai" ir, pasirinkęs Badžio Lokridžo numerį, spustelėjau žalią mygtuką. Žinojau, kad turėtų atsiliepti, jo telefonas buvo mobilusis.

— Aha?

Balsas skambėjo kažkaip keistokai.

— Badi?

— Aha, kas čia?

— Bošas, kur tu?

— Lovoje, broleli. Visada išverti mane iš miegų.

Dirstelėjau į savo laikrodį. Buvo jau po pusiaudienio.

— Kelkis. Turiu tau užduotį.

Jo balsas akimoju pažvalėjo.

— Ką reikia padaryti?

Mintyse paskubomis mėginau suregzti planą. Viena vertus, pykau ant savęs palikęs Makalebo kompiuterį, tačiau, antra vertus, suvokiau, jog jeigu būčiau vežiojęsis jį su savimi, jis dabar jau būtų FTB rankose ir aš likčiau it musę kandęs.

— Tučtuojau lėk į „Atsivejančią jūrą". Išsinuomok sraigtasparnį, aš sumokėsiu.

— Gerai. Ir ką daryti?

— Susirask Terio kompiuteryje nuotraukas ir išspausdink visus Šendžio atvaizdus. Padarysi?

— Aha, tačiau juk tu jau jas išsis...

— Taip, Badi, bet reikia pakartoti. Kai išspausdinsi, vienoje iš dėžių, tik neprisimenu kurioje, ant lentynos susirask aplanką su Roberto Backaus vardu. Jis...

— Poetas, aha, prisimenu kur.

„Kur jau tu nežinosi", — vos nepasakiau garsiai.

— Puiku. Aplanką ir nuotraukas atgabenk į Las Vegasą.

— Vegasą? Rodos, minėjai vyksiąs į San Franciską.

Iš pradžių net nesusigaudžiau, ką čia jis pliauškia, kol galiausiai prisiminiau surietęs šį melą, kad sumėtyčiau pėdas.

— Persigalvojau. Atvežk į Las Vegasą, išsinuomok kambarį ir lauk mano skambučio. Žiūrėk, kad telefonas neišsikrautų. Tačiau man neskambink, pats tau paskambinsiu.

— Kodėl?

— Kadangi po pusvalandžio gal jau neturėsiu šio telefono. Pirmyn, Badi.

— Tu išlaidas padengsi?

— Padengsiu. Sumokėsiu ir už sugaištą laiką. Badi, skaitiklis sukasi, pirmyn.

— Gerai, gerai. Klausyk, po dvidešimties minučių atvyksta keltas. Jeigu plaukčiau juo, sutaupyčiau krūvą pinigų.

— Šok į sraigtasparnį. Aplenksi keltą visa valanda. Tik ją ir turime.

— Supratau, lekiu.

— Ei, Badi? Niekam neprasižiok nei kur vyksti, nei ko.

— Gerai.

Jis padėjo ragelį, o aš, prieš spustelėdamas raudoną mygtuką, vogčiomis dirstelėjau į Zigą. Agentas dabar jau buvo užsidėjęs akinius nuo saulės, tačiau, regis, vis taip pat nenuleido nuo manęs akių. Aš apsimečiau, kad neva nutrūko ryšys, ir porąkart riktelėjęs į telefoną *alio, alio*, baigiau pokalbį. Paskui surinkau Grasielės numerį. Sėkmė nuo manęs ir šįkart nenusigręžė. Ji buvo neišvykusi ir pakėlė ragelį.

— Grasiele, čia Haris. Reikalai pakrypo taip, kad man dabar reikia jūsų leidimo aptarti su FTB Terio mirties aplinkybes ir savo tyrimo duomenis.

— FTB? Hari, juk sakiau, kad kol kas nevalia į juos kreiptis. Kol aš...

— Aš į juos nesikreipiau. Tai jie į mane kreipėsi. Grasiele, dabar esu dykumoje. Tai, ką aptikau Terio kajutėje, vedė čia, ir atvykęs jau radau FTB. Manyčiau, vertėtų su jais bendradarbiauti. Veikiausiai jų ieškomas žmogus yra tas pats, daręs pikta Teriui. Nemanyčiau, kad

turėtumėte dėl to kokių nors rūpesčių. Man vertėtų jiems atskleisti, ką žinau. Gal tai padėtų sučiupti tą niekšą.

— Kas jis?

— Robertas Backus. Jums ši pavardė girdėta? Gal Teris buvo ją minėjęs?

Ji, kiek pamąsčiusi, atsiliepė:

— Regis, ne. Kas jis?

— Buvęs bendradarbis.

— Agentas?

— Taip. Vadinamasis Poetas. Ar kada girdėjote Terį minint Poetą?

— Taip, prieš trejus ar ketverius metus. Prisimenu, kaip jį prislėgė žinia, jog tas vyras dar gali būti gyvas, nors visi jau manė jį žuvus. Ar kažkas panašaus.

Vadinasi, maždaug tuo metu, kai Amsterdame aptikti Backaus pėdsakai. Ko gero, Teris iš savo pažįstamų gavo tos bylos medžiagą.

— O vėliau?

— Ne, rodos, ne.

— Gerai, Grasiele. Tai kaip? Be jūsų leidimo su jais nebendradarbiausiu. Aš manyčiau, jog vertėtų.

— Jeigu manote, kad tai gali padėti bylai, prašau.

— Tada laukite jų netrukus pasirodant. FTB agentų. Turėtų nusigabenti „Atsivejančią jūrą" į žemyną paieškoti.

— Ko?

— Įkalčių. Tas vyras lankėsi jachtoje. Iš pradžių kaip klientas, o paskui įsilaužė nakčia. Tada ir bus sukeitęs vaistus.

— O.

— Vėliau tikriausiai užsuks ir pas jus. Ims klausinėti. Būkite su jais atvira, Grasiele. Nieko neslėpkite.

— Jūs esate tuo tikras, Hari?

— Taip, visiškai. Pažadate?

— Pažadu.

Atsisveikinę mudu baigėme pokalbį. Grįždamas prie Zigo, dar kartą išsitraukiau telefoną ir surinkau savo namų numerį. Atsiliepus

autoatsakikliui, baigiau pokalbį ir taip pakartojau dar devynis kartus, ištrindamas iš savo telefono atminties buvusius mano skambučius Badžiui Lokridžui ir Grasielei Makaleb. Jeigu reikalai pakryps į bloga ir Dėj panūs sužinoti, kam aš skambinau, jai teks gerokai paplušėti. Iš mano atsakiklio ji nieko nepeš. Tektų išsirūpinti orderį ir kreiptis į ryšio kompaniją.

Pro Zigo akis toks pėdų mėtymas neprasprūdo. Jis tik šyptelėjo ir papurtė galvą.

— Bošai, jeigu mums reikėtų tavo pašnekovų numerių, išžvejotume juos savo tinklais akimoju.

— Negali būti.

— Jeigu tik reikėtų.

— Oho, tai jūs išties visagaliai, ką?

Zigas žvilgtelėjo į mane per akinių viršų.

— Nebūk gaidys, Bošai. Pradedi įkyrėti.

— Kam jau kam, o jau tau turėtų būti pažįstama.

19

ZIGAS, NETARDAMAS NĖ ŽODŽIO, palydėjo mane atgal. Agentė Dėj ir Rachelė Voling nebuvo pasijudinusios iš savo vietų. Aš ramiai įsitaisiau kėdėje ir pažvelgiau į Dėj.

— Kaip sekėsi? — paploninusi balsą, paklausė ji.

— Kuo puikiausiai. Klientas neprieštarauja, kad bendraučiau su jumis. Tačiau tai turi būti ne mano išpažintis, o keitimasis informacija. Aš atsakysiu į jūsų klausimus, jūs — į mano.

Ji papurtė galvą.

— Hm hm, taip tai jau nebus. Čia FTB byla. Mes nebendradarbiaujame su mėgėjais.

— Mėgėjais? Mane, pakišusį jums po nosimi sumėčiusio pėdas ir pasprukusio Roberto Backaus nuotrauką, vadinate mėgėju?

Akies krašteliu pastebėjęs sukrutant Rachelę, dirstelėjau į tą pusę. Ji, kilstelėjusi ranką, prisidengė šypseną. Sugavusi mano žvilgsnį, vėl nusigręžė ir apsimetė toliau tyrinėjanti nuotrauką.

— Mes negalime būti tikri, jog tai išties Backus, — mestelėjo Dėj. — Vyras su barzda, skrybėle ir akiniais nuo saulės. Tai gali būti bet kas.

— Ir tasai neva pražuvėlis kažkaip įsigudrino prieš porą metų Amsterdame nudaigoti penketą vyrų ir dabar šešetą štai čia. O gal daugiau nei šešetą, kaip rašyta laikraštyje?

Dėj suspaudusi lūpas nervingai šyptelėjo.

— Klausyk, gali pats sau tapšnoti per petį kiek tinkamas, man tai nė motais. Svarbiausia štai kas: jeigu nori toliau traukti savo keliais, privalai iškloti, ką žinai. Juk tavo klientas tam neprieštarauja. Gali pradėti nuo to, kas jis toks.

Aš atsilošiau kėdėje. Tankas, ne moteris. Na, nieko, atsargoje dar lieka Rachelė Voling, kurios šypsena bylojo ją esant mano pusėje.

— Mano klientė — Grasielė Makaleb. Terio Makalebo žmona. Turiu galvoje, našlė.

Dėj iš netikėtumo net sumirksėjo. Gal ne tiek iš netikėtumo, kiek pasitvirtinus jos spėjimui, — nežinia.

— Kodėl ji jus nusamdė?

— Nes kažkas jos vyrą, kyštelėjęs netikrų vaistų, pasiuntė į dausas.

Stojo tyla. Rachelė atsigręžė nuo stalo ir, žengtelėjusi atgal, įsitaisė kėdėje. Dėj atidžiai besiklausant ir pertraukiant mane vos vienu kitu klausimu, išdėsčiau, kaip su manimi susisiekė Grasielė, kas dėjosi su jos vyro vaistais, ką per tą laiką, kol pasiekiau dykumą, pavyko išsiaiškinti. Pasakojant man pasidingojo, kad jos iš manęs neišgirdo nieko naujo. Na, gal išskyrus keletą smulkmenėlių. Man baigus, Dėj dar uždavė porą klausimų apie mano judėjimo maršrutą. Zigas ir Voling tylėjo.

— Aha, — galiausiai tarė Dėj. — Išties įdomi istorija. Daugybė naujų duomenų. Gal galėtum juos mums paaiškinti? Susieti?

— Paaiškinti? Juk FTB darbas kaip tik ir yra iš atskirų skiautelių susiūti į daiktą bylą.

— Nesijaudink, tai bus atlikta. Tačiau norėčiau išgirsti tavo samprotavimus.

— Na, — pradėjau, tačiau nutilau, mėgindamas įvertinti visas apčiuoptas gijas, turint omeny, jog jos susijusios su Robertu Backumi.

— Na, kas?

— Dovanokite, kaip tik mėginu visa tai apsvarstyti.

— Dėstyk savo mintis garsiai.

— Jūs pažinojote Terį Makalebą?

— Taip. Ką tai...

— Turiu galvoje, ar teko su juo bendrauti.

— Šiek tiek, — prabilo Rachelė. — Teko drauge tirti porą bylų. Tačiau ryšio nepalaikėme. Tik šiandien išgirdau, kad jis miręs.

— Na, jūs turėtumėte žinoti ir neabejotinai sužinosite, apieškoję jo namus, jachtą ir taip toliau, jog jis ir išėjęs į pensiją nesiliovė tyręs bylų. Toliau nagrinėjo užsilikusias neišaiškintas, griebdavosi naujų. Nuolatos sekdavo laikraščių publikacijas ir televizijos laidas. Susisiekęs su jį dominančias bylas tiriančiais pareigūnais, siūlydavosi į pagalbą.

— Ir dėl to su juo buvo susidorota? — pasiteiravo Dėj.

Aš linktelėjau.

— Regis, taip. Galiausiai. Sausį *Los Angeles Times* pasirodė straipsnis, tas, kur šitame aplanke su nuotraukomis. Teris juo susidomėjo ir, susisiekęs su Las Vegaso CPK, pasisiūlė į pagalbą, tačiau policija tik pašiaušė dyglius. Bet kai laikraštis rengė straipsnio apie dingusius vyrus tęsinį, jie nesibodėjo paminėti jo pavardės.

— Kada tas straipsnis paskelbtas?

— Vasario pradžioje. Galima greitai patikrinti. Taigi tas straipsnis ir jame paminėta pavardė kaip tik ir priviliojo Poetą.

— Klausyk, dėl Poeto dar nėra nieko tikro, supratai?

— Be abejo, kaip pageidaujate. Jeigu norite, tai tik spėlionės.

— Pirmyn.

— Kažkas dorodavo tuos vyrus ir, kaip dabar paaiškėjo, laidojo dykumoje. Be abejo, kaip paprastai daro bet koks gudresnis serijinis žudikas, nuolatos budriai sekė žiniasklaidą, ar niekas nemina jam ant

kulnų. Ir štai jis išvysta tą straipsnį, o jame — Makalebo pavardę. Spėju, tai senas jo pažįstamas. Dar iš Kvantiko laikų, prieš Teriui atvykstant į Los Andželą ir įsteigiant čia Maniakų skyriaus padalinį. Prieš jam imant kamuotis nuo širdies nepakankamumo.

— Teris išties buvo pirmas Backaus mokinys, — patvirtino Voling.

Dėj dėbtelėjo į ją taip, tarsi Rachelė būtų išdavusi ką slapto. Tačiau Rachelė, mano džiaugsmui, į tai nekreipė jokio dėmesio.

— Na štai, — tariau. — Jie išties buvo susidūrę. Backus laikraštyje išvysta jo pavardę, ir — viena iš dviejų: priima tai kaip iššūkį arba pamano, kad Makalebas, nepaisant Las Vegaso CPK aplaidumo, nenuleis rankų tol, kol neprisikapstys iki tiesos.

— Todėl nutaria su juo susidoroti, — tarė Dėj.

— Taigi.

— Jis privalėjo pašalinti jį taip, kad nekiltų nė menkiausio įtarimo, — pridūrė Rachelė.

— Be abejo.

Žvilgtelėjau į Zigą, laukdamas ir jį įsiterpiant į pokalbį, tačiau jis tylėjo.

— Taigi jis nuvyksta pas Makalebą ir apsišniukštinėja, — tęsiau. — Užsiželdinęs barzdą, skrybėlėtas, su akiniais nuo saulės, ko gero, kiek pakeitęs išvaizdą skalpeliu. Prisistato ir užsisako pas Terį išvyką į vandenyną pažūklauti.

— Teris jo nepažino, — tarė Rachelė.

— Teriui bus kilę kažkokių įtarimų, tačiau ką nors tikslesnio tvirtinti būtų kebloka. Tos nuotraukos fotografuotos kaip ir kitų klientų. Tačiau Teris, suuodęs kažką negero, padarė keletą papildomų kadrų. Mano nuomone, įtaręs Backų, būtų ko nors ėmęsis. Taigi jis, ko gero, apskritai nepažino arba nebuvo tuo tikras.

Aš nukreipiau akis į Rachelę.

— Jūs tyrinėjote tą nuotrauką. Ar tai jis? Turiu galvoje kaip spėjimą.

— Kebloka būtų net ir spėti. Nematyti akių, vos kraštelis veido. Jeigu tai jis, tai bus kiek papjaustytas. Kitokia nosis. Skruostai.

— Tokie dalykai kaitaliojami nesunkiai, — tariau. — Los Andžele pažįstu žmogų, triūsiantį garsenybių rinkoje. Išvydę jo klientų nuotraukas prieš operaciją ir po jos, imtumėte trinti akis, ar nesapnuojate.

— Neabejoju, — mestelėjo Dėj, nors aš kreipiausi į Rachelę. — Bet kada jis galėjo sukeisti Makalebo vaistus?

Galvoje švystelėjo mintis užmesti akį į savo užrašus, gulinčius vidinėje švarko kišenėje, tačiau, kol jie manęs dar neapieškojo, susiturėjau, nes tikėjausi juos išsaugoti.

— Hm, praslinkus porai savaičių nuo įsilaužimo į jachtą. Įsibrovėlis išsinešė VNS prietaisą, tačiau veikiausiai tai buvo tik akių dūmimas siekiant, kad Teriui nekiltų įtarimų... Kas?

Kai paminėjau VNS, jų veidai ištįso.

— Kokios markės buvo tas VNS įtaisas? — paklausė Rachelė.

— Rachele, — skubotai įsiterpė Dėj. — Neužmiršk, kad tu tik stebėtoja.

— *Guliver*, — tariau. — Modelio neprisimenu. Jachtoje yra šerifo surašytas protokolas. Tas VNS prietaisas buvo ne Terio, o jo bendrininko.

— Kokia jo pavardė? — pasiteiravo Dėj.

— Badis Lokridžas. Turėtumėte prisiminti iš filmo.

— Neteko matyti. Kas jums dar žinoma apie tą VNS prietaisą?

— Lokridžas sakėsi jį išlošęs kortomis. Jame buvo sužymėta nemažai žuvingų vietelių. Kai jį pavogė, Badis siuste siuto, nes manė, kad nagus bus prikišęs kitas žvejybos gidas.

Iš jų veidų supratau, kad kiekvienu sakiniu duriu it pirštu į akį. Tas VNS prietaisas buvo kažkas be galo svarbaus. Ne paprasčiausias akių dūmimas. Mano spėjimo būta klaidingo. Kiek pasukęs galvą, galiausiai perpratau.

— A, — tariau. — Jis jus čia ir atvedė, ar ne? Backus atsiuntė jums VNS su pažymėtomis šios vietos koordinatėmis. Atsiviliojo taip pat kaip ir Terį.

— Mūsų — ne, — mestelėjo Dėj. — Tave.

Tačiau, dirstelėjęs į Rachelę, jos akyse išvydau nebylų patvirti-

nimą. Man dingtelėjo, kad įtaisas bus atsiųstas kaip tik jai. Tik todėl ir leista Rachelei dalyvauti kaip stebėtojai. Backus ją išsikvietė, kaip anksčiau buvo išsikvietęs Terį.

— Minėjote, kad Teris buvo pirmas Backaus mokinys. Kas antrasis?

— Tęskime, — paragino Dėj.

Rachelė neatsiliepė, tačiau tyliai nusišypsojo, gailiai žvelgdama prigesusiomis savo akimis. Vadinasi, mano nesuklysta. Antros mokinės po Terio Makalebo būta jos.

— Tikiuosi, ėmėtės visų įmanomų atsargumo priemonių, — patyliukais pratariau.

Dėj atsivertė ant stalo priešais ją gulintį aplanką.

— Tai ne jūsų reikalas, — mestelėjo ji. — Dar norėčiau kai ko pasiteirauti apie kai kuriuos jūsų užrašus. Kas tas Viljamas Bingas?

Pažvelgiau į Dėj. Ji manė, kad šis aplankas su užrašais — mano.

— Nežinau. Paprasčiausiai aptikau tokią pavardę.

— Kur?

— Regis, buvo pasižymėjęs Teris. Kas toks, dar neprisikapsčiau.

— Ką reiškia čia minima trikampio versija?

— O kaip jūs manote?

— Pone Bošai, manęs verčiau neerzinkite. Nevaidinkite gudručio.

— Šere, — kreipėsi į ją Rachelė.

— Ką?

— Šitie užrašai veikiausiai Terio.

Dėj, dirstelėjusi į aplanką, suprato Rachelę esant teisią. Aš, tarsi įskaudintas tokios išdavystės, mečiau į Rachelę priekaištingą žvilgsnį. Dėj paskubomis užvertė bylą.

— A. Be abejo.

Ji pakėlė akis į mane.

— Suvokiate savo padėtį?

— Neabejoju, kad man ją atskleisite.

— Toliau tyrimą perimame mes. Galite sau grįžti į Los Andželą.

— Ne, į Los Andželą negrįšiu. Trauksiu į Las Vegasą. Turiu ten butą.

— Galite vykti į visas keturias puses, tačiau į bylą daugiau nesikišate. Mes oficialiai ją perimame.

— Juk žinote, kad aš nedirbu policijoje, agente Dėj. Be mano sutikimo jūs nieko negalite iš manęs perimti. Aš privatininkas.

Ji linktelėjo, tarsi patvirtindama suprantanti mano argumentus.

— Šaunu, pone Bošai, šiandien pat šnektelėsime su jūsų darbdave ir dar prieš saulėlydį būsite išlaisvintas nuo bet kokių įsipareigojimų.

— Aš paprasčiausiai noriu užsidirbti duonos kąsnį.

— O aš paprasčiausiai noriu sučiupti žudiką. Tavo paslaugų daugiau neprireiks. Nesikišk. Pasirodymas baigtas. Pagavai?

— Gal galėtumėte išdėstyti raštiškai?

— Verčiau drožk iš čia, kol leidžiu. Tomai, grąžink ponui Bošui vairuotojo pažymėjimą, raktelius ir palydėk iki mašinos.

— Su malonumu, — atsiliepė Zigas, pirmą kartą jiems esant viduje pravėręs burną.

Aš kyštelėjau ranką bylos link, tačiau Dėj akimoju ją sučiupo.

— Mes ją pasilaikysime.

— Žinoma. Sėkmingos medžioklės, agente Dėj.

— Dėkui.

Paskui Zigą traukdamas prie išėjimo, dar atsisukau ir linktelėjau Rachelei, o ji atsakė man tuo pačiu. Man pasidingojo, kad jos akyse išvydau blykstelint žiburiukus.

20

Kai sraigtasparnis pakilo iš dykumos ir leidosi keturiasdešimties minučių kelionei atgal į Las Vegasą, agentų trijulės pokalbiai vis dar sukosi apie Bošą. Jie buvo užsidėję ausines su mikrofonais, todėl galėjo susišnekėti nepaisydami kurtinamo menčių griausmo. Dėj akivaizdžiai vis dar irzo ant privataus seklio, ir Rachelei dingtelėjo,

jog veikiausiai Šerę graužia pavydas dėl Bošo sėkmių. Rachelė mintyse suko galvą, ko jis dabar galėtų imtis. Ji kuo puikiausiai žinojo, kad Bošas taip paprastai neiškels rankų. Vyro žvilgsnis liudijo ne pirmą kartą dalyvaujant tokiame žaidime, ir tas linktelėjimas prieš nyrant pro duris bylote bylojo, jog jis nė nesirengia tepti slidžių.

— Kas galėtų būti toji trikampio versija? — tarė Dėj.

Rachelė kiek palūkuriavo, tikėdamasi pirmiau prabylančio Zigo, tačiau jis ir toliau liko nebylus.

— Ko gero, Teriui bus pavykę apčiuopti siūlo galą, — atsiliepė ji. — Būtų gerai, jeigu kas nors į tai pasigilintų.

— Abejoju, ar dabar rasis koks atliekamas žmogus. Paklausiu Bresės. O tas Viljamas Bingas?

— Veikiausiai koks gydytojas. Galimas daiktas, kad Teris, susirengęs į dykumą, iš anksto susirado gydytoją, į kurį prispyrus bėdai galėtų kreiptis.

— Rachele, gal tu galėtum to imtis? Na, Alpertas sakė, kad tu tik stebėtoja ir taip toliau, tačiau atliekama pora rankų būtų išties neprošal.

— Gerai. Galėčiau pasinaudoti viešbučio telefonu, jeigu nenori, kad jis matytų mane skambinėjant.

— Ne, lik mūsų štabe. Tavęs pasigedęs dar ims nerimauti.

Dėj, sėdinti priekyje greta lakūno, atsigręžė į jai už nugaros įsitaisiusią Rachelę.

— O judu ką, susigiedoję?

— Apie ką tu?

— Kuo puikiausiai žinai. Judu su tuo Bošu. Visi tie žvilgsniai, šypsenėlės. *Tikiuosi, jog ėmėtės visų įmanomų atsargumo priemonių.* Kaip tai suprasti?

— Na, juk jis buvo pašalinis. Reikėjo tikėtis, kad mėgins ką nors patraukti savo pusėn. Klasikinis apklausų metodikos būdas, aprašytas instrukcijose. Užmesk akį ir įsitikinsi.

— O tu? Irgi juo manipuliavai? Gal tai irgi nurodo instrukcijos?

Rachelė tik papurtė galvą, tarsi parodydama, kad Dėj šaudo visiškai pro šalį.

— Man patinka jo laikysena. Na, jis elgiasi taip, tarsi vis dar būtų policininkas. Jaučia savo vertę, man tai visada gražu.

— Pernelyg ilgai sukiojaisi provincijoje, Rachele. Mums tokie žmonės neparankūs.

— O man gal priešingai.

— Vadinasi, tavo nuomone, dėl jo dar turėsime bėdų?

— Galvą guldau, — tarstelėjo Zigas.

— Veikiausiai, — pridūrė Rachelė.

Dėj tik papurtė galvą.

— Jokio atliekamo žmogaus. Aš pati negaliu švaistyti savo laiko ir jį stebėti.

— Tai gal man jį pasekti? — pasiteiravo Rachelė.

— Tikrai to pageidauji?

— Kažkuo juk reikia užsiimti. Na, taip, pageidauju.

— Žinai, prieš Rugsėjo 11-ąją ir DHS* įsteigimą gyvenome kaip inkstai taukuose. Siautėjančių žudikų dorojimas atnešdavo FTB didžiausią šlovę. Dabar kiaurą parą be jokių poilsio dienų vaikomės teroristus, o mums net nemokama už viršvalandžius.

Pro Rachelės ausis neprasprūdo, jog Dėj jai tiesiai šviesiai nepaliepė sekti Bošo. Jeigu rasis kokių keblumų, galės nesunkiai nusiplauti rankas. Rachelė mintyse nutarė, kad atvykusi į štabą ir nutaikiusi progą, kai niekas nematys, paprašys Dėj patikrinti duomenų bazėje, ar Bošas išties turi būstą Las Vegase. Reikės pamėginti išsiaiškinti, ką jis sumanęs, ir drauge nepaleisti jo iš akių.

Ji dirstelėjo pro langelį žemyn į dykumą kertantį juodą asfalto kaspiną, palei kurį sraigtasparnis skriejo atgal į miestą, ir išvydo keliu į tą pačią pusę švilpiantį juodą sportinį mersedesą, dengiamą storo dulkių sluoksnio. Tai Bošas skriejo į Las Vegasą. Rachelės žvilgsnis užkliuvo už piešinio ant mersedeso stogo — skudurėliu ar delnu brūkštelėto besišypsančio veido. Tai išvydusi, ji irgi nejučia šyptelėjo.

Ausinėse pasigirdo Dėj balsas.

— Kas yra, Rachele? Ko juokiesi?

* Angl. *Department of Homeland Security* — Tėvynės saugumo departamentas.

— Nieko. Paprasčiausiai kai ką prisiminiau.

— Žinai, pavydėtinas ūpas, žinant, kad kažkur tyko psichopatas, kuris trokšta užnerti tau ant galvos plastiko maišelį.

Rachelė, suerzinta tokio šiurkštaus grybštelėjimo, įsmeigė akis į Dėj. Pastaroji galiausiai susizgribo.

— Dovanok. Paprasčiausiai nekenktų į tai pažvelgti kiek rimčiau.

Rachelė toliau vėrė ją žvilgsniu, kol Dėj, jo neatlaikiusi, nusuko akis į šalį.

— Tau išties rodosi, kad man čia tik juokai galvoj?

— Ne. Pamirškime tai.

Rachelė vėl dirstelėjo žemyn į greitkelį. Juodo mersedeso jau nesimatė. Bošas liko toliausiai jiems už nugarų.

Ji ėmė žvalgytis po dykumos plynę. Kiek akys užmato — vis tas pats. It mėnulio peizažas, nusėtas uolų ir smėlio. Tačiau ji žinojo, kad iš pažiūros negyvoje dykroje išties apstu užsislėpusios gyvybės. Plėšrūnai tyko įsirausę į smėlį, laukdami tamsos.

— Ponios ir ponai? — prie pat jos ausies sududeno piloto balsas. — Įsijunkite trečiąjį ryšio kanalą. Mus pasiekė skambutis.

Kad susigaudytų, kaip perjungti dažnį, Rachelei teko nusiimti ausines nuo galvos. „Kažkokios sumautos ausinės", — šmėstelėjo jos galvoje mintis. Vėl jas užsidėjusi, išgirdo kalbant Bresę Doran. Ji, kaip visada elgdavosi turėdama pranešti ką ypač svarbaus, berte bėrė žodžius.

— ...šimčių atitikimas. Jokių abejonių.

— Kas? — įsiterpė Rachelė. — Nenugirdau.

— Brese, — tarė Dėj, — pradėk nuo pradžių.

— Mes nustatėme, kieno tos dantų žymės. Na, toje gumoje. Devyniasdešimt penkių nuošimčių atitikimas, galima sakyti, kaip pirštu į akį.

— Kieno? — pasiteiravo Rachelė.

— Rachele, nieku gyvu neatspėtum. Tedo Bandžio. Tą gumą kramtė Tedas Bandis.

— Negali būti, — tarė Dėj. — Juk Bandis jau seniausiai gavęs galą,

dar gerokai prieš dingstant tiems vyrams. Be to, kiek žinoma, jis nesisukiojo nei Nevadoje, nei Kalifornijos valstijoje, nei dorojo vyrus. Brese, čia kažkokia klaida. Į duomenis įsivėlęs koks netikslumas arba...

— Patikrinome dukart. Bandis.

— Ne, — prabilo Rachelė — Tai ne klaida.

Dėj atsigręžusi įsmeigė į ją žvilgsnį. Prieš Rachelės akis iškilo Bandis — žudikų žudikas. Išvaizdus, protingas ir piktas it pati tulžis. Jį išvydus, kraujas stingte stingdavo gyslose, nugara eidavo pagaugais. Kitiems ji jausdavo tik pasišlykštėjimą.

— Kaip tu gali tai žinoti, Rachele?

— Prieš dvidešimt penkerius metus Backus prisidėjo kuriant FTB žmogžudysčių duomenų bazę. Brese, juk prisimeni. Per aštuonerius metus ji buvo baigta. Mūsų skyriaus darbuotojai vyko apklausti kiekvieno JAV kalinčio žudiko ir prievartautojo. Darbas pradėtas dar prieš man ateinant į skyrių, tęstas ir man jau ten darbuojantis. Bandis apklaustas ne vieną kartą, dažniausiai Roberto. Mirties nuosprendžio įvykdymo išvakarėse jis pasikvietė Robertą į Raifordo kalėjimą ir pasiėmė drauge mane. Klausinėjome jo tris dienas. Tedas vis prašydavo Roberto gumos. *Juicy Fruit.*

— Ir ką, pakramtęs išspjaudavo į Roberto delną? — suabejojo Zigas.

— Ne, išmesdavo į šiukšlių dėžę. Šnekėjomės su juo Mirties nuosprendžių vykdymo skyriaus vadovo kabinete. Ten buvo šiukšlių dėžė. Baigus apklausą, Bandį išvesdavo. Robertas nesunkiai galėjo nutaikyti progą ir, likęs kabinete vienas, išgriebti gumulėlį iš šiukšliadėžės.

— Nejau Robertas rausėsi šiukšliadėžėje ir, sužvejojęs Tedo Bandžio gumą, saugojo ją, idant praslinkus tiekai metų galėtų švytelėti į kapo duobę?

— Jis paprasčiausiai išsinešė gumulėlį, žinodamas, kad ant jo liko Bandžio dantų žymių. Gal kaip kokį suvenyrą. Tačiau vėliau sumąstė panaudoti ją kitaip. Galbūt norėdamas šiek tiek pavedžioti mus už nosies.

— Ir ką, šitiek metų laikė šaldytuve?

— Veikiausiai. Bent jau aš irgi ten laikyčiau.

Dėj vėl nusigręžė nuo Rachelės.

— Kaip tu manai, Brese? — pasiteiravo ji.

— Stebiuosi, kaip pačiai tai nedingtelėjo. Ko gero, Rachelės teisybė. Juk Robertas su Tedu išties buvo ne kartą susitikę. Bendravę. Net akis į akį. Tą gumulėlį pasičiupti jis turėjo progų.

Dėj, tylomis pritardama, pakinkavo galvą.

Atsikrenkštęs prabilo Zigas.

— Vadinasi, tai tik dar vienas Roberto pokštų, įrodančių jo sumanumą. Dar kartą patampyti mus už nosies. Tuo VNS prietaisu su pirštų atspaudais, dabar — guma.

— Veikiausiai, — pritarė Doran.

Tačiau Rachelė jautė, kad šuo čia pakastas kur kas giliau. Ji susimąsčiusi papurtė galvą, ir Zigas, sėdėjęs greta, pasiteiravo:

— Jūs, agente Voling, nesutinkate?

Jos galvoje šmėstelėjo mintis, kad Zigas veikiausiai bus uolus Rendelo Alperto bendravimo meno akademijos mokinys.

— Pernelyg jau paprastas paaiškinimas. Galima juk pažvelgti ir visiškai kitaip. Pirmiau mus išties pasiekė VNS prietaisas su pirštų atspaudais, tačiau juk guma šiame kape gulėjo dar seniau. Gal jis planavo, kad pirmą aptiksime ją. Kol dar nebuvo regėti jokių sąsajų su juo.

— Jeigu taip, ko jis tuo būtų siekęs? — paklausė Dėj.

— Nežinia. Paprasčiausiai nederėtų manyti, kad mums jau akivaizdus jo sumanymas ar bent keletas jo etapų.

— Rachele, tu kuo puikiausiai žinai, kad niekada nesilaikoma įsitvėrus kokios versijos ir dirbama lanksčiai, nuolatos iš naujo peržvelgiant turimus duomenis.

Šis Dėj sakinys nuskambėjo tarsi koks Kvantiko viešųjų ryšių tarnybos, nuolatos atsimušinėjančios nuo žurnalistų sausomis abstrakčiomis frazėmis, atgarsis. Rachelė nutarė verčiau nutylėti. Šiaušte pašiaušti buvusios mokinės spygliai bylojo, kad mokytojai, jeigu ji nenori būti akimoju išgrūsta ir išvengti žaibuote žaibuojančios rūstybės, verčiau prikąsti liežuvį.

— Be abejo, — atsiliepė ji.

— Gerai, Brese, ar turi dar ką nors naujo? — paklausė Dėj.

— Šįsyk tiek. Ir taip nemažai.

— Gerai. Iki kito karto.

Dėj turėjo galvoje kitą telekonferenciją. Doran atsisveikinusi padėjo ragelį, ir sraigtasparnyje, šiam palikus už savęs dykrą ir pasiekus išsikėtojusį Las Vegaso pakraštį, tvyrojo tyla. Žvelgdama pro langelį, Rachelė pamanė, kad iš vienos dykumos jie paprasčiausiai perskrido į kitą. Ten apačioje, pridengti apvalių bokštų ir žėrinčių stogų, taip pat glūdėjo plėšrūnai, lūkuriuojantys tamsos. Ir grobio.

21

Motelis „Direktorių rūmai" stūksojo pietiniame bulvaro pakraštyje. Virš jo nespingsojo neono iškabos, neūžė nei kazino, nei koks nors naktinis šou. Iš tikrųjų tai jokių direktorių ten irgi nebūdavo nė kvapo. Čia burdavosi Las Vegaso šešėlių žmonės. Amžinieji lošėjai, šeimas metę vyrai, meilės prekeiviai, žmonės, nepajėgiantys iš čia ištrūkti, tačiau kartu ir nesugebantys įleisti šaknų.

Žodžiu, tokie kaip aš. Sutikus „Direktorių rūmų" kaimyną, jis būtinai it koks kalėjimo kameros draugas paklaus, kiek laiko jau čia išbuvai ir kiek dar ketini būti. Veikiausiai didžioji dauguma motelio gyventojų iš tikrųjų turėjo kalėjimo patirties, tačiau aš šią vietą pasirinkau dėl dviejų priežasčių. Pirmoji — mano turtas vis dar buvo užstatytas Los Andžele, ir aš negalėjau sau leisti apsistoti tokioje vietoje kaip „Bellagio" arba „Mandalay Bay", o ypač „Riviera". Be to, nenorėjau priprasti prie Las Vegaso. Susigyventi su juo. Idant atėjus išvykimo laikui, švilptelėjęs grąžinčiau raktą ir išvažiuočiau.

Trečią valandą pasiekęs Las Vegasą, žinojau, kad mano dukrytė jau turėtų būti grįžusi iš darželio ir galėčiau užsukti pas savo buvusią žmoną jos aplankyti. Knietėte knietėjo lėkti ten, tačiau negalėjau mestis it akis išdegęs. Pas mane turėjo atvažiuoti Badis Lokridžas,

be to, reikia dar daug ką nuveikti. FTB paleido mane iš gyvenamojo vagonėlio su užrašų knygele kišenėje, nepastebėjo ir Terio Makalebo žemėlapių automobilyje. Reikia išpešti iš jų naudos dar prieš agentei Dėj supratus savo klaidą ir grįžus manęs išpurtyti. Gal man pavyks šioje byloje ją aplenkti.

Privažiavau „Direktorių rūmus“ ir ratus pastačiau savo nuolatinėje vietoje netoli tvoros, skyrusios motelį nuo privačių Makarano reaktyvinių lėktuvų angarų. Pastebėjau, kad *Gulfstream 9*, kurį mačiau pastatytą ten prieš tris dienas, vis dar tebebuvo senojoje vietoje. Šalia žvilgėjo ir mažesnis, bet išvaizdesnis juodas reaktyvinis lėktuvėlis. Jo markės nežinojau, tačiau jis atrodė labai prabangiai. Išlipęs iš automobilio, pakilau laiptais prie savo vieno kambario būsto antrame aukšte. Jis buvo jaukus, patogus, ir aš stengiausi jame praleisti kiek tik įmanoma daugiau laiko. Didysis šios vietos privalumas — mažytis balkonas svetainėje. Brošiūrose, kurias dalydavo automobilių nuomos punkte, šis balkonėlis buvo pristatomas kaip rūkymo balkonas. Iš tiesų jis buvo per ankštas netgi pastatyti kėdę. Bet aš galėdavau ten stovėti pasirėmęs į aukštus turėklus ir stebėti, kaip tūpia parskrendantys namo milijardierių lėktuvėliai. Nuolatos ten stypsodavau. Patyliukais grauždamasis metęs rūkyti. Dažnai koks nors gyventojas iš gretimų kambarių tuo pat metu rymodavo savo balkone ir traukdavo dūmą. Kairėje buvo įsikūręs kortų dalintojas — arba, kaip jis save vadindavo, „profesionalus žaidėjas“, — dešinėje — nežiania iš kokių pajamų gyvenanti moteris. Sykiais persimesdavau su jais keliomis mandagumo frazėmis. Niekas čia per daug neklausinėdavo, kaip ir nepageidaudavo būti klausinėjamas.

Prie mano kambario durų, ant aptrinto guminio kilimėlio kojoms, gulėjo du paskutiniai *Sun* numeriai. Prenumeratos nebuvau atsisakęs, nes žinojau, kad šalia gyvenusi moteris mėgdavo atitykinti prie durų ir jį pasklaidyti. Paskui tvarkingai jį vėl sulankstydavo ir įkišdavo atgal į plastikinį maišelį. Ji nė nenutuokė mane tai žinant.

Įžengęs į vidų, švystelėjau laikraščius ant grindų ir padėjau Makalebo žemėlapius bei užrašų knygelę ant kavos staliuko. Paskui nuėjau prie balkono ir pravėriau stumdomąsias jo duris, kad išsivėdintų

priplėkęs oras. Ankstesnis gyventojas nesivargindavo rūkyti balkonėlyje, nors, regis, dūmijo it garvežys.

Prijungęs telefoną krautis, skambtelėjau Badžiui Lokridžui, bet atsiliepė balso paštas. Padėjau ragelį nelaukdamas pyptelėjimo. Po to surinkau Grasielės Makaleb numerį ir pasidomėjau, ar dar nepasirodė FTB.

— Jie ką tik išvažiavo, — atsiliepė ji. — Ilgiausiai pas mus rausėsi, o paskui nušvilpė į katerį. Buvote teisus — jį išsigabens. Nė neįsivaizduoju, kada vėl atgausiu.

— Ar matėte šiandien Badį?

— Badį? Ne, o ar jis turėjo užsukti?

— Tik šiaip pasiteiravau.

— Jūs dar FTB?

— Ne, paleido prieš porą valandų. Aš savo gūžtoje Las Vegase. Toliau tirsiu šią bylą, Grasiele.

— Kaip tai? Juk, regis... Na, agentai minėjo, kad šioji byla prioritetinė. Jiems atrodo, kad prie vaistų nagus bus prikišęs tas agentas. Backus.

Kitaip tariant, ji abejojo mano galiomis nuveikti ką nors tokio, ko nepajėgtų Federalinis tyrimų biuras? Taip, ko gero, tačiau man į atmintį buvo įstrigę Terio žodžiai, pasakyti Grasielei apie mane. Esą jis norėtų, jog prireikus bylos imčiausi aš. Neturėjau teisės paprasčiausiai apsisukti ir pasišalinti.

— Juk to norėjo Teris, — ištariau. — Nesirūpinkite, jei ką nors aptiksiu pirmiau nei biuras, jiems tai pranešiu. Kaip šiandien. Aš nė nemanau su jais varžytis. Paprasčiausiai tiriu šitą bylą, Grasiele.

— Aha.

— Tačiau jeigu jie pasiteirautų, verčiau to neminėkite. Ramybės dėlei.

— Suprantama.

— Ačiū, Grasiele. Ką aptikęs jums paskambinsiu.

— Dėkui, Hari. Sėkmės.

— Kad jūsų žodžiai eitų Dievui į ausį.

Padėjęs ragelį, vėl bandžiau prisiskambinti Badžiui Lokridžui,

bet dar kartelį įsijungė balso paštas. Veikiausiai dabar lėktuve, išjungęs telefoną. Vyliausi, jog jis spėjo pasiekti jachtą ir dingti iš ten dar prieš atsibeldžiant biuro agentams. Palikęs telefoną ramybėje, patraukiau prie šaldytuvo. Greitosiomis iš batono ir supjaustyto sūrio sukurpiau sumuštinį. Visada laikydavau juos šaldytuve tam atvejui, jei mano dukra kada nors čia užsuktų ir užsimanytų kepto sūrio sumuštinio. Tai buvo viena iš jos silpnybių. Taigi, nė neskrudinęs skrebučio, stačiomis skubiai sukimšau beskonį sumuštinį. Kiek numarinęs alkį, įsitaisiau prie stalo ir savo užrašų knygutėje atverčiau naują puslapį. Padariau keletą atsipalaidavimo pratimukų, kurių buvau kažkada išmokęs hipnozės kursuose. Mintyse įsivaizdavau tuščią rašymo lentą. Po to, čiupęs kreidą, ėmiau juodoje lentoje vedžioti baltas raides. Kaip įmanydamas stengiausi atkurti Terio Makalebo pastabas, įrašytas dingusių vyrų byloje, kurią pasiėmė FTB. Prisiminęs kiek pajėgiau, galiausiai perrašiau jas į savo užrašų knygutę. Regis, prisiminiau beveik viską, išskyrus telefono numerius, dėl kurių nelabai sukau galvą, nes sužinoti juos galėjau tiesiog skambtelėjęs į informaciją.

Per atdaras balkonėlio duris įsiveržė reaktyvinio lėktuvo riaumojimas. Tūpia dar vienas. Galiausiai triukšmas liovėsi ir aplinkui vėl stojo tyla.

Ėmiausi sklaidyti Makalebo žemėlapių rinkinį, tačiau pervertęs neaptikau jokių kitų jo rašytų pastabų, išskyrus puslapį su Pietų Nevada ir gretimomis Kalifornijos bei Arizonos žemėmis. Dar kartą ištyriau tai, ką Makalebas buvo pažymėjęs. Jis buvo apibraukęs Modžavo draustinį, kur, žinia, driekiasi Zzyzx kelias ir kur FTB rado kapavietę. Žemėlapio paraštėje jis buvo surašęs stulpelį skaičių ir, juos sudėjęs, gavo 86. Dar žemiau puikavosi prierašas „Iš tikrųjų — 92".

Man dingtelėjo šiuos skaičius reiškiant mylias. Užmetęs akį į žemėlapį, išvydau, jog jame pateikiami ir atstumai tarp kelių atkarpų. Kiek pasidairęs, akimoju aptikau skaičius, atitinkančius surašytus žemėlapio paraštėje. Makalebas sudėjo atstumus myliomis tarp Las Vegaso ir I-15 kelio taško Modžavo dykumos viduryje. Zzyzx kelias buvo per smulkus, todėl nebuvo pažymėtas žemėlapyje. Tačiau aš spė-

jau, kad taškas I-15 kelyje, nuo kurio Makalebas pradėjo skaičiuoti atstumą, ir yra Zzyzx.

Susirašęs savo užrašų knygelėje tuos skaičius, pats juos sudėjau. Makalebo suskaičiuota teisingai — 86 mylios. Tačiau tada jisai persigalvojo arba nubrėžė kitą maršrutą, gaudamas jau 92 mylias. Galimas daiktas, jog jis pats važiavo šiuo maršrutu ir aptiko, kad žemėlapio ir automobilio kilometražo duomenys nesutampa. Šioji paklaida veikiausiai radosi jam išmatavus atstumą nuo tam tikros Las Vegaso vietos. Žemėlapio matuota nuo miesto ribos.

Kokia tai galėjo būti vieta? Aš nė nenutuokiau, kada visa tai buvo pažymėta žemėlapyje ir ar šie žymėjimai kaip nors susiję su tiriama byla. Veikiausiai — taip, nes savo skaičiavimus jis pradėjo Zzyzx kelyje. Tai negalėjo būti tiesiog sutapimas. Tokių sutapimų nebūna.

Pro balkonėlio duris išgirdau kažką kostint. Tai kaimynė bus išėjusi papešti dūmo. Būdamas motelyje, savotiškai sekdavau šią mįslingą moterį. Ji nebuvo labai didelė rūkalė ir, regis, išeidavo į balkoną tik tada, kai leisdavosi koks privatus lėktuvas. Žinoma, visiems patinka stebėti lėktuvus. Bet man dingojosi, kad kaimynė verčiasi mikliais darbeliais, ir tai dar labiau kurstė mano smalsumą. Vaizdavausi ją lošimų namuose vogčiomis pasakinėjančią savo bendrams priešininkų kortas.

Atsistojęs žengiau pro balkono duris. Išniręs į jį, žvilgtelėjau į dešinę ir dar spėjau pastebėti, kaip mano kaimynė paskubomis kažką švystelėjo į savo kambarį. Kažką, ko neturėjau išvysti.

— Labutis, Džeine, kaip laikaisi?

— Gerai, Hari. Buvai kažkur prašapęs.

— Buvau išvykęs keletą dienų. Kas ten?

Žvilgtelėjau į nusileidimo taką anapus automobilių stovėjimo aikštelės. Dar vienas tviskantis lėktuvas nusileido šalia savo brolio dvynio. Atitinkamos spalvos limuzinas jau laukė prie trapo. Iš lėktuvo lipo kostiumą, akinius nuo saulės ir kaštoninį turbaną dėvintis žmogus. Veikiausiai būsiu sutrukdęs Džeinei žvalgybą, ir ji švystelėjo į kambarį fotoaparatą arba žiūronus.

— Svingo sultonas, — tariau palaikydamas pokalbį.

— Ko gero, — atsiliepė moteris.

Ji užtraukė cigaretę ir vėl užsikosėjo. Ne, ji ne iš rūkančiųjų. Tik traukia dūmą, kad nesukeltų įtarimo stypsodama balkone ir stebėdama turčius ir jų lėktuvus. Jos akys iš tiesų taip pat nebuvo rudos, — vieną kartą mačiau ją balkone, kai buvo pamiršusi įsidėti spalvotus kontaktinius lęšius, — kaip ir tamsūs chna atspalvio plaukai.

Knietėjo paklausti, ką ji čia rezganti. Tačiau man patiko mūsų pašnekesiai tarp balkonų, be to, aš jau nebuvau policininkas. Ir jei Džeinė (jos pavardės nežinojau) nugriebdavo iš šių turčių kruopelę jų turtų, giliai širdyje nejaučiau dėl to didelio pasipiktinimo. Visas šis miestas tuo kvėpuoja. Ieškai čia laimėjimų — sulauki, ko nusipelnęs.

Nujaučiau ją esant gerą žmogų. Klupinėjantį, tačiau gerą. Kartą, kai atsivedžiau pas save dukrelę, mudu ant laiptų susitikome Džeinę ir ji stabtelėjo pašnekinti Medę. Kitą rytą ant savo durų kilimėlio, prie laikraščio, radau padėtą mažytę pliušinę panterą.

— Kaip laikosi tavo dukrelė? — ji paklausė, tarsi skaitydama mano mintis.

— Gerai. Praeitą vakarą domėjosi, ar Berniukas Dešriukas ir Karališkoji Varškė yra vyras ir žmona.

Džeinė šyptelėjo, ir jos akyse vėl šmėstelėjo liūdesio šešėlis. Nuojauta kuždėjo, jog tai kažkaip susiję su vaikais.

Uždaviau jau seniai kirbėjusį klausimą:

— Tu turi vaikų?

— Vieną. Ji šiek tiek vyresnė už tavąją. Gyvename atskirai. Ji dabar Prancūzijoje.

Ji pasakė tik tiek, ir aš daugiau nebeklausinėjau, nes pasijutau kaltas dėl savo laimės ir dėl to, kad jau prieš paklausdamas numaniau liečiąs jos liūdesį. Tačiau mano klausimas paskatino ją taip pat paklausti, matyt, jau senokai rūpėjusio dalyko.

— Ar tu policininkas, Hari?

Papurčiau galvą.

— Buvau. Los Andžele. Iš ko supratai?

— Atspėjau. Ko gero, tada, kai pamačiau tave einantį su savo dukrele mašinos link. Ėjai tarsi pasirengęs pulti bet ką, kas tik krustelėtų.

Trūktelėjau pečiais. Ji pričiupo mane.

— Man tokie vyrai patinka, — pridūrė. — Kuo dabar užsiimi?

— Nieko rimtesnio. Na, žinai, svarstau, ko imtis.

— Aišku.

Ūmai mudu ėmėme kalbėtis ne kaip kaimynai, apsikeičią it suvenyrais pigiomis frazėmis.

— O ką tu veiki?

— Aš? Aš tiesiog kai ko laukiu.

Tiek žinių. Supratau, jog šios temos verčiau netęsti. Grįžtelėjęs nuo jos, įsistebeilijau į dar vieną sultoną ar šeichą, lipantį lėktuvo laipteliais. Limuzino vairuotojas jo laukė atlapojęs dureles. Man pasirodė, kad jis laiko kažką įsikišęs po savo švarku, kažką, ko galėtų skubiai griebtis, jei kas. Vėl dirstelėjau į Džeinę.

— Iki, Džeine.

— Iki, Hari. Perduok jai labų dienų nuo manęs.

— Perduosiu. Sėkmės.

— Tau irgi.

Grįžęs prie stalelio, vėl bandžiau susisiekti su Badžiu Lokridžu, bet taip pat bergždžiai. Niekas neatsiliepė. Nusičiupęs rašiklį, ėmiau nekantriai barbenti juo į savo užrašų knygelės viršelius. Jau turėtų atsiliepti. Aš nebuvau susirūpinęs, veikiau — susierzinęs. Apie Badį buvo kalbama, kad juo nevalia pasikliauti. Terliotis su tokiais tipais aš paprasčiausiai neturėjau laiko.

Atsistojau ir, nuėjęs į virtuvėlę, pasiėmiau butelį alaus iš šaldytuvo. Atkimštukas kabojo ant durų staktos šulo. Atsikimšęs gurktelėjau gerokąmauką. Alus, nušniokštęs sausa kaip dykuma gerkle, gardžiai nugarmėjo žemyn. Jaučiausi nusipelnęs tokio malonumo.

Vėl patraukiau prie balkonėlio durų, tačiau šįkart į lauką nėjau. Nenorėjau vėl išgąsdinti Džeinės. Žvilgtelėjęs pro duris iš vidaus, pamačiau, jog limuzinas jau išvažiavęs, o ką tik nusileidusio lėktuvo trapas užšautas. Iškišęs galvą dirstelėjau Džeinės balkono link. Jos ten jau nebebuvo. Pastebėjau, kad ant turėklų padėtoje peleninėje gulėjo užgesinta vos per ketvirtadalį susmilkusi cigaretė. Vertėtų ją pamokyti, kad taip galima ir išsiduoti.

Po kelių minučių alaus butelyje neliko. Grįžau prie stalelio ir vėl pradėjau žiūrinėti savo užrašus, Makalebo žemėlapių rinkinį. Jaučiau, jog kažkas man prasprūdę. Tarsi kas belstųsi į duris, o aš bergždžiai grabinėčiausi rankenos, niekaip nevaliodamas jos nusitverti.

Sučirškė mobilusis telefonas. Pagaliau Badis Lokridžas.

— Man skambinai?

— Aha. Tačiau juk liepiau tau neskambinti šituo numeriu.

— Žinau, bet tu man ką tik skambinai, tai aš pagalvojau, kad dabar gal jau gali.

— O ką, jei būčiau skambinęs ne aš?

— Mano telefonas rodo skambinančiojo numerį. Žinojau, kad čia tu.

— Na gerai, bet kaip tu galėjai žinoti, kad skambinu būtent aš? O ką, jei mano telefonu būtų skambinęs kažkas kitas?

— Eee...

— Taigi kad „Eee...“, Badi. Klausyk, jei ruošiesi darbuotis kartu su manimi, turi daryti tai, ką aš tau sakau.

— Gerai, gerai, aš suprantu.

— Tiek to. Kur esi?

— Vegase, žmogau. Ten, kur ir liepei būti.

— Paėmei daiktus iš laivo?

— Paėmiau.

— Jokios FTB?

— Nee, žmogau. Viskas gerai.

— Tai kur dabar tiksliai esi?

Pokalbio metu mano žvilgsnis užkliuvo už savo užrašų, galvoje švystelėjo *Times* straipsnis apie dingusius vyrus. Tiksliau tariant, tas apskritimas, kurį Teris buvo nubrėžęs laikraščio iškarpoje.

— Aš esu B, — atsiliepė Lokridžas.

— B? Kur tas B?

— Didžiajame B, žmogau.

— Badi, apie ką tu čia kalbi? Kur tu esi?

Jis sušnibždėjo atsakydamas:

— Aš maniau, kad viskas turi būti užslaptinta, žmogau. Juk jie gali pasiklausyti.

— Badi, man nerūpi, ar jie klausosi pokalbio. Baik su tais kodais. Kas tas didysis B?

— „Bellagio“ viešbutis. Juk tai paprastas kodas, bičiuli.

— Tik silpnapročiui jis galėtų pasirodyti paprastas. Tai ką, užsiregistravai į „Bellagio“ mano sąskaita?

— Tikrai taip.

— Ką gi, išsiregistruok.

— Kaip tai? Aš juk ką tik čia atvažiavau.

— Aš už „Bellagio“ nemokėsiu. Išsiregistruok, atvažiuok čia ir užsisakyk kambarį toje pačioje vietoje, kur ir aš. Jei aš išgalėčiau tave apgyvendinti „Bellagio“, pats ten būčiau apsistojęs.

— Tai jokių didesnių sąskaitų, ką?

— Jokių.

— Gerai. Kur tu esi?

Pasakiau jam motelio pavadinimą ir adresą, ir jis bematant suprato, kad esu pakraščių pakraštyje.

— Ar jie ten turi kambarių su gražiu vaizdu?

— Šūdą jie turi. Tiesiog varyk greitai čia.

— Klausyk, aš jau užsiregistravau. Jie tikrai negrąžins man pinigų. Jie jau nuskaičiavo nuo mano kortelės, be to, jau pasinaudojau tualetu. O tai juk kaip koks kambario nuosavybės įteisinimas. Pasiliksiu čia vienai nakčiai, o pas tave apsigyventi atvažiuosiu rytoj.

„Tavo darbas ir tetruks tik vieną naktį“, — maniau sau, bet nieko nepasakiau.

— Tada visa, kas viršys šitos skylės kainą, bus nuskaičiuota nuo tavo atlyginimo, berneli. Juk aš tau neliepiau apsistoti pačioje prašmatniausioje vietoje.

— Gerai, gerai, apkarpyk mano atlyginimą, jei jau taip nori. Ir būk toksai. Man nerūpi.

— Gerai, ir būsiu. Tu su mašina?

— Ne, pasigavau taksi.

— Gerai, leiskis žemyn liftu, šok į taksi ir atvežk man čia tai, ko tavęs prašiau.

— Ar galiu iš pradžių apsilankyti masažo seanse?

— Jėzau Kristau, Badi, jei tu tuojau pat ne...

— Juk aš juokauju, juokauju! Negi nesupranti juokų, Hari? Jau lekiu.

— Gerai, laukiu.

Padėjau ragelį neatsisveikinęs, ir ką tik įvykęs pokalbis akimoju išdulkėjo man iš galvos. Valio. Pajudėjau iš vietos. Regis, man bus pavykę netyčia išspręsti vieną iš mįslių. Žvilgtelėjau į tai, ką sugebėjau prisiminti ir užsirašyti iš Makalebo bylos. Atkreipiau dėmesį.

Trikampio teorija? — 1 taškas atskleidžia visus 3

Laikraščio straipsnyje jis taip pat buvo apibraukęs žodį „apskritimas“ cituojamuose Las Vegaso CPK detektyvo žodžiuose apie atstumą, kurį nuvažiavo vieno iš dingusių vyrų išsinuomota mašina. Jis kalbėjo apie tai, kad norint sužinoti, kas nutiko dingusiems žmonėms, tyrėjai turės iššniukštinėti apskritimo platybes, ieškodami su byla susijusių įkalčių.

Man ėmė dingotis, kad gal Makalebas apibraukė šį žodį, galvodamas, jog detektyvas suklydo. Paieškos zona buvo ne apskritimas. Ji buvo trikampio formos, o išnuomotos mašinos nuvažiuotas atstumas sudarė tris trikampio kraštines. Pirmas trikampio taškas buvo oro uostas, pradžia. Žmogus, išsinuomojęs ten mašiną, nuvažiavo į antrą tašką. Antras taškas buvo ta vieta, kurioje jis susidūrė su pagrobėju. O trečiajame taške pagrobėjas sudorojo savo auką. Paskui automobilis buvo grąžintas į pirmą tašką, ir trikampio kraštinės susijungė.

Kai Makalebas visa tai užsirašinėjo, jis nežinojo apie kelią Zzyzx. Težinojo vieną tašką — oro uosto automobilių nuomos punktą. Taigi jisai užrašė — „1 taškas atskleidžia visus 3“, nes suprato, kad išsiaiškintas dar vienas trikampio taškas nuvestų ir prie paskutinio, likusiojo.

— Išsiaiškinti dar vieną trikampio tašką reikštų išsiaiškinti visus tris, — pasakiau garsiai, išversdamas Makalebo užrašo sutrumpinimą.

Atsistojau ir pradėjau žingsniuoti po kambarį. Pagyvėjau, nes su-

pratau, kad artinuosi prie tikslo. Be abejo, pagrobėjas galėjo išnuomotu automobiliu baladotis bala žino kur. Tokiu atveju trikampio teorija taptų visiškai nieko verta. Bet jeigu ne, jei jis nesiblaškydamas, susitelkęs į tikslą, siekė sutvarkyti savo reikalą, tada trikampio teorija buvo teisinga. Nuoseklumas galėjo jį ir išduoti. Tuomet reikštų, kad Zzyzx kelias yra trečias taškas trikampyje, nes būtent jis būtų buvęs paskutinė sustojimo vieta prieš grąžinant mašiną į oro uostą. O antras taškas vis dar išliktų nežinomas. Susidūrimo vieta. Vieta, kurioje susitiko plėšrūnas ir jo grobis. Kol kas toji vieta dar nebuvo žinoma, bet savo nebyliojo partnerio dėka jau numaniau, kaip išsiaiškinti ir ją.

22

BACKUS STEBĖJO, KAIP RACHELĖ TAMSIAI MĖLYNU „Crown Victoria" pajudėjo iš stovėjimo aikštelės prie FTB pastato. Ji pasuko Čarlstono gatve į kairę ir nuvažiavo Las Vegaso bulvaro link. Jis tebelaukė. Sėdėjo už 1997 metų „Ford Mustang" vairo su Jutos valstijos numeriais. Automobilį buvo pasiskolinęs iš tokio Elijo Vilouso, kuriam jo jau neprireiks. Backus nusuko žvilgsnį nuo Rachelės automobilio ir įsistebeilijo į gatvę, laukdamas kitų automobilių.

Kiek tolėliau nuo FTB būstinės esančio pastato pajudėjo „Grand Am" su dviem viduje sėdinčiais vyrais. Automobilis pasuko į tą pačią pusę kaip Rachelė.

— Štai ir pirmieji, — tarė sau Backus.

Kiek luktelėjęs, jis pastebėjo tamsiai mėlyną sportinį automobilį su keliomis antenomis, išvažiuojantį iš FTB stovėjimo aikštelės ir pasukantį Čarlstono gatve į dešinę, į priešingą pusę nei Rachelė. Pavymui nuburzgė dar vienas „Grand Am".

— Antrieji ir tretieji.

Backus žinojo stebįs vadinamą ereliškąjį sekimo būdą. Vienas

automobilis seka pavymui, objektas kartu yra stebimas per palydovą. Rachelės automobilyje, su jos žinia ar slapta, buvo įtaisytas siųstuvėlis.

Visa tai Backui nekėlė jokių rūpesčių. Jis žinojo vis tiek galįs ją sekti. Jam viso labo reikėjo stebėti sekančią mašiną.

Jis užvedė „Ford Mustang" variklį. Prieš patraukdamas Čarlstono gatvės link ir pasivydamas „Grand Am", švilpiantį įkandin Rachelės, jis palinko dešinėn ir atidarė daiktų skyrelį. Backaus rankos buvo aptemptos guminėmis chirurgo pirštinėmis, iš tolo beveik neįžiūrimomis.

Jis nusišypsojo. Pirštinių skyrelyje gulėjo mažytis dvivamzdis pistoletas. Pravers. Backus perprato Eliją Vilousą iš pirmo žvilgsnio, akimoju, vos išvydęs jį išeinantį iš *Slots-o-Fun* parduotuvės Las Vegaso pakraštyje. Be abejo, Backus ieškojo tokio sudėjimo žmogaus, — to paties stoto ir ūgio, — tačiau nuo jo taip pat dvelkte dvelkė ir atsiskyrėliškumas. Jis buvo iš tų vienišų vilkų, kurie visada laikosi pavieniui, atšiauriai. Ginklas pirštinių skyrelyje tai tik patvirtino. Taigi jis, Backus, neklydo pasirinkdamas.

Jis spustelėjo pedalą, ir garsiai užriaumojusi mašina trūktelėjo Čarlstono gatvės link. Padarė tai tyčia. Žinojo, kad jei kartais būtų dar ir ketvirtas automobilis, vairuotojas, įžūliai atkreipiąs į save dėmesį, jiems pasirodytų mažiausiai įtartinas.

23

OVISKAS, PASIRODĖ, BUVO SUSIJĘ su paprasčiausia mokyklinio lygio geometrija. Aš žinojau du iš trijų taškų trikampyje ir man reikėjo rasti trečiąjį. Rodės paprasta, tačiau išties ganėtinai kebloka. Norėdamas surasti tą tašką, turėjau padirbėti su visų trijų trikampio kraštinių atstumais. Atsisėdau, atsiverčiau naują savo užrašų knygelės puslapį ir toliau tyrinėjau Makalebo žemėlapį.

Iš *Times* straipsnio prisiminiau, kad atstumas, užfiksuotas vieno iš dingusių vyrų išsinuomotoje mašinoje, buvo 328 mylios. Pagal mano spėjamą Makalebo teoriją tas atstumas turėjo būti lygus visų trikampio kraštinių sumai. Remdamasis žemėlapyje užrašytomis pastabomis aš žinojau, kad viena trikampio kraštinė — Zzyzx kelias oro ouostas Las Vegase — buvo 92 mylios. Vadinasi, kitos dvi kraštinės sudaro 236 mylias. Šis skaičius galėjo būti padalintas pačiais įvairiausiais būdais, trūkstamą trikampio tašką padedant nesuskaičiuojamoje daugybėje galimų vietų žemėlapyje. Idant galėčiau tiksliai nustatyti trikampį, man būtų labai pravertęs skriestuvas, tačiau gavau verstis be jo.

Pagal žemėlapio mastelį vienas jo colis buvo lygus 50 mylių vietovės. Išsitraukęs savo piniginę, išsiėmiau vairuotojo pažymėjimą. Pridėjęs vieną trumpesnių jo kraštų prie mastelio lentelės, nustačiau, kad pažymėjimo kraštas buvo lygus maždaug 100 mylių žemėlapyje. Pasitelkdamas šį skaičiavimą, sumodeliavau daugybę trikampių, kurių kraštinės apytikriai atitiktų kitas 236 kelio mylias. Prižymėjau taškų tiek į šiaurę, tiek į pietus nuo galinės linijos, kurią buvau nubrėžęs nuo Zzyzx kelio iki Las Vegaso. Kokį dvidešimtį minučių tyrinėjau savo žymėjimus, trečiajam galimam trikampio taškui mirgant iki pat tolimojo Didžiojo kanjono, Arizonos link ir šiaurėje iki pat Nelio oro pajėgų bazės. Kai sumojau, kad galimybių gali būti milijonai ir kad galbūt aš jau buvau suradęs trūkstamą tašką, tačiau paprasčiausiai to nežinojau, mane apėmė neviltis.

Atsistojau ir nužingsniavau prie šaldytuvo dar vieno butelio alaus. Vis dar irzdamas čiupau mobilųjį ir paskambinau Badžiui Lokridžui. Jis neatsiliepė, įsijungė balso paštas.

— Badi, kur, velniai rautų, bastaisi?

Švystelėjau mobilųjį į kišenę. Išties Badžio man kol kas nereikėjo. Tiesiog knietėjo ant kažko išsirėkti.

Vėl žengiau laukan į balkonėlį ir ėmiau dairytis Džeinės. Mano nusivylimui, jos ten nebuvo. Ji man buvo mįslė, o be to, patikdavo su ja šnektelėti. Kai dirstelėjau į aikštelę ir lėktuvus anapus tvoros, mano akys užkliuvo už vyro, stovinčio tolimame automobilių stovėjimo aikštelės kampe. Jis buvo užsimaukšlinęs juodą beisbolo kepuraitę su

auksinėmis raidėmis priekyje, tačiau užrašo neįžiūrėjau. Švariai nusiskutęs ir užsidėjęs akinius nuo saulės veidrodiniais stiklais, apsivilkęs baltais marškinėliais. Jis stoviniavo už automobilio. Ir, regis, žvelgė tiesiai į mane.

Kepurėtasis stovėjo nekrustelėdamas, nejudėjau ir aš. Knietėjo iššokti į automobilių aikštelę, tačiau bijojau, kad, man išleidus jį iš akių, jis tuojau pat dings.

Mes kaip įbesti stovėjome spoksodami vienas į kitą, kol jis staiga sukrutęs pradėjo žingsniuoti skersai aikštelę. Jam išnirus iš už automobilio, išvydau juodus šortus ir diržą, ant kurio kažkas kadaravo. Po akimirkos įžiūrėjau žodį „Apsauga" ant jo marškinėlių ir man dingtelėjo jį veikiausiai dirbant „Direktorių rūmuose". Vyras patraukė į koridorių, skiriantį du pastatus, kurie sudarė motelį, ir dingo man iš akių.

Nepuoliau pavymui. Pirmą kartą dienos metu mačiau apsaugininką šioje vietoje, tačiau tai vis dėlto nebuvo labai įtartina. Dar kartą užmečiau akį į kaimynės balkoną, vėl bergždžiai ieškodamas Džeinės, ir grįžau į vidų prie staliuko.

Šį kartą geometrijos ėmiausi kiek kitaip. Nepaisydamas mylių, tiesiog žiūrinėjau žemėlapį. Mano prieš tai atlikti braižymai padėjo suprasti, koks galėtų būti trikampio plotis ir ilgis žemėlapyje. Pradėjau studijuoti to rėžio kelius ir miestus. Kaskart, kai sudomindavo kokia vietovė, išmatuodavau nuotolį, norėdamas pažiūrėti, ar pavyktų iki jos pratęsti trikampį, kurio kraštinės sudarytų maždaug 328 mylias.

Jau buvau išmatavęs beveik du tuzinus įvairių vietovių, kiekvieną sykį vis nepataikydamas reikiamos mylių sumos net apytikriai, kai staiga aptikau miestą šiaurinėje galinės linijos pusėje. Miestas buvo toks mažas, kad jį žymėjo tiktai juodas taškelis, pats mažiausias žemėlapio sutartinių ženklų lentelėje. Šis miestas vadinosi Kliras. Širdis virptelėjo — vieta man buvo žinoma. Tinkama irštva Poetui.

Pasitelkęs savo vairuotojo pažymėjimą, išmatavau atstumus. Kliras buvo maždaug už 80 mylių į šiaurę nuo Las Vegaso, Mėlynojo Deimanto greitkelyje. Apytikriai už 150 mylių kaimo keliukais per

Kalifornijos sieną ir žemyn per Smėlėtąjį slėnį 15-ojo greitkelio link buvo trečias trikampio taškas Zzyzx kelyje. Pridėjęs dar ir galinės linijos atstumą myliomis tarp Zzyzx ir oro uosto Las Vegase, aš gavau maždaug 322 mylių trikampį. Jis tik 6 myliomis skyrėsi nuo to atstumo, kurį buvo nuvažiavusi išnuomota mašina, priklausiusi vienam iš dingusių vyrų.

Širdis ėmė pašėlusiai plakti. Kliras, Nevada. Aš ten nesilankiau, bet žinojau, kad tai viešųjų namų ir atitinkamo raugo žmonių miestas. Žinojau, nes darbuodamasis policijoje ne kartą buvau susekęs įtariamuosius lankantis Klire. Įtariamieji, kurie savanoriškai pasiduodavo man Los Andžele, ne kartą sakėsi paskutines kelias laisvės naktis praleidę su poniomis iš Kliro.

Tai buvo vieta, į kurią vyrai dangindavosi vogčiomis, rūpindamiesi nepalikti jokių pėdsakų, galinčių išduoti juos nėrus į tokio abejotino skaidrumo vandenis. Vedę vyrai. Klestintys ir besipuikuojantys religine dorove. Ši vieta buvo be galo panaši į raudonųjų žibintų kvartalą Amsterdame, kurioje Poetas taip pat medžiojo.

Taigi seklio darbe dažnai tenka pasikliauti savo paties uosle ir nuojautomis. Šiaip gyvenimas grindžiamas akivaizdžiais faktais ir įrodymais. Tačiau labai dažnai būtent nuojauta ir yra tas žiburėlis, atvedantis tave prie esminių dalykų ir pateikiantis juos aiškiai kaip ant delno. Ir dabar dėl Kliro man šmėstelėjo kaip tik tokia nuojauta. Žinojau, kad galėčiau valandų valandas prakiurksoti prie šio stalelio, braižydamas trikampius ir žymėdamas taškus. Tačiau mane kaustė ir pašėlusiai vertė plakti širdį trikampis, nubraižytas su Kliro miesteliu jo viršuje. Aš tikėjau, kad nubraižiau Makalebo trikampį. Ne, daugiau negu tikėjau. Aš tai *žinojau*. Mano nebylusis partneris. Naudodamasis jo paslaptingais užrašais kaip gairėmis, aš jau žinojau, kur link einu. Palei savo vairuotojo pažymėjimo kraštą nubrėžiau dar dvi linijas, užbaigdamas savąjį trikampį. Patapšnojau tuodu taškus žemėlapyje ir atsistojau.

Laikrodis ant virtuvėlės sienos rodė beveik penkias. Nusprendžiau, kad šį vakarą jau per vėlu patraukti į šiaurę. Atvykčiau prieš pat sutemstant, o aš to visai nepageidavau — tai galėjo būti pavojinga.

Skubiai galvoje sumečiau planą išvykti auštant ir taip laimėti beveik visą dieną tiems reikalams Klire, kuriuos norėjau atlikti.

Galvojau, ko man prireiks kelionėje, kai pasigirdo beldimas į duris, privertęs krūptelėti, nors to ir tikėjausi. Nuėjau prie durų įleisti Badžio Lokridžo.

24

RACHELĖ IŠ KARTO ĮVERTINO DURIS atidariusio Hario Bošo pyktį. Jis jau žiojosi kažką rėžti, tačiau, kai išvydo už durų stovint ją, prikando liežuvį. Veikiausiai jis kažko laukia, ir tas kažkas vėluoja.

— A, Voling.

— Ko nors lauki?

— Ee — ne, ne.

Jis metė žvilgsnį jai pro petį į automobilių aikštelę.

— Ar galiu užeiti?

— Atleisk. Žinoma, užeik.

Jis pasitraukė ir atlapojo duris. Rachelė įžengė į mažutėlį butuką, apstatytą niūrių spalvų baldais. Kairėje stovėjo mažas septintojo dešimtmečio stiliaus kavos staliukas, ant jo — butelis alaus, užrašų knygutė ir žemėlapis, atverstas ties Nevada. Bošas paskubom patraukė prie staliuko, užvertė savo užrašus bei žemėlapį ir sudėjo juos vieną ant kito. Rachelė pastebėjo ant stalo taip pat gulint ir vairuotojo pažymėjimą.

— Tai kokie vėjai atnešė į šią prašmatnią vietelę? — pasiteiravo jis.

— Tiesiog norėjau išsiaiškinti, ko imsies, — be užuolankų atsakė ji. — Tikiuosi, šiandieninis mūsų pasimatymas FTB vagonėlyje nepaliko kartėlio.

— Tikrai ne. Kieno vežime sėdi, to ir giesmę giedi.

— Tai jau taip.

— Kaip mane susiradai?

Ji žengtelėjo į kambario gilumą.

— Juk už šitą vietą atsiskaitai savo kreditine kortele.

Bošas tylomis linktelėjo, neatrodydamas nustebintas tokios jos paieškos spartos ar abejotino teisėtumo. Ji priėjo prie staliuko ir kinktelėjo galva į žemėlapį.

— Planuoji kiek atsipūsti? Na, juk dėl šitos bylos jau nebekvaršinsi sau galvos.

— Taip, pakeliausiu.

— Kur?

— Pats dar tiksliai nežinau.

Ji nusišypsojo ir grįžtelėjo į atviras balkono duris, pro kurias anapus motelio automobilių stovėjimo aikštelės ant nusileidimo tako matėsi prašmatnus lėktuvas.

— Remiantis kredito kortelės duomenimis, šią vietą nuomojiesi jau beveik devynis mėnesius.

— Aha, jie taiko man ilgalaikę nuolaidą. Taip išeina maždaug dvidešimt dolerių per dieną ar panašiai.

— Daugoka.

Jis apžvelgė kambarį, lyg matydamas jį pirmąjį kartą.

— Aha.

Abu vis dar stovėjo. Rachelė nutuokė jį nenorint, kad ji prisėstų arba pasiliktų, nes turėjo pasirodyti lauktasis lankytojas. Todėl atsisėdo ant nudėvėtos sofos be jokio pakvietimo.

— Kodėl čia tiek laiko gyveni? — paklausė ji.

Jis pasiėmė prie staliuko stovėjusią kėdę, atsinešė ją prie sofos ir atsisėdo.

— Tai ne dėl šios bylos, jei ten link suki.

— Ne, visai ne. Tiesiog smalsu. Neatrodai panašus į kokį lošėją, na, bent jau ne iš pinigų. O čia, regis, vietelė kaip tik tokio raugo žmonėms.

Jis linktelėjo.

— Išties. Jiems ir kitokiems įjunkėliams. Aš čia, nes netoliese

gyvena mano dukrelė. Su savo motina. Stengiuosi kaip įmanoma daugiau būti greta. Mano įjunkimas toks.

— Kiek jai metų?

— Netrukus sukaks šešeri.

— Šaunumėlis. Jos mama yra Eleonora Viš, buvusi FTB agentė?

— Ta pati. Kuo galėčiau pasitarnauti, agente Voling?

Ji nusišypsojo. Tas Bošas ne iš kelmo spirtas. Iš karto čiumpa jautį už ragų.

— Verčiau kreipkimės vardais. Regis, turėtume kalbėti apie tai, kuo aš galiu tau pasitarnauti. Juk norėjai, kad su tavimi susisiekčiau, argi ne?

Jis nusikvatojo, tačiau balse nebuvo nė gaidelės linksmumo.

— Apie ką tu čia kalbi?

— Apie apklausą. Tuos žvilgsnius, linktelėjimus ir šypsenas — apie visa tai. Tu nusižiūrėjai mane kaip kokią bičiulę. Bandei užmegzti ryšį. Stengeisi išlyginti jėgas, trijų žaidimą prieš vieną pakeisti į du prieš du.

Bošas gūžtelėjo pečiais ir grįžtelėjo į balkonėlį.

— Tai buvo aklas šūvis. Aš... Nežinau, gal pagalvojau, kad su tavimi ten nelabai teisingai elgiasi. Aš savo kailiu esu patyręs, ką tai reiškia.

— Jau aštuoneri metai, kai biuras su manimi nesielgia teisingai.

Jis atsisuko į ją.

— Viskas tik dėl Backaus?

— Dėl to ir dėl dar kai ko. Keletą kartų kluptelėjau, o biuras niekada nieko nepamiršta.

— Žinau, ką ir šitai reiškia.

Jis atsistojo.

— Gurkšnoju alų, — pasakė. — Gal norėtum ir tu, ar čia griežtas tarnybinis vizitas?

— Koks skirtumas, neatsisakysiu.

Jis atsistojo, paėmė atidarytą alaus butelį nuo staliuko ir nužingsniavo iki mažos virtuvėlės. Įdėjo butelį į kriauklę, iš šaldytuvo išėmė dar du ir atkimšęs atnešė alų į svetainę. Rachelė nutuokė dabar turinti

būti be galo budri ir apdairi. Tokiose situacijose svarstyklės tarp to, kas kuo žaidžia, galėjo akimoju persisverti.

— Čia yra ir stiklinių spintelėje, bet aš tavimi dėtas jomis nepasitikėčiau, — ištarė jis, paduodamas jai butelį.

— Bus gerai ir iš butelio.

Ji pasiėmė savąjį ir skimbtelėjo su Bošu. Tada užsivertusi gurkštelėjo alaus. „Siera Nevada", skonis puikus. Užmatė jį stebint, ar ji iš tikrųjų geria. Atgalia ranka ji brūkštelėjo lūpas, nors to iš tiesų ir nereikėjo.

— Koks puikus skonis.

— Tai jau tikrai. Taigi kokią dalį šios bylos jie duoda tau? Ar ir tu privalai tik stoviniuoti netoliese ir tylėti kaip agentas Zigas?

Rachelė nusikvatojo.

— Aha, regis, dar neteko iš jo girdėti ilgesnio nei vieno žodžio sakinio. Tačiau aš čia dar tiktai kelios dienos. Jie mane pasikvietė neturėdami kitos išeities. Kadaise teko susidurti su Backumi, ir VNS įtaisas buvo atsiųstas man į Kvantiką, nors aš per tuos aštuonerius metus ten nesu įkėlusi kojos. Kaip tu ir suuodei per apklausą, burnos jiems tarsi užsiūtos, galimas daiktas, tai gali būti susiję su manimi. Kad ir kaip ten būtų, tai mane žeidžia.

— Ir iš kur gi jie tave išsikvietė?

— Iš Rapid Sičio.

Bošas susiraukė.

— Ne taip jau ten blogai, — paprieštaravo ji. — Prieš tai buvo Minotas Šiaurės Dakotoje. Visas skyrius — aš. Pavasarį ten išvydau tik antraisiais savo darbo metais.

— Varge tu mano. Los Andžele, norėdami tavęs atsikratyti, daro kiek kitaip. Tau paskiria vadinamąją „keliavimo terapiją", pervesdami į pačią tolimiausią vietą nuo tos, kurioje gyveni, idant gautum kiekvieną dieną kapanotis per grūstis. Pora metų po kelias valandas trunkančių važinėjimų į darbą, ir vyrukai patys grąžina savo ženklelius.

— Ar taip atsitiko ir tau?

— Ne, bet, ko gero, tu jau ir pati tai žinai, kas man nutiko.

Ji į tai nieko neatsakė ir skubiai pakeitė pokalbio temą.

— Biuro žinioje visa šalis ir dar truputėlis. Jie to nevadina „greitkelio terapija“, o „paskyrimu į karcerį“. Išsiunčia tave ten, kur niekas nenori važiuoti. O tokių vietų yra nemažai, vietų, kuriose galima palaidoti agentą gyvą. Minote teko užsiimti kone be išimties vien rezervato reikalais, o ten į žmones, atsiųstus FTB, žvelgiama šnairokai. Rapid Sityje jau truputėlį geriau. Bent jau skyriuje yra ir kitų agentų. Mano bičiulių, irgi atstumtųjų. Iš tiesų mes visai neblogai leidžiame laiką, nes niekas mūsų nevaiko. Supranti, apie ką aš?

— Aha. Ir kiek jau laiko tu ten?

— Iš viso jau aštuoneri metai.

— Jėzau.

Ji mostelėjo laisvąja ranka, leisdama suprasti, kad nėra taip jau baisu. Rachelė jautė tarp jų tirpstant šaltuką. Atsiverk, ir tavimi ims pasitikėti. O jai reikėjo jo pasitikėjimo.

— Klausyk, — tarė jis, — kodėl ant tavęs griežia dantį? Nes pašovei Backų? Ar dėl to, kad jis paspruko?

— Dėl to ir dėl kai ko kitko.

— Susidėjimas su priešu, gumos kramtymas klasėje ir taip toliau — įprasti dalykai.

Jis linktelėjo.

— Kodėl tu nespjovei į viską ir neišėjai, Rachele?

— Na, Hari, todėl, kad nenorėjau jiems leisti laimėti.

Jis dar kartą linktelėjo, ir Rachelė pastebėjo jo akis blykstelint. Jiedu buvo jau visai arti. Gera buvo tai jausti.

— Ar galiu tau kai ką pasakyti tarp mudviejų?

— Žinoma.

— Mano užduotis šiuo metu yra sekti tave.

— Mane? Kodėl? Nežinau, ar tu klauseisi, kas buvo kalbama ten vagonėlyje šiandien, bet aš kaip ir buvau išspirtas iš bylos tyrimo.

— Aha, aš matau, kad jau susikrovei daiktus ir rengeisi išvykti.

Ji grįžtelėjo į žemėlapį ir užrašų knygutę, gulinčius ant staliuko. Tada vėl atsisuko į jį ir rimtai prabilo:

— Mano užduotis yra stebėti tave ir nugesinti, jei tau vėl kiltų noras bent artintis prie šitos bylos.

— Klausyk, agente Voling, aš nemanau....

— Nepradėk čia staiga su manim vėl formaliai.

— Gerai, tada Rachele. Jei čia grasinimas, tai gerai, užuominą supratau. Bet išties nemanau, kad tu...

— Aš tau negrasinu. Aš atvažiavau tau pranešti, kad neketinu vykdyti savo užduoties.

Jis nutilo ir tyrinėjo ją keletą minutėlių.

— Kaip tai?

— Aš pašniukštinėjau apie tave. Buvai visiškai teisus. Žinau, koks policininkas tu buvai. Žinau ir kas buvo atsitikę tarp tavęs ir biuro. Tačiau taip pat žinau, kad viso tavęs joks popierius neatskleis. Nujaučiu, kad kažką suuodei ir šiandien mums atskleidei tik tiek, kad ištrūktum iš biuro.

Ji stabtelėjo ir palaukė. Galiausiai prabilo jis:

— Jei tai komplimentai, dėkoju. Bet ką tu tuo nori pasakyti?

— Aš noriu pasakyti, kad taip pat turiu savo gyvenimą. Ir nesirengiu stovėti nuošalyje, kol jie gaudys Backų, ir virti kavą būstinėje. Tik jau ne šį kartą. Trokštu pati jį sučiupti, ir kadangi čia yra lažybų miestas, statau už tave.

Bošas tylėjo. Rachelė stebėjo jį, sėdintį priešais sustingusiu žvilgsniu ir mintimis košiant jos žodžius. Rachelė žinojo, kad susidėdama su juo klaikiai rizikuoja. Bet po aštuonerių metų tremties jos požiūris į riziką buvo smarkiai pasikeitęs.

— Leisk tau užduoti vieną klausimą, — galiausiai ištarė jis. — Kodėl jie nelaiko tavęs motelio kambaryje su dviem sargybiniais prie durų? Na, supranti, jei Backus staiga pasirodytų. Kaip ir pati sakei, viskas čia gali būti susiję su tavimi. Iš pradžių Teris Makalebas, paskui tu.

Ji tik papurtė galvą.

— Gal jie naudojasi manimi. Kaip jauku.

— O ar naudojasi?

Ji trūktelėjo pečiais.

— Aš nežinau. Esu šios bylos nuošaly. Bet kokiu atveju, nesvarbu. Jei jis ketina mane aplankyti, tegul aplanko. Aš nesirengiu slapstytis

motelių kambariuose. Ne tada, kai jis kažkur bastosi, ir ne tada, kai su savimi aš turiu du savo draugelius — sigą ir gloką.

— O, agentė su dviem ginklais. Tai įdomu. Dažniausiai policininkai, mėgę nešiotis po du ginklus, pernelyg buvo linkę papleškinti. Nemėgau dirbti su tokiais.

Jis pasakė tai su šypsenėle. Rachelė jautė jį jau beveik sutinkant.

— Aš nesinešioju jų abiejų kartu. Pakaitomis. O tu bandai pakeisti temą.

— Kokią?

— Tavo kitas ėjimas. Na, žinai, kaip sako per filmus? Mes galime susitarti gražiuoju arba...

— ...išrėžti tau diržus iš nugaros.

— Taigi. Tu dirbi vienas, savotiškai, tačiau, kaip atrodo, turi pašėlusią uoslę ir veikiausiai apie šią bylą jau žinai tokių dalykų, kurių mes nė nenutuokiame. Kodėl mums nepabandžius dirbti kartu?

— O kas, jei sužinos agentė Dėj ir visas likęs FTB?

— Imuosi atsakomybės, atsakysiu ir už padarinius. Bet nemanau, kad jie būtų labai baisūs. Ką jie man gali padaryti? Išsiųsti atgal į Minotą? Kaip baisu!

Bošas linktelėjo. Rachelė stebėjo, mėgindama atspėti jo mintis. Matyt, Bošui byla buvo aukščiau tuštybės ar kokių kitų niekniekių. Viską perkratęs turėtų suprasti, jog jiedviem verta veikti išvien.

Pagaliau jis linktelėjo ir prabilo.

— Ką esi suplanavus rytojaus rytą?

— Sekti tave. O ką?

— Kur tu apsistojus?

— „Ambasados apartamentų“ motelis prie Harmono.

— Užvažiuosiu tavęs aštuntą.

— Ir kur mes vyksime?

— Į trikampio viršūnę.

— Kaip tai? Kur?

— Paaiškinsiu rytoj. Manau, galiu tavimi pasitikėti, Rachele. Bet verčiau neskubėti. Važiuosi su manimi?

— Taip, Bošai, važiuosiu.

— Tai dabar jau kalbėsi su manimi oficialiai?

— Išsprūdo. Dovanok.

Rachelė nusišypsojo žvelgdama į atidžiai ją stebeilijantį Bošą.

— Gerai, tuomet pasimatysime rytoj, — pasakė jis. — Dabar trauksiu pas savo dukrytę.

Jis pakilo, ji taip pat. Rachelė dar kartą gurkštelėjo alaus iš savo butelio ir padėjo jį pusiau nugertą ant staliuko.

— Rytoj aštuntą, — ištarė. — Atvažiuosi manęs pasiimti?

— Taip.

— Gal važiuojame mano automobiliu? Benzinas bus dykai?

— Nesvarbu. Gali gauti dingusių vyrų nuotraukų? Aš turėjau jas išsikirpęs iš laikraščio, bet agentė Dėj atėmė.

— Pasidairysiu. Būstinėje, ko gero, yra krūva tų nuotraukų, ir jų niekas nepasiges.

— Ir dar vienas dalykas. Pasiimk abudu savo draugus.

— Kokius draugus?

— Sigą ir gloką.

Ji nusišypsojo ir, žvelgdama į jį, papurtė galvą.

— Juk dabar tau nevalia nešiotis ginklo, argi ne? Na, legaliai.

— Ne, nevalia. Aš ir nesinešioju.

— Ko gero, jauties kaip nuogas.

— Aha, galima ir taip pasakyti.

Ji dar kartą jam nusišypsojo.

— Na, bet aš vis tiek tau neduosiu ginklo, Hari. Jokiu būdu.

Jis gūžtelėjo pečiais.

— Juk turėjau bent pabandyti.

Bošas atidarė duris, ir Rachelė išėjo į lauką. Nulipusi laiptais į automobilių aikštelę, ji grįžtelėjo atgal. Įdomu, ar jis stebi ją per akutę duryse? Paskui įlipo į biuro suteiktąjį „Crown Victoria". Rachelė žinojo vaikštanti skustuvo ašmenimis. Tai, ką ji atskleidė Bošui ir dėl ko susitarė su juo rytojui, jei reikalai pakryptų nenumatyta linkme, galutinai palaidotų jos karjerą. Bet jai tai buvo nė motais. Čia lošėjų miestas. Ji pasitikėjo savimi ir pasitikėjo Bošu. Jiedu laimės.

Važiuodama atbulomis, pastebėjo netoliese sustojant taksi.

Putlus vyrukas saulės išblukintais plaukais ir ryškiais havajietiškais marškiniais išlipo ir pradėjo žiūrinėti numerius ant kambarių durų. Rankose turėjo pageltonavusį ir apsitrynusį storą voką arba bylos aplanką. Rachelė stebėjo jį užkopiant laiptais ir patraukiant 22-ojo numerio link, prie Bošo durų. Durys atsidarė dar nespėjus jam pasibelsti.

Rachelė išvažiavo iš aikštelės ir pasuko Kovalio link. Ji apsuko kvartalą ir sustojo vietoje, iš kurios labai gerai matėsi Bošo vargano motelio automobilių stovėjimo aikštelė. Akivaizdu, jog Bošas kažką rezga. Tiktai ką?

25

Backus tik akies krašteliu pamatė žmogų, kuris atidarė duris, kai Rachelė Voling pasibeldė. Bet jam pasirodė, kad jis atpažino tą vyrą, nors ir buvo prabėgę daug metų. Jautė, kaip greitėja jo pulsas. Jeigu neklydo dėl žmogaus, kuris atidarė duris, tai statymai ką tik patrigubėjo.

Backus išstudijavo viešbutį ir savo situaciją. Jis pastebėjo tris biuro seklių mašinas. Agentai buvo kiek tolėliau. Vienas dislokuotas autobusų stotelėje ir sėdėjo ant suoliuko. Atrodė keistokai vilkėdamas pilką kostiumą ir tariamai laukdamas autobuso, bet toks buvo FTB stilius.

Taigi Backus galėjo laisvai vaikščioti po motelio teritoriją. Pastatas buvo L formos su aplinkui supančiomis vietomis pastatyti automobiliui. Jis suprato, kad jei atsidurtų kitoje pastato pusėje, galbūt galėtų per užpakalinį langą arba balkoną dar kartą žvilgtelėti į tą vyrą, su kuriuo buvo Rachelė.

Vis dėlto nusprendė nerizikuoti ir neperstatyti automobilio į kitą

aikštelės kraštą. Tai galėjo atkreipti agento, šildančio autobusų stotelės suoliuką kitapus gatvės, dėmesį. Jis atidarė dureles ir vogčiomis išsmuko lauk. Šviesa automobilio viduje buvo išjungta, taigi būti pastebėtas nėmaž nerizikavo. Pasilenkęs jis praslinko tarp dviejų kitų mašinų, paskui atsitiesė, užsidėjo beisbolo kepuraitę ir nuleido jos snapelį ant akių. Ant kepurės buvo užrašas „UNLV".

Backus nėrė į dviaukščio motelio koridorių. Pražingsniavo pro vaisvandenių ir saldumynų automatus ir, išniręs kitoje pusėje, patraukė per užpakalinę aikštelę lyg ieškodamas savo automobilio. Metė žvilgsnį į apšviestą balkoną, kuris, kaip jis buvo apskaičiavęs, turėjo priklausyti 22-ajam numeriui, į kurį neseniai buvo įėjusi Rachelė. Pamatė slankiojamas duris praviras.

Apsidairęs, tarsi negalėtų rasti savo automobilio, Backus įsitikino, kad agentui autobusų stotelėje jis nematomas. Niekas jo čia nestebėjo. Lyg niekur nieko jis įsitaisė po 22-ojo numerio balkonu. Stengėsi nuklausyti bet kokią pokalbio nuotrupą, kuri galėjo išsprūsti pro atviras balkono duris. Jis girdėjo Rachelės balsą, bet neįstengė atskirti žodžių, kol galiausiai labai aiškiai išgirdo ją sakant „Ko gero, jauties kaip nuogas".

Nuskambėjusi frazė buvo nesuprantama ir kėlė smalsumą. Svarstė, ar neužlipus į antrą aukštą, kad galėtų girdėti pokalbį, sklindantį iš 22-ojo kambario. Galiausiai šiuos jo svarstymus nutraukė durų trinktelėjimas. Veikiausiai bus išėjusi Rachelė. Backus smuko atgal į koridorių ir pasislėpė už kokakolos aparato. Netrukus suburzgė užvedamas variklis. Jis laukė ir klausėsi. Atpažino dar vienos mašinos, įvažiuojančios į aikštelę, garsą. Pajudėjo nuo kokakolos aparato prie kampo ir žvilgtelėjo. Žmogus kaip tik lipo iš taksi, ir Backus jį atpažino. Tai buvo Terio Makalebo bendras. Nekilo jokių abejonių. Backus jautėsi taip, lyg ūmai būtų užsidūręs ant tikrų tikriausio paslapčių lobio. Ką rezgė Rachelė? Kaip ji taip greitai susisiekė su Makalebo partneriu? Ir kuo čia buvo dėta Los Andželo policija?

Jis pasižiūrėjo už taksi ir išvydo, kaip Rachelės „Crown Victoria" išsuka į gatvę ir nutolsta. Sekundėlę palaukė ir pastebėjo vieną iš „Grand Am" stabtelint ir paimant žmogų nuo suoliuko autobusų sto-

telėje, o paskui nuvažiuojant. Backus vėl trūktelėjo kepurės snapelį ant akių ir išėjo iš koridoriaus. Jis patraukė prie savo automobilio.

26

Aš žiūrėjau pro akutę duryse, mintyse stebėdamasis, kad atšiaurieji FTB metodai ir Dakota neištrynė iš jos ugnelės ir šypsnio. Būtent dėl to ji man ir patiko, be to, tarp mudviejų jutau ryšį. Mąsčiau, kad, viena vertus, galėčiau ja pasitikėti, tačiau, antra vertus, galvojau, kad galbūt su manimi ką tik sužaidė tikras profesionalas. Neabejojau, kad ji man visko nepasakė, — nes niekas taip nesielgia, — tačiau atskleidė pakankamai. Mums rūpėjo tie patys dalykai, galbūt tik dėl kitų priežasčių. Bet aš neabejojau savo sprendimu pasiimti ją į rytojaus rytinį pasivažinėjimą.

Vaizdas pro akutę duryse aptemo nuo išgaubto Badžio Lokridžo atvaizdo. Aš atidariau duris prieš jam pasibeldžiant ir staigiai įtraukiau vidun. Įdomu, spėjo pamatyti jį Voling išvažiuodama ar ne?

— Labai laiku, Badi. Ar kas nors buvo tave sustabdęs čia ir šnekėjosi su tavimi?

— Kur čia?

— Čia, motelyje.

— Ne, aš ką tik išlipau iš taksi.

— Gerai, tad kur tave velnias nešiojo?

Jis pradėjo aiškintis dėl savo vėlavimo. Esą prie „Bellagio“ nebuvę taksi. Istorija aš nepatikėjau. Imadamas iš jo dvi atsineštas bylas, atkreipiau dėmesį į išsipūtusią vieną jo džinsų kišenę.

— Mali šūdą, Badi. Šiame mieste sunku pasigauti taksi, bet tik ne prie „Bellagio“. Ten visada stovi taksi.

Aš ištiesiau ranką ir pliaukštelėjau per jo išsipūtusią kišenę.

— Tu stabtelėjai pažaisti, ar ne? Tavo kišenė išsipūtusi nuo žetonų.

— Klausyk, aš sustojau palošti keletą žaibiškų akies partijų prieš atvažiuodamas. Bet man pradėjo sektis, žmogau. Šluote viską šlaviau. Pažiūrėk

Jis įkišo ranką savo kišenėn ir ištraukė pilną saują penkių dolerių žetonų.

— Įkrėčiau visiems! Juk negali tiesiog apsisukti ir nueiti, kai tave aplanko fortūna.

— Aha, puiku. Galėsi susimokėti už tą kambarį, kurį užsisakei.

Badis atidžiai apsižvalgė po mano kambarį. Per atidarytą balkoną sklido eismo ir lėktuvų keliamas triukšmas.

— Mielai, — pasakė. — Čia tai aš jau tikrai nepasiliksiu.

Aš vos nenusikvatojau, turėdamas galvoje tai, ką mačiau jo laive.

— Na, tu mielai gali apsistoti kur tiktai nori, nes man tavo paslaugos jau nereikalingos. Dėkui už atneštas bylas.

Jo akys išsiplėtė.

— Ką?

— Aš jau turiu naują partnerį. FTB. Taigi tu gali grįžti į Los Andželą kada tiktai panorėjęs, arba žaisti *akį*, kol galėsi nusipirkti „Bellagio". Aš užmokėsiu už skrydį lėktuvu, kaip ir sakiau, ir už pamėtėjimą sraigtasparniu iki salos, ir dar keturiasdešimt dolerių už kambarį. Tiek čia kainuoja viena para.

Aš kilstelėjau bylas.

— Dar pamesiu porą šimtų už sugaištą laiką, iki paėmei šitas bylas ir atvykai čia.

— Nė velnio, žmogau. Sukoriau tokį kelią! Aš vis dar galiu padėti. Esu dirbęs su agentais anksčiau, su Teriu.

— Tai buvo anksčiau, Badi, o dabar yra dabar. Baik. Pavėžėsiu tave iki tavo viešbučio. Girdėjau, čia trūksta taksi, o aš vis tiek keliauju į tą pačią pusę.

Uždaręs balkoną, išlydėjau jį pro duris ir jas užrakinau. Kartu su savimi pasiėmiau ir bylas vėlesniam pasiskaitymui. Kai leidomės laiptais į stovėjimo aikštelę, akimis paieškojau apsauginio, bet jo niekur nesimatė. Apsižvalgiau aplinkui, ieškodamas ir agentės Voling, bet ne-

pamačiau ir jos. Tačiau pastebėjau savo kaimynę Džeinę dedant dėžutę nuo batų į automobilio, balto „Monte Carlo“, bagažinę. Iš tos vietos, kurioje stovėjau, regėjau automobilį prikrautą ir kitų, didesnių, dėžių.

— Jau geriau tu dirbk su manimi, — dar bandė prieštarauti Badis. — Juk biuru pasitikėti negalima, žmogau. Teris priklausė jam, bet netgi jis jais nepasitikėjo.

— Žinau, Badi. Su biuru susiduriu jau trisdešimt metų.

Jis tik pakratė galvą. Stebėjau, kaip Džeinė įsėda į savo mašiną ir pajuda. Svarsčiau, ar tai paskutinis kartas, kai ją matau. Galbūt mano prisipažinimas, kad kažkada buvau faras, išgąsdino ją ir privertė sprukti? Gal ji nugirdo ką nors iš mūsų pokalbio su agente Voling per plonas sienas?

Badžio nuomonė apie biurą man kai ką priminė.

— Žinai, kai tu grįši, jie norės su tavimi šnektelėti.

— Apie ką?

— Apie tavo VNS prietaisą. Jie rado jį.

— O, puiku! Tu turi galvoje, kad ten buvo ne Sekys, o Šendis?

— Aš taip manau. Tačiau neskubėk džiaugtis, Badi.

— Kaip tai?

Aš atrakinau mersedesą, ir mes įlipom vidun. Užkurdamas variklį, pažiūrėjau į Badį.

— Visos tavo žymos ištrintos. Liko tik viena, ir su ja jokios žuvies nepagausi.

— A, rūgštele! Aš turėjau susiprasti.

— Žodžiu, jie tavęs klausinės visko apie tai ir visko apie Terį, ir apie paskutinę sutartį. Visko, ko ir aš tavęs klausinėjau.

— Tai ką, jie bando užminti tau ant kulnų, a? Žaidžia gaudynes? Tu šaunuolis, Hari.

— Ką tu.

Žinojau, kas dabar manęs laukia. Badis pasisuko savo sėdynėje ir palinko prie manęs.

— Pasiimk ir mane su savimi, Hari. Galiu tau padėti. Esu gudrus. Galiu viską išniukštinėti.

— Užsisek diržą, Badi.

Trūktelėjau mašiną atbulomis jam dar nespėjus to padaryti, ir Badis vos neatsitrenkė į prietaisų skydą.

Pasukome bulvaro link ir lėtai leidomės „Bellagio“ pusėn. Buvo ankstyvas vakaras, ir šaligatviai palengva vėso, o žmonės jau plūstelėjo į gatves. Tramvajai ir pėsčiųjų alėjos tvinte tvino. Neoninės šviesos iš kiekvieno fasado nutvieskė sutemas kaip spindintis saulėlydis. Beveik kaip saulėlydis. Badis ir toliau stengėsi įtikinti mane savo dalyvavimo tyrime nauda, bet kaskart jį atremdavau. Sustojome prie didžiulio fontano po milžinišku įėjimo į kazino portiku, ir aš pasakiau patarnautojui, kad užsukome kai ko pasiimti. Jis nukreipė mus prie šaligatvio krašto ir įspėjo nepalikti automobilio be priežiūros.

— O ką mes pasiimsime? — paklausė Badis pagyvėjusiu balsu.

— Nieko. Aš šiaip pasakiau. Žinai ką, tikrai nori dirbti man, Badi? Tai pasilik automobilyje kelioms minutėms, kad jie jos nenutemptų. Man reikia čia labai trumpam užbėgti.

— Kam?

— Dirstelėti, ar čia yra vienas žmogus.

— Kas?

Iššokau iš automobilio ir užtrenkiau dureles neatsakydamas į jo klausimą, nes žinojau, kad kiekvienas atsakymas Badžiui veda prie naujo klausimo, o paskui dar prie kito. Neturėjau tam laiko.

Puikiai pažinojau „Bellagio“, kaip kad žinau Malholando kelią. Kaip tik čia buvo ta vieta, kur Eleonora Viš, mano buvusi žmona, užsidirbdavo pragyvenimui ir kur aš ne kartą stebėjau ją tai darant. Sparčiai perėjęs per ištaigingą kazino, pro lošimo automatų arkadą, žengiau tiesiai į pokerio kambarį.

Dirbo tiktai du pokerio stalai. Buvo dar labai anksti. Skubiai peržvelgiau visus trylika žaidėjų, bet Eleonoros nepastebėjau. Dirstelėjęs į pakylą pamačiau, kad stalų prižiūrėtoją pažįstu dar nuo tų laikų, kai ateidavau čia ir būdavau kartu su Eleonora, stebėdamas, kaip ji žaidžia. Priėjau prie jo.

— Kaip kruti, Fredi?

— Matai, šįvakar čia viskas tik ir kruta.

— Tai gerai. Turi į ką pasižiūrėti.

— Aš ir nesiskundžiu.

— Gal žinai, ar ateis šiandien Eleonora?

Eleonora buvo įpratusi pasakyti stalų valdytojams, ar ji ketina ateiti žaisti tam tikrą vakarą. Kartais jie palikdavo jai vietos prie stalų su dideliais statymais arba prie kurių sėdėdavo profesionalūs žaidėjai. Sykiais jie netgi surengdavo privačius lošimus. Iš dalies mano buvusioji atrodė kaip tikras Vego vylius. Išvaizdi ir velniškai gera pokerio lošėja. Vyrams ji būdavo tarsi koks iššūkis. Įžvalgūs kazino tai žinojo ir naudodavosi. Todėl „Bellagio" su Eleonora visi elgdavosi pagarbiai. Jeigu jai ko nors prisireikdavo, — ar gėrimo, ar viešbučio numerio, ar kad koks liurbis būtų pašalintas nuo stalo, — tai būdavo akimoju įvykdoma. Be jokių klausinėjimų. Ir būtent dėl to ji dažniausiai lošdavo čia.

— Aha, ji ateis, — pasakė man Fredis. — Kol kas jai čia nėra nieko įdomaus, bet ji ateis.

Aš luktelėjau prieš užduodamas jam dar vieną klausimą. Derėjo paklausti tarsi nejučiomis. Pasirėmiau ant turėklų ir tiesiog stebėjau krupjė prie stalo dėliojant paskutinį dalijimą ir šiurenant kortoms, kurios dabar priminė tylų žmogaus šnabždesį. Penki žmonės pasiliko likusiam ratui. Stebėjau jų veidus, kai jie dirstelėjo į paskutines savo kortas. Sekiau, ar nebus pasakinėjimų, bet nieko panašaus nepamačiau.

Eleonora man vieną kartą sakė, kad tikri žaidėjai paskutinę kortą vadina „upe", nes ji gali ir dovanoti naują gyvenimą, ir visai jį pražudyti. Jei sugebėjai išsilaikyti iki septintos kortos, viskas priklauso nuo jos.

Trys iš penkių žaidėjų žlugo iš karto. Du likusieji dvejojo, ar jiems šaukti, ir vienas iš vyrų pasiėmė banką su trimis septynakėmis.

— Kelintą valandą ji žadėjo ateiti? — paklausiau Fredžio.

— Sakė, kad įprastu laiku, apie aštuntą.

Kad ir kaip stengiausi elgtis lyg niekur nieko, mačiau, kad Fredis pradeda muistytis. Greičiausiai nenorėjo atsakinėti į klausimus apie Eleonorą jos buvusiam vyrui. Bet aš jau sužinojau, ko man reikėjo, todėl padėkojau jam ir pasišalinau. Eleonora planavo paguldyti mūsų

dukrą į lovą ir tuomet ateiti į kazino. Medė bus palikta su kartu gyvenančia ir ją prižiūrinčia aukle.

Kai grįžau prie kazino įėjimo, radau savo automobilį tuščią. Apsidairiau ieškodamas Badžio ir išvydau jį besišnekantį su vienu iš patarnautojų. Šūktelėjau jam ir pamojau atsisveikindamas. Bet jis atbėgo jau man belipant į mersedesą.

— Tu jau važiuoji?

— Aha, juk sakiau tau. Užėjau tik kelioms minutėlėms. Ačiū, kad pasaugojai automobilį, kaip prašiau.

Jis nesuprato užuominos.

— Jokių problemų. — pasakė. — Radai jį?

— Radau ką?

— Tą, ko ten ieškojai.

— Aha, Badi, radau. Pasimatysim...

— Ei, žmogau, darom šitą dalyką kartu. Teris taip pat buvo ir mano draugas.

Aš kiek patylėjau.

— Badi, aš suprantu. Bet jei nori ką nors padaryti dėl Terio, tai šiuo metu tau geriausiai važiuoti namo, palaukti, kol pasirodys agentai, ir jiems pasakyti viską, ką žinai. Neslėpk nieko.

— Turi galvoje net ir tai, kad nusiuntei mane į tą katerį pavogti bylos ir paimti nuotraukų?

Dabar jisai bandė mane išprovokuoti, nes pagaliau suprato esąs pašalintas.

— Man nesvarbu, jei tu jiems ir papasakosi, — atsakiau. — Aš tau jau minėjau — dirbu kartu su jais. Jie tai žinos dar iki susitikimo su tavimi. Bet jei jau nori kalbėti tiesiai šviesiai, tai aš tau neliepiau nieko vogti. Aš dirbu Grasielei. Tas laivas ir viskas, kas yra jame, priklauso jai. Įskaitant ir tą bylą su nuotraukomis.

Aš stipriai kumštelėjau jam į krūtinę.

— Supratai, Badi?

Jis žengtelėjo atgal.

— Gerai, supratau. Aš tiesiog norėjau...

— Gerai.

Tada atitraukiau savo kumštį. Mes mechaniškai paspaudėme vienas kitam ranką.

— Susibėgsime kada vėliau, Badi.

Jis paleido mano ranką, ir aš, įlipęs į mašiną, uždariau dureles. Užvedžiau variklį ir nuvažiavau. Pro veidrodėlį stebėjau, kaip jis įeina pro besisukančias duris, ir žinojau, kad dar šįvakar jis spės kazino pralošti visus pinigus, kuriuos ten išlošė anksčiau. Jis buvo teisus. Jam nederėjo apsisukus palikti jį aplankiusios fortūnos.

Laikrodis mašinos prietaisų skydelyje rodė, kad Eleonora į savo naktinį darbą kazino neišeis dar pusantros valandos. Galėjau važiuoti ten ir dabar, bet žinojau, kad geriausia bus palaukti. Norėjau pasimatyti su savo dukra, bet ne su buvusia žmona. Garbė jos gerumui — Eleonora ir taip buvo pakankamai maloni, leidusi lankytis man kada noriu, kai ji dirba. Taigi dėl to jokių keblumų nebuvo. Nieko tokio, jei Medė jau miegos. Tiesiog norėjau ją pamatyti, išgirsti jos kvėpavimą ir paliesti plaukus. Kiekvieną kartą, kai susikirsdavo mūsų su Eleonora keliai, mes su buvusiąja imdavome kibirkščiuoti ir atšokdavom vienas nuo kito. Žinojau, kad bus daug geriau, jei apsilankysiu jai išėjus.

Galėjau važiuoti atgal į motelį ir praleisti valandą skaitinėdamas Poeto bylą, tačiau leidausi kiek pasivažinėti. Rojaus kelias buvo daug mažiau užgrūstas nei bulvaras. Taip visada esti. Apvažiavau Harmoną, pasukau į šiaurę ir beveik iš karto privažiavau „Ambasados apartamentų“ motelio stovėjimo aikštelę. Svarsčiau, gal Rachelė Voling norėtų puodelio kavos ir išsamesnio mūsų rytinės ekskursijos paaiškinimo. Lėtai važiavau per aikštelę, dairydamasis biuro mašinos, kurią būtų lengva atpažinti iš nelietų ratlankių ir vyriausybinių numerių. Tačiau nepamačiau nė vienos. Išsitraukiau mobilųjį, paskambinau į informaciją ir gavau „Ambasados apartamentų“ numerį. Tada paskambinau ten ir paprašiau sujungti su Rachelės Voling kambariu. Telefonas skambėjo nesustodamas, tačiau ragelio niekas taip ir nepakėlė. Išjungiau ragelį ir susimąsčiau. Tada vėl čiupau savo telefoną ir surinkau mobiliojo numerį, kurį ji man buvo davusi. Ji iškart atsiliepė.

— Sveika, čia Bošas, kuo užsiimi? — paklausiau kuo paprasčiau.

— Nieko, tiesiog tinginiauju.

— Tu motelyje?

— Aha, o ką, kas atsitiko?

— Nieko, tiesiog pagalvojau, gal norėtum puodelio kavos ar šiaip ko. Aš mieste važinėjuosi, bandau numarinti laiką. Galėčiau atvažiuoti pas tave į motelį per kelias minutes.

— O, ačiū, tačiau aš, manau, šį vakarą liksiu čia.

„Be abejo, tu juk negali išeiti, — pagalvojau. — Tavęs juk čia net nėra".

— Iš tikrųjų tai nekaip jaučiuosi dėl laiko juostų skirtumo po skrydžio. Man taip visada būna antrą dieną. Be to, ryt anksti išvykstam.

— Aš suprantu.

— Nesakau, jog nenorėčiau. Gal rytoj, ką?

— Gerai. Tai ryt aštuntą?

— Aš lauksiu prie įėjimo.

Mes išjungėme telefonus, ir aš pajutau galvoje pirmą kartą šmėkštelint abejonę. Ji kažką rezgė, kažkaip vedžiojo mane už nosies.

Pabandžiau atsikratyti tos minties. Jos užduotis buvo sekti mane. Ji tai pripažino. Galbūt šį paskutinį įvykį supratau visai ne taip.

Dar kartą apvažiavau aikštelę, ieškodamas „Crown Victoria" arba LTD modelio mašinos, bet nepamačiau nė vienos. Greitai išsukau iš aikštelės ir nulėkiau atgal į Rojaus kelią. Prie Flamingo pasukau į vakarus, kirtau bulvarą ir nuvažiavau per greitkelį. Įsukau į automobilių aikštelę šalia užkandinės, netoliese „Palms" kazino, kurį mėgo daugelis vietinių vien dėl to, kad jis pritraukdavo daug įžymybių. Paskutinį kartą, kai mes civilizuotai šnekėjomės su Eleonora, ji man prasitarė galvojanti persimesti nuo „Bellagio" į „Palms". „Bellagio" vis dar buvo ta vieta, kur plaukė pinigai, bet didžioji dauguma jų plaukė per bakaros ir *pinigėlių*, žaidžiamų su dviem kauliukais, žaidimus. Pokeriui reikėjo visai kitokių įgūdžių, ir tai buvo vienintelis žaidimas, kurio metu nežaidei prieš kazino. Iš vietinių gandų ji sužinojo, kad visos įžymybės ir sportininkai, kurie atvažiuoja iš Los Andželo, keliaudavo į „Palms" ir pralošinėdavo daug grynųjų, kol mokėsi žaisti.

Užkandinėje užsisakiau „Niujorko“ išpjovą su keptomis bulvėmis. Padavėja bandė mane atkalbėti, kai užsisakiau vidutiniškai iškeptą kepsnį, bet savo nuomonės nepakeičiau. Vietose, kuriose teko užaugti, aš niekada nevalgydavau tik pusiau kepto maisto, ir negalėjau staiga pradėti juo mėgautis dabar. Kai ji nuėjo perduoti užsakymo virtuvėn, prisiminiau savo kariuomenės virtuvę, į kurią vienąkart netyčia užklydau Fort Beninge. Tenai pamačiau didelius jautienos gabalus, kurie nykiai virė didžiuliuose kubiluose. Vyrukas su kastuvu graibė riebalų putas nuo vieno iš kubilų paviršiaus ir tėškė jas į kibirą. Toj virtuvėj pajutau pačią didžiausią smarvę, kokią tik kada buvau uostęs. Ją pranoko tik kvapas, kurį užuodžiau po kelių mėnesių, kai vienąkart įšliaužiau į patalpą, kurioje Vietkongo kariai buvo suslėpę lavonus nuo armijos statistikos rinkėjų.

Atsiverčiau Poeto bylą ir taisiausi atidžiam skaitymui, kai suburzgė mano telefonas. Atsiliepiau net nežiūrėdamas, kas skambina.

— Klausau?

— Hari, čia Rachelė. Ar vis dar nori tos kavos? Aš persigalvojau.

Spėjau, kad ji nulėkė atgal į „Ambasados apartamentus“, kad nebūtų pagauta meluojant.

— Hm, aš ką tik užsisakiau pietus kitame miesto gale.

— Šūdas, man labai gaila. Ką gi, tai bus man pamoka. Tu vienas?

— Taip, turiu šiek tiek darbo.

— Aha, žinau, kaip būna. Aš beveik kiekvieną vakarą valgau viena.

— Taip, aš irgi. Jei išvis valgau.

— Tikrai? O kaip tavo vaikas?

Aš jau nesijutau saugiai, pasitikėjimas ja po mūsų pokalbių buvo dingęs. Juk nežinojau, ką jinai rezga. Ir visai nenorėjau pradėti pasakoti liūdnos savo vedybinio gyvenimo ir tėvystės istorijos.

— A, klausyk, į mane jau šnairuoja padavėjas. Veikiausiai čia nevalia kalbėtis.

— Na, taisyklių reikia paisyti. Pasimatysim rytoj aštuntą.

— Gerai, Eleonora. Sudie.

Jau ketinau išjungti, kai vėl išgirdau jos balsą.

— Hari?

— Ką?

— Aš ne Eleonora.

— Ką?

— Tu ką tik mane pavadinai Eleonora.

— Oi, suklydau. Atsiprašau.

— Ar aš tau ją primenu?

— Galbūt. Šiek tiek. Ne dabartinę ją, bet kokia ji buvo anksčiau.

— O, tikiuosi, ne per seniai.

Ji turėjo galvoje Eleonoros nuopuolį biure. Tokį gilų nuopuolį, kad net apie jokį nukėlimą į Minotą negalėjo būti nė kalbos.

— Pasimatysim rytoj, Rachele.

— Labanaktis, Hari.

Išjungiau ragelį ir pagalvojau apie padarytą klaidą. Ji iš kulka plykstelėjo mano galvoje, aiškut aiškutėlė, kaip ant delno. Nenorėjau galvoti apie tai. Norėjau vėl įsitraukti į bylą, gulinčią prieš mane. Jaučiau, kad jausiuosi geriau, studijuodamas kažkieno kito kraują ir šėlsmą.

27

8.30 PASIBELDŽIAU Į ELEONOROS VIŠ NAMUS, ir duris atidarė salvadorietė moteris, kuri gyveno kartu ir rūpinosi mano dukterimi. Marisolės veidas buvo geras, išsekęs. Jai buvo per penkiasdešimt, bet atrodė gerokai vyresnė. Jos gyvenimo istorija buvo tiesiog tragiška, ir kiekvienąkart pagalvojęs apie ją, pasijusdavau laimingas dėl savojo gyvenimo. Nuo pat pirmos dienos, kai netikėtai pasirodžiau šiuose namuose ir atradau turįs dukterį, Marisolė elgėsi su manimi maloniai. Ji niekada manyje neįžiūrėjo jokios grėsmės ir visada būdavo labai nuoširdi ir pagarbi man kaip tėvui ir kaip svečiui. Ji žengtelėjo atgal ir įleido mane vidun.

— Ji miegoti, — pasakė.

Kilstelėjau atsineštą bylą.

— Nieko tokio. Aš turiu darbo. Tiesiog noriu nueiti ir truputį pasėdėti šalia jos. Kaip tau sekasi, Marisole?

— O, man viskas gerai.

— Eleonora išvyko į kazino?

— Taip, ji išvykti.

— O kaip Medė laikėsi šį vakarą?

— Medi, ji gera mergaitė. Ji žaisti.

Marisolės komentarai visada būdavo minimalūs. Anksčiau stengdavausi šnekėti su ja ispaniškai, manydamas, kad ji taip mažai kalba, nes nemoka gerai angliškai. Bet ir savo gimtąja kalba ji man pasakė nieką daugiau, stengdamasi apie mano dukters gyvenimą ir reikalus kalbėti kaip įmanoma mažiau bet kuria kalba.

— Gerai, dėkui tau, — ištariau. — Jei nori, eik ilsėtis, aš pats išeisiu. Užtrenksiu duris.

— Gerai, viskas tvarkoj.

Linktelėjau ir patraukiau į koridorių kairėje. Įėjau į Medės kambarį ir uždariau duris. Prie galinės sienos buvo įjungta naktinė lempelė, kuri kambaryje skleidė melsvą šviesą. Priėjau prie jos lovos krašto ir užžiebiau stalinę lempą. Iš patirties žinojau, kad Medei šviesa netrukdys. Penkiametės sapnai buvo tokie gilūs, kad, atrodė, ji galėtų miegoti bet kaip ir bet kur, per *Lakers* atkrentamąsias varžybas ar 5 balų žemės drebėjimą.

Lempa apšvietė susivėlusių tamsių plaukų kupetą ant pagalvės. Ji miegojo nusukusi veidelį. Ranka nubraukiau garbanas jai nuo veido ir pasilenkęs pabučiavau jai skruostą. Pakreipiau galvą, atsukdamas į ją ausį. Nusiraminau išgirdęs, kaip jinai kvėpuoja. Šmėkštelėjusi nepagrįsta baimė pranyko.

Nužingsniavau prie rašomojo stalo ir išjungiau vaiko stebėjimo įtaisą, kurio kita dalis, žinojau, buvo svetainėje arba Marisolės kambaryje. Dabar jo nebereikėjo. Dabar čia buvau aš.

Medė miegojo karališko dydžio lovoje po antklode su įvairiausių kačių piešinėliais. Kadangi jos mažas kūnelis užėmė lovoje tiek ne-

daug vietos, aš laisvai galėjau pasidėti antrą pagalvę prie lovos krašto ir įsitaisyti šalia jos. Pakišau savo ranką po antklode ir švelniai uždėjau ją dukrai ant nugarytės. Nejudėdamas laukiau, kol pajusiu jos alsuojančią krūtinę tykiai kilnojantis. Laisvąja ranka atsiverčiau Poeto bylą ir pradėjau skaityti.

Valgydamas jau buvau spėjęs perskaityti didžiąją dalį, į kurią įėjo ir įtariamojo apibūdinimas. Jį sudarė agentės Voling komentarai, kaip ir tyrimo ataskaitos, bei nusikaltimo vietos nuotraukos, kurios buvo sukauptos tyrimo metu, kai biuras stengėsi susekti žudiką, pavadintą Poeto vardu. Tai vyko prieš aštuonerius metus, kai Poetas nužudė aštuonis žmogžudysčių tyrimo detektyvus, keliaudamas iš Rytų į Vakarus, kol jo kelias baigėsi Los Andžele.

Dabar, mano dukrai miegant šalia manęs, aš pradėjau nuo ataskaitų, kurios pasirodė įtariamuoju tapus agentui Robertui Backui. Vėliau jis buvo pašautas Rachelės Voling ir apskritai tarsi skradžiai žemę prasmego.

Čia buvo įdėta ir kūno, rasto Vandens ir elektros departamento inspektoriaus drenažo tunelyje Lorelio kanjone, skrodimo ataskaita. Kūnas rastas prabėgus maždaug trims mėnesiams po to, kai Backus buvo pašautas ir iškrito per pastato, esančio šalia kanjono, langą ir dingo apačioje kerojusių brūzgynų tamsoje. FTB skiriamieji ženklai ir ženkliukas, priklausiantis Robertui Backui, buvo rasti prie kūno. Drabužių liekanos taip pat priklausė jam — rankomis siūtas kostiumas, kurį Backus įsigijo Italijoje, kai buvo išsiųstas konsultuoti serijinio žudiko tyrimo Milane.

Vis dėlto kūno patanatomija nepateikė visų atsakymų. Palaikai buvo stipriai apirę, taigi pirštų atspaudų analizė buvo neįmanoma. Trūko netgi kai kurių kūno dalių, buvo manoma, kad jas galėjo nugraužti tuneliuose besiveisiančios žiurkės arba kiti gyvūnai. Viso apatinio žandikaulio ir viršutinės dantų eilės irgi trūko, ir tai užkirto kelią palyginti palaikų ir Roberto Backaus dantų pavyzdžius.

Mirties priežasties nustatyti taip pat buvo neįmanoma, nors rasta šūvio žaizda viršutinėje pilvo dalyje, būtent toje vietoje, kur agentė Voling prisiminė lekiant savo kulką. Buvo sutrupintas šonkaulis,

galbūt šūvio metu. Jokių kulkos liekanų nepasisekė rasti, ir padaryta prielaida, kad ji išėjo kiaurai, taigi ir palyginti jos su Voling ginkle esančiomis kulkomis taip pat nebuvo įmanoma.

Joks DNR tyrimas arba identifikacija taip niekada ir nebuvo padaryta. Po susišaudymo — kai buvo manoma, kad Backus gali būti gyvas ir bandyti bėgti — agentai užplūdo bėglio namus ir būstinę. Bet jie ieškojo įrodymų, susijusių su padarytais nusikaltimais ir užuominų, kurios padėtų atsakyti į klausimą „kodėl?". Tuo metu jie negalvojo apie tai, kad galbūt kada nors reikės atpažinti jo lavoną. Dėl neapdairumo, kurio gėda vėliau persekios biurą ir paliks atvirą kelią kaltinimams tarnybiniu nusižengimu ir dangstymu, nebuvo surinkta jokių potencialių DNR pavyzdžių: plaukų ir odos dalelių iš dušo nuotakų, seilių iš dantų šepetėlio, nukarpytų nagų iš šiukšlių dėžių, pleiskanų ir plaukų nuo esančios prie stalo kėdės atlošo. O kai prabėgo trys mėnesiai ir jie rado kūną drenažo tunelyje, buvo jau per vėlu. Tie pavyzdžiai jau buvo praradę vertę arba išvis dingę. Pastatas, kuriame Backus nuomojosi butą, paslaptingai sudegė iki pamatų prabėgus trims savaitėms po to, kai biuras baigė ten kratas. O Backaus būstinę perėmė, visiškai atnaujino ir perdekoravo agentas, vardu Rendelas Alpertas, užėmęs jo vietą Maniakų skyriuje.

Backaus kraujo mėginio paieškos pasirodė bevaisės ir dar kartą užtraukė gėdą biurui. Kai agentė Voling pašovė Backų name Los Andžele, nedidelis kiekis kraujo užtiško ant grindų. Buvo paimtas mėginys, tačiau jis netyčia sunaikintas laboratorijoje Los Andžele, palaikius medicininėmis atliekomis.

Buvo ieškoma kraujo, kurį Backus galėjo duoti asmeniniams medicininiams tyrimams arba kaip auką kraujo bankui, tačiau ir šios paieškos pasirodė bevaisės. Dėl savo paties sumanumo, sėkmės ir biurokratinio neapdairumo Backus išnyko nuo žemės paviršiaus be pėdsakų.

Bėglio paieškos oficialiai buvo nutrauktos radus kūną drenažo tunelyje. Nors asmenybė niekada taip ir nepatvirtinta, FTB agentui priklausančius daiktus, ženklelį ir itališką kostiumą biuras palaikė pakankamais įrodymais, paskatinusiais jį pasielgti skubotai ir užbaigti

tyrimą bylos, kuri sukėlė didžiulį spaudos susidomėjimą ir rūsčiai smogė jau ir taip išblukusiam biuro įvaizdžiui.

Vis dėlto ir po to tęsėsi tylus tyrimas, turėjęs atskleisti agento žudiko psichologiją. Šio tyrimo ataskaitas dabar ir skaičiau. Viskam vadovavo Maniakų skyrius — tas pats, kuriame dirbo ir pats Backus. Vis dėlto buvo labiau ieškoma tokio jo elgesio priežasčių, o ne atsakymų į klausimą, kaip jis sugebėjo visa tai padaryti tiesiog žmogžudystes tiriančių geriausių specialistų panosėje. Šis tyrimas, ko gero, buvo daugiau savigynos priemonė. Jie tyrinėjo įtariamąjį, o ne pačią sistemą. Byla buvo prigrūsta ataskaitų apie Backaus ankstyvą brendimą, paauglystę ir auklėjimą. Nepaisant užrašytų glaustų pastebėjimų, pamąstymų ir santraukų, čia nieko svarbaus nebuvo. Tiktai keletas siūlelių, ištrauktų iš plataus asmenybės audinio. Backus išliko mįsle, o jo patologija — paslaptimi. Jis buvo riešutėlis, kurio perkąsti nesugebėjo geriausieji ir protingiausieji.

Knisausi po tuos siūlelius. Backus buvo perfekcionisto tėvo, tobulo FTB agento, ir motinos, kurios jis niekada nepažinojo, sūnus. Buvo raportas apie tai, kad tėvas su berniuku elgėsi brutaliai, galbūt kaltino jį dėl šeimą palikusios motinos. Bausdavo jį žiauriai už įvairius nusižengimus, nuo šlapinimosi į lovą iki kaimynų augintinių erzinimo. Viena ataskaita minėjo septintoko bendraklasio žodžius apie tai, kad vienąkart Robertas Backus prisipažino, jog kai jis buvo mažas, tėvas bausdavo už šlapinimąsi į lovą prirakinęs berniuką prie rankšluosčių kabyklos dušo kabinoje. Dar vienas bendraklasis pasakojo, kad Backus sakėsi miegodavęs vonioje, pasiėmęs į ten antklodę ir pagalvę, nes bijodavo susilaukti bausmės už vėl prišlapintą lovą. Vaikystės kaimynas išdėstė įtarimus, kad Backus užmušė jo augintinį taksą, perpjovė šunį į dvi dalis ir abi puses paliko apleistoje aikštelėje.

Jau subrendęs Backus turėjęs polinkį į *idee fix*. Jo neapleisdavo įkyrios mintys apie švarą ir tvarką. Daug apie tai liudijo bendradarbiai agentai iš Maniakų skyriaus. Padalinyje suplanuoti susirinkimai dėl Backaus dažnai vėluodavo, nes jis užtrukdavo tualete plaudamasis rankas. Niekas niekada nematė jo Kvantiko bufete priešpiečiams valgant ką nors kita, išskyrus paprastą keptą sūrio sumuštinį. Kiekvieną

dieną keptas sūrio sumuštinis. Jis taip pat nepaliaujamai kramtydavo gumą, ir jo kišenėse niekada nesibaigdavo mėgstamos rūšies — *Juicy Fruit* — atsargos. Vienas agentas apibūdino jo kramtymą kaip apskaičiuotą, nes, jo nuomone, Backus suskaičiuodavo, kiek sykių krimstelėdavo vieną gumos gabalėlį, ir kai pasiekdavo tam tikrą krimstelėjimų skaičių, išspjaudavo gumą ir tuomet pradėdavo naują.

Taip pat buvo ir raportas apie pokalbį su buvusia sužadėtine. Ji pasakojo apklaususiam agentui, kad Backus ragindavo ją dažnai ir kruopščiai maudytis, ypač prieš ir po to, kai jie mylėdavosi. Negana to, per priešvedybines namo paieškas jis prisipažino jai, kad norės turėti savo atskirą miegamąjį ir vonios kambarį. Ji atšaukė jų vestuves ir nutraukė santykius, kai vieną kartą jis ją išvadino apsileidėle, nes sužadėtinė nusispyrė aukštakulnius jų pačių svetainėje.

Tokie raportai liudijo tik apie pažeistos psichikos blyksnius. Iš tikrųjų jie niekur nevedė. Kad ir kokie keisti buvo Backaus įpročiai, jie visiškai nepaaiškino, kodėl jis pradėjo žudyti žmones. Tūkstančiai žmonių kenčia nuo įvairių formų ir intensyvumo *idee fix*. Tačiau nesileidžia žudyti. Tūkstančiai buvo skriaudžiami vaikystėje. Bet ne visi po to tapo skriaudėjais.

Makalebas buvo surinkęs dar mažiau duomenų apie naują Poeto pasirodymą Amsterdame. Visa, kas apie tai buvo byloje — tiktai devynių puslapių ilgumo raporto santrauka, kurioje smulkiai aprašyti nužudymai ir medicininės ekspertizės išvados. Aš buvau šį raportą anksčiau praleidęs, bet dabar skaičiau jį atidžiai ir radau tam tikrų dalykų, besisiejančių su mano formuluojama teorija apie Kliro miestelį.

Visos penkios žinomos aukos Amsterdame buvo vyrai turistai, kurie keliavo vieni. Šis faktas priartina juos prie aukų, užkastų Zzyzx, išskyrus vieną vyrą, kuris buvo Las Vegase su savo žmona, bet tą dieną leido atskirai, nes ji buvo motelio mineralinėse voniose. Amsterdame paskutinį kartą vyrai matyti *Rosse Buurt* — raudonųjų žibintų kvartale, kur legalizuota prostitucija klesti mažuose kambarėliuose už neonu žibančių langų su provokuojamai apsirengusiomis moterimis, siūlančiomis save praeiviams. Dviem atvejais olandų detektyvai surado pro-

stitutes, kurios prisipažino buvusios su aukomis naktį prieš tai, kai jų kūnai buvo surasti beplūduriuojantys šalia esančioje Amstelio upėje.

Nors kūnai rasti skirtingose upės vietose, ataskaitose pažymėta, kad vieta, iš kurios visi penki kūnai pateko į vandenį, buvo teritorija aplink *Six House* rajoną. Ši teritorija priklausė svarbiai šeimai Amsterdamo istorijoje. Man tai pasirodė iš dalies įdomu dėl to, kad *Six House* ir Zzyzx skambėjo kiek panašiai. Taip pat dėl iškilusio klausimo, ar žudikas pasirinko *Six House* netyčia, ar stengdamasis pasipuikuoti savo nusikaltimais prieš valdžią, kurią simbolizavo pasirinktoji vieta.

Olandų detektyvai taip ir nepasistūmėjo toliau su tyrimu. Jie niekaip nenustatė būdo, kaip žudikas priartėdavo prie aukų, sučiupdavo jas ir nužudydavo. Backus nebūtų nė pyptelėjęs jų radaruose, jei patsai nebūtų panorėjęs išsiduoti. Jis siuntė policijai raštelius, kuriuose klausinėjo apie Rachelę Voling ir mėtė užuominas apie savo asmenybę. Rašteliuose, pasak santraukos, būta informacijos apie aukas ir nusikaltimus, kurią žinoti, atrodo, galėjo tik pats žudikas. Viename buvo įdėtas paskutinės aukos pasas.

Man ryšys tarp Amsterdamo *Rosse Buurt* ir Kliro Nevadoje atrodė akivaizdus. Abiejose vietose seksas buvo mainomas į pinigus. Dar svarbiau, kad tai buvo vietos, į kurias vyrai vyktų niekam nepranešę ir ten stengtųsi nepalikti jokių savo pėdsakų. Taip jie tapdavo puikiais taikiniais žudikui ir parankiomis aukomis. Žudikui ten būdavo saugiau.

Aš baigiau Makalebo bylos apie Poetą apžvalgą ir pradėjau viską iš pradžių, tikėdamasis, kad galbūt ką nors praleidau, kokią mažą detalę, kuri nukreiptų dėmesį reikiama linkme. Kartais taip atsitinka. Praleista arba nesuprasta detalė sykiais tampa viso galvosūkio raktu.

Bet tokios detalės neradau ir per antrą peržiūrą, todėl ataskaitos pradėjo atrodyti besikartojančios ir nuobodžios. Jutau kylantį nuovargį ir kažkaip susimąsčiau apie vaiką, prirakintą antrankiais vonioje. Vis įsivaizduodavau tą sceną ir man pagailo vaiko. Pajutau pyktį tėvui, kuris galėjo taip elgtis, ir motinai, kuriai visa tai buvo nė motais.

Ar tai reiškė, kad jaučiau užuojautą žudikui? Aš taip nemaniau.

Backus savo kankinimus apvertė ir atgręžė juos į pasaulį. Supratau tą procesą, ir man buvo gaila to berniuko, kuriuo jisai kažkada buvo. Bet dabartiniam Backui nejutau nieko, išskyrus šaltą apsisprendimą jį sumedžioti ir priversti sumokėti už tai, ką buvo padaręs.

28

VIDUJE TVYROJO KLAIKUS DVOKAS, tačiau Backus žinojo su juo apsiprasiąs. Labiau nei šis smarsas kamavo musės. Apkvaitusios, spiečiais zvimbiančios aplinkui. Lakdinančios nešvarumus, bakterijas, parazitus. Užsimetęs ant savęs antklodę, sėdėdamas susirietęs, girdėjo jas zirziant tamsoje, dunksnojant į langelius ir sienas. Jų armija šurmuliavo ir ten, lauke. Jam dingtelėjo, kad turėjo numatyti jas prisistatysiant, jog jos irgi taps jo sumanymo dalyvėmis.

Jis pabandė atsiriboti nuo jų zvimbesio ir sutelkti mintis į savo sumanymą. Rytoj jis iš čia išvyksta. Laikas veikti. Parodyti jiems, iš kur kojos dygsta. Gerai būtų čia pasilikti ir viską stebėti. Tačiau laukia galybė darbų.

Backus sulaikė kvėpavimą. Musės jį jau aptiko ir ropinėjo antklode, ieškodamos plyšelio įlįsti. Dovanojo joms sąlygas veistis ir dabar štai pačios užsimojo jį kąsti.

Jis šaižiai nusikvatojo po antklode, nubaidydamas nuo jos musių spiečių. Backui ūmai dingtelėjo, jog jis nė kiek nesiskiria nuo šių vabzdžių. Juk kaip ir jos dorojo savo gimdytoją. Jis vėl prapliupo kvatoti, bet netikėtai pajuto į gerklę šmurkštelint šiurkštų kamuolėlį.

— Khmmm!

Jis krenkštė, kosėjo, mėgindamas atsikratyti musės, įlėkusios jam į gerklę.

Backus nusviedė nuo savęs antklodę, pašokęs pakniopstomis užsirepečkojo į viršų ir išpuolė į tamsą. Ten sugrūdo sau į gerklę pirštą ir vėmė, kol skrandyje nieko neliko. Parpuolęs keturpėsčias žiaukčiojo ir

spjaudė. Paskui, iš kišenės išsitraukęs žibintuvėlį, pasišviesdamas ėmė tyrinėti vėmalus. Galiausiai šviesos spindulys gelsvai žalsvame gniutule aptiko musę. Ji buvo dar gyva ir beviltiškai stengėsi kojelėmis ir sparneliais atsiplėšti nuo klampios ir gličios balos.

Backus pakilo, sutraiškė musę batu ir patylomis sau linktelėjo. Paskui, nusišluostęs padą į raudoną žemę, pakėlė akis į keliasdešimties metrų aukštyje stūksančią raudoną uolos smaigę, uždengiančią šiuo metu jau patekėjusį mėnulį. Taip dar geriau. Žvaigždės tik dar ryškesnės.

29

ATIDĖJĘS Į ŠALĮ STORUTĖLĘ BYLĄ, pažvelgiau į savo dukrytės veidelį. Įdomu, ką ji dabar sapnuoja? Juk tai dar pati jos gyvenimo pradžia, kas jai galėtų sapnuotis? Neabejojau, jog veikiausiai galybė tų puikių dalykų, laukiančių jos neaprėpiamame pasaulyje, ir iš visos širdies troškau, kad šis sapnas tęstųsi kuo ilgiau.

Pats irgi jaučiausi nusivaręs nuo kojų, todėl užsimerkęs nusprendžiau posmą nusnausti. Vos sudėjęs akis, akimoju nugrimzdau į sapną. Tačiau manajame sapne dūlavo kažkokie tamsūs siluetai, aidėjo pikti balsai, tamsoje kažkas šmėkščiojo. Nesuvokiau, kur atsidūręs ir ką darąs. Ūmai iš kažkur išdygusios ir sugriebusios rankos vilkte išvilko mane atgal, į tikrovę.

— Hari, kokius velnius čia išdirbinėji?

Praplėšęs akis, išvydau Eleonorą, purtančią mane už apykaklės.

— Labas... Eleonora... Kas atsitiko?

Paklausęs nusišypsojau jai, pats nežinodamas kodėl.

— Pažvelk į grindis.

Pagaliau suvokiau, kad ji pyksta. Atsisėdau lovoje ir dirstelėjau per jos kraštą. Poeto byla buvo nuslydusi ir pažirusi ant grindų. Išsibarsčiusios gulėjo žmogžudysčių nuotraukos. Pačiame viršuje — to Denverio policijos detektyvo, Backaus nušauto automobilyje. Jo pa-

kaušis buvo nuplėštas kulkos, visa sėdynė nutaškyta smegenimis ir krauju. Lavonai, plūduriuojantys kanaluose, kitas detektyvas, kurio galva šūvio buvo paprasčiausiai nunešta.

— Velnias!

— Gal tau galvoje negerai! — šūktelėjo Eleonora. — O jeigu ji pabustų ir tai išvystų? Košmarai persekiotų visą gyvenimą.

— Jeigu nesiliausi laidžiusi gerklės, išties pabus, Eleonora. Dovanok. Paprasčiausiai užsnūdau.

Čiūžtelėjęs iš lovos, atsiklaupiau ant grindų ir paskubomis sušlaviau lapus į krūvą. Baigęs dirstelėjau į laikrodį ir pamačiau, kad jau penkios. Kaip reikiant pūčiau į ūsą. Nieko keisto, kad galva it vatos prikimšta.

Man taip pat dingtelėjo, kad Eleonora šįkart grįžo namo vėlokai. Paprastai ji taip ilgai neužsibūna. Veikiausiai pasitaikė sumautas vakaras ir ji bergždžiai bus bandžiusi atsigriebti prie lošimų stalo.

Skubiai sudėjęs nuotraukas ir protokolus į bylą, pakilau.

— Dovanok, — dar kartą ištariau.

— Po paraliais, grįžus namo nelabai norisi matyti va tokius dalykėlius.

Aš nutylėjau. Be abejo, ji visiškai teisi. Atsigręžęs pažvelgiau į lovą. Medė, vėl užkritusiomis ant veido rudomis garbanomis, kuo ramiausiai miegojo. Jeigu jos nepasiekia toks šūkavimas, gal ji geba sklęsti ir virš spengte spengiančios abipusės jos tėvų pagiežos.

Eleonora šastelėjo iš kambario, aš, mažumėlę luktelėjęs, nužingsniavau iš paskos. Radau ją virtuvėje atsirėmusią į spintelę, kietai sukryžiuotomis ant krūtinės rankomis.

— Prastas vakaras?

— Nebijok, ant tavęs neišsilieju.

Aš tik pakėliau į viršų rankas.

— Nieko ir nesakau. Pats kaltas. Paprasčiausiai norėjau kiek pabūti šalia jos ir nejučiomis užsnūdau.

— Būtų gerai, jei to daugiau nedarytum.

— Nelankyčiau jos vakarais?

— Gal.

Ji nušlepsėjo iki šaldytuvo ir išsitraukė butelį mineralinio. Prisipylusi stiklinę, ištiesė butelį man. Atsakiau nenorįs.

— Kokie ten popieriai? — užklausė ji. — Čia tiri kokią bylą?

— Taip. Žmogžudystę. Pradėjęs Los Andžele, galiausiai atsidūriau čia. Šiandien trauksiu į dykumą.

— O, tai tau be galo patogu. Pakeliui užsuki dar čia ir išgąsdini savo dukterį.

— Klausyk, Eleonora, pasielgiau vaikėziškai žioplai. Bet juk ji nieko nematė.

— Tačiau galėjo. O gal ir ką matė. Gal buvo prabudusi, pasklaidė tas klaikias nuotraukas ir vėl užmigo. Veikiausiai dabar sapnuoja kokį košmarą.

— Juk ji guli kaip ir užmigo. Nė nekrustelėjo. Apgailestauju dėl to ir gal nevertėtų daugiau tęsti?

— Gerai.

— Klausyk, Eleonora, kodėl tau nepasipasakojus, kaip sekėsi darbe?

— Neturiu nė menkiausio noro apie tai šnekėtis. Noriu tik kristi į lovą ir miegoti.

— O aš tau turiu ką papasakoti.

— Ką?

Negalvojau jai to atskleisti, tačiau taip susiklosčius viešnagei...

— Grįžtu dirbti.

— Prie bylos?

— Ne, į policiją. Los Andželo PK paskelbė, kad priims tokius pensininkus kaip aš atgal. Na, jiems trūksta patyrusių darbuotojų. Apsisprendus dabar, net nereikėtų akademijoje lankyti kursų.

Ji gurkštelėjo mineralinio ir nieko neatsakė.

— Ką apie tai manai, Eleonora?

Ji abejingai gūžtelėjo pečiais.

— Kaip nori, Hari. Tačiau mažiau matytumeisi su dukra. Apsikastum bylom... Na, pats supranti.

Aš tylomis linktelėjau.

— Tačiau šiaip... tai koks skirtumas. Vis tiek ji tavęs beveik nemato.

— Ką, tai aš dėl to kaltas?

— Gal verčiau nesikapstom.

— Jeigu būtum man pranešusi apie ją, būčiau buvęs šalia. Aš nežinojau.

— Taip, taip. Kalta tik aš. Kaip visada.

— Ne tai norėjau pasakyti. Aš...

— Neaušink burnos. Kuo puikiausiai žinau, ką dabar pasakysi.

Mudu kiek patylėjome, leisdami pykčiui atslūgti. Aš nuleidau žvilgsnį į grindis.

— Gal ji galėtų persikelti pas mane? — pratariau.

— Ką?

— Juk šnekėjomės apie tai. Apie Las Vegasą. Kad jai reikėtų įkvėpti ir kitokio oro.

Ji ryžtingai papurtė galvą.

— Tai mano nuomonės nekeičia. Tu ką, rengiesi pats ją prižiūrėti? Naktiniai iškvietimai, viršvalandžiai, nesibaigiančios bylos, ginklai namuose, ant grindų besivoliojančios žmogžudysčių nuotraukos. Manai, tai jai būtų geresni namai už Las Vegasą?

— Ne, tiesiog pamaniau, kad gal drauge persikeltum ir tu.

— Baik, Hari. Apie tai neverta nė kalbėti. Aš lieku čia, kaip ir Madeleinė. Tu elkis kaip tau patogiausia, tačiau už mudvi nespręsk.

Man nespėjus į tai nieko atsakyti, virtuvės tarpduryje apsimiegojusi išdygo Marisolė. Vilkinti baltu chalatu su užrašu *Bellagio* ant kišenėlės.

— Gal būtų galima tyliau, — tarė ji.

— Ak, taip, Marisole, — tarė Eleonora. — Atsiprašau.

Marisolė nupėdino iki šaldytuvo, išsitraukė mineralinio, prisikliukino sau stiklinę, pastatė butelį į vietą ir, netarusi nė žodžio, dingo.

— Gal jau keliauk, — mestelėjo man Eleonora. — Daugiau neturiu jėgų apie tai šnekėtis.

— Gerai. Tik užmesiu į ją akį, atsisveikinsiu.

— Tik neprižadink.

— Juokauji.

Nužingsniavau į dukrelės kambarį. Jame spingsojo naktinė lempelė. Prisėdęs ant lovos krašto greta, kurį laiką stebėjau ją miegančią. Po to nubraukiau ant veidelio užkritusius plaukus ir pabučiavau į skruostą. Įtraukiau vaikiško šampūno dvelksmo, dar kartą pabučiavau ir šnibžtelėjau saldžių sapnų. Išjungiau šviesą ir sėdėjau nė nekrustelėdamas, žvelgdamas į ją ir tarsi kažko lūkuriuodamas. Veikiausiai vildamasis, jog Eleonora taip pat įžengs pro duris, prisės šalia ir mes abu gėrėsimės miegančia mūsų dukryte.

Po kurio laiko pakilęs vėl užžiebiau švieselę ir išėjau. Namuose, man žengiant prie laukujų durų, tvyrojo visiška tyla. Eleonoros jau nebuvo matyti. Ji nė neatsisveikinusi bus nuėjusi gulti. Uždaręs duris ir įsitikinęs, kad spyna užsišovė, patraukiau į kelią.

Šaltas plieno trakštelėjimas tarsi aidu nusirito širdyje.

30

AŠTUNTĄ RYTE AŠ JAU SĖDĖJAU SAVO MERSEDESE Rojaus kelyje prie įėjimo į motelio „Ambasados apartamentai“ vestibiulį. Laikikliuose turėjau du didelius plastikinius puodelius „Starbucks“ kavos ir maišelį su spurgomis. Buvau išsimaudęs ir nusiskutęs. Pasikeičiau drabužius, su kuriais miegojau. Pripildžiau baką degalų ir išnaudojau savo atsiskaitymo limitą kolonėlės automate. Buvau pasirengęs praleisti dieną dykumoje, bet Rachelė Voling vis dar nepasirodė pro stiklines duris. Palaukęs penkias minutes, jau ketinau jai skambinti, kai suskambo mano paties telefonas. Tai buvo ji.

— Dar kiek luktelėk, gerai?

— Kur tu?

— Turėjau lėkti į susirinkimą federaliniame štabe. Dabar važiuoju atgal.

— Kokį dar susirinkimą?

— Papasakosiu, kai pasimatysime. Aš jau Rojaus kely.

— Gerai.

Padėjau ragelį ir laukiau toliau, žiūrėdamas į reklamą ant taksi, stovinčio priešais mane, bagažinės. Ji skelbė apie „Rivjeroje" vykstančio šou programą. Plakate iš užpakalio buvo pavaizduota dvylika viena šalia kitos stovinčių nuogų moterų gražiomis figūromis. Tas vaizdas privertė mane susimąstyti apie tai, kurlink keičiasi Vegasas ir kas buvo paminėta *Times* straipsnyje apie dingusius vyrus. Mąsčiau apie visus tuos žmones, kurie persikeldavo čia gyventi su savo šeimomis, o miestas jiems po nosimis kaišiodavo štai tokius ir tūkstančius panašių skelbimų.

Priešpriešiais atriedėjęs prie manęs stabtelėjo „Crown Victoria", ir Rachelė nuleido langą.

— Važiuojame mano automobiliu?

— Mano, — pasakiau manydamas, kad tai kiek sustiprintų mano pozicijas.

Ji nesiginčijo. Pastatė „Crown Victoria" į aikštelę ir įlipo į mano automobilį.

Savo mersedeso dar neužvedžiau.

— Gersi du puodelius? — paklausė.

— Ne, vienas tau. Cukrus maišelyje. Grietinėlės neturėjo.

— Aš geriu juodą.

Ji pasiėmė vieną iš puodelių ir gurkštelėjo. Pro priekinį stiklą pasižiūrėjau į priekį, tada dirstelėjau į galinio vaizdo veidrodėlį. Ir laukiau.

— Na, — ji galiausiai prašneko, — tai gal važiuojam?

— Nežinau. Manau, mums reikėtų iš pradžių šnektelėti.

— Apie ką?

— Ką tu taip anksti veikei štabe? Kas čia vyksta, agente Voling?

Ji susierzinusi atsiduso.

— Klausyk, Hari, tu vis kai ką pamiršti. Šis tyrimas biurui yra labai svarbus. Galima sakyti, biuro direktorius yra tiesiogiai su juo susijęs.

— Ir?

— Ir kai jisai užsimano surengti instruktažą dešimtą ryto, tai reiškia, kad mes, agentai iš Kvantiko ir kiti, narpliojantys šią bylą, turim susirinkti devintą, kad susiderintume, ką ruošiamės jam sakyti, idant vėliau negautume pylos.

Linktelėjau. Aa.

— Devinta valanda ryto Kvantike yra šešta valanda Vegase.

— Taigi.

— Tai kas nutiko dešimtą? Ką jūs pranešėte direktoriui?

— Čia jau FTB reikalai.

Aš pasisukau į ją, o ji mane pasitiko su šypsena.

— Bet tau pasakysiu, nes tu man irgi turėsi atskleisti visas savo paslaptis. Direktorius rengiasi visa tai paskelbti viešai. Per daug rizikinga viską slėpti. Jei visa tai suuostų žiniasklaida, atrodytų, kad biuras kažką dângsto. Verčiau jau pranešti patiems.

Įjungiau pavarą, ir automobilis nuriedėjo gatvės link. Jau buvau suplanavęs savo maršrutą. Važiuosiu Flamingo keliu iki 15-ojo, tada greitai peršoksiu į Mėlynojo Deimanto greitkelį. Iš ten tiesiai į šiaurę Kliro link.

— Ką jisai ketina pasakyti?

— Šiandien į pavakarę surengs spaudos konferenciją. Praneš, kad veikiausiai Backus yra gyvas ir mes jo ieškome. Jis parodys tą vyro, pasivadinusio Šendžiu, nuotrauką, kurią padarė Teris Makalebas.

— Ar ją jau patikrino?

— Taip. Apie žmogų, pavarde Šendis, nėra jokių duomenų — ko gero, tai tiesiog išgalvotas vardas, kuriuo jis prisistatė Teriui. Bet kaip tik šiuo metu, kai mes kalbame, jau vyksta fotografijų analizė ir Backaus nuotraukų bei tų, kurias padarė Teris, lyginimas.

— Ir Teris jo neatpažino.

— Na, jis tikrai kažką suuodė. Juk jis padarė tas nuotraukas, vadinasi, Šendis jam pasirodė įtartinas. Bet tas vyras buvo užsidėjęs kepurę, akinius ir dar su barzda. Analitikas sakė, kad jis taip pat pakeitęs nosį, dantis ir galbūt įsidėjęs skruostų implantus. Jis galėjo pasidaryti daugybę dalykų, netgi operaciją, pakeičiančią balsą. Žinai, aš pasižiūrėjau į tas nuotraukas ir jo neatpažinau, nors dirbau kartu su Backumi

penkerius metus, daug ilgiau nei Teris. Terį iškėlė į Los Andželą dirbti Maniakų skyriuje.

— Kur jis visa tai galėjo pasidaryti?

— Mes beveik įsitikinę, kad jau žinome. Maždaug prieš šešerius metus buvo rasti vieno chirurgo ir jo žmonos palaikai jų sudegusiame name Prahoje. Namuose buvo įrengtas chirurgijos kabinetas, o pats daktaras šmėkščiojo Interpolo tiriamoje šnipinėjimo byloje. Žmona buvo jo seselė. Chirurgas buvo įtariamas keičiąs žmonėms išvaizdą. Veikiausiai vienas iš jo klientų, idant paslėptų pėdsakus, nužudė jį ir jo žmoną. Visi įrašai, kurie galėjo būti daryti apie operacijas, supleškėjo gaisro metu. Tai buvo padegimas.

— Ar aptikta kokių Backaus pėdsakų?

— Jokių. Tačiau juk viskas, ką Backus darė ar prie ko buvo prikišęs nagus būdamas agentas, vėliau buvo kuo kruopščiausiai persijota. Jis dažnai vykdavo į užsienį konsultuoti. Tai dalis FTB įvaizdžio kūrimo. Jis lankėsi Lenkijoje, Jugoslavijoje, Italijoje, Prancūzijoje ir taip toliau.

— Buvo ir Prahoje?

Rachelė linktelėjo.

— Jis važiavo į Prahą dėl vienos bylos. Konsultuoti. Dingdavo jaunos moterys, o paskui jas negyvas rasdavo upėje. Prostitutės. Tas chirurgas tyrimo metu buvo apklaustas, nes trims aukoms darė krūtų didinimo operacijas. Backus ten buvo. Jis dalyvavo gydytojo apklausoje.

— Ir veikiausiai sužinojo apie kitus slaptus įtariamojo chirurgo darbelius.

— Taigi. Ir nuvyko pas jį pasikeisti išvaizdos.

— Bet tai turėjo būti kebloka. Tuo metu jo veidas buvo ant visų žurnalų ir laikraščių viršelių.

— Klausyk, Bobas Backus — žudikas psichopatas, bet jis yra be galo sumanus psichopatas. Išskyrus išgalvotus visokių knygų ir filmų herojus, jis yra pats galvočiausiais iš kada gyvenusiųjų. Net už Bandį. Veikiausiai pabėgimo planą buvo jau seniai parengęs. Kai aš jį išskraidinau per tą langą prieš aštuonerius metus, patikėk, jis jau tada turėjo sumanęs tą planą. Aš kalbu apie pinigus, asmens dokumentus, viską, ko tik prireiktų norint tapti kitu žmogumi ir pabėgti. Ko gero, visa

tai nešiodavosi su savimi. Tikriausiai iš Los Andželo jisai bėgo atgal į Rytus, o paskui paspruko į Europą.

— Jis sudegino namą, kuriame gyveno.

— Taip, veikiausiai tai jo darbas, vadinasi, Backus buvo Virdžinijoje prabėgus trims savaitėms po to, kai jį pašoviau. Tai buvo gudrus ėjimas. Jis supleškino tą vietą ir tada išdūmė į Europą, kur galėjo kurį laiką pasislėpti, pasikeisti veidą ir vėl imti žudyti.

— Amsterdamas.

Ji pritariamai linktelėjo.

— Pirmoji žmogžudystė Amsterdame įvykdyta praėjus septyniems mėnesiams po chirurgo sudeginimo Prahoje.

Viskas, regis, klostosi į daiktą. Tada prisiminiau dar kai ką.

— O kaip direktorius rengiasi pranešti siurprizą, kad Backus sau vaikštinėja laisvėje, nors nuo įvykių Amsterdame jau praslinkę ketveri metai?

— Jis gali pateikti įvairiausių argumentų. Pirmas ir svarbiausias — tai įvyko tuomet, kai biurui vadovavo kitas direktorius. Taigi jisai gali karti visus šunis ant jo. Čia jau FTB tradicija. Tačiau tai išties vyko kitoje šalyje, ir bylos tyrimui vadovavome ne mes. Ir kad ten šėlta Backaus, niekada nebuvo visiškai patvirtinta. Mes turėjome tiktai rašysenos analizę, ir ji toli gražu neprilygsta pirštų atspaudams ar DNR, kai reikia patvirtinti tapatybę. Taigi direktorius paprasčiausiai gali pasakyti, kad niekas tuo nebuvęs tikras. Bet kuriuo atveju jis saugus. Jam tereikia rūpintis tuo, kas yra čia ir dabar.

— Susidoroti su dabartinėmis problemomis.

— FTB vienas prieš vieną.

— O jūsiškiai pritaria jo norui viešintis?

— Ne. Mes prašėme savaitės. Jis mums davė dieną. Spaudos konferencija įvyks šeštą vakaro.

— Tarsi per dieną būtų galima ką nors nuveikti.

— Taigi. Mums galas.

— Backus, ko gero, pasislėps, vėl pakeis savo veidą ir nekiš nosies dar ketverius metus.

— Ko gero. Tačiau direktorius nepatirs jokio netikėto smūgio. Jis bus saugus.

Keletą akimirkų mes tylėjome galvodami apie visa tai. Direktorius labiau rūpinosi savimi, o ne tyrimu.

Mes važiavome 15-uoju ir aš sukau į Mėlynojo Deimanto greitkelį.

— Dar ką nors aptarėte prieš tą posėdį su direktoriumi?

— Įprastinis pasitarimas, kiekvieno agento naujienos.

— Ir?

— Žinių tikrai nebuvo daug. Keletas dalykėlių. Daugiausia kalbėjome apie tave. Aš tavimi pasikliauju, Hari.

— Dėl ko?

— Gal tu sučiuopsi siūlo galą. Kur mes važiuojame?

— Ar jie žino, kad mes vykstame kartu, ar tau vis dar prisakyta mane sekti?

— Manau, jiems labiau patiktų antras variantas. Tiksliau pasakius, netgi žinau. Bet tai būtų nuobodu, be to, kaip ir sakiau, ką jie man gali padaryti, jei ir išsiaiškintų, kad važinėjuosi su tavimi? Išsiųsti atgal į Minotą? Papūskit, man ta vieta visai patinka.

— Minotu gal tavęs ir neįbauginsi, bet jie gali tave išsiųsti kur kitur. Negi biuras neturi skyrių Guame ar panašiai?

— Taip, tačiau nelygu kaip pažvelgsi. Girdėjau, kad Guamas nėra taip prasta — ten knibždėte knibžda teroristų. O po aštuonerių metų Minote ir Rapid Sityje toks pokytis būtų visai malonus.

— Ką kalbėjote apie mane susirinkime?

— Kalbėjau daugiausia aš, kadangi tu patikėtas man. Pranešiau, kad patikrinau medžiagą apie tave Los Andželo policijoje ir ištraukiau visą tavo istoriją. Aš jiems ją išklojau ir dar pasakiau, kad pernai peršokai griovį.

— Ką turi galvoje? Kad išėjau į pensiją?

— Ne, tu peršokai jų griovį, susiėmei su jais ir išsikapanojai. Tai padarė įspūdį Šerei Dėj. Jau labiau linkusi leisti tau kiek atrišti rankas.

— Aš apie tai kaip tik svarsčiau.

Iš tikrųjų tai aš sukau galvą, kodėl agentė Dėj paprasčiausiai neuždėjo man antrankių.

— O kaip dėl Terio Makalebo užrašų?

— Kas dėl jų?

— Juk jų turėjo imtis geresnės galvos nei manoji. Ką jie surado? Kokia jų teorija dėl trikampio?

— Dažniausiai serijiniai žudikai veikia vadinamuoju „nusikaltimo trikampiu". Auką galima rasti per tris trikampio taškus. Yra pradžios arba išeities vieta — aukos namai arba, šiuo atveju, oro uostas. Tada, kaip mes vadiname, grobio vieta, kurioje žudiko ir aukos keliai susikerta. Ir trečioji — nužudymo vieta. Serijiniai žudikai, mėtydami pėdas, visada renkasi skirtingas vietas. Teriui, skaitant laikraščio straipsnį, tai ir užkliuvo. Jis apvedė tuos žodžius, nes tas Las Vegaso CPK vyriokas traukė blogu keliu — galvoje turėjo apskritimą, o ne trikampį.

— Tai biuras dabar dirba pagal trikampį?

— Taip. Tai užtruks. Šiuo metu daugiau pastangų skiriama nusikaltimo vietos analizei. Bet kai kas Kvantike darbuojasi taip pat ir su trikampiu. FTB dirba efektyviai, bet kartais lėtai, Hari. Esu tikra, pats tai žinai.

— Be abejo.

— Čia vėžlio ir zuikio lenktynės. Mes esame vėžlys, o tu zuikis.

— Apie ką tu čia?

— Tu kasies į priekį greičiau nei mes. Kažkodėl manau, kad tu jau išnarpliojai tą trikampio teoriją ir kaip tik varai trūkstamos vietos link. Grobio kampo.

Aš linktelėjau. Jei ir buvau išnaudojamas, tiek to. Jie leido man pasilikti medžioklėje, o man tik tiek ir reikėjo.

— Viskas prasideda nuo oro uosto, o baigiasi Zzyzx. Vadinasi, reikia dar vieno taško — plėšrūno ir grobio susidūrimo vietos — ir, regis, aš jį radau. Mes kaip tik ten važiuojame.

— Tada pasakyk, kur jis.

— Iš pradžių tu man pasakyk dar vieną dalyką dėl Makalebo užrašų.

— Man rodos, aš tau pasakiau viską, ką žinau: jie vis dar analizuojami.

— Kas tas Vijamas Bingas?

Ji sudvejojo.

— Bala žino.

— Kaip tai?

— Viljamas Bingas yra Las Vegaso Memorialo ligoninės pacientas persodinta širdimi, kuris darėsi ten keletą tyrimų. Veikiausiai Teris jį pažinojo ir, atvykęs čia, nuvažiavo jo aplankyti.

— Ar jūsų žmonės jau kalbėjosi su Bingu?

— Dar ne. Mes bandome jį surasti.

— Keista.

— Ar todėl, kad jis aplankė tą vyruką?

— Ne, ne tai. Keista, kad jis užsirašinėjo tokius dalykus į bylą, nors tai visai nebuvo susiję su tyrimu.

— Teris mėgdavo viską žymėtis. Jei jis rengėsi čia vykti dėl dingusių vyrų, tai gal pasižymėjo byloje Bingo vardą ir ligoninės numerį, kad prisimintų jam paskambinti ar aplankyti. Maža kas.

Nieko neatsakiau. Man tai vis dar rodės neįtikima.

— Kaip jis susipažino su tuo vyruku?

— Nežinia. Gal po to filmo. Kai jis buvo parodytas, Teris gaudavo šimtus laiškų iš žmonių su persodinta širdimi. Jiems jis buvo tarsi koks didvyris.

Važiuojant šiaurėn Mėlynuoju Deimantu išvydau ženklą, nurodantį „Travel America" sunkvežimių sustojimo aikštelę ir prisiminiau kvitą, kurį radau Terio Makalebo automobilyje. Įvažiavau ten, nors į mersedesą benzino buvau pylęs dar rytą, išvažiavęs iš Eleonoros. Sustojau ir ėmiau dairytis po visą kompleksą.

— Kas yra? Pilsies degalų?

— Ne, viskas gerai. Aš tiesiog... Makalebas lankėsi čia.

— Na ir ką? Tave lanko regėjimai?

— Ne, aš radau kvitą jo automobilyje. Gal ir jis vyko į Klirą.

— Na, vienintelis būdas išsiaiškinti — nuvažiuoti ten ir pasiklausinėti.

Aš linktelėjau ir, išvairavęs atgal į Mėlynąjį Deimantą, vėl patraukiau į šiaurę. Pakeliui išdėsčiau savąją trikampio teorijos sampratą.

Na, savo nuomonę apie Makalebo trikampį ir Kliro vaidmenį. Rachelė įdėmiai klausėsi. Netgi galima sakyti, pastačiusi ausis. Ji pritarė mano nuomonei apie aukas ir kodėl bei kaip jos buvo pasirinktos. Ji sutiko su manimi, kad viskas atitiko aukų iš Amsterdamo profilį — čia jos žodis.

Mes apie valandą garsiai visa tai svarstėme, tačiau artėdami prie miestelio nutilome. Nualintas, skurdus gamtovaizdis po truputį užleido vietą žmogaus kūriniams, ir mes išvydome pirmuosius stendus, reklamuojančius netoliese įsikūrusius viešnamius.

— Ar kada nors esi buvęs tokiame? — paklausė Rachelė.

— Ne.

Pagalvojau apie palapines garui nuleisti Vietname, bet nutylėjau.

— Turėjau galvoje, ne kaip lankytojas, o kaip faras.

— Irgi ne. Bet per juos susekiau keletą žmonių. Na, per kredito korteles ir panašius dalykus. Čionykščiai žmonės nebus ypač nusiteikę atvirauti. Bent jau telefonu tokie niekad nebūdavo. O skambinti vietiniam šerifui apskritai neverta. Valstija gauna mokesčius iš šitų lindynių. Ir didelė jų dalis grįžta atgal į apylinkę.

— Supratau. Tai ko mes griebsimės?

Išgirdęs jos pavartotą „mes“, šyptelėjęs pasiteiravau to paties.

— Nežinau, — atsakė. — Gal einam tiesiai pro priekines duris.

Suprask, veikiam atvirai, einame tiesiai ir klausinėjame. Nebuvau tikras, ar tai teisingas būdas, bet ji turėjo ženkliuką, o aš ne.

Pravažiavome pro Pahrampo miestelį. Dar už dešimties mylių pasiekėme sankryžą su ženklu „Kliras“ ir rodykle į kairę. Aš pasukau, netrukus asfaltas parėjo į žvyruotą kelią ir iš po galinių ratų ėmė verstis dulkių debesis. Kliras galėjo pastebėti mus atvykstant per mylią.

Na, jei kas stebėtų. Mums Kliro miestelis Nevadoje pasirodė didesnis nei vien vagonėlių parkas. Žvyro kelias nuvedė prie dar vienos sankryžos su užrašu ir rodykle. Mes dar kartą pasukome į šiaurę ir greitai privažiavome aikštelę, kurioje stovėjo senas, rūdimis apėjęs vagonėlis. Ant viršutinio vagonėlio krašto buvo užrašas, kuris skelbė: „Sveiki atvykę į Klirą. Sporto baras atidarytas. Kambarių nuoma“. Jokių automobilių priešais barą nestovėjo.

Kai pasiekėme pirmą vagonėlį, keliukas nuvingiavo gatvelės link

su į vagonėlius panašiais namukais, sustatytais tarsi alaus skardinės saulėje. Keletas buvo gerėlesnės būklės nei pirmasis. Galiausiai privažiavome kažkokį didesnį pastatėlį, kuris pasirodė esąs miesto rotušė, ir vietą su tekančia versme, kurios vardu ir buvo pavadintas miestelis. Riedėjome toliau ir netrukus išvydome ženklą su užrašu „Viešnamiai".

Nevadoje yra išduota per trisdešimt licencijų viešnamiams. Tose vietose prostitucija yra legali, prižiūrima ir kontroliuojama. Mes čia radome tris tokias valstijos licencijuotas įstaigas Kliro gale. Žvyruotas kelias toje vietoje išplatėjo į didelę aikštelę, kurioje trys labai panašiai atrodantys viešnamiai stovėjo ir laukė klientų. Jie buvo pavadinti „Šeilos veranda", „Tonės penkių žvaigždučių ranča" ir „Panelės Dilailos šventųjų namai".

— Skambu, — ištarė Rachelė, kai apžiūrinėjome šį vaizdą. — Ir kodėl šitos vietos visada pavadintos moterų vardais, lyg moterys jas ir valdytų?

— Taigi. Spėju, kad „Pono Deivio šventųjų namai" vyrukams nelabai patiktų.

Rachelė nusišypsojo.

— Tu teisus. Ko gero, tai gudrus sprendimas. Pavadink moterų degradacijos ir vergystės vietą moterišku vardu, ir tai jau neskamba taip baisiai, ar ne? Čia įpakavimas.

— Vergystės? Kai pastarąjį kartą su tokiomis įstaigomis turėjau reikalų, moterys buvo savanorės. Kai kurios iš jų, ko gero, namų šeimininkės iš Vegaso.

— Jei tu tuo tiki, Bošai, esi naivuolis. Vien tai, kad gali įeiti ir išeiti, dar nereiškia, kad nesi vergas.

Aš užsigalvojęs linktelėjau nenorėdamas įsivelti į ginčą dėl tokio dalyko, nes žinojau, kad tai mane priverstų galvoti ir analizuoti dalykus iš savo paties praeities.

Regis, ir Rachelė norėjo keisti temą.

— Tai nuo kurio pradedame? — paklausė ji.

Sustabdžiau mašiną prie „Tonės penkių žvaigždučių rančos". Nors pastatas į rančą mažai panėšėjo. Greičiau jau čia buvo į daiktą sujungti trys ar keturi vagonėliai su dengtais praėjimais tarp jų. Pasižiū-

rėjęs kairėn išvydau, kad „Šeilos veranda“ buvo panašaus modelio bei išdėstymo ir neturėjo jokios verandos. „Panelė Dilaila“ man iš dešinės buvo tokia pati, ir man staiga pasirodė, kad trys atskiri viešnamiai iš tikrųjų buvo ne varžovai, o greičiau to paties medžio šakos.

— Nežinau, — atsakiau, — jie man atrodo kaip eni meni diki daki.

Rachelė atidarė savo dureles.

— Palauk sekundėlę, — pasakiau, — žiūrėk, ką turiu.

Padaviau jai aplanką su nuotraukomis, kurias man vakar į Vegasą buvo atvežęs Badis Lokridžas. Atvertusi jį, Rachelė pamatė iš priekio ir šono darytas Šendžio, bet greičiausiai Roberto Backaus, nuotraukas.

— Net neklausiu, iš kur tu jas gavai.

— Gerai. Bet tu jas neškis. Rimčiau atrodys pas tave, nes tu su ženkleliu.

— Bent jau kol kas.

— Ar paėmei dingusių vyrų nuotraukas?

— Aha.

— Gerai.

Ji pasiėmė aplanką ir išlipo iš mašinos. Aš nusekiau paskui. Mudu apėjome automobilio priekį, sustojome ir dar kartą apžiūrėjome tris viešnamius. Priešais kiekvieną iš jų stovėjo po keletą automobilių. Prieš „Panelės Dilailos šventųjų namus“ — keturi žemi harliai, išrikiuoti kaip bloga menančio metalo armija. Ant vieno iš motociklų degalų bako buvo dažais išpurkšta kaukolė, rūkanti suktinę, kurios dūmai virš jos sudarė aureolę.

— Dilailos imkimės paskutinės, — pasakiau. — Gal mus aplankys sėkmė prieš žengiant ten.

— Tu dėl motociklų?

— Aha, motociklų. Čia *Kelių Šventieji*. Verčiau netampykime liūto už ūsų.

— Man tinka.

Rodydama kelią, Rachelė nužingsniavo prie priekinių Šeilos durų. Manęs ji nelaukė, nes žinojo, kad neatsiliksiu nė per žingsnį.

31

PAS ŠEILĄ MUS PASITIKO sumišęs šleikščiai saldus kvepalų ir smilkalų kvapas. Besišypsanti moteris purpuriniu kimono, kuri, regis, visai nenustebo, kad į jos viešnamį atėjo porelė. Vis dėlto jos šypsena greitai virto į tiesų ir aštrų lyg giljotina brūkšnį, kai Rachelė jai parodė savo FTB pažymėjimą.

— Kaip miela, — ji tarė apsimestinai maloniu balsu. — O dabar parodykite man savo orderį.

— Šiandien jokio orderio, — atsakė Rachelė tokiu pačiu tonu. — Mes tiesiog norėtume užduoti jums keletą klausimų.

— Aš neprivalau su jumis kalbėtis, nebent turėtumėte teismo įsakymą, nurodantį man tai daryti. Mano verslas visiškai legalus, aš turiu licenciją.

Pastebėjau ant netoli stovinčios kušetės sėdint dvi moteris, kurių apranga buvo tarsi iš „Victoria's Secret" apatinių katalogo. Jos žiūrėjo muilo operą ir visai nesidomėjo žodiniu apsišaudymu prie paradinių durų. Abi buvo savaip patrauklios, tačiau veidai atrodė išsekę. Man ūmai pasidingojo mama ir keletas jos draugių. Prisiminiau, kaip jos man atrodė tada berniukui, stebinčiam jas rengiantis vakare į darbą. Pasijutau blogai, traukė kuo skubiausiai iš čia dingti. Netgi slapta vyliausi, kad moteriai su kimono pavyks mus išvaryti.

— Niekas ir neabejoja jūsų įstaigos legalumu, — pasakė Rachelė. — Mums tiesiog reikia užduoti kelis klausimus jums ir... jūsų darbuotojoms, ir mes dingsime iš čia.

— Gaukit teismo orderį, ir mes mielai padėsime.

— Ar jūs Šeila?

— Jūs galite mane taip vadinti. Jūs galite mane vadinti kaip tiktai norite, jei mano vardą tarsite atsisveikindami.

Rachelė paleido į darbą sunkiąją artileriją.

— Jei jau važiuosiu ieškoti to teismo orderio, iš pradžių paskambinsiu šerifui ir liepsiu priešais šitą bordelį pastatyti policijos mašiną iki aš grįšiu. Gal ši įstaiga veikia ir legaliai, Šeila, bet kažin kurią iš šių

įstaigų pasirinks visi vyrukai, kai pamatys prieš tavąją besėdintį šerifą? Manau, užtruksiu dvi valandas, kol nuvažiuosiu į Vegasą, tada dar dvi valandas, kol teisėjas mane priims, ir dar dvi kelyje atgalios. Man darbas baigiasi penktą, tai, ko gero, negrįžčiau iki rytojaus. Tau tinka toks variantas?

Šeila akimoju smogė atgal.

— Jei skambinsit šerifui, paprašykit atsiųsti Denį arba Tomį. Jie šią vietą puikiai žino, yra nuolatiniai mūsų klientai.

Ji išsišiepė Rachelei ir laikėsi nė nemirktelėdama. Šeila atbloškė į šalį jos blefą, o Rachelei baigėsi koziriai. Jos kurį laiką tiesiog stovėjo ir spoksojo viena į kitą. Jau ketinau įsikišti ir pasakyti ką nors, kai viena iš moterų nuo kušetės užbėgo man už akių.

— Šei? — sėdinti arčiausiai mūsų pasiūlė. — Greičiau baigiam šitą reikalą.

Šeila atitraukė žvilgsnį nuo Rachelės ir dirstelėjo į moterį ant kušetės. Tada, vis dar išsirietusi šuoliui it katė, žengtelėjo atgal. Nežinau, ar būtų pavykę kaip nors ją įkalbėti, bet man jau buvo aišku, kad visi tie grasinimai mūsų niekur nenuves.

Mes įsitaisėme mažame Šeilos kabinete ir apklausėme moteris paeiliui, pradėdami nuo Šeilos ir baigdami tomis dviem, kurios dirbo mums užsukus. Rachelė manęs nepristatė, taigi ir dėl mano vaidmens tyrime nekilo jokių neaiškumų. Visos moterys vienodai neatpažino arba tiesiog nenorėjo atpažinti nė vieno iš vyrų, kurie dingo ir vėliau buvo rasti nužudyti. Tokios pačios reakcijos sulaukėme ir į Šendžio nuotraukas iš Makalebo laivo.

Po pusvalandžio išėjome iš ten tuščiomis rankomis, aš nuo smilkalų plyštančia galva, Rachelė kramtydama lūpas.

— Šlykštu, — pasakė ji, kai žengėme rožiniu šaligatviu automobilio link.

— Kas?

— Ta vieta. Nesuprantu, kaip kas nors gali taip gyventi.

— Man rodos, tu sakei, kad jos vergės.

— Klausyk, nesikabinėk prie manęs.

— Gerai.

— O tu ko it vandens į burną prisisėmęs? Stovėjai ir tylėjai. Labai padėjai.

— Tylėjau, nes viską būčiau daręs visai kitaip. Kai mes užėjome, po kelių minučių aš jau žinojau, kad nieko nepešime.

— Oi, o tu vienas būtum pešęs.

— Ne, aš taip nesakau. Čionykščiai kaip uolos. Vandens iš jų neišspausi. Ir užsiminti apie šerifą nevertėjo. Aš tau jau minėjau, kad pusė jo atlyginimo, ko gero, yra iš šių viešnamių.

— Kritikuoti lengviausia.

— Klausyk, Rachele, prilaikyk žirgus. Nereikia ant manęs išsilieti. Kitur verčiau elkimės kitaip.

— Gerai.

— Tuomet duok man nuotraukas, o pati lik automobilyje.

— Ką čia dabar šneki? Aš eisiu kartu.

— Čia ne vieta ceremonijoms, Rachele. Turėjau apie tai pagalvoti, kai pasikviečiau tave kartu. Tačiau nemaniau, kad pradėsi kaišioti savo ženklelį žmonėms po nosimi, vos tik mes įeisim pro duris.

— Eisi į vidų ir gudrausi?

— Nepavadinčiau to gudravimu. Pasitelksiu seną gerą būdą.

— Nusirengsi drabužius?

— Ne, išsitrauksiu piniginę.

— FTB neperka informacijos iš potencialių liudytojų.

— Būtent. Aš ne FTB. Jei tokiu būdu laimėsiu liudininką, FTB nereikės mokėti nė grašio.

Uždėjau ranką jai ant nugaros ir švelniai stumtelėjau mersedeso link. Atidaręs Rachelei dureles, įsodinau vidun. Padaviau raktelius.

— Įsijunk oro kondicionierių. Neturėčiau užtrukti.

Susukau aplanką su nuotraukomis į ritinį ir įsikišau į užpakalinę kelnių kišenę po švarku.

Šaligatvis priešais „Tonės penkias žvaigždutes“ taip pat buvo išlietas iš rožinio cemento, ir man dingtelėjo, jog tinkamesnės spalvos nerastum. Moterys, kurias susitikome pas Šeilą, buvo dygios, tačiau su rožiniu apvalkalu. Tokia buvo ir Rachelė. Pasijutau, lyg klampočiau po rožinį cementą.

Paskambinau į duris, ir mane įleido moteris, apsitempusi nukirptais mėlynais džinsais ir liemenėle, kuri vos prilaikė jos veikiausiai didintas krūtis.

— Užeik. Aš Tamė.

— Dėkui.

Įėjau į priekinį vagonėlio kambarį, kuriame prie sienų viena priešais kitą buvo pastatytos dvi sofos. Ant jų sėdėjo trys moterys ir šypsojosi man įgudusiomis šypsenomis.

— Čia Žoržetė, Glorija ir Meka, — pristatė Tamė. — O aš Tamė. Gali rinktis iš mūsų arba palaukti, kol ateis Tonė. Ji dabar su klientu.

Pažvelgiau į Tamę. Ji, regis, laikėsi noriausiai. Nedidukė, didele krūtine, rudais trumpai kirptais plaukais. Kai kuriems vyrams ji, ko gero, būtų pasirodžiusi patraukli, bet ne man. Pasakiau jai, kad ji puikiai tiks, taigi mergina nusivedė mane koridoriumi, tada mes pasukome į dešinę ir atsidūrėme kitame vagonėlyje. Čia kairėje buvo trys atskiri kambariai. Ji pasuko trečiojo link ir, išsiėmusi raktą, jį atidavė. Įėjus uždarė duris, tačiau neužrakino. Čia vos užteko vietos stovėti, nes didžiąją patalpos dalį užėmė karališko dydžio lova.

Tamė klestelėjo ant lovos ir patapšnojo vietą šalia savęs. Kai atsisėdau, iš knygų lentynos, prigrūstos nučiupinėtų detektyvinių romanų, ji ištraukė kažką panašaus į restorano meniu ir ištiesė man. Tai buvo plonas aplankas su ant priekinio lapo nupiešta karikatūra. Piešinyje keturiomis atsiklaupusi nuoga moteris buvo atsisukusi atgal, idant mirktelėtų vyrui, kuris buvo įėjęs į ją iš užpakalio. Vyras taip pat buvo nuogas, išskyrus dėvimą kaubojaus skrybėlę ir revolverius dėkluose jam ant klubų. Viena ranka, iškelta į viršų, laikė lasą. Virvė raitėsi virš porelės galvų ir vinguriuodama sudarė žodžius „Tonės penkios žvaigždutės".

— Mes turime ir marškinėlių su tokia emblema, — pareiškė man Tamė. — Dvidešimt žalių.

— Puiku, — ištariau atversdamas aplanką.

Pasirodė, kad rankose išties laikiau Tamės kainoraštį. Įdėtas čia buvo vienintelis lapas su dviem stulpeliais. Viename buvo surašyti aktai, kuriuos ji sutiktų atlikti, ir jų trukmė, kitame — sumos, kurias

tektų sumokėti klientui, užsisakiusiam tokias paslaugas. Po dviejų išvardytų meilės būdų rikiavosi vienos žvaigždutės. Lapo apačioje buvo parašyta, kad žvaigždutės žymi ypatingus gebėjimus.

— Taigi, — ištariau spoksodamas į stulpelius. — Atrodo, man prireiks paaiškinimo.

— Aš tau padėsiu. Dėl ko?

— Kiek kainuos tiesiog pasikalbėti?

— Ką turi galvoje, na, nešvankiai tau pašnekėti? Ar tu nešvankiai apie mane šnekėsi?

— Ne, tiesiog pasišnekėti. Noriu tavęs paklausti apie vieną vaikiną, kurio ieškau. Jis vietinis.

Jos laikysena iškart pasikeitė. Ji atsitiesė ir atšlijo nuo manęs. O tai buvo gerai, nes jos kvepalai svilino mano ir taip smilkalų nudegintas šnerves.

— Gal tu geriau pasišnekėk su Tone, kai ji baigs.

— Aš noriu pasikalbėti su tavim, Tame. Už penkias minutes duosiu šimtą žalių. Sumą padvigubinsiu, jei pasakysi ką nors svarbaus apie šitą vyruką.

Ji sudvejojo. Du šimtai žalių pagal kainoraštį net nepadengtų valandos darbo. Bet man rodėsi, dėl kainų buvo galima derėtis, juoba kad eilės ant rožinio šaligatvio prie šitos įstaigos nebuvo.

— Kas nors čia mano pinigus tikrai paims, — pasakiau. — Kodėl to nepadarius tau?

— Gerai, bet tik greitai. Jei Tonė sužinos, kad tu ne klientas, ji tave iš čia išspirs, o mane pastatys į eilės galą.

Dabar aš supratau. Ji atidarė duris, nes buvo jos eilė. Galėjau rinktis bet kurią moterį nuo sofų, bet Tamė turėjo pirmojo šūvio teisę.

Įkišau į kišenę ranką ir išžvejojęs daviau jai šimtą. Likusius laikiau rankoje, išsitraukdamas ir atversdamas aplanką. Rachelė klydo paprašiusi moterų pas Šeilą atpažinti kurį nors vyrą iš nuotraukų. Aš labiau tikėjau savo teorija, todėl nepadariau panašios klaidos su Tame.

Pirmąją parodžiau nuotrauką, kurioje Šendis buvo nufotografuotas iš priekio Makalebo laive.

— Kada paskutinį kartą matei jį čia? — paklausiau.

Tamė ilgai žvelgė į nuotrauką. Nepaėmė jos iš mano rankų, nors mielu noru būčiau jai padavęs. Po ištisos amžinybės, kai, rodės, tuoj atsilapos durys, ir moteris, vardu Tonė, išmes mane į lauką, ji pagaliau prabilo.

— Nežinau... prieš kokį mėnesį, gal daugiau. Pastaruoju metu jis čia nesisukioja.

Panorau užsikabaroti ant lovos ir pašokinėti, bet išlaikiau šaltą galvą. Reikėjo ją nuteikti, jog visa, ką ji man sako, aš ir taip žinau. Taip jinai jaustųsi daug saugiau ir kalbėtų atviriau.

— Ar prisimeni, kur jį matei?

— Prie durų. Aš išlydėjau klientą, o Tomas jau laukė.

— Aha. Ar jis tau ką nors sakė?

— Ne, jis visada tyli. Iš tikrųjų net nepažįsta manęs.

— Kas buvo toliau?

— Nieko. Manasis vyrukas įlipo į mašiną, ir jie išvažiavo.

Ėmiau viską suprasti. Tomas turėjo automobilį. Jis buvo vairuotojas.

— Kas jį iškvietė? Tu ar klientas?

— Tonė, ko gero. Nelabai prisimenu.

— Nes tai buvo įprastas reikalas.

— Aha.

— Bet jo čia jau nebėra. Kiek, mėnesį?

— Jo. Gal daugiau. Pakaks tiek? Na, ko dar pageidauji?

Ji žiūrėjo į antrą šimtinę mano rankoje.

— Dviejų dalykų. Ar žinai Tomo pavardę?

— Ne.

— Gerai, tada kaip kas nors jį išsikviečia, kai prisireikia, kad pavėžėtų?

— Ko gero, paskambina jam.

— Ar gali man gauti numerį?

— Tiesiog nuvažiuok į sporto barą, iš ten mes jam ir skambinam. Mintinai numerio nežinau. Jis ten užrašytas šalia telefono.

— Sporto baras, gerai.

Dar nedaviau jai pinigų.

— Paskutinis dalykas.

— Tu vis kartoji tai.

— Šįkart išties paskutinis.

Parodžiau jai šešetą dingusių vyrų nuotraukų, kurias Rachelė buvo atsivežusi. Šios buvo geresnės ir daug aiškesnės negu nuotraukos, kurias išspausdino kartu su straipsniu laikraštyje. Tai buvo geri spalvoti kadrai, kuriuos Las Vegaso CPK davė aukų artimieji, paskui nuotraukos buvo perduotos, kaip pridera, FTB.

— Ar kuris nors iš šitų vyrukų buvo čia kaip klientas?

— Klausyk, ponuli, mes apie klientus nekalbame. Mūsų burnos kaip užsiūtos.

— Jie nužudyti, Tame, taigi jau nesvarbu.

Jos akys išsiplėtė, ir žvilgsnis nuslinko prie nuotraukų mano rankose. Ji pasiėmė nuotraukas ir išskleidė tarsi kortas. Iš to, kaip žybtelėjo jos akys, supratau, kad mergina išvydo tūzą.

— Kas?

— Na, šitas vyrukas panašus į vieną čia besilankiusį. Man rodos, jis buvo su Meka. Paklausk jos.

Išgirdau dukart supypsint mašiną. Žinojau, kad tai manoji. Rachelė nekantravo.

— Eik, surask Meką ir pakviesk ją čia. Tada atiduosiu likusius pinigus. Pasakyk, kad ir jai turiu šiek tiek pinigų. Nesakyk, ko man reikia. Sakyk, kad man tiesiog norisi su dviem merginomis iš karto.

— Gerai, bet tai ir bus viskas. Tada sumokėsi.

— Sumokėsiu.

Ji išėjo iš kambario, o aš laukdamas jos žvalgiausi aplinkui. Sienos buvo dekoruotos raudonmedžio imitacija. Čia buvo vienas langas su įmantriomis užuolaidomis. Persisvėriau per lovą ir atitraukiau vieną užuolaidą. Pro langą vėrėsi tik nyki dykuma. Turbūt matytųsi panašus gamtovaizdis ir jei lova su vagonėliu stovėtų mėnulyje.

Atsidarė durys, aš atsisukau ketindamas atiduoti Tamei likusius pinigus ir kišenėje paieškoti Mekos dalies. Bet tarpduryje stovėjo ne dvi moterys. Ten stūksojo du vyrai. Abu it mulai — nors vienas didesnis nei kitas — o jų rankos, kiek matėsi iš po juodų marškinėlių, buvo visos

išmargintos kalėjimų tatuiruotėmis. Ant pūpsančių didesniojo bicepsų buvo ištatuiruota kaukolė su aureole, ir aš sumojau, kas jie tokie.

— Kaip sekas, vyruti? — paklausė didesnysis.

— Turbūt tu Tonė, — atsakiau.

Netardamas nė žodžio, jis ištiesė rankas ir čiupo mane už atlapų. Pakėlęs ir nutempęs nuo lovos, ištrenkė į koridorių, tiesiai į savo partnerio rankas. Pastarasis bloškė mane į priešingą koridoriaus pusę nei buvau įėjęs. Tik tada suvokiau, kad tas Rachelės pypsėjimas buvo įspėjimo, o ne nekantravimo ženklas. Didžiajam ir mažajam steroidams išsvilpinant mane pro galines duris ant akmenuotos dykumos žemės, gailėjausi savo žioplystės.

Kai bandžiau stotis ant rankų ir kojų, stengdamasis atsipeikėti, vienas iš jų koja vėl nuspyrė mane žemyn. Vėl bandžiau atsistoti, ir šįkart jie man leido.

— Aš klausiau, kaip sekasi, vyruti? Kažko čia ieškai?

— Tiesiog kai ko pasiteiravau ir už tai būčiau atsilyginęs. Nemaniau, kad tai blogai.

— Na, žmogau, tai *blogai*.

Jie jau artėjo prie manęs, didysis pirmas. Jis buvo toks didžiulis, kad per jį net nemačiau mažojo broliuko. Kiekvienąkart jiems žengiant žingsnį priekin, aš žengiau žingsnį atatupstas. Mane aplankė bloga nuojauta, kad būtent to jie ir siekė. Jie mane bandė kažkur nuvaryti, galbūt prie kokios duobės žemėje, šiose smėlio ir akmenų platybėse.

— Kas tu toks, snargliau?

— Privatus detektyvas iš Los Andželo. Ieškau dingusio žmogaus, ir tiek.

— Na, žmonės, kurie čia lankosi, nenori, kad jų kas nors ieškotų.

— Aš supratau. Dingsiu iš čia, ir jūs...

— Atsiprašau.

Mes visi sustojome. Į mūsų šnektą įsiterpė Rachelės balsas. Didesnysis vyrukas grįžtelėjo atgal vagonėlio link, ir per jo petį, smuktelėjusį kelis colius, išvydau galinėse duryse išdygusią Rachelę. Įsirėmusią rankomis į šonus.

— Ką, atsivedei ir motiną kartu? — paklausė didysis steroidas.

— Panašiai.

Kol jis žiūrėjo į Rachelę, sugniaužiau pirštus į kumštį ir lyg kūju trenkiau jam per sprandą. Jis kluptelėjo į priekį ir bloškėsi į savo bendrą. Tačiau jam mano smūgis buvo tik uodo įkandimas. Jis net neparpuolė. Pasisuko į mane ir pradėjo artintis, spausdamas savo kumščius it du kūjus. Mačiau, kaip Rachelė įsikišo ranką už savo trumpo švarkelio ir atlapojo jį, kad galėtų išsitraukti ginklą. Bet jos ranka akimirką įsipainiojo medžiagoje ir ji šiek tiek uždelsė išsitraukti pistoletą.

— Stok! — riktelėjo jinai.

Bet steroidiniai berniukai nesustojo. Spėjau išsilenkti pirmo didesniojo žmogėno smūgio, bet kai išlindau už jo, akis į akį susidūriau su jo mažuoju broleliu. Tas čiupo mane tarsi į meškos glėbį ir pakėlė nuo žemės. Kažkodėl tą akimirką pastebėjau tris moteris, stebinčias šią sceną pro tris galinio vagonėlio langus. Prisišaukiau netgi auditoriją stebėti savosios pražūties.

Užpuoliko glėbys įveržė mane kaip į varstotą. Nėpajėgiau nė krustelėti, plaučiuose visiškai neliko oro. Tą akimirką Rachelė pagaliau išlaisvino savo ginklą ir du kartus iššovė į orą.

Aš dribtelėjau ant žemės ir stebėjau, kaip Rachelė šonu sėlino nuo vagonėlio, idant niekas neužlįstų jai už nugaros.

— FTB! — šūktelėjo jinai. — Ant žemės. Abudu ant žemės.

Dičkiai pakluso. Kai pagaliau atgavau kvapą, atsistojau. Pabandžiau nukratyti dulkes nuo savo drabužių, tačiau tik sukėliau ištisą jų debesį. Pažiūrėjau į Rachelę ir linktelėjau. Ji, per saugų atstumą atsitraukusi nuo ant žemės gulinčių žmonių, pamojo man prieiti prie jos.

— Kas čia nutiko?

— Apklausiau vieną moterį ir paprašiau, kad ji atvestų dar vieną. Bet tada pasirodė šitie vyrukai ir atsitempė mane čia. Ačiū už įspėjimą.

— Bet juk bandžiau tave įspėti, pypsėjau.

— Žinau, Rachele. Nusiramink. Dėkui. Aš ne taip supratau.

— Tai ką dabar darome?

— Šitie vaikinai man nerūpi. Paleisk juos. Bet ten yra dvi mote-

rys, Tamė ir Meka, mums jos pagelbėtų. Viena pažįsta Šendį, kita, regis, vieną iš dingusių vyrų.

Rachelė viską apgalvojo ir lėtai linktelėjo.

— Puiku. Ar Šendis čia lankydavosi?

— Na, jis kažkoks jų vairuotojas. Mums reikia nusigauti iki sporto baro ir paklausinėti ten.

— Tada šiuódu galime paleisti. Tačiau kas žino, ar jie neatkaks pas mus ir ten. Be to, juk mačiau stovint keturis motociklus. Kur kiti du?

— Nežinau.

— Ei, klausykit! — riktelėjo didysis steroidas. — Čia nuo to smėlio uždusime.

Rachelė priėjo prie dvejeto, tysančio ant žemės.

— Gerai, stokitės.

Ji palaukė, kol jie atsistojo priešais ją, dėbsodami nieko gero nežadančiu žvilgsniu. Rachelė nuleido ginklą prie šono ir pradėjo su jais kuo kasdieniškiausiai kalbėtis, lyg tokios aplinkybės jai būtų įprastos susipažįstant su naujais žmonėmis.

— Iš kur jūs, vyručiai?

— O ką?

— Kas ką? Mėginu su jumis susipažinti. Kaip tik svarstau, ar jus suimti.

— Už ką? Jis viską pradėjo.

— Aš mačiau. Du dičkiai puolė vieną mažesnį.

— Jis lindo kur nereikia.

— Kiek žinau, lindimas kur nereikia nėra lengvinanti užpuolimo aplinkybė. Jei norite įsitikinti, ar aš teisi, galite...

— Pahrampas.

— Ką?

— Iš Pahrampo.

— Jums priklauso šios trys įstaigos?

— Ne, mes tik apsauga.

— Aišku. Na, žinote, ką? Jei jūs surasite kitus du, kurių motociklai stovi priešais pastatą, ir mausite visi atgal į Pahrampą, galėsime visi viską pamiršti.

— Taip nesąžininga. Jis čia klausinėjo...

— Aš iš FTB. Man nė motais, kas čia nesąžininga. Arba sutinkat, arba ne.

Po keleto sekundžių didesnysis vyras pajudėjo iš transo ir pasuko vagonėlio link. Mažesnysis dičkis nusekė jam įkandin.

— Kur traukiat? — šūktelėjo Rachelė.

— Išvažiuojam. Taip, kaip liepėte.

— Gerai. Nepamirškite užsidėti šalmų, ponai.

Neatsisukdamas atgal, didesnysis vyras pakėlė savo įrudusią plaukuotą ranką ir parodė mums vidurinįjį pirštą. Mažasis tai pamatė ir padarė tą patį.

Rachelė atsisuko į mane ir tarstelėjo:

— Tikiuosi, tai suveiks.

32

MOTERYS, SĖDINČIOS ANT UŽPAKALINĖS SĖDYNĖS, niršo, bet Rachelei tai nerūpėjo. Šiuo metu jinai buvo arčiausiai Backaus negu bet kada ir už bet ką nuo tos nakties Los Andžele. Nakties, kai ji matė jį su stiklais lekiant pro langą į tamsą, kuri, atrodė, jį prarijo, nepalikdama jokių žymių.

Iki dabar. Dviejų prostitučių protestai ant užpakalinės automobilio sėdynės jai buvo nė motais. Rachelė nerimavo dėl to, kad jie vyksta Bošo automobiliu. Juk dabar jie privačiu automobiliu gabeno dvi liudininkes. Čia jau buvo saugumo klausimas, ir Rachelė suko galvą, kaip reikės viską sutvarkyti sustojus prie sporto baro.

— Žinau, kaip darysime, — tarė Bošas, kai jie pajudėjo nuo trijų viešnamių kelio gale.

— Aš irgi, — atsakė Rachelė. — Tu pasiliksi su jomis, o aš eisiu į vidų.

— Ne, taip nieko nebus. Tau reikės užnugario. Mes ką tik savo kailiu patyrėme, kad turime veikti petys į petį.

— Tai kaip tada?

— Aš užrakinsiu užpakalines dureles. Jos negalės atsidaryti.

— O kas joms sukliudys išropoti į priekį ir per ten išlipti?

— Klausyk, na kur jos eis? Jos juk neturi kitos išeities, ar ne, ponios?

Jis žvilgtelėjo į jas per veidrodėlį.

— Eik šikt, — atsakė toji, kuri buvo vardu Meka. — Jūs neturite teisės taip elgtis. Mes ne kokios nusikaltėlės.

— Iš tikrųjų, kaip jau minėjau, turime, — atsakė Rachelė abejingai. — Jūs abi esate paimtos federalinei globai kaip potencialios liudininkės kriminalinėje byloje. Jus apklaus, o tada paleis.

— Tada greičiau darykit, ką reikia, ir mus paleiskit.

Rachelė nustebo, kai žvilgtelėjusi į moters vairuotojo pažymėjimą išvydo, kad Meka ir yra tikrasis moters vardas. Meka Makintair. Keistas vardas.

— Na, Meka, teks luktelėti. Tai aš irgi jau sakiau.

Bošas įsuko į žvyruotą aikštelę priešais sporto barą. Kitų mašinų ten nebuvo. Jis visus langus nuleido per keletą colių žemyn ir išjungė variklį.

— Aš įjungsiu signalizaciją, — pasakė. — Jei išlipsite iš mašinos, ji suveiks. Tada mes ateisime ir jus sugaudysime. Taigi nesivarginkite, gerai? Mes ilgai neužtruksime.

Rachelė išlipo ir užtrenkė dureles. Ji vėl žvilgtelėjo į savo mobilųjį ir išvydo, kad vis dar nėra ryšio. Nutarė susirasti telefoną sporto bare, jei ten toks buvo, paskambinti į Las Vegaso FTB būstinę ir pranešti, kas paaiškėjo. Veikiausiai Šerė Dėj sius. Ir apsidžiaugs.

— Beje, — ištarė Bošas, jiems einant prie pakylos, vedančios prie durų į vagonėlį, — ar tu nešiojiesi papildomą dėtuvę savo sigui?

— Žinoma.

— Kur, ant diržo?

— Taip, o ką?

— Nieko. Tiesiog ten prie to vagonėlio pastebėjau, kaip tavo ranka tarsi klaidžiojo švarkelyje.

— Ji neklaidžiojo. Na... Ką nori tuo pasakyti?

— Nieko. Aš savo atsarginę visada nešiodavausi švarko kišenėje.

Ji pridėdavo šiek tiek svorio, supranti? Taigi kai reikėdavo atlapoti švarką, dėl papildomo svorio skvernas pats nuskrisdavo už nugaros netrukdydamas.

— Ačiū už patarimą, — atsakė ji ramiai. — Gal susitelkiam ties reikalu?

— Žinoma, Rachele. Kalbėsi tu?

— Jei neprieštarausi.

— Tikrai ne.

Jis nusekė paskui ją pakyla. Rachelei pasirodė, kad vagonėlio durų stikle šmėstelėjo Bošo šypsenos atspindys. Ji atidarė duris, sutilindžiuodama virš galvos kabantį varpelį, kuris pranešė apie jų atvykimą.

Abu įėjo į mažą ir tuščią barą. Jiems iš dešinės stovėjo biliardo stalas, jo žaluma buvo stipriai laiko išblukinta ir nusėta alkoholio dėmių. Stalas buvo mažas, tačiau vis tiek atrodė per didelis tokioje ankštoje patalpoje. Ko gero, net ir patogiausiai mušant kamuoliuką, lazdą reikėdavo iškelti maždaug keturiasdešimt penkių laipsnių kampu.

Nuo durų į kairę vėrėsi baras su šešiomis kėdėmis, virš jo — trys lentynos su stiklinėmis ir svaigalų gretomis. Bare nieko nebuvo, bet Rachelei ir Bošui dar nespėjus šūktelėti baro kairėje prasiskyrė juodos užuolaidos ir į vidų įžengė apsimiegojęs vyras, nors jau buvo beveik vidudienis.

— Ko pageidaujate? Gerokai ankstoka, ar ne?

Rachelė pamojavo jam savo ženkleliu, ir tai, atrodo, privertė jo akis atsimerkti kiek plačiau. Vyrui buvo truputį per šešiasdešimt, kaip ji spėjo, nors nuo miego susivėlusi ševeliūra ir nenuskusti balti šeriai ant jo žandų galėjo ją suklaidinti.

Jis linktelėjo, lyg ką tik būtų išsprendęs kažkokią vidinę mįslę.

— Tai jūs ta sesuo, ar ne? — jis paklausė.

— Atsiprašau?

— Jūs Tomo sesuo, taip? Jis sakė, kad jūs galit atvažiuoti.

— Kokio Tomo?

— Tomo Volingo. Kokio dar?

— Mes ieškome žmogaus, vardu Tomas, kuris išvežioja klientus iš viešnamių. Ar čia tas pats Tomas Volingas?

— Tą ir bandau jums pasakyti. Tomas Volingas buvo mano vairuotojas. Sakydavo, kad kurią dieną čia gali atvažiuoti jo ieškodama sesuo. Neminėjo, kad ji dirba FTB.

Rachelė linktelėjo, stengdamasi nuslėpti sutrikimą, sukeltą ne tiek netikėtumo, kiek Backaus įžūlumo ir jo užmačių masto.

— Koks jūsų vardas, pone?

— Bilingas Retas. Man priklauso šitas baras, ir dar aš esu šio miestelio meras.

— Kliro meras.

— Teisingai.

Rachelė pajuto kažką tapšnojant jai per ranką ir pasilenkusi pamatė aplanką su nuotraukomis. Bošas tiesė jį Rachelei, bet pats vis dar buvo atsitraukęs. Regis, jis sumojo bylą paduoti jai, pokalbiui ūmai grįžtelėjus visiškai kita vaga. Dabar jau viskas sukosi labiau apie ją, nei apie Terį Makalebą ar netgi patį Bošą. Ji paėmė aplanką ir ištraukė vieną iš nuotraukų, kurioje Makalebas buvo nufotografavęs Džordanu Šendžiu prisistačiusį vieną iš žvejybos klientų. Ji parodė nuotrauką Bilingui Retui.

— Tai Tomas Volingas?

Retui pakako tik užmesti akį.

— Tas pats. Nuo *Dodžers* kepuraitės iki pirštų galiukų. Mes visus žaidimus čia matome per lėkštę, o Tomas buvo didelis *Dodžers* fanas.

— Jis buvo jūsų vairuotojas?

— Vienintelis. Ne kažkiek čia tų klientų.

— Ir jis pasakė jums, kad čia atvažiuos jo sesuo?

— Ne, jis sakė, kad ji gali atvažiuoti. Ir jis paliko kai ką.

Vyras apsisuko ir pažvelgė į lentynas už baro. Pamatęs, ko ieškojęs, siektelėjo viršutinės lentynos. Nuo viršaus nutraukė voką ir padavė jį Rachelei. Ant stiklinės lentynos, nuėmus voką, dulkėse liko stačiakampė dėmė. Jis ten turbūt gulėjo senokai.

Ant voko buvo užrašytas jos vardas ir pavardė. Ji šiek tiek kryptelėjo į šoną, lyg kūnu norėdama laišką užstoti nuo Bošo, ir ėmė jį atplėšinėti.

— Rachele, — Bošas ištarė, — argi tu pirma turėtum jį atplėšti?

— Nesvarbu. Aš žinau, kad čia nuo jo.

Pagaliau atplėšusi voką, ji ištraukė atviruką ir pradėjo skaityti jame ranka parašytus žodžius:

> Brangioji Rachele!
>
> Jei, kaip aš ir tikiuosi, pirmoji skaitai šį laišką, tai aš tau buvau geras mokytojas. Tikiuosi, tavo sveikata ir nuotaika yra gera. Labiausiai tikiuosi, kad išgyvenai savo konfliktą su biuru ir vėl esi viršūnėje. Aš niekada nesistengiau tavęs žlugdyti, Rachele. O dabar paskutinį savo darbą ketinu skirti tau išgelbėti.
>
> Sudie, Rachele.
>
> R

Ji skubiai viską perskaitė ir neatsigręždama per petį padavė laišką Bošui. Kol jisai skaitė, Rachelė tęsė pokalbį su Bilingu Retu.

— Kada jisai jums padavė voką ir ką tiksliai pasakė duodamas?

— Tai buvo maždaug prieš mėnesį, plius minus kelios dienos, tada, kai man pasakė, kad išvažiuoja. Sumokėjo už nuomą, sakė, kad nori tą kambarį dar pasilaikyti, tada padavė tą atviruką ir pasakė, kad jis yra seseriai ir kad ji gali užsukti čia jo ieškodama. Ir štai tu čia.

— Aš *nesu* jo sesuo, — ji metė vyrui atgal. — Kada jisai pirmą kartą atvyko į Klirą?

— Sunkoka prisiminti, gal prieš trejus ar ketverius metus.

— Kodėl jis čia atvyko?

Retas pakratė galvą.

— Neįsivaizduoju. Kodėl žmonės važiuoja į Niujorką? Kiekvienas turi savų priežasčių. Savosiomis jis su manimi nesidalijo.

— O kaip jis tapo jūsų vairuotoju?

— Jis vieną dieną čia žaidė biliardą, ir aš jo paklausiau, ar nenorėtų padirbėti. Jis atsakė, kad norėtų, ir nuo to viskas prasidėjo. Čia ne

nuolatinis darbas, tiesiog jo prireikia, kai kas nors mums paskambina ir pasako, kad reikia pavėžėti. Dauguma žmonių čia važinėja savo automobiliais.

— O tada, prieš trejus ar ketverius metus, jis prisistatė jums kaip Tomas Volingas?

— Ne, jis man taip prisistatė, kai norėjo išsinuomoti vagonėlį pas mane. Kai tik čia atvažiavo.

— Sakote, prieš mėnesį? Sumokėjo už nuomą ir išvažiavo?

— Aha, jisai sakė, kad grįš, ir be to, nori pasilaikyti tą vietelę. Išsinuomojo ją visam rugpjūčiui. Tačiau jis išvažiavo pakeliauti, ir nuo to laiko nieko apie jį negirdėjau.

Iš lauko pasigirdo signalizacijos kvykimas. Mersedeso. Rachelė atsisuko į Bošą, bet tas jau lėkė prie durų.

— Aš sutvarkysiu.

Jis išpuolė pro duris, palikdamas Rachelę vieną su Retu. Ji atsisuko į vyrą.

— Ar Tomas Volingas sakė jums, iš kur yra kilęs?

— Ne, niekada apie tai neužsiminė. Išvis jis daug nešnekėjo.

— O jūs niekada neklausinėdavote.

— Širdele, tokioje vietoje neklausinėjama. Žmonėms, kurie čia atvyksta, nepatinka atsakinėti į klausimus. Tomui patiko būti vairuotoju, kartkartėm užsikalti kelis dolerius ir sykiais ateiti čia vienam pačiam pastumdyti kamuoliukus. Jis negerdavo, tik kramtydavo gumą. Neprasidėdavo su kekšėmis ir niekada nevėluodavo į užsakymą. Visa tai man tiko. Tas šmikis, kuris dabar dirba vairuotoju...

— Man nerūpi vyrukas, kuris dabar pas jus dirba vairuotoju.

Jai už nugaros suskambėjo varpelis, atsisukusi Rachelė pamatė įeinant Bošą. Jis linktelėjo parodydamas, kad viskas gerai.

— Jos mėgino atsidaryti duris. Ko gero, užraktas nelaiko.

Ji vėl dėmesį sutelkė į Retą, išdidų viešnamių miestelio merą.

— Pone Retai, — paklausė ji, — kur yra Tomo Volingo namai?

— Jis gyvena vienviečiame vagonėlyje vakariniame miesto pakraštyje.

Retas nusišypsojo atidengdamas supuvusį priekinį dantį apatinėje eilėje ir tęsė toliau.

— Jam patiko būti už miesto. Jis man sakė, kad jam nepatinka gyventi šalia kunkuliuojančių pramogų. Taigi įtaisiau vaikiną ten, už Titaniko uolos.

— Titaniko uolos?

— Pamatysite, kai nuvažiuosite — jei matėt filmą. Vienas iš tų pasipūtėlių laipiotojų uolomis, kurie čia atvažiuoja, dar ir pažymėjo tą vietą. Pamatysit. Tiesiog važiuokite keliu į vakarus ir nepaklysit. Ieškokit skęstančio laivo.

33

SĖDĖJAU MERSEDESE su dviem moterimis, vildamasis, jog oro kondicionierius jas kiek atvėsins. Rachelė vis dar buvo viduje, šnekėjo baro telefonu su Šere Dėj ir tarėsi dėl pastiprinimo. Veikiausiai agentai it skėriai tuoj sulėks sraigtasparniais ir užgrius Klirą. Pėdsakai šviežut šviežutėliai. Jis kažkur čia pat.

Bandžiau pašnekinti mergaites — vargu ar galėjai laikyti jas moterimis, nepaisant jų amžiaus ir to, kaip užsidirbdavo duonai. Ko gero, jos žinojo viską, ką įmanoma žinoti apie vyrus, bet, regis, ničnieko apie supantį pasaulį. Man jos buvo tiesiog mergaitės, pasukusios šunkeliais ir pasiklydusios savyje. Ėmiau suprasti anksčiau sakytus Rachelės žodžius.

— Ar Tomas Volingas kada užsukdavo į vagonėlį užsisakyt merginos? — paklausiau.

— Neteko matyti, — atsiliepė Tamė.

— Kažkas dar mestelėjo, kad gal jisai koks iškrypėlis, — pridūrė Meka.

— Kodėl?

— Nes jisai gyveno vienas, kaip koksai atsiskyrėlis, — tarė

Meka. — Ir niekada nenorėjo jokios pupytės, nors Tonė būtų jam leidusi nemokamai apsilankyti, kaip ir kitiems vairuotojams.

— Ar daug yra vairuotojų?

— Jis buvo vienintelis vietinis, — skubiai atsakė Tamė, kuriai veikiausiai nepatiko, kad atsakinėja viena Meka. — Kiti atvažiuoja iš Vegaso, kai kurie jų dar dirba ir kazino.

— Jei ten irgi yra vairuotojų, tai kurių galų samdyti Tomą, kuris turėtų sukarti visą tą kelią į Vegasą, kad ką nors paimtų?

— Jie ir nesamdydavo.

— Kartais samdydavo, — pataisė Tamė.

— Na, kartais. Puspročiai. Bet dažniausiai mes kviesdavomės Tomą, jei kas nors prisilupdavo ir pasilikdavo ilgiau, arba išsinuomodavo senojo Bilingo vagonėlius, ir tada reikėdavo, kad juos kas parvežtų atgal, nes grįžimas jau būdavo pražiopsotas. Tie kazino vairuotojai per daug nelaukia. Nebent tu koks didelis tūzas, bet tada, ko gero...

— Bet tada kas?

— Bet tada tu išvis nevažiuotum į tą Klirą.

— Pahrampe yra gražesnių merginų, — pareiškė Tamė dalykiškai, it konstatuodama jos visiškai neliečiantį faktą.

— Ten kiek arčiau, bet ir pupytės ten daugiau kainuoja, — pasakė Meka. — Taigi Klirą renkasi vertinantys kokybės ir kainos santykį.

Tarsi postringautų tikras rinkos ekspertas. Tačiau man rūpėjo kas kita.

— Taigi dažniausiai Tomas Volingas tiesiog atvažiuodavo ir nugabendavo klientus atgal į Vegasą ar kur kitur.

— Teisingai.

— Ir tų vyrukų — klientų — nei vardų, nei pavardžių nežinodavote, ar ne? Juk dokumentų neprašydavote? Todėl jūsų svečiai galėjo prisistatyti bet kokiu vardu.

— Aha. Nebent kildavo įtarimas, kad dar neturi dvidešimt vienerių.

— Būtent. Į jaunesniųjų dokumentus užmetam akį.

Mintyse jau regėjau, kaip viskas dėdavosi, kaip viešnamių lankytojai virsdavo Backaus aukomis. Vyrai slepiantys vardus ir apskritai

savo apsilankymą Klire, akimoju tapdavo puikiausiu grobiu. Be to, tai buvo susiję ir su šėtonu, iš vidaus kurstančiu jo troškimą žudyti. Surinkta medžiaga Poeto byloje liudijo Backaus patologiją tiesiogiai kylančią iš santykių su tėvu, žmogumi, kuris iš išorės atrodė pavyzdingas FTB agentas, herojus ir puikus žmogus, tačiau iš tikrųjų taip engdavo savo žmoną ir sūnų, jog ji neištvėrusi paspruko, o negalėjusiam pabėgti berniukui teko pasitraukti į fantazijų pasaulį, vienoje iš kurių regėdavo savo skriaudėjo nugalabijimą.

Sumojau, jog kažkas dar ne taip. Loidas Roklendas, auka, atriedėjusi išsinuomotu automobiliu. Kaip jis tapo auka, jeigu jam nereikėjo vairuotojo?

Atskleidęs Rachelės paliktą aplanką, ištraukiau Roklendo nuotrauką ir parodžiau ją moterims.

— Ar kuri nors atpažįstat šitą vyruką? Jo vardas buvo Loidas.

— Buvo? — paklausė Meka.

— Taip, būtent, buvo. Loidas Roklendas. Jis negyvas. Atpažįstat jį?

Jos tik papurtė galvas. Žinojau, kad tikimybė menkutė. Roklendas pradingo 2002-aisiais. Ėmiau sukti galvą, kaip jis galėjo tapti auka.

— Jūs pardavinėjat ir alkoholį, ar ne?

— Jei klientas pageidauja, galime jo patiekti, — tarė Meka. — Turime licenciją.

— Gerai, o kaip tada, jei vyrukas sukaria visą kelią iš Vegaso, pas jus įkaušta ir negali vairuoti mašinos?

— Gali pernakvoti pas mus, — atsakė ji. — Gali išsinuomoti kambarį.

— O ką, jei jis nori grįžti? Jei jam žūtbūt reikia grįžti?

— Gali paskambinti mūsų viršininkui, ir jis tuo pasirūpins. Vairuotojas jo automobiliu parveš jį namo, o tada tiesiog pasigaus kokią mašiną, važiuojančią į čia, iš kazino ar dar kokią. Viskas liuks.

Linktelėjau. Mano teorijai tai irgi tiko. Tiesiog liuks. Roklendas paprasčiausiai prisigėrė, ir vairuotojas, Backus, turėjo parvairuoti jį namo. Tačiau į Las Vegasą niekas jo neparvežė. Teks paprašyti Rachelės, kad būtų patikrinta, ar Roklendo palaikuose buvo alkoholio pėdsakų. Tai būtų dar vienas patvirtinimas.

— Ponuli, ar mums čia reikės lindėti visą dieną? — pasiteiravo Meka.

— Nežinau, — atsakiau žvelgdamas į vagonėlio duris.

Rachelė kalbėjo pašnibždomis, nes žinojo kitame baro gale sėdint Bilingą Retą, kuris apsimeta, jog yra įnikęs į kryžiažodį, o iš tiesų ištemptomis ausimis klausosi kiekvieno jos žodžio.

— Kada?

— Pakilsime po dvidešimties minučių, antratiek iki tavęs, — atsakė Šerė Dėj. — Taigi sėdėk ramiai, Rachele.

— Supratau.

— Aš juk tave pažįstu. Žinau, kad tau dabar niežti rankos. Laikykis atokiau nuo to vagonėlio, kol atvyksime su įkalčių rinkikais. Lai jie dirba savo darbą.

Jai knietėjo mestelėti Dėj, kad iš tiesų ji nepažįsta Rachelės nė per nago juodymą, tačiau nutylėjo.

— Supratau, — atsiliepė ji.

— O kaip Bošas? — pasiteiravo Dėj.

— Ką Bošas?

— Noriu, kad jis laikytųsi nuo visko atokiau.

— Na, bus kiek kebloka, nes jis ir rado tą vagonėlį. Tai jo nuopelnas.

— Taip, taip, bet mes vis tiek galiausiai patys būtume prisikasę. Tai akivaizdu. Na taip, mes jam dėkojame ir tegu tepa slides.

— Na, pati jam tai ir pasakysi.

— Pasakysiu. Tai mes pasirengę? Turiu viską pranešti į Nelį.

— Pasirengę. Laukiame.

— Dar kai kas, Rachele, kodėl ten vykdama vairavai ne tu?

— Tai buvo Bošo mintis, jis ir norėjo vairuoti. Koks skirtumas?

— Paprasčiausiai leidaisi jo vadovaujama.

— Po laiko visi gudrūs. Mes tikėjomės aptikti dingusių vyrų pėdsaką ir nė nepamanėme, kad pataikysime tiesiai į...

— Viskas gerai, Rachele. Tiek to. Turiu bėgti.

Dėj padėjo ragelį. Rachelė negalėjo to padaryti, nes ragelio laidas

buvo nutįsęs nuo pat galinės sienos. Laikė jį, kol Retas, padėjęs pieštuką, priėjo ir paguldė ragelį į vietą.

— Ačiū, pone Retai. Po gero pusvalandžio čia nusileis keli sraigtasparniai. Veikiausiai tiesiai prie šito vagonėlio. Agentai norės su jumis pasikalbėti. Išsamiau nei aš. Ko gero, jie pageidaus apklausti daugelį miestelio gyventojų.

— Atsirūgs verslui.

— Galbūt, tačiau juo noriau žmonės talkininkaus, juo greičiau jie iš čia dings.

Ji nieko neužsiminė apie būrį žurnalistų, veikiausiai taip pat užplūsiančių apylinkę, kai iškils į viešumą, jog mažas viešnamių miestelis dykumoje buvo ta vieta, kurioje tiek metų tūnojo ir rinkosi savo naujausias aukas Poetas.

— Jei agentai klaus, kur aš, pasakykite, kad nuvažiavau į Tomo Volingo vagonėlį, gerai?

— Susidarė toks įspūdis, kad jums kaip tik sakė *nevažiuoti* ten.

— Pone Retai, tiesiog pasakykite jiems tai, ko jūsų prašiau.

— Bus padaryta.

— Beje, ar jūs lankėtės ten nuo tos dienos, kai jis atėjo pas jus ir pasisakė išvažiuojąs?

— Ne, nebuvau. Jis sumokėjo už nuomą, taigi nemaniau, kad man derėtų šniukštinėti po jo daiktus. Mes Klire taip nesielgiame.

Rachelė linktelėjo.

— Gerai, pone Retai, ačiū už pagalbą.

Jis gūžtelėjo pečiais, it sakydamas buvęs užspeistas į kampą arba ne kažin kuo padėjęs. Rachelė patraukė durų link, tačiau pasiekusi jas stabtelėjo. Kyštelėjusi ranką po striuke, nuo diržo nusikabino atsarginę savo zigzauerio apkabą ir, pasvėrusi rankoje, įsikišo ją į švarko kišenę. Tada išėjo pro duris ir įsėdo į mersedesą.

— Tai kaip, — paklausė Bošas, — Agentė Dėj širsta?

— Nea. Juk mes aptikome pėdsaką, ko jai širsti?

— Nežinau. Kai kurie žmonės geba griežti dantimis visai nepaisydami dėkingumo.

— Ar mes čia taip ir sėdėsime visą dieną? — nuo užpakalinės sėdynės paklausė Meka.

Rachelė grįžtelėjo atgal.

— Vyksime prie vakarinio kalnagūbrio apžiūrėti vieno vagonėlio. Jūs galite važiuoti su mumis ir pasėdėti mašinoj arba drožti į barą ir palaukti ten. Agentai jau pakeliui. Gal net galėsite būti apklaustos čia ir nereikės važiuoti į Vegasą.

— Ačiū Dievui, — nudžiugo Meka. — Aš palauksiu čia.

— Aš irgi, — pritarė Tamė.

Bošas atidarė joms dureles.

— Sėdėkite čia ir laukite, — Rachelė šūktelėjo joms pavymui. — Jei grįšite į savo vagonėlį arba apskritai mėginsite kur sprukti, vis tiek niekur nepasislėpsite, tik įerzinsite juos.

Joms šis perspėjimas buvo nė motais. Rachelė palydėjo jas akimis iki baro. Įlipęs atgal, Bošas apgręžė automobilį.

— Ar tinkamai elgiesi? — paklausė jis. — Spėju, jog agentė Dėj liepė tau sėdėti ir laukti, kol atkaks pastiprinimas.

— Ji taip pat sakė, kad atvykusi tave akimoju iš čia išgrūs. Lauksi jos ar vis dėlto nori apžiūrėti vagonėlį?

— Man kas. Žvaigždėtų antpečių nenešioju.

— Taigi.

Mes rūkome dulkėtu keliuku, kurį mums buvo nurodęs Bilingas Retas. Keliukas vingiavo į vakarus nuo Kliro gyvenvietės ir kokią mylią kilo į kalną. Ten kelias tiesėsi jau gulsčiai, raitydamasis už raudonai oranžinės uolos atplaišos, kuri atrodė būtent taip, kaip ją apibūdino Retas: tarsi garsiojo lainerio galas, prieš panerdamas į gelmę iškilęs virš vandens šešiasdešimties laipsnių kampu. Bent jau pasak filmo. Alpinistas, kurį minėjo Retas, buvo užlipęs į viršų ir tariamajame laivagalyje ant uolos baltais dažais užrašęs „Titanikas“.

Mes neturėjome laiko stabtelėti ir pasigėrėti uola ar užrašu. Apsukę akmens luistą, netrukus pasiekėme aikštelę, kurioje ant blokelių stovėjo nedidelis vagonėlis. Šalia kiurksojo senutėlis automobilis nuleistomis padangomis ir metalinis kubilas šiukšlėms deginti. Kitoje pusėje buvo matyti didelė degalų cisterna ir elektros generatorius.

Kad nesugadinčiau kokio galimo įkalčio, sustabdžiau automobilį prie pat aikštelės. Iš karto atkreipiau dėmesį į neūžiantį generatorių. Viskas rodės kažkaip grėsmingai sustingę. Pasijutau tarsi atkakęs į pasaulio kraštą, tamsos karaliją. Galimas daiktas, Backus atsiveždavo savo aukas čia, ir šioje vietoje pasaulis joms baigdavosi. Veikiausiai. Blogio laukai.

Rachelė nutraukė tylą.

— Na, gal pakaks stovėti ir dairytis.

— Po tavęs.

Ji atidarė savo dureles, aš savąsias. Mudu sustojome greta automobilio priekyje. Ūmai pastebėjau pravirus visus vagonėlio langus. Taip nedarytų žmogus, nutaręs ilgėliau išvykti. Paskui į nosį trenkė dvokas.

— Ar užuodi?

Ji linktelėjo. Mirtis tvyrote tvyrojo ore. Smarsas buvo daug baisesnis ir stipresnis nei Zzyzx. Nuojauta kuždėjo, jog šį kartą aukos neteks kasti. Vagonėlyje puvo lavonas — bent vienas.

— Mano paskutinis darbas, — ištarė Rachelė.

— Ką?

— Atvirukas. Jis taip užrašė ant atviruko.

Aš linktelėjau. Ji galvojo apie savižudybę.

— Taip manai?

— Nežinau. Patikrinkime.

Mes tylomis lėtai patraukėme vagonėlio link. Kvapas vis tirštėjo, ir abiem tapo akivaizdu, kad lavonas čia guli jau senokai.

Žengtelėjęs į šalį, priėjau prie langelio šalia vagonėlio durų. Prisikišęs ir prisidengęs akis nuo saulės, įsistebeilijau į viduje tvyrančią prieblandą. Mano rankų dunkstelėjimas į stiklą pažadino debesį viduje tūnojusių musių. Jos daužėsi į stiklą, trūks plyš bandydamos išsprukti į lauką, lyg tuo, kas buvo viduje, baisėtųsi ir jos.

Ant langelio nebuvo užuolaidų, tačiau pro jį nevaliojau apžvelgti viso vagonėlio ir neįžiūrėjau nieko, kas primintų kūną. Išvydau tik mažą svetainėlę su kušete ir kėde. Ten irgi stovėjo stalas, ant jo — dvi

krūvos knygų kietais viršeliais. Už kėdės dunksojo knygų spinta, pilnomis lentynomis knygų.

— Tuščia, — pasakiau.

Pasitraukiau nuo lango ir apmečiau žvilgsniu vagonėlio ilgį. Išvydau Rachelę stebeilijančią duris, po to — durų rankeną. Ūmai man švystelėjo mintis. Čia kažkokia velniava.

— Rachele, kodėl jisai tą raštelį tau paliko bare?

— Ką?

— Raštelį. Jis paliko jį bare. Kodėl ten? Kodėl ne čia?

— Ko gero, norėjo būti tikras, kad jį gausiu.

— Jei jis nebūtų palikęs jo ten, tu vis tiek būtum čia atvažiavusi. Vis tiek būtum jį čia radus.

Ji papurtė galvą.

— Kur lenki? Aš nesuprantu...

— Nedaryk durų, Rachele. Palaukiam.

— Kodėl?

— Čia kažkas ne taip.

— Užmesk akį iš kitos pusės, gal ten yra koks langas.

— Einu, pažiūrėsiu. Tu verčiau palauk.

Ji nieko neatsakė. Patraukęs palei kairįjį vagonėlio šoną ir perlipęs kablį, jau sukau kito šono link. Tačiau tada ūmai stabtelėjau ir nužingsniavau prie šiukšlių statinės.

Trečdalis statinės buvo pilnas apanglėjusių šiukšlių liekanų. Šalia gulėjo apdegęs šluotgalis. Pakėlęs jį, pradėjau maišyti pelenus, kaip veikiausiai darė ir Backus, kūrendamas šį lauželį, kad viskas sudegtų iki galo.

Regis, dūmais buvo paleistos daugiausia knygos ir šiaip popieriai. Ėmęs maišyti pelenus, aptikau apanglėjusią ir apsilydžiusią kredito kortelę. Įžiūrėti joje jau nieko nebuvo galima, tačiau teismo ekspertai tikriausiai gebėtų nustatyti, kokiai aukai ji priklausė. Dar kiek pasiknisęs, radau keletą išsilydžiusio juodo plastiko gabalų. Ūmai pastebėjau vieną knygą, visiškai sudegusią iš išorės, tačiau su viduje boluojančiais keliais sveikais lapais. Pirštų galiukais atsargiai ją pakėliau ir atverčiau. Veikiausiai tai buvo poezijos knyga, nors negalėjau būti tikras, nes

didžioji dauguma knygos puslapių buvo virtę pelenais. Radau įkištą tarp dviejų išlikusių lapų knygos kvitą. Jo viršuje buvo užrašyta „Knygomobilis“, o visa kita nudegę.

— Bošai? Kur prapuolei?

Šaukė Rachelė, nematanti, kur aš. Knygą padėjau atgal į statinę, pavymui švystelėdamas ir šluotkotį. Išniręs prie kito vagonėlio šono, išvydau dar vieną pravirą langą.

— Pala.

Rachelė vis labiau nekantraudama lūkuriavo. Tolumoje jau girdėjosi dykumą skrodžiančių sraigtasparnių griausmas. Nusišypsojusi proga atgauti gerą vardą sprūste sprūdo Rachelei iš rankų. Ji bus išsiųsta, gal netgi nubausta už bendradarbiavimą su Bošu.

Rachelė vėl nudelbė akis į durų rankeną. Nejau tai Backaus galas? Ketverius metus lindint dykumoje, jam viskas turėjo be galo apkarsti. Gal jis nužudė Terį Makalebą ir nusiuntė jai VNS vien tam, kad jie atvyktų? Rachelė pagalvojo apie Backaus paliktą raštelį, kad jis visko ją išmokęs. Viduje sukunkuliavo pyktis, knietėjo tučtuojau atplėšti šitas duris ir...

Iš anapus vagonėlio nuskardėjo Bošo šūksnis:

— Lavonas!

— Ką? Kur?

— Ateik. Iš čia matyti. Lovoje. Nužudytas prieš keletą dienų. Veido negaliu įžiūrėti.

— Ką dar matai?

Ji luktelėjo. Neišgirdusi jokio atsakymo, uždėjo ranką ant rankenos. Ji pasisuko.

— Durys neužrakintos.

— Rachele, nedaryk jų! — Bošas riktelėjo. — Užuodžiu... Užuodžiu dujas. Čia ne tik lavono dvokas.

Rachelė kiek sudvejojo, tačiau galiausiai nuspaudė rankeną ir per colį pravėrė duris.

Ničnieko.

Ji lėtai pradarė duris plačiau. Irgi nieko. Musės urmu metėsi pro

ją į dienos šviesą. Smogte smogė smarsas, skverbdamasis į ją ir keldamas šleikštulį.

Akims apsipratus su prieblanda, ji išvydo nuotraukas. Jų buvo prismaigstyta visur — ant stalų, sienų, net šaldytuvo. Nuotraukos aukų, gyvų ir mirusių, pilnos siaubo, maldavimo, nuolankumo. Stalas vagonėlio virtuvėje buvo paverstas kontora. Vienoje jo pusėje stovėjo nešiojamasis kompiuteris, sujungtas su spausdintuvu, ir trys didelės krūvos nuotraukų. Ji paėmė didžiausią šūsnį ir ėmė jas žiūrinėti. Atpažino tuos pačius veidus, kaip ir dingusių vyrų nuotraukose, atsivežtose į Klirą. Tik šios nebuvo šeimyninės nuotraukos, o žudiko daryti aukų portretai. Į kamerą nukreiptos vyrų akys maldaute maldavo pasigailėjimo. Krito į akis, kad visos nuotraukos fotografuotos iš viršaus, fotografui — Backui — žvelgiant į maldaujančias palikti gyvas savo aukas.

Nevaliodama daugiau žiūrėti, ji padėjo nuotraukas atgal ir paėmė kitą pluoštą. Šis buvo mažėlesnis, nuotraukose matėsi moteris su dviem vaikais, vaikščiojantys po prekybos centrą. Rachelei padėjus jas atgal ir jau siekiant nukelti fotoaparatą, gulintį ant trečio pluošto, vagonėlio tarpduryje išdygo Bošas.

— Rachele, ką čia darai?

— Nesijaudink. Turime penkias, gal dešimt minučių. Iššoksime į lauką, kai tik pasirodys sraigtasparniai, ir lai toliau darbuojasi įkalčių rinkikai. Tik noriu pažiūrėti, ar...

— Aš ne tai turėjau galvoje. Čia kažkokia velniava. Neužrakintos durys. Kažkas čia ne...

Išvydęs nuotraukas jis ūmai nutilo.

Rachelė nukėlė fotoaparatą nuo trečios nuotraukų šūsnies ir išvydo savo atvaizdą. Įsižiūrėjusi galiausiai sumojo, kur buvusi fotografuota.

— Jis visą laiką buvo šalia, — ištarė ji.

— Apie ką tu kalbi? — paklausė Bošas.

— Čia O'Heras. Kur buvau sustojus skrisdama. Backus irgi buvo ten ir sekė mane.

Ji skubiai peržiūrėjo nuotraukas. Jų buvo šešios, visos iš tos pačios

kelionės. Paskutinėje buvo ji ir Šerė Dėj, susitinkančios laukiamajame. Šerė prie savęs laikė plakatą su užrašu „Bobas Backus".

— Jis sekė mane.

— Kaip ir Terį.

Iš spausdintuvo dėklo Bošas pirštų galiukais, kad nepaliktų pirštų atspaudų, ištraukė dar vieną atvaizdą. Regis, tai buvo paskutinė Backaus čia išspausdinta nuotrauka. Niekuo neišsiskiriančio dviejų aukštų namo atvaizdas. Kiemelyje stovėjo mikroautobusas. Prie vairuotojo durelių žilas vyras stebeilijo į rankoje laikomą raktų ryšulį, it ieškodamas automobilio raktelio.

Bošas parodė nuotrauką Rachelei.

— Kas čia toks?

Ji sužiuro į nuotrauką.

— Nežinau.

— O namas?

— Nesu jo anksčiau mačiusi.

Bošas atsargiai padėjo atvaizdą atgal į spausdintuvo dėklą, kad atkakę įkalčių rinkikai rastų nuotrauką toje pačioje vietoje.

Rachelė patraukė koridoriumi prie uždarytų durų. Pakeliui kyštelėjo galvą pro praviras vonios kambario duris. Viduje buvo švaru, išskyrus viską nuklojusias negyvas muses. Pačioje vonioje gulėjo dvi pagalvės ir antklodė. Rachelė prisiminė surinktas apie Backų žinias, ir ją nupurtė šleikštulys.

Išėjusi iš vonios, ji pasuko uždarytų durų koridoriaus gale link.

— Lavonas ten? — paklausė ji.

Bošas grįžtelėjęs išvydo ją einant ton pusėn.

— Rachele...

Rachelė nesustojo. Ji pasuko rankeną ir atidarė duris. Nuaidėjo duslus, tikrai ne durų spynos, skimbtelėjimas.

— Hari?

Patraukiau prie jos.

— Kas yra?

— Hari!

Ji siaurame, medžiu muštame tarpduryje grįžtelėjo į mane. Pažvelgiau jai už nugaros ir išvydau ant lovos gulintį lavoną. Su pistoletu vienoje rankoje. Ir kulkos žaizda kairėje krūtinės pusėje.

Aplinkui mus būriais zvimbė musės. Ūmai išgirdau garsesnį, šnypščiantį, garsą, ir, prasispraudęs pro Rachelę, ant grindų išvydau smilkstantį Bikfordo degiklį. Suvytas iš ypatingos medžiagos ir apdorotas tam tikrais chemikalais, jis kuo puikiausiai dega netgi po vandeniu.

Degiklis smilko žaibiškai. Jo niekaip neužgesinsi. Ant grindų tysojo privyniotas gal koks metras, o galas nusidriekęs po lova. Rachelė pasilenkė jo ištraukti.

— Neliesk! Gali akimoju sprogti. Nieko nebus — nešdinamės.

— Ne! Juk reikia...

— Rachele, nėra laiko! Bėk!

Stumtelėjau ją į koridorių, savimi užtverdamas kelią atgalios. Pats ėmiau trauktis atatupstas, spoksodamas į lavoną ant lovos. Neabejodamas, jog Rachelė jau bus man paklususi, atsisukau ir išvydau ją tik to ir laukus. Rachelė akimirksniu šmurkštelėjo pro mane.

— Mums reikia DNR! — dar spėjo šūktelėti.

Įnėrusi į kambarį, ji puolė prie lovos, pagriebė skrybėlę nuo negyvėlio galvos, atidengdama nuo irimo papilkėjusį veidą ir metėsi atgal prie durų.

Jos sumanumas ir ryžtas negalėjo nežavėti. Ant tos skrybėlės tikriausiai bus odos dalelių su kūno DNR. Nešina skrybėle, ji pranėrė pro mane ir pasileido laukujų durų link. Dirstelėjęs į grindis pastebėjau, kaip dagties kibirkštis dingo po lova. Mečiausi paskui Rachelę.

— Ten buvo jis? — riktelėjo ji per petį.

Supratau, ko ji klausia. Ar lavonas ant lovos buvo tas pats vyriškis, lankęsis Terio Makalebo laive. Ar ten buvo Backus.

— Nežinau. Lekiame! Bėk! Bėk!

Išvirtau pro duris po keleto akimirkų paskui Rachelę. Ji jau kūrė dykuma tiesiai Titaniko uolos link. Aš leidausi pavymui. Vos spėjau liuokteléti kokius penketą šuolių, kai man už nugaros nugriaudėjo sprogimas. Į mane kurtinamai smogė oro banga, pamėtėjo aukštyn ir

partrenkė ant žemės. Prisiminęs per mokymus įkaltą į galvą taisyklę „sprogus įtrauk galvą ir riskis“ nusigavau dar keletą pėdų nuo sprogimo židinio.

Laikas tarsi sutrūkinėjo gabalais. Vieną akimirką aš bėgau. Kitą jau klūpojau keturpėsčias, bandydamas pakelti galvą. Užtemus saulei, vargais negalais pakėlęs galvą, trisdešimties pėdų aukštyje išvydau vagonėlį. Jo sienos ir stogas taip ir liko neatsikabinę. Rodės, tarsi jis kybu()riuotų danguje it debesis. Paskui ūmai bloškėsi žemėn, duždamas į šipulius per penketą metrų nuo manęs, pasišiaušdamas aštriomis kaip skustuvai aliuminio sienos pleišenomis. Trinktelėjo į žemę taip, tarsi kaktomuša būtų susidūrę du sunkvežimiai.

Dirstelėjęs į dangų, ar dar kas nors nelakioja virš galvos, išvydau daugiau man nieko negresiant. Atsigręžęs į vietą, kur stovėjo vagonėlis, pamačiau iš ten virstant ugnies liežuvius ir kylant į dangų tirštus juodus dūmus. Nė žymės, jog kažko dar prieš akimirką būta. Nei lovos, nei lavono. Backus finalą buvo suplanavęs tobulai.

Pakilau ant kojų, tačiau jos vargiai mane laikė — vis dar gaudė ausų būgneliai ir tebebuvo sutrikusi pusiausvyra. Rodės, tarsi eičiau tuneliu, o abipus manęs lėktų traukiniai. Knietėjo rankomis užsidengti ausis, bet žinojau, kad tai negelbės. Triukšmas aidėjo iš vidaus.

Prieš sprogimą Rachelė buvo vos už kelių pėdų nuo manęs, bet dabar jos niekur nesimatė. Kiek pasvirinėjęs po dūmų debesis, dairydamasis jos, jau buvau ėmęs manyti, kad Rachelę pritrėškė vagonėlio liekanos.

Tačiau galiausiai radau ją ant žemės anapus vagonėlio liekanų. Ji nejudėdama gulėjo ant smėlio ir akmenų. Šalia it koks mirties pranašas pūpsojo juoda skrybėlė. Kaip įmanydamas greičiau nuklupinėjau prie jos.

— Rachele?

Parpuolęs keturpėsčias, iš pradžių apžiūrėjau ją nejudindamas. Gulėjo veidu žemyn, užkritusiais ant veido plaukais, todėl akių nesimatė. Švelniai ranka braukiant plaukus jai nuo veido, ūmai man pasidingojo dukrelė. Pastebėjau savo plaštaką kiek suteptą krauju — taigi sprogimas kažkur kepštelėjo. Apsižiūrėsiu vėliau.

— Rachele?

Nesupratau, ar ji kvėpuoja. Kartu su bent jau laikinai dingusia klausa buvo susijaukę ir kiti pojūčiai. Švelniai patapšnojau jai žandą.

— Nagi, Rachele, kelkis.

Nenorėjau jos versti ant nugaros, nes jei buvo iš pirmo žvilgsnio nematomų sužeidimų, galėjau tik pabloginti būklę. Dar kartą patapšnojau jai per veidą, šįkart stiprėliau. Uždėjau ranką Rachelei ant nugaros, tikėdamasis pajusti ją kilnojantis nuo kvėpavimo, kaip mano dukrelės.

Ničnieko. Prikišau ausį jai prie nugaros, nors, turint omeny mano būseną, tai buvo juokinga. Suveikė instinktas, nustūmęs į šalį logiką. Jau ėmęs manyti neturįs kitos išeities, kaip atversti ją ant nugaros, pastebėjau jos kairės rankos pirštus krustelint ir susigniaužiant į kumštį.

Staiga Rachelė pakėlė galvą nuo žemės ir sudejavo.

— Rachele, kaip tu?

— Aš... aš... Ten vagonėlyje įkalčiai. Reikia paimti.

— Rachele, vagonėlio jau nebėra.

Ji vargais negalais persivertė ant nugaros, šiaip taip atsisėdo ir kai pamatė, jog iš vagonėlio likęs tik liepsnojantis laužas, išpūtė akis. Jos vyzdžiai buvo išsiplėtę. Kontūzija.

— Ką čia pridirbai? — smerkiamai paklausė.

— Ne aš. Vagonėlis buvo užminuotas. Kai tu atidarei vonios duris...

— A.

Rachelė ėmė sukioti galvą į šalis, tarsi būtų aptirpęs kaklas. Ūmai ji pastebėjo šalia gulinčią juodą kaubojaus skrybėlę.

— Kas čia?

— Jo skrybėlė. Nerdama į lauką tu ją pagriebei.

— DNR?

— Tikėkimės, nors kažin.

Ji dar kartą dirstelėjo į liepsnojančią krūvą. Mes buvome visai prie pat, į mus tvokste tvoskė liepsnos karštis. Tačiau kol kas verčiau jos nejudinti.

— Prigulk, Rachele. Regis, tau smegenų sutrenkimas. Gali būti ir kitų sužeidimų.

— Aha, gal prigulsiu.

Ji vėl padėjo galvą ant žemės ir gulėjo žvelgdama į dangų. Pagalvojau, jog tai visai nebloga poza ir pasekiau jos pavyzdžiu. Tysojome it paplūdimyje. Jei būtų naktis, būtume galėję gėrėtis žvaigždėmis.

Dar prieš pasigirstant menčių griausmui, pajutau mūsų link atsiiriant sraigtasparnius. Ūmai ėmus tirtėti krūtinei, dirstelėjau į pietų pusę ir išvydau virš Titaniko uolos išnyrant du karinių oro pajėgų sraigtasparnius. Aš nevikriai kilstelėjau ranką ir pamojau.

34

— KOKIA VELNIAVA ČIA NUTIKO?

Specialiojo agento Rendelo Alperto veidas buvo griežtas ir beveik purpurinės spalvos. Sraigtasparniui nusileidus, jis jau laukė jų angare Nelyje. Jam instinktai buvo pakuždėję pačiam nevykti įvykio vieton. Bet kokia kaina privalėjo laikytis kuo atokiau nuo triukšmo, kilsiančio dėl sprogimo dykumoje ir, ko gero, pasieksiančio net patį Vašingtoną.

Rachelė Voling ir Šerė Dėj stovėjo didžiuliame angare, laukdamos prapliumpant audros. Rachelė į pirmą klausimą neatsiliepė, nes manė tai esant tik gresiančios papliūpos įžangą. Jos galvoje nuo sprogimo vis dar tvyrojo migla.

— Agente Voling, aš uždaviau jums klausimą!

— Jis buvo pridėjęs sprogmenų vagonėlyje, — prabilo Šerė Dėj. — Žinojo ją...

— Aš klausiau jos, o ne tavęs, — amtelėjo Alpertas. — Noriu, kad agentė Voling man pasiaiškintų, kodėl nepakluso įsakymams ir kaip visas šitas reikalas taip juodai susikniso.

Rachelė skėstelėjo rankomis — nutikimas dykumoje buvo ne jos valioje.

— Mes ėmėme laukti įkalčių rinkimo komandos, — tarė ji. — Kaip agentė Dėj ir liepė. Įsitaisę aikštelės pakraštyje, užuodėme yrantį lavoną ir pagalvojome, jog, galimas daiktas, viduje dar yra kas nors gyvas. Sužeistas žmogus.

— Kai užuodėte žmogaus palaikus, jums šovė į galvą tokia mintis?

— Bošui pasirodė, kad jis kažką išgirdo.

— Na va, prasideda, senasis gelbėjimosi ratas.

— Ne, jis tikrai išgirdo. Bet ten veikiausiai buvo vėjas. Dykumoje jis pašėlusiai traukia. Langai buvo palikti atidaryti. Jie, ko gero, ir bus subrazdėję.

— Tu pati girdėjai tą garsą?

— Ne, deja.

Alpertas dirstelėjo į Dėj, tada vėl į Rachelę. Verte vėrė ją žvilgsniu. Tačiau Rachelė žinojo istoriją esant gerai suręstą ir nė nemirktelėjo. Ją sumanė abu su Bošu. Alpertas užkurti pirties Bošui negalėjo. Jai pačiai veikiant dėl Bošui pasidingojusio pavojaus, jos kaltinti taip pat nevalia. Alpertas galėjo stūgauti ir siusti, bet tai ir viskas, ko jis turėjo teisę griebtis.

— Žinai, kur tavo istorijos bėda? Pačiame pirmame žodyje. *Mes*. Tu pasakei „mes". Jokių „mes" nebuvo. Tau buvo patikėta užduotis sekti Bošą. Sekti jį, o ne bendradarbiauti. Ne lipti į jo mašiną ir važiuoti ten. Ne apklausinėti liudininkus kartu ir ne lįsti į tą vagonėlį *kartu*.

— Be abejo, tačiau atsižvelgusi į aplinkybes nusprendžiau, kad sutelkti mūsų žinias ir pastangas bus pravarčiausia bylos labui. Atvirai šnekant, agente Alpertai, juk tai Bošas rado tą vietą. Jis mums apskritai daug pagelbėjo.

— Baikite, agente Voling. Mes būtume ir patys ten nusigavę.

— Žinau. Tačiau sparta taip pat be galo svarbus veiksnys. Pats taip sakėte rytiniame susirinkime. Mūsų direktorius rengėsi spaudos konferencijai. Norėjau stumtelėti bylos tyrimą, kad jis turėtų kiek įmanoma daugiau duomenų.

— Na, dabar gali tai pamiršti, nes vėl atsidūrėme aklavietėje. Jis atidėjo spaudos konferenciją ir davė mums laiko iki rytojaus vidudienio išsiaiškinti, kas čia vyksta.

Šerė Dėj nurijo seiles ir išdrįso vėl įsiterpti.

— Tai neįmanoma, — tarė ji. — Iš palaikų likę tik spragėsiai. Juos mūsiškiai lesioja po gabalėlį. Nustatyti DNR ir mirties priežastį gali prireikti savaičių, jei apskritai tą DNR ir mirties priežastį įmanoma nustatyti. Gerai, kad agentei Voling pavyko paimti lavono DNR pavyzdį, kuris turėtų pagreitinti reikalus, bet mes neturime su kuo jo palyginti. Mes...

— Turbūt nesiklausote, ką sakau, — tėškė Alpertas. — Mes negalime turkštis savaitėmis. Turime mažiau nei dvidešimt keturias valandas.

Nusisukęs nuo jų, Alpertas įsirėmė rankomis į šonus, tarsi bylotų, kokia našta slegia jo, vienintelio blaiviai mąstančio ir nuovokaus agento, pečius.

— Leiskite mums ten grįžti, — tarė Rachelė. — Galbūt griuvėsiuose rasime ką nors, ką...

— Ne! — suriko Alpertas.

Jis žaibiškai atsigręžė į jas.

— Jokiu būdu, agente Voling. Jūs ir taip jau pakankamai prikrėtėte.

— Aš pažįstu Backų, esu įsigilinusi į bylą. Manau, galėčiau praversti.

— Aš sprendžiu, kas galėtų, o kas — ne. Keliauk į apskrities būstinę ir rašyk ataskaitą dėl šio fiasko. Kad rytoj rytą aštuntą gulėtų ant mano stalo. Išsamiai aprašyk viską, ką matei tame vagonėlyje.

Jis stabtelėjo, tarsi norėdamas įsitikinti, ar ji nepuls ginčytis. Rachelė toliau tylėjo, ir tai, regis, jį pamalonino.

— Mus dėl šito dalyko puola spauda. Ką galime jiems pasakyti, kas neišduotų viso tyrimo ir nenustelbtų rytojaus direktoriaus pasisakymo?

Dėj gūžtelėjo pečiais.

— Nieko. Pasakykit jiems, kad direktorius viską praneš rytoj, taškas.

— Tai nesuveiks. Kažką privalome jiems mestelėti.

— Tik neminėkite Backaus, — patarė Rachelė. — Sakykite jiems, kad agentai norėjo pasikalbėti su žmogumi, vardu Tomas Volingas, dėl dingusių žmonių bylos. Bet Volingas buvo prikišęs sprogmenų į savo vagonėlį, ir kai agentai prisiartino prie durų, tasai sprogo.

Alpertas linktelėjo. Versija jam patiko.

— O kaip dėl Bošo?

— Jo verčiau apskritai neminėti. Mes jo prispausti negalime. Jei reporteriai nulėktų pas jį, dar viską išklotų.

— O dėl palaikų? Pranešame, jog jie Volingo?

— Sakykime, jog dar nežinome, nes taip ir yra. Tapatybė nustatinėjama ir taip toliau, ir panašiai. To turėtų pakakti.

— Jei reporteriai nusibels į viešnamius, iškapstys visą istoriją.

— Ne, neiškapstys. Mes visko niekam neatskleidėme.

— Beje, o kur Bošas?

Į šį klausimą atsakė Dėj:

— Užsirašiau jo parodymus ir paleidau. Iš mūsų išvažiavo į Las Vegasą.

— Jis neprasižios?

Dėj žvilgtelėjo į Rachelę, tada vėl į Alpertą.

— Na, jis tikrai neieškos, kam šią istoriją galėtų papasakoti. Ir kol mes neviešinsime Bošo vardo, niekas jo neieškos ir nekamantinės.

Alpertas linktelėjo ir, pasikuitęs kišenėje, išsitraukė mobilųjį telefoną.

— Po mūsų pokalbio turiu paskambinti į Vašingtoną. Kaip manote, ar ten, tame vagonėlyje, buvo Backus?

Rachelė dvejojo, nenorėdama kalbėti pirma.

— Kol kas negalime pasakyti, — atsakė Dėj. — Jei teiraujatės, ar turėtumėte pasakyti direktoriui, kad jis jau sumedžiotas, manyčiau, nevertėtų daryti skubotų išvadų. Kas ten buvo — nežinia. Žinome tik tiek, jog tai vienuolikta auka, tačiau gal taip niekada ir nesužinosime kas ji. Gal dar koks nors viešnamių svečias, patykotas Backaus.

Alpertas pažiūrėjo į Rachelę, laukdamas, ką ji pasakys.

— Degiklis, — pratarė ji.

— Ką degiklis?

— Jis buvo ilgas. Tarytum būtų norėjęs, kad pamatyčiau kūną, bet nespėčiau prisiartinti per arti. Antra vertus, jis drauge norėjo, kad spėčiau pabėgti.

— Taigi?

— Ant lavono buvo juoda kaubojaus skrybėlė. Prisimenu, jog tokią lėktuve, man skrendant iš Rapid Sičio, dėvėjo vienas vyras.

— Dėl Dievo meilės, juk tu skridai iš Pietų Dakotos. Ten kone visi dėvi kaubojiškas skrybėles.

— Bet Backus taip pat skrido su manimi. Manyčiau, tai jo paspęsti žabangai. Raštelis bare, ilgas degiklis, nuotraukos vagonėlyje ir juoda skrybėlė. Jis norėjo, kad spėčiau iš ten išsinešdinti ir visam pasauliui paskelbti, neva jis negyvas.

Alpertas tylėjo. Jis dirstelėjo į rankoje laikomą telefoną.

— Per daug nežinomųjų, Rendelai, — kyštelėjo savo trigrašį Dėj.

Jis įsigrūdo telefoną atgal į kišenę.

— Gerai. Agente Dėj, tavo ratai čia?

— Taip.

— Tučtuojau nuvežkite agentę Voling į būstinę.

Leidęs joms eiti, Alpertas dar grįžtelėjo į Rachelė ir sušnypštė:

— Nepamirškite, agente Voling, ataskaita ant mano stalo turi gulėti aštuntą.

— Supratau, — atsiliepė Rachelė.

35

NUSTEBAU, KAI MAN PASIBELDUS, duris atidarė Eleonora Viš. Ji žengtelėjo atgal ir įleido mane vidun.

— Nežiūrėk taip į mane, Hari, — pasakė ji. — Tau vis rodosi, kad manęs čia niekada nėra, kad aš prapuolu kiekvieną naktį ir nuolat palieku ją su Marisole. Nieko panašaus. Dirbu tris ar keturis kartus per savaitę, tik tiek.

Aš tik pakėliau rankas it pasiduodamas, ir ji išvydo sutvarstytą mano kairiąją plaštaką.

— Kas tau nutiko?

— Įsipjoviau į gelžgalį.

— Kokį dar gelžgalį?

— Ilga istorija.

— A, ten dykumoje?

Aš linktelėjau.

— Turėjau susiprasti. Netrukdys tau groti saksofonu?

Nuobodžiaudamas po atsistatydinimo ėmiau lankyti pamokas pas buvusį džiazo muzikantą, su kuriuo susipažinau tirdamas vieną bylą. Kartą vakare, kai nesipliekėme su Eleonora, atsinešiau instrumentą kartu su savimi ir pagrojau vieną melodiją — „Lopšinę". Jai be galo patiko.

— Iš tiesų tai aš jau negroju.

— Kodėl?

Nenorėjau jai sakyti, kad mano mokytojas pasimirė, ir muzika kuriam laikui išnyko iš mano gyvenimo.

— Mokytojas vertė iššokti aukščiau bambos — nuo alto prie tenoro.

Ji nusišypsojo iš mano lėkšto juokelio ir daugiau nekamantinėjo. Nusekiau paskui ją į virtuvę, kur stovėjo užtiestas gelumbe pokerio stalas, sulaistytas ir apterliotas Medės. Eleonora buvo išsidėsčiusi prieš save šešias atverstas kortas, praktikavosi. Ji prisėdo ir ėmėsi rinkti jas iš kaladės.

— Netrukdysiu, — pasakiau. — Pagalvojau, gal užmigdysiu Medę. Kur ji?

— Marisolė ją maudo. Bet aš šiandien rengiausi pati dukrą paguldyti, nes pastarąsias tris naktis dirbau.

— Na ką gi, nieko tokio. Tada tiesiog pasilabinsiu su ja. Ir keliausiu. Šiandien grįžtu namo.

— Tuomet tu ir paguldyk. Aš kaip tik turiu naują knygutę jai paskaityti. Ant bufeto.

— Ne, Eleonora, guldyk. Tiesiog norėjau ją pamatyti, nes nežinau, kada užsuksiu.

— Ar vis dar tiri tą bylą?

— Ne, šiandien lyg ir baigėme.

— Per žinias tik trumpai užsiminė. Kas ten dėjosi — toje dykumoje?

— Ilga istorija.

Nenorėjau vėl iš naujo visko pasakoti. Nuėjau prie bufeto pažiūrėti, kokią knygą Eleonora nupirko. Jos pavadinimas buvo „Bilis nugalėtojas", o ant viršelio pavaizduota beždžionėlė, stovinti ant aukščiausios pakylos per apdovanojimo ceremoniją, panašią į Olimpinių žaidynių. Paveikslėlyje jai ant kaklo buvo kabinamas aukso medalis. Liūtui atiteko sidabras, drambliui — bronza.

— Rengiesi grįžti į skyrių?

Kaip tik ruošiausi pavartyti knygelę, bet padėjau ją į vietą ir pažvelgiau į Eleonorą.

— Vis dar svarstau, bet veikiausiai taip.

Ji linktelėjo, tarsi tuo nė kiek neabejotų.

— Ką tu pati apie tai manai?

— Nieko, Hari, spręsti tau.

Kodėl išgirdęs tai, ką nori išgirsti, visada žmogų įtari ir juo suabejoji. Ar Eleonora tikrai norėjo, kad daryčiau tai, ko pats trokštu? Ar tai reiškia slaptą jos nepritarimą?

Man nespėjus nieko pasakyti, į virtuvę įžengė mano dukra ir stabtelėjo laukdama dėmesio. Ji buvo apvilkta pižama su mėlynais ir oranžiniais dryželiais, sušukuotais atgal tamsiais šlapiais plaukais.

— Sutikite mažą mergaitę, — tarė ji.

Mudu su Eleonora nusišypsojome ir vienu metu ištiesėme į ją rankas apkabinti. Medė pirmiausia pasuko prie savo mamos — nieko keisto. Tačiau širdyje smilktelėjo nuoskauda, panaši į aplankančią, kai ištiesi kam nors ranką, o tas kažkas to nepamato arba tiesiog nekreipia dėmesio. Aš nuleidau ištiestas rankas, tačiau netrukus nuskambėję Eleonoros žodžiai man rodės it tikrų tikriausias išganymas.

— Eik ir apkabink tėvelį.

Medė atžingsniavo pas mane, aš pakėliau ją ir apkabinau. Ji svėrė kokius dvidešimt kilogramų. Nepakartojamas jausmas kirba, visa, kas

tau pasaulyje brangiausia, laikant ant rankų. Ji priglaudė savo šlapią galvelę man prie krūtinės, tačiau šlampantys mano marškiniai, be abejo, man buvo nė motais. Aš tuo tik džiaugiausi.

— Kaip laikaisi, kruopa?

— Gerai. Šiandien nupiešiau tave.

— Tikrai? Parodysi man?

— Nuleisk mane.

Padariau kaip liepiamas, ir jinai išbėgo iš virtuvės, basomis pėdutėmis šlepsendama per akmenines grindų plyteles į žaidimų kambarį. Pažiūrėjau į Eleonorą ir nusišypsojau. Mudu supratome vienas kitą be žodžių. Kad ir kas dėjosi tarp mudviejų, mus visada siejo ir sies Madeleinė.

Mažyčių kojų šlepsenimas vėl pasigirdo, ir greitai ji vėl įlėkė į virtuvę, aukštai lyg aitvarą iškėlusi popieriaus lapą. Paėmęs iš dukters, ėmiau tyrinėti piešinį, vaizduojantį ūsuotą vyrą tamsiomis akimis. Jis stovėjo ištiesęs rankas, vienoje jų laikydamas pistoletą. Kitame lapo krašte buvo dar vienas veikėjas, nuspalvintas raudonai ir geltonai, surauktais į didelį juodą V, kad matytųsi, jog čia stovi blogiukas, antakiais.

Aš atsitūpiau, kad susilygginčiau ūgiu su dukra, ir mes abu galėtume matyti paveikslėlį.

— Ar čia aš su tuo pistoletu?

— Taip, nes tu buvai policininkas.

Aš linktelėjau. Jinai šį žodį ištarė kaip *plicininkas*.

— O kas tas piktas vyrukas?

Ji mažyčiu pirštuku dūrė į kitą piešinėlio veikėją.

— Čia ponas Pikčius.

Aš nusišypsojau.

— O kas tas Pikčius?

— Jis nenaudėlis. Mamytė sakė, kad tu kovoji su nenaudėliais, o jis yra visų jų viršiausias.

— Supratau.

Per jos galvą pažvelgiau į Eleonorą ir nusišypsojau. Aš dėl nieko nepykau. Gėrėte gėrėjausi savo dukterimi ir tuo, kaip ji matė pasaulį.

Paprastai kaip ant delno. Žinojau, ilgainiui šią vaiskumą apsitrauksiant ūkais, todėl slapčiomis dėkojau už kiekvieną man dovanotą tokią akimirką.

— Ar galiu pasilikti šitą piešinį?

— Kodėl?

— Nes yra gražus ir aš noriu visada jį turėti. Man reikia trumpam išvažiuoti, ir aš noriu jį turėti su savimi, kad galėčiau į jį žiūrėti. Piešinys primins tave.

— Kur tu važiuoji?

— Aš keliauju į vietą, vadinamą Angelų miestu.

Ji nusišypsojo.

— Tai kvaila. Juk angelai nematomi.

— Žinau. Pažvelk, kokią tau mamytė nupirko naują knygelę apie beždžioniuką Bilį. Saldžių sapnų, aš grįšiu, kai tik galėsiu. Ar gerai, mažyte?

— Gerai, tėveli.

Aš pabučiavau dukrytę į abu žandus ir stipriai apkabinau. Tada pakštelėjau į viršugalvį ir paleidau. Atsistojęs su paveikslėliu rankoje ištiesiau knygutę, kurią jos su mama skaitys prieš miegą.

— Marisole? — pašaukė Eleonora.

Marisolė pasirodė po kelių sekundžių, lyg būtų šalia, svetainėje, laukusi jai skirto ženklo. Aš nusišypsojau ir linktelėjau jai.

— Veskis ir paguldyk Medę, o aš tuoj, tik atsisveikinsiu su jos tėvu.

Žiūrėjau, kaip mano dukra išeina su savo aukle.

— Nepyk, — pasakė Eleonora.

— Dėl ko, paveikslėlio? Baik. Man jis labai patinka. Keliaus ant mano šaldytuvo durelių.

— Aš net neįsivaizduoju, iš kur ji tai ištraukė. Aš jai nesakiau, kad tu kovoji su nenaudėliais. Bus girdėjusi mane šnekant telefonu ar panašiai.

Kažkodėl man būtų buvę geriau žinoti, kad ji tai pasakė tiesiai mano dukteriai. Mintis, kad Eleonora taip apie mane kalbėjo su kažkuo kitu — kažkuo, ko ji kol kas neįvardijo — man visai nepatiko. Stengiausi to neparodyti.

— Nieko tokio, — pasakiau. — Kai ji nueis į mokyklą ir vaikai pasakos, kad jų tėtis yra advokatas, gaisrininkas, daktaras, arba dar kas nors, tai ji turės švietalų švietalą — galės pasakyti, kad jos tėtis kovoja su nenaudėliais.

Eleonora pradėjo juoktis, bet ūmai, kažko susimąsčiusi, liovėsi.

— Įdomu, ką ji pasakys apie savo motiną.

Negalėjau atsakyti į šį klausimą, taigi pakeičiau pokalbio temą.

— Žavu, kad jos požiūrio į pasaulį nestelbia jokie šešėliai, — ištariau, vėl pažvelgęs į paveikslėlį. — Jis toks vaiskus, supranti?

— Tai išties nuostabu. Bet aš suprantu — nenorėtum, kad ji galvotų, jog tu, tikrąja to žodžio prasme, kažkur kauniesi su nenaudėliais. Kodėl jai nepaaiškinai?

Aš papurčiau galvą, prisiminęs vieną istoriją.

— Kai dar buvau vaikas ir gyvenau su mama, ji įsigijo automobilį. Dviejų spalvų „Plymouth Belvedere" su automatine pavarų dėže. Manau, kad gal jos advokatas buvo leidęs tuo automobiliu naudotis ar kažkas panašaus. Kelerius metus. Žodžiu, ūmai ji nusprendė pasiimti atostogų ir pakeliauti po šalį. Taigi mes susikrovėme daiktus į automobilį ir tiesiog išvažiavome, ji ir aš.

Žodžiu, kažkur pietuose — neprisimenu, kur tiksliai — mes sustojome įsipilti benzino. Šalia degalinės stovėjo du geriamojo vandens fontanėliai. Su užrašais, jei supranti, apie ką aš. Vienas su užrašu „Baltiesiems", o kitas su užrašu „Spalvotiesiems". Ir aš patraukiau prie to su užrašu „Spalvotiesiems", nes norėjau pažiūrėti, kokios spalvos yra pats vanduo. Tačiau nespėjau jo pasiekti, kai mane pasivijo mama ir, čiupusi už peties, viską išaiškino. Verčiau jau būtų leidus man nekliudomam nueiti ir atsigerti to vandens.

Eleonora nusišypsojo.

— Kiek tau buvo metų?

— Nežinau. Kokie aštuoneri.

Ji staiga atsistojo ir priėjo prie manęs. Pabučiavo mane į skruostą, aš nesipriešinau. Lengvai apkabinau ją per liemenį.

— Sėkmės tau su tais nenaudėliais, Hari.

— Aha.

— Jei kada persigalvosi, aš tavęs lauksiu. Mes lauksime.

Aš linktelėjau.

— Ji privers persigalvoti ir *tave*, Eleonora. Pamatysi.

Ji liūdnai šyptelėjo ir švelniai paglostė mano smakrą.

— Patikrink išeidamas, ar durys užsitrenkė.

— Gerai.

Paleidau ją ir stebėjau žengiant iš virtuvės. Tada pažvelgiau į vyro, kovojančio su niekadėjais, atvaizdą. Mano veide švietė dukters nupiešta šypsena.

36

PRIEŠ GRĮŽDAMAS Į SAVO NUMERĮ „Direktorių rūmuose", stabtelėjau kontoroje ir pasakiau ponui Guptai, naktiniam budėtojui, kad rengiuosi išsiregistruoti. Jis pranešė, jog, man tęsiant nuomą savaitėmis, nuo mano kredito kortelės jau nuskaičiuotas mokėjimas ir už šią. Atsakiau, kad nieko tokio, aš vis tiek išvažiuoju, ir kad susikrovęs daiktus raktą paliksiu ant valgomojo stalelio. Jau ketinau eiti iš kontoros, tačiau stabtelėjau ir vis dėlto užklausiau apie savo kaimynę Džeinę.

— Taip, ji irgi išvyko. Tas pats atvejis.

— Ką jūs norite tuo pasakyti — tas pats atvejis?

— Ji moka kas savaitę, bet ji nelikti savaitę.

— Klausyk, gal nieko tokio, jei pasiteirausiu, kokia jos pavardė? Niekada negirdėjau.

— Ji yra Džeinė Deivis. Ji patikti?

— Aha, ji labai maloni. Mes šnektelėdavome iš balkonų. Nespėjau atsisveikinti. Gal ji paliko kokį adresą, kaip su ja susisiekti, ar ką nors panašaus?

Guptos veidą nušvietė šypsena. Kaip žmogaus tokia tamsia oda jo dantenos buvo labai rožinės.

— Joks adresas, — pasakė. — Ne tokia.

Aš linktelėjau padėkodamas už informaciją. Išėjau iš kontoros, užlipau laiptais į viršų ir nužingsniavau koridorium savo kambario link.

Daiktus susirinkau akimoju. Turėjau vos kelerius marškinius ir porą kelnių. Iš spintos išsitraukęs tą pačią dėžę, kurioje viską ir atsivežiau, sukroviau į ją likusius niekniekius ir keletą žaislų, kuriuos čia laikiau, jei užsuktų Medė. Badis Lokridžas buvo arti tiesos, pavadindamas mane Hariu Lagaminu. Bet Haris Alaus Dėžė būtų buvę dar tiksliau.

Prieš išeidamas patikrinau šaldytuvą ir pamačiau turįs dar vieną butelį alaus. Išsiėmiau jį ir atsikimšau. Pagalvojau, kad vienas alaus butelis vairuojant neturėtų labai pakenkti. Kažkada vairuodavau prisipylęs iki kaklo. Mąsčiau, ar nevertėtų pasidaryti dar vieną sumuštinį su sūriu, bet atsisakiau šios minties, nes prisiminiau Backų Kvantike nuolatos kimšus keptus sumuštinius su sūriu. Išėjau nešinas alaus buteliu į balkoną paskutinį kartą užmesti akį į turtuolių lėktuvus. Vakaras buvo gaivus ir vaiskus. Mėlynos švieselės ant kilimo ir nusileidimo tako žybčiojo kaip safyrai.

Dviejų juodų reaktyvinių lėktuvų jau nebuvo matyti, jų savininkai veikiausiai bus arba žaibiškai prašvilpę visus pinigus, arba išlošę. Didysis *Gulfstream* stovėjo kur buvęs, reaktyviniai varikliai aplipę raudonų dulkių sluoksniais. Svarsčiau, kuo šie lėktuvai galėtų būti susiję su Džeine Deivis ir jos viešnage „Direktorių rūmuose".

Pažvelgiau į tuščią Džeinės balkonėlį, atskirtą nuo manojo vos per keturias pėdas. Ant turėklų vis dar gulėjo peleninė, pilna pusiau surūkytų cigarečių nuorūkų. Jos numeryje kambarinė dar nesilankė.

Ūmai man į galvą dingtelėjo mintis. Apsižvalgęs aplink ir dirstelėjęs žemyn į stovėjimo aikštelę, neišvydau nė gyvos dvasios. Skubiai užsikabarojau ant turėklų ir jau rengiausi liuokteleti į gretimą balkoną, kai išgirdau kažką beldžiant į duris. Skubiai nušokau atgal ir nuėjau atidaryti durų.

Tai buvo Rachelė Voling.

— Rachele? Sveika. Kas nors atsitiko?

— Ne, nieko. Backaus dar nepagavome. Galiu užeiti?

— Žinoma.

Ją įleisdamas žengtelėjau į šoną. Jos žvilgsnis užkliuvo už dėžės su sumestais mano daiktais. Aš prabilau pirmas.

— Kaip sekėsi šiandien mieste?

— Na, dar kartą gavau pylos, tik šįkart nuo viršininko.

— Vertei visą kaltę man?

— Kaip tarėmės. Jis raukėsi ir šnopavo, bet ką gali padaryti? Apskritai neturiu ūpo dabar apie jį kalbėti.

— Tai kokiais vėjais?

— Na, iš pradžių, gal turi dar vieną?

Ji turėjo galvoje alų.

— Deja, ne. Kaip tik ruošiausi pabaigti šitą butelį ir važiuoti.

— Laimė, dar tave užtikau.

— Galime pasidalyti. Tuoj atnešiu stiklinę.

— Tu sakei, kad šio viešbučio stiklinės kelia baugulį.

— Na, išplaučiau...

Ištiesus ranką, ji pasičiupo butelį ir gurkštelėjo iš jo. Atidavė jį man, neatitraukdama akių nuo manųjų. Tada pasisuko ir mostelėjo dėžės link.

— Tai išvyksti.

— Aha, kuriam laikui atgal į Los Andželą.

— Ko gero, pasiilgsi savo dukters.

— Labai.

— Ar atvažiuosi jos aplankyti?

— Kada tik galėsiu.

— Miela. Nieko daugiau?

— Ką turi galvoje? — paklausiau, nors veikiausiai nutuokiau, kur link ji kreipia.

— Atvažiuosi čia tik dėl jos?

— Taip, tik dėl dukters.

Mes stovėjome ir ilgai žvelgėme vienas į kitą. Aš ištiesiau alų, bet Rachelė žengtelėjo į priekį ne dėl alaus. Ji pabučiavo mane į lūpas, ir mūsų rankos greitai apsivijo vienas kitą.

Žinojau, jog tai ataidi nuo to vagonėlio, kai ten, dykomoje, abu vos negavome galo, kaip tik todėl dabar pašėlusiai spaudėmės vienas prie kito ir pasukome lovos link. Aš padėjau alų ant stalo, kad galėčiau darbuotis abiem rankomis, kai vienas nuo kito plėšėme drabužius.

Mes kritome ant lovos ir mylėjomės taip, kaip mylisi išlikusieji gyvi po kokios negandos. Karštai, greitai ir pašėlusiai, mumyse kunkuliuote kunkuliuojant gyvybei.

Galiausiai gulėjome susipainioję lovos paklodėse — Rachelė ant manęs, mano delnams vis dar įsipynus jai į plaukus.

Rachelė palinko į kairę ir bandė pasiekti alaus butelį, tačiau nuvertė jį, ir didžioji dauguma to, kas jame buvo likę, pasipylė ant naktinio stalelio ir grindų.

— Sudie mano kambario užstatui, — ištariau.

Butelyje dar buvo likę pakankamai alaus, ir gurkštelėjusi Rachelė ištiesė jį man.

— Tai buvo dėl šiandienos, — pasakė ji, kol aš gėriau.

Atidaviau jai tai, kas liko.

— Ką tu nori tuo pasakyti?

— Po to, kas ten nutiko, mes turėjome tai padaryti.

— Aha.

— Gladiatorių meilė. Todėl čia ir atvykau. Čiupti tavęs.

Aš nusišypsojau prisiminęs juokelį apie gladiatorius iš seno mano mėgiamo filmo. Rachelei jo nepasakojau, todėl ji greičiausiai pamanė, kad šypsausi dėl to, ką ji pasakė. Ji prigludo ir padėjo galvą man ant krūtinės. Švelniai suėmiau jos plaukų sruogą ir pažiūrėjau į apsvilusius galiukus. Tada mano rankos nuslinko žemyn ir paglostė jai nugarą. Galvojau, kad keistas dabar mūsų toks švelnumas vienas kitam, kai vos prieš keletą minučių ėmėmės tarsi gladiatoriai.

— Veikiausiai tavęs nesužavėtų mintis atidaryti savo privačių tyrimų biuro filialą, kur nors Pietų Dakotoje?

Aš nusišypsojau.

— O kaip dėl Šiaurės Dakotos? — paklausė ji. — Mane gali grąžinti ir ten.

— Kad atidarytum filialą, reikia turėti biurą.

Ji švelniai kumštelėjo man į krūtinę.

— Taip ir galvojau.

Krustelėjau norėdamas iš po jos išsliuogti. Ji suniurzgėjo, tačiau liko viršuje.

— Tai man atsikelti, nulipti ir drožti iš čia?

— Ne, Rachele. Visai ne.

Dirstelėjęs jai per petį išvydau, kad durys buvo neužrakintos. Tarsi regėte regėjau, kaip ponas Gupta įžengia pažiūrėti, ar jau išvažiavau, ir išvysta ant lovos kambaryje, kuris turėjo būti tuščias, dvinugarį žvėrį. Nusišypsojau. Na ir kas.

Ji kilstelėjo galvą ir pažvelgė į mane.

— Kas?

— Nieko. Mes palikom neužrakintas duris. Kas nors gali įeiti.

— *Tu* palikai jas neužrakintas. Čia tavo kambarys.

Pabučiavau ją, ir man dingtelėjo, kad mudviem mylintis nebuvau bučiavęs jos į lūpas. Dar viena mįslė.

— Žinai ką, Bošai?

— Ką?

— Tau tai gerai sekasi.

Aš nusišypsojau ir padėkojau. Moterys gali žaisti šia korta kiek panorėjusios, nė kiek nebūgštaudamos pralaimėti.

— Aš rimtai.

Ji suleido savo nagus man į krūtinę, pabrėždama tai, ką sako. Viena ranka tvirtai prispaudžiau ją prie savęs, ir mes apsivertėme. Sumečiau esąs už ją bent dešimt metų vyresnis, tačiau man tai buvo nė motais. Aš dar kartą ją pabučiavau, atsistojau ir, rinkdamas nuo grindų drabužius, pasukau durų link, norėdamas jas užrakinti.

— Regis, ten dar yra vienas švarus rankšluostis, — pasakiau. — Tau.

Ji norėjo, kad aš pirmas prausčiaus po dušu, taigi aš taip ir padariau. Tada, kai maudėsi jinai, išėjau iš kambario ir, kirtęs Kovalio gatvę, nuėjau į bakalėjos parduotuvę nupirkti dar poros alaus. Ketinau tik tuo ir apsiriboti, nes juk turėjau vairuoti naktį ir nenorėjau, kad alkoholis man kaišiotų pagalius į ratus. Atsisėdau prie valgomojo

staliuko. Ji išėjo iš vonios apsitaisiusi ir nusišypsojo, išvydusi du butelius.

— Žinojau, kad neleisi laiko veltui.

Ji klestelėjo į kėdę ir mes cingtelėjome buteliais.

— Už gladiatorių meilę, — tarė ji.

Mes išgėrėme ir keletą sekundžių tylėjome. Aš bandžiau susivokti, kas man ir mums bus nutikę per pastarąją valandą.

— Apie ką tu galvoji? — paklausė ji.

— Apie tai, kokia painiava viskas galėtų išvirsti.

— Nebūtinai. Mes tiesiog galim pažiūrėti, kas bus toliau.

Šie žodžiai skambėjo visai kitaip, nei prašymas persikelti į kurią nors iš Dakotų.

— Gerai.

— Man jau metas.

— Kur?

— Veikiausiai atgal į būstinę. Pažiūrėti, kas vyksta.

— Gal girdėjai, kas po sprogimo nutiko tai statinei šiukšlėms deginti? Aš pamiršau pažiūrėti.

— Negirdėjau, o ką?

— Aš buvau užmetęs į ją akį, kai buvom ten nuvažiavę. Trumpam. Regis, jis ten degino kredito, gal ir identifikacines korteles.

— Aukų?

— Ko gero. Taip pat ir knygas.

— Knygas? Kurių galų?

— Nežinau, tai keista. Vagonėlyje buvo apstu knygų. Vadinasi, kai kurias jis pleškino, kai kurių — ne. Kodėl?

— Na, jei iš tos statinės kas nors ir liko, įkalčių rinkimo komanda prisikas. Kodėl anksčiau apie tai neužsiminei, kai tave apklausė?

— Nes mano galva dar ūžte ūžė ir veikiausiai tai pamiršau.

— Trumpalaikis atminties praradimas dėl smūgio bangos.

— Man nebuvo smegenų sutrenkimo.

— Aš turėjau galvoje sprogimą. Ar prisimeni, kokios knygos ten buvo?

— Nelabai. Neturėjau laiko apžiūrėti. Vieną išėmiau, nes ji buvo

mažiausiai apdegusi iš tų, kurias pastebėjau. Regis, poezijos knyga. Bent jau taip man pasirodė.

Ji pažiūrėjo į mane ir linktelėjo, tačiau nieko neatsakė.

— Vieno nesumoju — kurių galų deginti tas knygas? Jis užminuoja visą vagonėlį, tačiau prieš tai dar vargsta statinėje kūrendamas kažkokias knygas. Tarsi...

Aš susimąstęs nutilau.

— Tarsi kas, Hari?

— Nežinau. Tarsi jis nenorėtų rizikuoti sprogdindamas vagonėlį. Norėjo būti visiškai tikras, kad tos knygos bus sunaikintos.

— Tu darai prielaidą, kad abu dalykai turi ką nors bendra? Kas žino, gal jis sudegino tas knygas prieš kokį pusmetį. A?

Aš linktelėjau. Jos teisybė, tačiau man dingojos, kad sąsajų čia vis dėlto esama.

— Knyga, kurią radau, gulėjo statinės paviršiuje, — pasakiau. — Ji buvo sudeginta paskiausiai. Knygos viduje taip pat buvo kvitas. Apsvilęs. Bet galbūt jie galėtų jį ištirti.

— Kai grįšiu, paklausiu. Bet aš neprisimenu, kad būčiau regėjusi tą statinę po sprogimo.

Aš gūžtelėjau pečiais:

— Aš irgi.

Rachelei pakilus, aš taip pat atsistojau.

— Yra dar kai kas, — ištariau kišdamas ranką į vidinę savo švarko kišenę.

Išsitraukęs iš ten nuotrauką, padaviau ją Rachelei.

— Veikiausiai pagriebiau ją skuosdamas iš vagonėlio ir vėliau visai pamiršau. Radau savo kišenėje.

Tai buvo nuotrauka iš spausdintuvo dėklo. Dviejų aukštų namas su senyvu vyru šalia savo didelės mašinos, stovinčios kieme.

— Puiku, Hari. Ir iš kur turėsiu pasisakyti ją gavusi?

— Nežinau, bet pagalvojau, gal norėsi išsiaiškinti, kas šis žmogus arba koks čia namas.

— Koks dabar skirtumas?

— Baik, Rachele, tu juk žinai, kad dar ne pabaiga.

— Ne, nežinau.

Velnias, ji jau negalėjo nuoširdžiai su manimi pasikalbėti, nors prieš keletą minučių dar buvome artimi, it du žirniai vienoje ankštyje.

— Kaip išmanai.

Pakėliau savo dėžę ir pakabus su drabužiais.

— Pala pala, Hari. Jeigu pradėjai sakinį, tai ir baik. Ką turi galvoje, sakydamas, kad niekas dar nesibaigė?

— Tai, kad mes abu puikiausiai žinome ten buvus ne Backų. Jei tau ir biurui tai nė motais, valio. Bet nereikia maivytis, Rachele. Tik ne po to, ką mudu kartu patyrėme šiandien, ir ne po to, kas ką tik tarp mudviejų įvyko.

Ji kiek atsileido.

— Klausyk, Hari, juk ne aš vadovauju, supranti? Šiuo metu laukiame žinių iš teismo ekspertų. Biuro oficiali pozicija, ko gero, nebus suformuluota iki pat rytojaus, iki direktoriui pradedant spaudos konferenciją.

— Man nerūpi oficiali biuro pozicija. Aš kalbėjau su tavimi.

— Hari, ką tu nori iš manęs išgirsti?

— Kad sumedžiosi tą vyruką, nepaisant to, ką rytoj pasakys direktorius.

Aš pasukau į duris, ir ji nusekė iš paskos. Mums išėjus į koridorių, Rachelė man už nugaros uždarė duris.

— Kur tavo ratai? — paklausiau. — Palydėsiu.

Ji mostelėjo ranka man kelią, ir mes, nulipę laiptais, nužingsniavome prie automobilio, pastatyto netoli viešbučio kontoros. Ji, atidariusi dureles, atsigręžė į mane.

— Aš noriu jį sučiupti, — pasakė. — Labiau nei įsivaizduoji.

— Gerai, tvarka. Palaikysime ryšį.

— Na, tai ką rengiesi daryti?

— Nežinau. Kai žinosiu — pranešiu.

— Gerai. Susimatysime, Bošai.

— Sudie, Rachele.

Ji pabučiavo mane ir įlipo į automobilį. Nužingsniavau prie savo-

jo, praeidamas tarp dviejų pastatų, kurie ir sudarė „Direktorių rūmus“, į aikštelę kitoje pusėje. Buvau visiškai tikras, kad mudu su Rachele Voling dar susitiksime.

37

VAŽIUODAMAS IŠ MIESTO galėjau išvengti bulvare ūžiančio eismo, tačiau nusprendžiau to nedaryti. Pagalvojau, kad gal visos tos šviesos mane prablaškys. Juk žinojau, kad čia palieku savo dukterį. Vykau į Los Andželą galvodamas vėl grįžti į savo buvusį skyrių. Žinojau, kad dar pamatysiu savo dukrą, bet negalėsiu su ja leisti laiko taip, kaip troškau ir kaip man to reikėjo. Vykau prisidėti prie tų depresijos kamuojamų savaitgalinių tėvų legionų. Vyrų, kurie savo meilę ir pareigą turi suspausti į dvidešimt keturių valandų susitikimus su savo vaikais. Mintys apie tai slėgė krūtinę it švinas. Be jokios abejonės, iš Las Vegaso garmėjau kaip pralaimėtojas.

Kai už nugaros liko šviesos ir greičio ribojimai, eismo sumažėjo, ėmė leistis sutemos. Stengiausi nuvyti į šalį slogutį, prišauktą savo paties pasirinkimo. Važiuodamas ėmiau sukti galvą apie bylą ir mąsčiau, ko griebčiausi Backumi dėtas, kuo išsamiausiai svarsčiau kiekvieną smulkmeną, kol visa istorija pasidarė aiški kaip ant delno ir liko kirbėti tik vienas klausimas. Man viskas rodėsi taip pat, kaip ir biurui. Backus, pasivadinęs Tomu Volingu, apsistojęs Klire, dorodavo klientus, jo paties išvežiojamus iš viešnamių, ir nė šuo nesulojo, nes gebėdavo pasirinkti labai parankias aukas. Tačiau galiausiai jam pakišo koją aukų skaičius, kai tyrėjai iš Las Vegaso atkreipė dėmesį į nusikaltimų braižą bei susiejo šešių be žinios dingusių vyrų bylas. Backus veikiausiai žinojo, kad galiausiai bylos pėdsakai vis tiek atves į Klirą. Ir, išvydęs laikraštyje Terio Makalebo pavardę, ko gero, pajuto skalikus lojant jau visai netoliese. Galbūt netgi iššniukštinėjo, kad Makalebas buvo atvykęs į Vegasą. Galimas daiktas, Teris užsuko ir į Klirą. Kas žino? Daugelis atsakymų dingo kartu su Makalebu ir tuo vagonėliu dykumoje.

Šioje istorijoje buvo daugybė nežinomųjų. Tačiau akivaizdu, jog Backus nutarė baigti savo pasirodymą. Jis buvo suplanavęs savo slėpynes dykumoje vainikuoti šlovės spinduliais, nužudydamas du savo mokintinius — Makalebą ir Rachelę, žūtbūt įrodydamas savo meistriškumą ir vagonėlyje palikdamas sudegusį kūną, kuris amžinai verstų spėlioti, ar jis gyvas, ar žuvęs. Panašiai kaip tokių spėlionių srityje didžių laimėjimų pasiekęs Osama bin Ladenas. Gal Backus į jį bandė lygiuotis.

Labiausiai laužiau galvą dėl knygų šiukšlių statinėje. Nors Rachelė numojo į knygas ranka, nes esą nežinoma, kada jos sudegintos, man ši mįslė nedavė ramybės. Krimtau nagus, kad atidžiau neperverčiau tos knygos, kurią išsitraukiau. Gal net būčiau ją atpažinęs. Sudegusi knyga buvo užuomina apie tą Poeto plano dalį, kuri dar niekam nebuvo žinoma.

Prisiminęs kvito skiautelę, regėtą tarp lapų, čiupau savo mobilųjį telefoną, dirstelėjau į ekraną, ar yra ryšys, ir surinkau Las Vegaso informacijos tarnybos numerį. Paklausiau įmonės *Book Car* koordinačių, ir operatorė atsakė duomenų apie tokią įmonę neturinti. Jau rengiausi išjungti ryšį, kai ji tarstelėjo, jog Industrijos gatvėje yra parduotuvė pavadinimu *Book Caravan*. Aš pasakiau norįs pabandyti, ir ji mane sujungė.

Spėjau, kad parduotuvė turėtų būti uždaryta, nes buvo vėlu. Tikėjausi atsiliepsiant autoatsakiklį, kuriame ketinau palikti žinutę savininkui su prašymu paskambinti man kitą dieną iš ryto. Bet po kelių pyptelėjimų ragelį kažkas pakėlė ir pasigirdo šiurkštus balsas.

— Jūs dirbate?

— Dvidešimt keturias valandas per parą. Kuo galėčiau padėti?

Akimoju sumečiau, į kokią parduotuvę, teikiančią paslaugas visą parą, veikiausiai pataikiau. Vis dėlto nusprendžiau pamėginti.

— Jūs turite poezijos?

Šiurkštusis vyras nusikvatojo.

— Labai juokinga, — drėbė jis. — Vienas žmogus iš Timbuktu, o dėl poezijos eik po velnių.

Jis dar kartą nusikvatojo ir numetė ragelį. Spustelėjau raudoną

mygtuką baigdamas pokalbį ir nejučiomis šyptelėjau iš jo gebėjimo ekspromtu rimuoti.

Iš *Book Caravan*, regis, nieko nepeši, bet aš vis tiek nusprendžiau vakare paskambinti Rachelei ir pasakyti, kad vertėtų patikrinti galimas tos vietos sąsajas su Backumi.

Automobilio žibintų šviesoje šmėkštelėjo žalias greitkelio ženklas.

ZZYZX KELIAS

I MYLIA

Šovė mintis išsukti iš kelio ir nerti duobėtu šunkeliu į tamsą. Įdomu, ar teismo ekspertai vis dar kapstosi kapavietėje? Bet kurių galų, išskyrus susitikimą su vaiduokliais, ten trenktis? Pasiekiau Zzyzx ir prašvilpiau tolyn, palikdamas vaiduoklius ramybėje.

Pasirodė, kad išgėręs pusantro butelio alaus su Rachelė padariau klaidą. Prie Viktorvilio miestelio pasijutau nusikamavęs. Per daug laužiau galvą, be to, dar tas alus. Sustojau puodelio kavos prie veikiančio iki vėlumos „Makdonaldo“, kuris buvo pastatytas taip, kad atrodytų kaip peronas. Užsisakiau du puodelius kavos, du saldžius pyragėlius ir, įsitaisęs senoviško traukinio suole, ėmiau vartyti Terio Makalebo aplanką apie Poeto bylos tyrimą. Raportų ir santraukų eilės tvarką jau buvau išmokęs kone mintinai.

Po pirmo puodelio kavos nekilo jokių minčių, taigi užverčiau bylą. Man reikėjo kažko naujo. Arba pamiršti visa tai ir tikėtis, kad visą darbą atliks biuras, arba rasti naują tyrimo vagą.

Aš nesu nusistatęs prieš biurą. Mano galva, tai pati kruopščiausia, geriausiai aprūpinta ir budriausia įstatymus sergstinti agentūra visame pasaulyje. Ydų kyla tik dėl jos dydžio, lemiančio komunikacijos tarp skyrių, padalinių ir taip toliau iki atskirų agentų, spragas. Užtenka vienos tokios katastrofos kaip Rugsėjo 11-oji, kad žmonėms pasaulyje pasidarytų akivaizdu, kas teisėsaugos pareigūnams jau seniai buvo žinoma.

Kaip institucija, biuras per daug rūpinasi savo reputacija ir kišasi į politiką, dar nuo pat J. Edgaro Huverio laikų. Eleonora Viš pažinojo

agentą, kuris buvo paskirtas į Vašingtono štabą dar tuo metu, kai ten viešpatavo J. Edgaras. Pasak jo, egzistavęs nerašytas įstatymas, kad jei agentui važiuojant liftu į vidų įlipdavo direktorius, pirmasis šiukštu negalėjo kreiptis į direktorių, netgi pasisveikinti su juo, ir privalėdavo kuo greičiau pasišalinti iš lifto, kad didžioji valdžia galėtų keliauti viena, apmąstydama savo didžiąją atsakomybę. Man kažkodėl ta istorija labai įstrigo. Turbūt todėl, kad, mano nuomone, ji puikiai atskleidžia FTB aroganciją.

Galiausiai nenorėjau skambinti Grasielei Makaleb ir pasakyti, kad jos vyro žudikas vis dar laisvėje ir tuo pasirūpins FTB. Aš vis dar pats norėjau tuo pasirūpinti. Tai buvo mano skola jai ir Teriui, o aš visada susimoku savo skolas.

Pažvalintas kavos su cukrumi vėl sėdau už vairo ir spaudžiau Angelų miesto link. Kai įvažiavau į dešimtąją magistralę, pataikiau į lietų, todėl eismas vos šliaužė. Įjungiau radiją, atsisukau KFWB ir sužinojau, kad taip pylė jau visą dieną ir lietaus pabaigos nesitikima anksčiau negu kitos savaitės pabaigoje. Dar išgirdau gyvai transliuojamą reportažą iš Topangos kanjono, kuriame gyventojai savo duris ir garažus blokavo smėlio maišais, tikėdamiesi paties blogiausio. Grėsė purvo nuošliaužos ir potvyniai. Dėl klaikių gaisrų, kurie pernai nusiaubė kalvas, buvo nedaug likę kieto paviršiaus, kuris sulaikytų lietaus vandenį arba purvą. Visa tai slinko žemyn.

Žinojau, kad dėl liūties namus pasieksiu valanda vėliau. Dirstelėjau į laikrodį. Kelios minutės po vidurnakčio. Buvau suplanavęs skambinti Kizei Raider tik grįžęs namo, bet nusprendžiau, kad tada jau gali būti per vėlu. Išsitraukiau telefoną ir paskambinau jai į namus. Ji iškart pakėlė ragelį.

— Kize, čia Haris. Nemiegi?

— Ne, Hari. Aš negaliu užmigti, kai lyja.

— Suprantu.

— Gal turi man gerų žinių?

— Viskas arba nieko.

— Taigi?

— Aš grįžtu, jei ir tu grįžti.

— Baik, Hari, neversk manęs.

— Viskas arba nieko.

— Baik, aš juk ir taip niekur neišėjus.

— Tu žinai, apie ką aš. Tai tavo išsigelbėjimas, Kize. Mus nustūmė į šoną. Mus abu. Ir tu, ir aš žinom, ką mums reikia daryti. Pats laikas abiem grįžti.

Aš luktelėjau. Po ilgos pauzės ji prabilo.

— Maniškis ims jaudintis. Jis prikūręs visokiausių sumanymų.

— Jei jis toksai, kaip tu apie jį pasakoji, supras. Tikrai supras. Tu sugebėsi jam išaiškinti.

Vėl tyla.

— Gerai, Hari, gerai. Aš sutinku.

— Tada tvarka, aš rytoj atvažiuoju ir pasirašau dokumentus.

— Gerai, Hari, tada ir pasimatysim.

— Juk žinojai, kad paskambinsiu, ar ne?

— Na, dokumentai, kuriuos tu turi užpildyti, guli ant mano stalo.

— Tu visada man atrodei per daug protinga.

— Aš rimtai kalbėjau, kai sakiau, kad mums tavęs reikia. Taigi. Taip pat nemaniau, kad tu ten ištversi ilgai, dirbdamas vienas. Žinau vyrukų, kurie viską užraukė ir tapo privačiais detektyvais arba pradėjo pardavinėti nekilnojamąjį turtą, įvairius įrenginius, netgi knygas. Didžiajai daugumai tai kuo puikiausiai sekėsi. Bet tai ne tau, Hari. Manau, ir pats tai žinai.

Aš tylėjau. Stebeilijausi į tamsą už žibintų šviesos rėžio. Vienas Kizės žodis nugriaudėjo mano galvoje aidų aidais.

— Ei, Hari?

— Aha, klausyk, Kize, tu ką tik pasakei *knygas*. Pažinojai vyruką, kuris atsistatydino ir pradėjo pardavinėti knygas. Ar tu apie Edą Tomasą?

— Aha, man atvykus į Holivudą, po šešių mėnesių jisai atidavė savo popierius. Išvyko ir atidarė knygų krautuvę, kažkur Orindže.

— Žinau. Buvai ten kada?

— Aha, vieną kartą, kai ten savo naują knygą pasirašinėjo Dynas Kuncas. Pamačiau apie tai skelbimą laikraštyje. Jis mėgstamiausias

mano rašytojas, be to, retai kada pasirašinėja savo knygas tokiose vietose. Taigi nuvykau ten. Eilė buvo nutįsusi nuo durų per visą šaligatvį, bet Edas pamatė mane ir nusitempė tiesiai į priekį, kur pristatė mane rašytojui, o šis į knygą įraitė parašą. Jaučiausi labai nepatogiai, išties.

— Koks pavadinimas?

— Hm... Regis, „Keistieji greitkeliai".

Velnias. O jau maniausi sučiuopęs siūlo galą.

— Ne, iš tikrųjų šitą įsigijau vėliau, — pasakė Kizė. — Ana vadinosi „Vienintelis išgyvenęs" — istorija apie lėktuvo katastrofą.

Ji kalbėjo apie knygas, ne apie knygyną.

— Ne, Kize, kaip vadinasi Edo knygynas?

— A, jis vadinasi *Book Carnival.* Man rodos, taip vadinosi dar prieš jam įsigyjant. Nes kitaip veikiausiai knygyną būtų pakrikštijęs kitu pavadinimu, kaip nors paslaptingai, nes ten pardavinėja beveik vien detektyvinius romanus.

Book Car kaip *Book Carnival.* Nejučiomis smarkiau paspaudžiau akceleratorių.

— Kize, man reikia lėkti. Pasikalbėsim vėliau.

Baigiau pokalbį net nelaukdamas, kol jinai su manimi atsisveikins. Retkarčiais žvilgtelėdamas į kelią, savo telefono ekranėlyje peržiūrėjau visus pastarųjų dienų skambučius ir paspaudžiau rinkimo mygtuką, aptikęs Rachelę Voling ir jos mobiliojo numerį. Ji atsiliepė greičiau, nei telefonas spėjo supypsėti.

— Rachele, čia Haris. Atsiprašau, kad skambinu taip vėlai, bet tai svarbu.

— Aš čia kai ką įpusėjau, — sušnabždėjo ji.

— Tu vis dar štabe?

— Teisingai.

Ko ji ten sėdėtų iki išnaktų, šiandien kėlusi paryčiais?

— Ar dėl tos šiukšlių statinės? Dėl sudegintos knygos?

— Ne, mes dar iki to neprisikasėme. Kai kas kita. Man reikia eiti.

Ji kalbėjo atšiauriai, ir dėl to, kad nė karto nesikreipė į mane vardu, sumojau, jog aplink ją turėjo būti daugiau agentų ir ten tvyro nekokios nuotaikos.

— Rachele, paklausyk, aš turiu naujienų. Tau reikėtų atvykti į Los Andželą.

Jos tonas pasikeitė. Veikiausiai dėl nekantraujamo mano balso ji suprato, kad kalbu rimtai.

— Kas yra?

— Aš žinau kitą Poeto ėjimą.

38

— AŠ TAU VĖLIAU PASKAMBINSIU.

Rachelė atitraukė ragelį ir įsikišo jį į savo striukės kišenę. Kai išgirdo paskutiniuosius Bošo pasakytus žodžius, širdis pašėlusiai virptelėjo.

— Agente Voling, aš būčiau labai dėkingas, jei jūs nesiblaškytumėte.

Rachelė pakėlė akis į Alpertą.

— Atsiprašau.

Ji pažvelgė pro jį į tolimojo ryšio ekraną, kuriame buvo matyti milžiniškas Bresės Doran veidas. Ji šypsojosi.

— Agente Doran, tęskite, — paliepė Alpertas.

— Išties tai aš jau baigiau. Kol kas mes turime tik tiek. Galime patvirtinti, kad Robertas Backus tikrai buvo vagonėlyje. Tačiau mes negalime patvirtinti, kad jis ten buvo tuo metu, kai vagonėlis sprogo.

— O kaip dėl DNR?

— DNR pavyzdžiai, parūpinti agentės Voling, — reikia ją pagirti už drąsą, — ir vėliau surinkti įkalčių rinkimo komandos bus pravartūs tik tada, kai turėsime su kuo juos palyginti. Na, jei pavyks dar kur rasti Roberto Backaus DNR. Arba galėsime įrodyti, jog to lavono vagonėlyje būta ne Backaus.

— O kaip dėl Backaus tėvų? Argi negalime gauti jo DNR iš...

— Mes jau esame tai bandę. Jo tėvas mirė ir buvo kremuotas dar

prieš mums pagalvojant apie tai, — mokslas tais laikais dar nebuvo taip pažengęs, — o jo motinos niekada taip ir nepavyko surasti. Galimas daiktas, ji tapo pirmąja jo auka. Prieš porą metų ji tarsi skradžiai žemę prasmego.

— Šis vyrukas pagalvoja apie viską.

— Motinai veikiausiai keršto už tai, kad ji kažkada paliko savo sūnų. Vargu ar jis jau tada būtų rūpinęsis, kad ateityje nebūtų galima iš niekur išskirti jo DNR pavyzdžio.

— Mėšlas.

— Gaila, Rendelai, tačiau mokslas kol kas siekia tik tiek.

— Žinau, agente Doran. Gal dar kas nors? Naujo?

— Regis, ne.

— Gerai, tuomet direktoriui aš taip ir pasakysiu. Kad mes žinome, jog Backus yra buvęs tame vagonėlyje — mes turime teismo ekspertų išvadas ir liudininkų parodymus apie tai. Bet kol kas negalime tvirtinti, kad galiausiai jis iškeliavo į anapusius.

— Gal būtų įmanoma kaip nors įtikinti direktorių dar truputį lukterėti ir duoti mums šiek tiek laiko? Tyrimo labui.

Rachelė vos susilaikė nenusikvatojusi. Ji žinojo, kad Huverio rūmuose Vašingtone tyrimo nauda visada seka įkandin politinių aplinkybių.

— Aš jau bandžiau, — atsakė Alpertas. — Atsakymas neigiamas. Per daug yra pastatyta ant kortos. Tas sprogimas dykumoje išleido džiną iš butelio. Jei ten į skutelius išlakstė Backus, tada gerai, mes ilgainiui tai galėsime patvirtinti. Bet jeigu ten buvo ne Backus ir jis jau yra sugalvojęs kokį kitą planą, direktorius turi tai pranešti spaudai dabar, nes tokio akibrokšto padariniai smogtų mums tiesiai į paširdžius. Taigi jis paskelbs tai, ką mes jau žinome: Backus yra buvęs ten, Backus yra įtariamasis dėl nužudymų dykumoje, Backus gali būti miręs arba ne. Mums neverta jo atkalbinėti nuo šito.

Alpertas metė į Rachelė piktą žvilgsnį, kai kalbėjo apie džiną, išleistą iš butelio, lyg manytų, jog už viską atsakinga ji. Ji pagalvojo, ar atskleisti visiems tai, ką Bošas jai tik ką buvo pasakęs, bet tuojau pat nusprendė, kad neverta. Dar ne. Verčiau pirma pačiai išsiaiškinti.

— Gerai, žmonės, tai viskas, — mestelėjo Alpertas. — Brese, su tavimi pasimatysime rytojaus ryto telekonferencijoje. Agente Voling, gal galėtumėte trumpam pasilikti?

Rachelė stebėjo, kaip Bresė dingsta iš ekrano ir šis aptemsta nutrūkus transliacijai. Alpertas žengė prie jos.

— Agente Voling?

— Taip?

— Tavo darbas čia baigtas.

— Kaip tai?

— Tavo paslaugų čia daugiau neprireiks. Grįžk į savo viešbutį ir susikrauk daiktus.

— Laukia dar daug darbų. Aš noriu...

— Man nerūpi, ko tu nori. Aš noriu, kad tu iš čia dingtum. Tu pasmerkei šitą tyrimą žlugti nuo pat savo atvykimo dienos. Noriu, kad rytojaus rytą sėdėtum pirmame lėktuve, skrendančiame ten, iš kur atvykai. Supratai?

— Jūs darote klaidą. Aš turėčiau daly...

— Tu darai klaidą dabar ginčydamasi su manimi. Tau dar neaišku? Dink iš čia. Paruošk ataskaitą ir marš į lėktuvą.

Ji spoksojo į jį veriančiu žvilgsniu. Jis ištiesė į priekį ranką, lyg bandydamas kažką nubaidyti.

— Pagalvok, prieš ką nors sakydama, nes vėliau gali gailėtis.

Rachelė nurijo savo pyktį. Ji prakalbo ramut ramutėliai.

— Aš lieku.

Alpertas išpūtė akis. Jis atsisuko į Dėj ir mostelėjo jai išeiti iš kabineto. Paskui grįžtelėjo į Rachelę ir palaukė, kol išgirs užsidarant duris.

— Kaip? Ką tu pasakei?

— Aš pasakiau, kad niekur nevažiuosiu. Lieku dirbti su šita byla. Nes jei jūs priversite mane sėsti į lėktuvą, aš neskrisiu į Pietų Dakotą. Skrisiu į Vašingtono štabą ir eisiu tiesiai į Profesinės atsakomybės biurą, kad galėčiau pateikti jums kaltinimus.

— Už ką? Dėl ko tu ruošiesi bylinėtis?

— Jūs naudojote mane kaip masalą nuo pat pradžių. Be mano žinios ar sutikimo.

— Tu pati nesupranti, ką pliauški. Pirmyn. Kreipkis į Profesinės atsakomybės biurą. Jie kvatodamiesi išsiųs tave atgal į Bedlandsą dar vienai dešimčiai metų.

— Šerė padarė klaidą, paskui ir jūs. Kai aš jai paskambinau iš Kliro, ji manęs paklausė, kodėl mes važiavome Bošo mašina. Paskui angare jūs padarėte tą patį. Jūs juk žinojote, kad aš ten važiavau Bošo automobiliu. Pradėjau apie tai mąstyti ir greitai supratau kodėl. Jūs į mano mašiną įdėjot siųstuvėlį. Vakar naktį aš palindau po ja ir radau, ko ieškojau. Standartinis biuro vienetas, netgi turi įspaustą savo atskirą kodą. Vadinasi, bus ir įrašas, kam jis išduotas.

— Aš nesuprantu, apie ką tu čia kalbi.

— Na, aš manau, Profesinės atsakomybės biuras sugebės jums viską paaiškinti. Spėju, kad Šerė bendradarbiaus su jais. Turiu galvoje, ja dėtas, tikrai neaukočiau karjeros dėl jūsų. Aš pasakyčiau tiesą. Kad jūs mane išsikvietėte čia kaip masalą ir tikėjotės, jog aš priversiu Backų išlįsti į šviesą. Galiu lažintis, kad mane visada slapčia sekdavo jūsų komanda. Apie tai irgi bus įrašas. O kaip dėl mano telefono ir viešbučio numerio? Ar siųstuvėlius sudėjote ir ten?

Rachelė išvydo Alperto žvilgsnį stiklėjant. Jo mintys nuklydo kitur, spiečiais sukdamosios apie galimus padarinius, skundus ir tyrimą. Į niekur žvelgiančiose Alperto akyse šmėkštelėjo pražūties šešėlis. Vienas agentas kiša siųstuvėlius kolegei ir seka ją, naudodamas kaip nieko nežinantį masalą didelių statymų lošime. Dabar, kai spauda taip įnikusi narstyti po kaulelį, o biuras paskelbęs vajų nepakęsti net menkiausių įtarimų dėmelės, jis neišsikapanotų. Tai jis nugarmėtų į dugną, ne ji. Su juo būtų susidorota tyliai ir greitai. Galbūt, jei pasisektų, jį paskirtų dirbti petys į petį su Rachele Rapid Sičio biure.

— O Bedlandse vasaros išties nuostabios, — tarė Rachelė.

Ji atsistojo ir pasuko durų link.

— Agente Voling? — Alpertas tarė per petį. — Palaukite sekundėlę.

39

RACHELĖS LĖKTUVAS dėl lietaus ir vėjo nusileido Berbenke pavėlavęs pusę valandos. Lijo visą naktį, ir miestas rodės tarsi užklotas pilkos skraistės. Pliaupė kaip iš kibiro. Automobiliai vos šliaužė it sraigės. Paryčiais nuotekų vamzdžiai buvo visiškai užtvindyti, grioviai artipilniai, ir Los Andželo upė, kanalu per miestą vingiuojanti vandenyno link, virto kriokiančia srove. Jos vanduo, nuskalavęs gaisrų, pernai nusiaubusių miesto kalvas, nuodėgulius, buvo juodas. Rodės, tarsi atėjo pasaulio pabaiga. Miestą iš pradžių baudė ugnis, dabar — vanduo. Tą rytą sutiktų žmonių akyse šmėkšojo nerimas. Kas toliau? Žemės drebėjimas? Cunamis? Gal mūsų pačių sau išsikasta duobė? Prieš dešimtmetį gaisrai ir liūtys pranašaudavo tiek tektonines, tiek socialines pervartas Angelų mieste. Regis, miestiečiai ir šįkart būgštavo dėl ko nors panašaus. Jei net mes esame pasmerkti kartoti savo negandas ir klaidas, tai ko stebėtis taip šėlstant gamtą.

Galvojau apie visa tai laukdamas Rachelės prie oro uosto. Lietus šniote šniojo priekinį stiklą, ir pro jo tėkmę vargiai galėjai ką įžiūrėti. Vėtra sūpavo automobilį. Svarsčiau apie grįžimą į policiją ir jau ėmiau abejoti savo sprendimu, spėliodamas, ar taip tik dar kartą lipčiau ant to paties grėblio, ar atvirkščiai — sulaukčiau šlovės.

Rachelę pastebėjau tik jai pabeldus į šoninį stiklą. Atidariusi bagažinę, ji švystelėjo ten savo krepšį. Dėvėjo žalią striukę su gobtuvu ant galvos. Veikiausiai neatskiriamą palydovą susiduriant Dakotų stichijoms, tačiau Los Andžele drabužis atrodė jai per didelis ir per storas.

— Tikiuosi, ne šiaip mane išsikvietei, Bošai, — ištarė Rachelė, lipdama į mašiną ir visa šlapia šleptelėdama ant priekinės sėdynės.

Nei ji, nei aš net nešyptelėjome vienas kitam. Tai buvo vienas iš dalykų, dėl kurių susitarėme telefonu. Kol esame žygyje, elgsimės dalykiškai.

— O ką, turi kitokių pasiūlymų?

— Ne, tiesiog aš viską pastačiau ant kortos praeitą naktį su Al-

pertu. Man betrūksta tik dar sykį susimauti, kad amžiams atsidurčiau Pietų Dakotoje, kur oras, beje, veikiausiai geresnis nei čia.

— Ką gi, sveika atvykusi į Los Andželą.

— Aš maniau, čia Berbenkas.

— Formaliai.

Išvairavęs iš oro uosto, aš pasukau į 134-ąjį kelią ir nuvažiavau į rytus 5-ojo link. Dėl lietaus ir ryto grūsčių lėtai kasdamiesi aplenkėme Grifito parką ir nušliaužėme į pietus. Jau buvau bepradedąs irzti dėl švaistomo laiko.

Ilgai važiavome tylomis, nes kelionė per lietų ir tirštą eismą slėgė, ko gero, labiau Rachelę, kuri turėjo sėdėti sudėjusi rankas, tuo metu aš bent jau sukiojau vairą. Pagaliau ji prabilo, veikiausiai bandydama šiek tiek prasklaidyti automobilyje tvyrantį slogutį.

— Tai nepapasakosi to savo didžiojo plano?

— Nėra jokio plano, tiesiog nuojauta.

— Ne, tu juk sakei, kad *žinai* kitą jo žingsnį, Bošai.

Pastebėjau, kad po to, kai pasimylėjome, ji ėmė į mane kreiptis pavarde. Svarsčiau, ar čia buvo susitarimo elgtis dalykiškai dalis, ar kažkokia atvirkščio švelnumo, kai tą, su kuriuo bendravai be galo intymiai, šauki kuo neintymiausiai, apraiška.

— Man reikėjo tavo pagalbos, Rachele.

— Na tai gerai, aš čia. Klok.

— Poetas turi didįjį planą. Backus.

— Ką jisai rengiasi daryti?

— Prisimeni vakar mano minėtas knygas, kurios buvo statinėje, ir ypač tą, kurią buvau išgriebęs?

— Taip.

— Regis, aš supratau, kur čia šuo pakastas.

Papasakojau jai apie apdegusį kvitą, jog, mano nuomone, *Book Car* iš tikrųjų yra *Book Carnival*, knygynas, priklausąs į pensiją išėjusiam detektyvui Edui Tomasui, kurį Poetas prieš aštuonerius metus buvo nusižiūrėjęs kaip aštuntą savo auką.

— Dėl tos knygos šiukšlių statinėje manai, kad jis yra čia ir ketina

atsigriebti nužudydamas tą, kurio nepavyko sudoroti prieš aštuonerius metus?

— Taigi.

— Tolimas šūvis, Bošai. Gaila, kad tu man viso šito nepasakei dar prieš man rizikuojant savo kailiu ir atkankant čia.

— Sutapimų nesti, ypač tokių.

— Gerai, tada išklok man viską išsamiai. Pateik išklotinę. Papasakok apie didįjį Poeto planą.

— Na, kurti nusikaltimų išklotines — čia jau biuro darbas. Aš nesirengiu to daryti. Mano galva, jo rezgama štai kas. Veikiausiai vagonėlio sprogimas turėjo atrodyti kaip didysis finalas. O tada, kai tik direktorius atsistoja prieš kameras ir paskelbia, kad „Manau, mes jį sumedžiojome", jis nužudo Edą Tomasą. Tai būtų jo šachas ir matas, Rachele. Smūgis į paširdžius. Kol biuras giriasi savo pergalėmis, jis palenda tiesiai jiems po nosimis ir nugalabija vyrą, kurį biuras taip gyrėsi išgelbėjęs aną kartą.

— O kuo čia dėtos knygos statinėje?

— Veikiausiai jos buvo pirktos iš Edo Tomaso. Iš jo knygyno *Book Carnival* paštu arba gal net pačiam užėjus. Tų knygų prekių kodai galėtų atvesti mus tiesiai į knygyną. Jis nenorėjo, kad taip atsitiktų, todėl jas sudegino. Nenorėjo rizikuoti, jei jos išliktų per sprogimą. Tačiau, antra vertus, kai Edas Tomasas jau būtų iškeliavęs į dausas, o Backus pasprukęs, agentai atkapstytų sąsajas su knygynu ir imtų suprasti, kaip ilgai ir kaip kruopščiai Backus viską planavęs. Tai liudytų jo sumanumą. O jis juk to ir trokšta, ar ne? Na, juk tu sudarinėji išklotines. Ką į tai pasakysi?

— Aš *sudarinėdavau* išklotines. Dabar kovoju su rezervato nusikalstamumu Šiaurės ir Pietų Dakotoje.

Mums prašokus miesto centrą, finansų rajono pastatų smaigaliais dingstantį audros ūkanose, eismas ėmė spartėti. Lyjant lietui, miestas man visada atrodydavo vaiduokliškai. Tarsi dvelktų kažkokia nuojauta, užgulančia slogučiu ir lyg bylojančią į laisvę ištrūkus kažką piktą.

— Čia stringa tiktai vienas dalykas, Bošai.

— Koks?

— Direktorius išties šiandien šaukia spaudos konferenciją, tačiau jis nesirengia pasakyti, kad mes sumedžiojome Poetą. Lygiai kaip ir tu, mes nemanom, kad tame vagonėlyje buvo Backus.

— Gerai, tačiau Backus to nežino. Jis stebės konferenciją per CNN, kaip ir visi kiti. Bet tai jo plano nepakeis. Mano galva, jis puls Edą šiandien. Vis tiek įrodytų, ko troškęs: „Aš sumanesnis už jus. Mano viršus".

Ji linktelėjo ir ilgokai apie tai galvojo.

— Gerai, — ji pagaliau ištarė. — Na, jei ir taip? Koks mūsų planas? Tu susisiekei su Edu Tomasu?

— Aš dar nežinau, ko griebsimės, ir dar neskambinau Edui. Mes dabar kaip tik važiuojame į jo parduotuvę. Ji yra Orindže, atsidaro vienuoliktą. Aš prieš tai skambinau ir sužinojau darbo valandas iš jo atsakiklio.

— O kodėl į parduotuvę? Visus kitus farus Backus nužudė jų namuose, vieną ratuose.

— Nes kol kas dar nežinau, kur gyvena Edas, ir dar dėl tos knygos. Veikiausiai Backus puls knygyne. Jei aš neteisus, ir Edas knygyne nepasirodytų, tada mes išsiaiškinsime, kur jis gyvena, ir nuvažiuosime ten.

Rachelė pritariamai linktelėjo.

— Apie Poeto bylą parašytos trys knygos. Esu skaičiusi visas, ten buvo prierašų apie veikėjus. Taip pat, kad Tomasas išėjo į pensiją ir atidarė knygyną. Regis, vienoje knygoje netgi minėtas knygyno pavadinimas.

— Štai prašau.

Ji dirstelėjo į laikrodį.

— Spėsime ten prieš jam atsidarant?

— Spėsime. Ar direktoriaus spaudos konferencijos valanda jau paskirta?

— Trečią Vašingtono laiku.

Žvilgtelėjau į laikrodį prietaisų skydelyje. Dešimta ryto. Buvo likusi valanda, iki Edas Tomasas atidarys savo knygų parduotuvę, ir dvi valandos iki spaudos konferencijos. Jei mano teorija ir nuojauta buvo

teisingos, mes jau netrukus turėjome susitikti su Poetu akis į akį. Aš nekantravau. Širdis plastėjo. Kaip įpratęs mestelėjau vieną ranką nuo vairo ir pačiupinėjau sau klubą. Tą vietą, kur dėkle gulėjo *Glock 27* revolveris. Man nebuvo galima nešiotis ginklo, ir jei reikėtų jį panaudoti, turėčiau nemalonumų — tokių, kurie sutrukdytų grįžti į skyrių.

Tačiau kartais pavojai, su kuriais susiduri, verčia leistis į kitus pavojus. Ko gero, manęs laukė vienas iš tokių atvejų.

40

PLIAUPIANT LIETUI stebėti knygyną buvo kebloka. Įjungę valytuvus, akimoju išsiduotume. Taigi ėmėme stebeilyti pro teškantį lašais aprasojusį stiklą.

Mes stovėjome prekybos centro automobilių aikštelėje Tastino bulvare, Orindžo mieste. *Book Carnival* buvo mažas knygynas tarp muzikos įrašų parduotuvės ir tuščių patalpų. Kiek tolėliau buvo ginklų krautuvė.

Į knygyną vedė vienintelis įėjimas. Prieš įsitaisydami sekti aikštelėje, apsukę prekybos centrą aptikome jo galines duris su skambučiu ir užrašu „Prekių pristatymas“.

Šiaip būtų reikėję išsidėsčius stebėti ir priekines, ir galines duris bei į pagalbą pasitelkti dar mažiausiai keturias poras akių. Backus galėjo pasirodyti iš bet kurios pusės, įžengti kaip klientas pro priekines arba kaip pasiuntinukas pro galines duris. Deja, deja. Pliaupė, o mes buvome tik dviese. Mersedesą pastatėme kiek atokiau nuo parduotuvės, tačiau pakankamai arti, jei ūmai tektų veikti.

Prekystalis ir kasos aparatas buvo tiesiai priešais *Book Carnival* vitriną. Tai buvo mums palanku. Netrukus po to, kai mums stebint jis atidarė savo krautuvėlę, išvydome Edą Tomasą užimant savo vietą prie prekystalio. Jis įdėjo stalčių su grynaisiais pinigais į kasos aparatą, paskui kelis kartus kažkam skambino. Nors dėl lietaus visas prieki-

nis stiklas buvo miglotas, kol jis stovėjo prie prekystalio, mes vis tiek įstengėme jį stebėti. Tačiau parduotuvės giluma skendėjo ūkanose. Kai jis palikdavo savo postą ir nueidavo prie gale esančių lentynų, jo nematydavome ir sunerimdavome.

Važiuojant Rachelė man papasakojo apie savo radinį automobilyje, patvirtinusį, kad kolegos agentai ja naudojosi kaip masalu Backui privilioti. O dabar mes sėdėjome žiūrėdami į mano buvusį bendradarbį, iš dalies irgi naudodamiesi juo kaip nauju masalu. Man tai nepatiko. Knietėjo nueiti pas jį į vidų ir iškloti Edui, kad dabar vyksta jo medžioklė ir jog verčiau jam pasiimti atostogų ir dingti iš miesto. Bet aš to nepadariau, nes žinojau, kad jei Backus stebi Tomasą, išvydęs nors kokį nukrypimą nuo įprasto jo elgesio, prašaps kaip į vandenį. Taigi mudu su Rachele savavališkai užstatėme Edo Tomaso gyvybę, ir aš žinojau ateityje teksiant dėl to graužtis. Buvo tiktai vienintelis klausimas, o atsakymas į jį priklausė nuo to, kaip pasisuks įvykių tėkmė — ar smarkiai?

Pirmos klientės buvo moterys. Jos atvyko netrukus po krautuvės atidarymo. Joms vaikštinėjant po knygyną, prie šaligatvio sustojo automobilis, iš jo išlipo vyras ir taip pat įėjo vidun. Jis buvo per jaunas, kad galėtų būti Backus, taigi pavojaus mes neskelbėme. Jis netrukus išbėgo lauk nenusipirkęs jokios knygos. Išėjus abiem moterims, prie savęs spaudžiančioms krepšius su pirkiniais, išlipau iš mersedeso ir per aikštelę nubėgau po ginklų parduotuvės stogeliu.

Mudu su Rachele nusprendėme nevelti Edo į mūsų tyrimą, bet manęs tai nesulaikė nuo minties nueiti į knygyną apsižvalgyti. Mes sutarėme, kad aš užeisiu į parduotuvę tarsi netyčia, nerūpestingai prisistatysiu Tomasui ir pašniukštinėsiu, ar jis jau įtaria galįs būti sekamas. Taigi kai pirmieji dienos lankytojai išėjo, aš žengiau savo žingsnį.

Iš pradžių įnėriau į ginklų parduotuvę, nes ji buvo arčiausiai mūsų automobilio, be to, galimam stebėtojui pasirodytų keista, kad aš automobilį pastačiau viename gale ir išlipęs nužingsniavau tiesiai į kitame gale esantį knygyną. Užmečiau akį į blizgančius šaunamuosius ginklus stiklinio prekystalio vitrinoje ir ant galinės sienos sukabintus popierinius taikinius. Čia dominavo įprastiniai siluetai, bet buvo ir

versijų su Osamos bin Ladeno ir Sadamo Huseino veidais. Spėjau, kad šie buvo perkamiausi.

Kai žmogus iš už prekystalio paklausė, ar man reikia kokios pagalbos, aš atsakiau, kad tiesiog žiūrinėju, ir netrukus išėjau laukan. Nužingsniavau gatve *Book Carnival* link, prieš tai sustojęs pažiūrėti, kas buvo šalia esančiose nenaudojamose patalpose. Per murziną stiklą pastebėjau dėžes su, kaip aš spėjau, knygų pavadinimais. Sumojau, kad Tomas naudojo šią vietą kaip sandėlį. Ant durų kabojo užrašas „Išnuomojama“ ir telefono numeris, kurį įsiminiau, jei kartais prireiktų, įvykiams pasisukus nenumatyta kryptimi.

Įėjau į *Book Carnival*. Edas Tomasas stovėjo už prekystalio. Aš nusišypsojau, o jis atpažinęs nusišypsojo man, tačiau pastebėjau, kad jam prireikė kelių akimirkų susivokti, kieno šis pažįstamas veidas.

— Haris Bošas, — ištarė galiausiai prisiminęs.

— Labutis, Edai, kaip laikaisi?

Mes paspaudėme vienas kitam ranką, o jo akys kitapus akinių stiklų vis dar buvo pilnos tos šilumos, kuri man anksčiau taip patikdavo. Regis, nebuvome susitikę nuo jo išėjimo į pensiją proga surengtos vakarienės „Sportininkų pastogėje“ Slėnio rajone prieš šešerius ar septynerius metus. Beveik visi jo plaukai jau buvo balti. Tačiau jis vis dar atrodė tiesus ir lieknas, kokį aš jį ir prisiminiau iš tų laikų, kai dirbdavome drauge. Jis turėjo įprotį nusikaltimo vietose, ką nors užsirašinėdamas, laikyti savo užrašų knygelę prisikišęs labai arti veido, nes jo akinių stiprumas visada atsilikdavo nuo išrašytų receptų. Aukštai iškeltų rankų poza Žmogžudysčių skyriuje priklijavo jam Besimeldžiančio Mančio pravardę. Kažkodėl ūmai tai išniro iš atminties. Kaip ir tai, kad ant skrajutės jo išėjimo į pensiją vakarėliui buvo nupiešta Edo karikatūra, kurioje jis pavaizduotas kaip didvyris su apsiaustu, kauke ir didžiule P ant krūtinės.

— Kaip sekasi knygų verslas?

— Kuo puikiausiai, Hari. Kokie vėjai tave čia atpūtė iš didžiojo baismiesčio? Girdėjau, prieš porą metų išėjai į pensiją.

— Taip, išėjau, tačiau dabar jau pradėjau galvoti apie grįžimą atgal.

— Ilgiesi darbo?

— Taip, lyg ir. Žiūrėsim, kaip bus.

Jis atrodė nustebęs, ir aš supratau, kad patsai darbo visai nesiilgėjo. Jis visada labai mėgdavo skaityti, mašinoje vežiodavosi dėžę su knygomis tiems atvejams, jei prisireikdavo ką nors sekti arba klausytis kieno nors pokalbių. Dabar gavo sau pensiją, prekiavo knygomis ir puikiausiai laikėsi be visos darbo bjaurasties.

— Važiavai pro šalį?

— Ne, iš tiesų atvykau čia su reikalu. Prisimeni mano senąją partnerę, Kizę Raider?

— Taip, žinoma, buvo čia užsukusi.

— Taigi. Ji man dėl kai ko pagelbėjo, todėl noriu atsidėkoti maža dovanėle. Prisiminiau, kaip ji man kažkada sakė, kad tavo knygynas vos ne vienintelis šiose apylinkėse, kur gali gauti knygą su tikru Dyno Kunco autografu. Taigi norėjau pasidomėti, gal pas tave tokių užsiliko, aš jai nupirkčiau vieną.

— Regis, dar turėtų būti likę kur sandėly. Einu patikrinsiu. Dažniausiai tokios šluote iššluojamos, bet aš paprastai turiu keletą užsislėpęs.

Jis paliko mane prie prekystalio ir nužingsniavo per parduotuvę prie gale esančių durų, kurios, kaip supratau, vedė į sandėlį. Vadinasi, galinės pristatymų durys irgi turėjo būti kažkur ten. Kai jis dingo iš akių, persisvėriau per prekystalį ir dirstelėjau po juo. Išvydau mažą monitoriuką, padalytą į keturias dalis. Ten buvo matyti keturios kamerų stebimos vietos: kasos aparatas, kur šmėkšojau ir aš, persisvėręs per prekystalį, visas knygynas, keletas lentynų ir galinis sandėlis, kur išvydau Tomasą, žvelgiantį ten į panašų monitorių ant lentynos.

Supratau, kad jis žiūri į mane, pasilenkusį po jo prekystaliu. Skubiai atsitiesiau, sukdamas galvą, kaip pasiteisinsiu. Netrukus prie prekystalio grįžo Tomas, nešinas knyga.

— Ar radai, ko ieškojai, Hari?

— Ką? Ten, po prekystaliu? Man tiesiog buvo įdomu, ar tu, na, žinai, čia turi kokią apsaugą. Dėl to, kad tu buvęs faras, ir visa kita. Ar niekada nesirūpinai, kad čia gali ateiti kas nors iš praeities?

— Aš imuosi atsargumo priemonių, Hari. Nesijaudink dėl to.

Linktelėjau.

— Džiugu girdėti. Ar čia ta knyga?

— Taip, ar ji turi šitą? Išleista pernai.

Jis parodė man knygą „Veidas". Nežinojau, ar Kizė turi tokią, ar ne, tačiau būčiau pirkęs bet kuriuo atveju.

— Nežinau. Pasirašyta?

— Aha, autografas ir data.

— Gerai, imu.

Kol jis nuskaitė kasos aparatu, aš užuolankomis ėmiau jo klausinėti.

— Mačiau, ten pas tave apačioj įtaisyta kamera. Nejau knygynui to reikia?

— Ką tu. Vagia kaip pašėlę. Ten gale yra lentyna su kolekciniais egzemplioriais — knygomis iš kolekcijų, kurias superku ir perparduodu. Prie jos yra kamera, ir dar šiandien rytą sučiupau vaikį, bandantį į kelnes įsikišti Džordžo P. Pelekanos „Niko kelionę". Senas leidimas be galo retas daiktas. Šitos praradimas man būtų kainavęs apie septynis šimtus dolerių.

Tai man pasirodė pernelyg didelė kaina už vieną knygą. Apie ją nieko nebuvau girdėjęs, bet spėjau, kad ji turi būti penkiasdešimties arba šimto metų senumo.

— Iškvietei farus?

— Ne, tiesiog įspyriau jam į užpakalį ir pasakiau, kad jei jis čia dar sugrįš, pasitelksiu įstatymą.

— Tu geros širdies, Edai. Regis, suminkštėjai mus palikęs. Nemanau, kad Besimeldžiantis Mantis būtų leidęs vaikiui išnešti kudašių.

Padaviau jam dvi dvidešimtines, o jis atidavė man grąžą.

— Besimeldžiantis Mantis jau istorija. O maniškė žmona visai nemano, kad aš minkštėlesnis. Ačiū, Hari. Ir perduok Kizei nuo manęs linkėjimų.

— Aha, perduosiu. Ar mataisi su kuo nors iš skyriaus?

Dar nenorėjau išeiti. Man reikėjo daugiau informacijos, taigi tęsiau pokalbį toliau. Dirstelėjau į viršų ir jam virš galvos išvydau kabant dvi mažas kameras. Jos buvo pritaisytos netoli lubų, viena

nukreipta į kasos aparatą, o kita taip, kad aprėptų visą parduotuvės vaizdą. Degė maža raudona lemputė, o aš pamačiau dar ir ploną juodą laidą, besiraitantį nuo kamerų iki lubų viršaus. Kol Tomas atsakinėjo į mano klausimą, aš mąsčiau, jog galbūt kamerą galėjo užfiksuoti čia apsilankiusį Backų.

— Nelabai, — atsakė Tomasas. — Na, atsibučiavau ir atsisveikinau. Tu sakai, kad ilgiesi viso to, Hari, o man netrūksta nė vieno dalykėlio iš tų laikų. Visiškai.

Aš linktelėjau parodydamas, kad supratau, bet iš tikrųjų tai buvo melas. Tomas buvo geras detektyvas. Jis darbą atlikdavo iš širdies. Kaip tik dėl to Poetas jį ir medžiojo. Dabar jis kalbėjo žodžius, kuriais veikiausiai ir pats netikėjo.

— Tai gerai, — pasakiau. — Ei, gal įrašei į kasetę tą vaiką, kurį šiandien rytą iš čia išspyrei? Norėčiau pažiūrėti, kaip jis bandė tave apšvarinti.

— Ne, pas mane transliuojama tik gyvai. Turiu išsidėliojęs kameras ir užsiklijavęs įspėjantį lipduką ant durų. Tai turėtų atbaidyti, bet kvaišų vis tiek semte semk. Viską įrašinėti būtų per daug brangu, ir aparato išlaikymas kabotų tarsi girnapusė po kaklu. Pas mane rodo tik gyvai.

— Aa.

— Klausyk, jei Kizė jau turi šitą knygą, gali grąžinti. Aš ją nesunkiai parduosiu.

— Ne, kam. Jei ji tokią turi, aš pasiliksiu ir pats ją perskaitysiu.

— Hari, nuo kada tu skaitai knygas?

— Prieš keletą mėnesių skaičiau knygą apie Artą Peperį, — atsakiau pasipiktinusiu balsu. — Jis su žmona ją parašė prieš pat mirtį.

— Čia negrožinė?

— Aha, ten buvo dokumentika.

— Aš kalbu apie romaną. Kada pastarąjį kartą kokį skaitei?

Trūktelėjau pečiais. Velniai žino.

— Taip ir maniau, — tarė Tomas. — Jei ji nenorės šios knygos, atvežk ją atgal ir aš ją parduosiu kam nors, kas perskaitys.

— Gerai, Edai. Dėkui.

— Sėkmės, Hari.

— Dėkui. Tau irgi.

Man žengiant prie durų, galvoje, tarsi žaibui tvykstelėjus, ūmai išvydau viską susidėliojant į daiktą — ir Tomaso žodžius, ir bylos duomenis. Spragtelėjau pirštais ir suvaidinau, lyg ką tik kažką būčiau prisiminęs. Atsisukau atgal į Edą.

— Klausyk, aš turiu draugą iš Nevados, jis sakosi esąs tavo klientas. Ko gero, užsisako paštu. Tu siunti knygas paštu?

— Be abejo. Koks jo vardas?

— Tomas Volingas. Gyvena Klire.

Tomas nelinksmai linktelėjo.

— Jis tavo draugas?

Sumojau klydęs.

— Na, veikiau pažįstamas.

— Na, tai jis man yra skolingas.

— Tikrai? Kaip tai nutiko?

— Ilga istorija. Žodžiu, aš pardaviau jam keletą knygų iš kolekcijos, kurią tvarkiau, ir jis sumokėjo labai tvarkingai. Atsiskaitė pervedimu, ir viskas buvo labai gerai. Taigi kai jis užsimanė dar knygų, aš išsiunčiau nelaukęs pervedimo. Didelė klaida. Tai įvyko prieš tris mėnesius, ir aš vis dar negavau iš jo nė skatiko. Jei kada susitiksi tą savo pažįstamą, perduok jam, kad aš laukiu savo pinigų.

— Pasakysiu, Edai. Velnias. Nežinojau, kad vyrukas toks šmikis. Kokias knygas jisai pirko?

— Jam patinka Po, tai aš jam pardaviau keletą knygų iš „Rodway“ kolekcijos. Iš senųjų. Tikrai geros knygos. Tada, kai gavau kitą kolekciją, jis dar užsisakė. Ir nesumokėjo.

Mano širdis plastėjo krūtinėje. Tai, ką pasakojo Tomasas, liudijo Backų ruošiantis čia veikti. Akimirką knietėjo liautis žaisti slėpynių ir iškloti Edui, kas čia iš tikrųjų dedasi ir kas jam gresia. Bet susitvardžiau. Man iš pradžių reikėjo pasitarti su Rachele ir sugalvoti tinkamą planą.

— Man rodos, aš mačiau tas knygas jo namuose, — tariau. — Ten buvo poezija?

— Daugiausia taip. Jam Po apsakymai nelabai rūpėjo.

— Ar ant tų knygų buvo originalus kolekcininko vardas? Rodmanas?

— Ne, „Rodway". Taip, jose buvo įspaustas „Rodway" bibliotekos ženklas. Tai dar padidino kainą, bet tavo draugas vis tiek jų norėjo.

Aš linktelėjau. Mano neklysta. Bet kokios abejonės vis labiau sklaidėsi.

— Hari, o kuo tu čia iš tikrųjų užsiiminėji?

Aš pažvelgiau į Tomasą.

— Ką tu turi galvoje?

— Nežinau. Daug klausinėji...

Iš knygyno galo, nutraukdamas jo žodžius, nuaidėjo skambutis.

— Ką gi, Hari, — jis pasakė. — Atvežė knygų. Man reikia priimti užsakymą.

— A.

— Pasimatysime kada.

— Gerai.

Stebėjau, kaip jisai išeina iš prekystalio teritorijos ir patraukia į parduotuvės galą. Žvilgtelėjau į savo laikrodį. Vidudienis. Direktorius kaip tik stojasi prieš kameras, kad papasakotų apie sprogimą dykumoje ir kad tai buvęs žudiko, vadinamo Poetu, darbas. Gal Backus numatęs smogti Edui kaip tik šią akimirką? Krūtinę it švinas užgulė nerimas. Kai tik Tomasas dingo už sandėlio durų, aš mečiausi atgal prie prekystalio ir persisvėriau, norėdamas užmesti akį į apsaugos monitorių. Žinojau, kad jei Edas dirstelės į gale esantį monitorių, išvys mane neišėjus iš knygyno, tačiau vyliausi, jog trauks tiesiai prie durų.

Monitoriaus kamputyje, rodančiame sandėlį, stebėjau, kaip jis prikiša veidą prie galinių durų pasižiūrėti pro akutę laukan. Regis, neišvydęs nieko neįprasto, jis toliau žaisdamas rusišką ruletę atidarė duris. Aš įtemptai spoksojau į ekraną, nors atvaizdas jame buvo labai mažas ir viską mačiau aukštyn kojomis.

Tomasas žengtelėjo nuo durų, ir į vidų įėjo vyras juodais marškinėliais ir tokiais pačiais šortais, nešinas dviem viena ant kitos su-

krautomis dėžėmis. Edas mostelėjo jam į artimiausią stalą. Pasiuntinys padėjo ant jo dėžes, tada nuo jų viršaus pasiėmė elektroninį bloknotą ir atsisuko į Tomasą laukdamas parašo, kuris patvirtintų jį pristačius užsakymą.

Regis, tvarkelė. Įprastas užsakymas. Aš paskubomis atšlijau nuo prekystalio ir nuėjau prie durų. Kai jas atidariau, skimbtelėjo elektroninis varpelis, bet dėl to nesukau sau galvos. Po lietpalčiu pasibrukęs knygą su autografu nuskuodžiau mersedeso link.

— Ko ten daireisi po tuo prekystaliu? — pasiteiravo Rachelė, man klestelėjus už vairo.

— Jis ten turi vaizdo stebėjimo kamerą. Atėjo užsakymas, ir aš norėjau įsitikinti, ar tai ne spąstai. Vašingtone jau po trijų.

— Žinau. Ką nors iššniukštinėjai ar tik nusipirkai knygą?

— Sužinojau daug ką. Tomas Volingas yra jo klientas. Arba, tiksliau, buvo, kol jo neapšvarino užsisakęs Edgaro Alano Po knygų. Jis užsisakinėjo paštu, kaip mes ir galvojome. Jis niekad Backaus nematė, tik išsiųsdavo knygas į Nevadą.

Rachelė net stryktelėjo į viršų.

— Tu gal juokauji?

— Ne. Knygos buvo iš kažkokio vyruko kolekcijos, kurią Tomas pardavinėjo. Taigi jos buvo pažymėtos, ir jas būtų buvę galima susekti. Štai dėl ko Backus sudegino jas visas statinėje. Jis nenorėjo rizikuoti, kad knygos išliktų po sprogimo ir atvestų prie Tomaso.

— Kodėl?

— Nes jis neabejotinai čia veikia. Ir rengiasi sudoroti Edą.

Aš užvedžiau variklį.

— Kur tu važiuoji?

— Į galinį kiemą dar patikrinti to užsakymo. Be to, retkarčiais pravartu keisti vietą.

— A, dabar prasideda paskaitėlės apie sekimą.

Neatsakydamas apvažiavau aplink ir pastato kieme, šalia atdarų *Book Carnival* galinių durų pamačiau pastatytą rudą siuntų pristatymo sunkvežimiuką. Mes pravažiavome pro šalį, ir, dirstelėjęs į vagonėlio galą ir atdaras sandėlio duris, pamačiau pasiuntinuką sunkiai

tempiant į savo automobilio bagažinę keletą dėžių iš karto. Veikiausiai grąžinamos. Nestabtelėjęs nuvažiavau toliau.

— Jis švarus, — pasakė Rachelė.

— Aha.

— Tu juk neišsidavei Tomasui, ką?

— Ne. Jis ėmė įtarinėti, bet tada mane išgelbėjo skambutis. Manyčiau, reikėtų jam viską išklоti.

— Hari, mes jau kalbėjome apie tai. Jei jį įtrauksime, gali išsiduoti. Pro Backaus akis neprasprūstų joks mažmožis.

— O jei mes jo neįspėsime, ir visas šitas reikalas baigsis blogai...

Aš nebaigiau sakinio. Mes jau du kartus dėl to ginčijomės, vis keisdami nuomonę į priešingą. Tai buvo klasikinis „arba arba". Ar mes užtikriname Tomaso saugumą, rizikuodami prarasti Backų? Ar mes rizikuojame Edo gyvybe, stengdamiesi priartėti prie Backaus? Kad ir kokiu keliu suksi, vienas iš mūsų nebus patenkintas.

— Ko gero, tai reiškia, kad mes negalime leisti šiam reikalui pasibaigti blogai, — tarė ji.

— Žinoma. Kaip dėl pastiprinimo?

— Manau, kad tai irgi per daug rizikinga. Kuo daugiau žmonių mes čia prisikviesime, tuo lengviau bus mus pagauti už rankos.

Aš linktelėjau. Ji buvo teisi. Sustojau kitame automobilių aikštelės gale. Velniava. Viduryje savaitės, pliaupiant lietui, aikštelėje automobilių buvo reta, todėl mus buvo lengva pastebėti. Ėmiau manyti, jog mes kaip tos Edo Tomaso kameros. Atbaidymo priemonė. Backus pastebėjo mus ir atidėjo savo sumanymą. Kol kas.

— Pirkėjas, — pasakė Rachelė.

Mečiau žvilgsnį per stovėjimo aikštelę ir išvydau moterį, einančią knygyno link. Ji man pasirodė matyta, ir tada aš prisiminiau ją iš „Sportininkų pastogės".

— Čia jo žmona. Vieną kartą buvom susitikę. Man rodos, jos vardas yra Petė.

— Kaip galvoji, ji atnešė jam priešpiečius?

— Gal. O galbūt ji čia dirba.

Mes luktelėjome, tačiau knygyno prekybos patalpose nesimatė nei Tomaso, nei jo žmonos. Aš susirūpinau, todėl išsitraukiau mobilųjį

ir paskambinau į parduotuvę, tikėdamasis, kad skambutis juos pakvies prie priekinio prekystalio, kur ir buvo telefonas.

Bet tuojau pat atsiliepė moteris, o prie prekystalio vis dar nieko nebuvo. Aš skubiai padėjau ragelį.

— Turbūt dar vienas telefonas yra ir sandėlyje.

— Kas atsiliepė?

— Jo žmona.

— Gal man reikėtų pasivaikščioti iki tenai?

— Ne. Jei Backus irgi stebi, jis tave atpažins. Tau nevalia kišti nosies.

— Gerai, tuomet ką darom?

— Nieko. Tikriausiai jie sėdi prie stalo, kurį mačiau stovint galiniame kambaryje, ir valgo priešpiečius. Kantrybės.

— Kantrybės, kantrybės. Man nepatinka stirksoti čia ir nieko...

Ji nutilo, Edui Tomasui išnirus iš knygyno. Jis vilkėjo lietpaltį, nešėsi lietsargį ir portfelį. Įsėdo į tą patį automobilį, kuriuo matėme rytą atvykstant į savo parduotuvę, žalią „Ford Explorer". Per priekinį knygyno langą regėjau, kaip jo žmona sėdasi ant kėdės prie priekinio prekystalio.

— Aha, — ištariau.

— Kur jis važiuoja?

— Gal nusipirkti priešpiečių.

— Tik ne su portfeliu. Sekame?

Aš užvedžiau variklį.

— Taip.

Žiūrėjome, kaip Tomasas, trūktelėjęs iš vietos, išriedėjo į gatvę ir pasuko tiesiai Tastino bulvaru. Jo automobiliui įsiliejus į eismo srautą, aš taip pat pajudėjau ir per lietų leidausi pavymui. Išsigriebęs savo mobilųjį, skambtelėjau į knygyną. Edo Tomaso žmona atsiliepė.

— Labas, ar Edas yra?

— Ne, nėra. Kuo galiu jums padėti?

— Ar čia Petė?

— Taip, ji. Kas čia kalba?

— Čia Bilas Gilbertas. Man rodos, mes buvom susitikę „Sporti-

ninkų pastogėje“ prieš keletą metų. Aš dirbau kartu su Edu skyriuje. Žadu būt netoliese, tai, galvojau, užsuksiu į knygyną pasilabint. Ar jis greitai sugrįš?

— Bala žino. Jis išvažiavo įkainojimo ir, kas gali žinoti, gali užtrukti visą dieną, turint galvoje atstumą ir lietų.

— Įkainojimo? Kaip tai?

— Knygų kolekcijos. Vienas žmogus ją parduoda, ir Edas išvažiavo pasižiūrėti, kiek ji verta. Gaus kastis iki pat San Fernando slėnio, be to, kaip supratau, ten didelė kolekcija. Jis sakė, kad galbūt šiandien man pačiai teks uždaryti krautuvę.

— Ar čia dar kas nors iš „Rodway“ kolekcijos? Jis man pasakojo apie ją praeitą kartą, kai kalbėjomės.

— Ne, ta jau beveik visa išparduota. Šitą pardavinėja toks Čarlzas Terentinas; jis turi per šešis tūkstančius knygų.

— Oho, čia tai jau daug.

— Garsus kolekcionierius, bet, ko gero, jam reikia pinigų, nes pasakė Edui, kad nori viską išparduoti.

— Keista. Vyrukas praleido šitiek laiko rinkdamas tas knygas ir staiga užsimano viską parduoti.

— Pasitaiko.

— Ką gi, Pete, negaišinsiu. O Edą reikės pasigauti kitą kartą. Perduokit jam nuo manęs labų dienų.

— Gal galit pakartoti savo vardą?

— Tomas Gilbertas. Sudie.

Aš padėjau ragelį.

— Pokalbio pradžioje tu buvai Bilas Gilbertas.

— Oi.

Aš atpasakojau pokalbį Rachelei. Tada paskambinau į informaciją, tačiau jokių duomenų apie Čarlzą Terentiną ten nebuvo. Paklausiau Rachelės, gal ji turėjo kokių nors ryšių Los Andželo FTB būstinėj, kuriais pasinaudojus galėtų gauti Terentino adresą ir galbūt netgi įslaptintą telefono numerį.

— O ar tu negali paskambinti kam nors į Los Andželo policijos departamentą?

— Ko gero, jau išnaudojau visą skolingųjų man paslaugų limitą. Be to, aš ten jau nebedirbu. Kitaip nei tu.

— Kas žino.

Ji išsitraukė telefoną ir pradėjo rūpintis šiuo reikalu, o aš susitelkiau ties Tomaso fordu, važiuojančiu vos už keliasdešimties metrų nuo manęs 22-uoju greitkeliu. Žinojau, kad netrukus Tomasas turės rinktis: pasukti į šiaurę 5-uoju ir nuvažiuoti per Los Andželo centrą, arba toliau važiuoti tiesiai ir vėliau sukti 405-uoju į šiaurę. Abu keliai jį nuves į Slėnį.

Rachelė sulaukė skambučio jau po penkių minučių ir sužinojo informaciją, kurios mums reikėjo.

— Jis gyvena Valerio gatvėje, Kanogos parke. Žinai tą vietą?

— Žinau, kur yra Kanogos parkas. Valerio gatvė eina nuo rytų iki vakarų per visą Slėnį. Ar gavai telefono numerį?

Ji vėl išsigriebė mobilųjį. Po trisdešimties sekundžių išjungė telefoną.

— Niekas nekelia. Atsiliepė autoatsakiklis.

Sukdami galvas, toliau važiavome tylomis.

Tomasas pralėkė pro 5-ąjį ir dabar važiavo 405-ojo greitkelio link. Žinojau, kad jį privažiavęs jis vėl pasuks į šiaurę, o paskui Sepulvedos gatve į Slėnį. Kanogos parkas buvo vakarinėje jo pusėje. Tokiu oru visas kelias turėjo užtrukti mažiausiai valandą. Jei nieko nenutiks.

— Nepamesk jo iš akių, Bošai, — tyliai ištarė Rachelė.

Supratau, ką ji nori tuo pasakyti. Ji irgi jautė tą virpulį, nuojautą, jog atomazga artėja. Kad Edas Tomasas veda mus pas Poetą. Aš linktelėjau, nes jaučiausi taip pat, tarsi krūtinėje kažkas tylutėliai gaustų.

— Nesijaudink, — pasakiau. — Nepamesiu.

41

TAS NESILIAUJANTIS LIETUS galiausiai ėmė slėgti Rachelę. Pylė be jokios atvangos, be atokvėpio. Teškėjo ant priekinio

automobilio lango ištisu srautu, kurio nepajėgė sklaidyti valytuvai. Vaizdas liejosi virsdamas išskydusiomis dėmėmis. Greitkelio pakelėse stoviniavo stabtelėję pralaukti liūties automobiliai. Vakaruose, kažkur virš vandenyno, dangų skrodė žaibai. Pakeliui juos pasitinkančios viena avarija po kitos dar labiau slėgė Rachelę. Su kuo nors susidūrus ir išleidus Tomasą iš akių, atsakomybė už jo dalią gultų ant jų pečių.

Jos žvilgsnis buvo kaustyte prikaustytas prie užpakalinių Tomaso automobilio žibintų, kad tik nepamestų jų ištisoje raudonų spingsulių jūroje. Bošas tarsi skaityte skaitė jos mintis.

— Nebijok, — tarė jis. — Nepamesiu. Net ir tuo atveju vis tiek žinome, kur vyksta.

— Ne, nežinome. Mes tik žinome, kur Terentino būstas. Jo biblioteka, galimas daiktas, visiškai kur kitur. Pagalvok, šeši tūkstančiai knygų! Kas užgrioztų savo namus tokia galybe? Veikiausiai laiko kokiame sandėlyje.

Bošas tik tvirčiau užgulė vairą ir dar smarkiau spūstelėjo akceleratorių, ūžtelėdamas kiek artėliau Tomaso.

— Tai nebuvo tau atėję į galvą, ar ne?

— Deja, ne.

— Nepaleisk jo.

— Nekvaršink galvos.

— Nepyk, paprasčiausiai man taip pačiai ramiau.

Ji mostelėjo ranka į priekinį stiklą.

— Čia dažnai taip pliaupia?

— Pirmas kartas, — tarė Bošas. — Per žinias girdėjau, kad tokios audros neregėta šimtą metų. Tarsi gamta būtų ėmusi šėlioti it mustangas. Veikiausiai Malibu paplaus pylimus. Palisadese gali užgriūti nuošliaužos. Upė, ko gero, jau ištvino. Praeitais metais kamavo gaisrai. Šiais kruša lietus. Visada kas nors dedasi. Tarsi kokios nuolatinės pratybos.

Įsijungęs radiją, jis ėmė ieškoti žinių apie orus. Tačiau Rachelė, tučtuojau šastelėjusi priekin, jį išjungė ir mostelėjo ranka į priekinį stiklą.

— Nesiblaškyk, — paliepė ji. — Mums dabar toji orų prognozė nė motais.

— Tavo tiesa.

— Prisislinkime dar artėliau. Galima tiesiai už jo. Vis tiek tokioje košėje neįžvelgs, kas už vairo.

— Jeigu prisiklijuosime prie jo, galime kaukštelėti į galą, ir kas tada?

— Tik jo...

— Nepaleisk. Taip, taip.

Kokį pusvalandį jie riedėjo tylomis. Greitkelis įkopė į kalnus ir nėrė nuo jų žemyn. Kalno viršuje Rachelė išvydo stūksant milžinišką akmens masyvą. Prietemoje jis atrodė tarsi kokia šių laikų pilis, ir Bošas jai pasakė, jog tai Gečio muziejus*.

Nusileidus į slėnį, ji pastebėjo įsijungiant Tomaso automobilio užpakalinį posūkio žibintą. Bošas, užsiglaudęs už trijų kitų automobilių, taip pat įsuko į išvažiavimo juostą.

— Suka į 101-ąjį. Mes jau beveik atvykome.

— Turi galvoje, į Kanogos parką?

— Taip. Pavažiuos kiek į vakarus, o paskui miesto gatvėmis pasuks į šiaurę.

Bošas nutilo ir įsmeigė akis į kelią. Po ketvirčio valandos „Explorer“ posūkio žibintas vėl sumirksėjo, ir Tomasas, suktelėjęs į Desoto aveniu, šovė į šiaurę. Bošas su Voling šįkart be jokios priedangos įsuko iš paskos.

Vos įvažiavęs į Desoto aveniu, Edas tučtuojau stabtelėjo prie šaligatvio draudžiamoje vietoje ir Bošui, kad neišsiduotų, teko pravažiuoti pro šalį.

— Veikiausiai sustojo užmesti akį į žemėlapį ir pasitikrinti kelio, — tarė Rachelė. — Sėdėjo įsijungęs salono lempelę ir palenkęs galvą.

— Aha.

Bošas įsuko į degalinę, apvažiavo kolonėles ir, atkakęs prie išva-

* J. Paul Getty — įžymus JAV filantropas, palikęs didžiulę meno kūrinių kolekciją.

žiavimo į aveniu, stabtelėjo, kairėje dairydamasis Tomaso „Explorer". Praslinkus pusei minutės, jis išniro. Bošas prisidengė veidą prie ausies prispaustu mobiliuoju, kad Tomas, sumanęs dirstelėti, nepažintų, ir lukterėjo, kol jis pravažiuos. Praleidęs dar vieną automobilį, Bošas nėrė iš paskos.

— Jau turėtų būti kažkur netolies, — tarė Rachelė.

— Aha.

Tačiau Tomasas pasuko į dešinę tik prašvilpęs dar keletą kvartalų. Bošui pristabdžius prieš posūkį, Rachelė prieblandoje vargais negalais įžvelgė gatvės pavadinimą.

— Valerio, — perskaitė ji. — Čia.

Užsukęs už posūkio, Bošas išvydo švystelint Tomaso automobilio stabdžių žibintus. Jis stabtelėjo gatvės viduryje už maždaug trijų namų. Kelias ten baigėsi.

Bošas akimoju nėrė prie šaligatvio ir stabtelėjo už kito automobilio.

— Dega salono šviesa, — tarė Rachelė. — Veikiausiai vėl išsitraukė žemėlapį.

— Tai dėl upės, — tarė Bošas.

— Ką?

— Na, kaip sakiau, Valerio gatvė driekiasi skersai visą slėnį. Kaip ir upė. Tikriausiai jis bando rasti kelią, kaip ją apvažiuoti. Upė kerta visas čionykštes gatves. Matyt, jam reikia patekti į kitą Valerio gatvės dalį.

— Kur toji upė? Čia tik tvoros ir asfaltas.

— Mūsų upė šiek tiek kitokia. Na, išties ją net vargu ar tinka vadinti upe. Tai veikiau Eliso ar Brauno kanjono šaltinis, įtekantis į upę.

Jie lūkuriavo. Tomasas kol kas nejudėjo.

— Per tokias audras šioji upelė paprastai ištvindavo. Nušluodavo trečdalį miesto. Todėl nutarta ją pažaboti. Įsprausti į rėmus. Kažkas pasiūlė apjuosti jos krantus betono sienelėmis. Kaip tarė, taip padarė.

— Pažanga.

Bošas linktelėjo ir vėl užgulė vairą.

— Juda.

Tomasas pasuko į kairę, ir Bošas, lukterėjęs, kol jis dings iš akių, pajudėjo pavymui. Edas, pavažiavęs į šiaurę, vėliau pasuko į dešinę ir pervažiavo tiltą virš ištvinusios upelės vandenų. Jiems iš paskos riedant per tiltą, Rachelė dirstelėjo į apačią ir išvydo plūstant sūkuriuojantį srautą.

— Oho.

Bošas važiavo tylėdamas. Tomasas Meisono gatvėje patraukė į pietus ir, iš kitos kanalo pusės atkakęs į Valerio, joje pasuko vėl į dešinę.

— Vėl aklagatvis, — pratarė Bošas.

Jis toliau riedėjo Meisono gatve, kol pagaliau įsuko į Valerio gatvę. Rachelė, įsistebeilijusi pro lietaus širmą, išvydo, kaip Tomasas įnėrė į didžiulio dviaukščio namo, vieno iš penkių gatvės gale, kiemą.

— Sustojo, — tarė ji. — Jis ten. Dieve švenčiausias, tai tas pats namas!

— Koks namas?

— Tas iš nuotraukos vagonėlyje. Backus taip savimi pasitikėjo, kad paliko mums tą nuotrauką.

Bošas stabtelėjo prie šaligatvio, ten, kur jų nebuvo matyti iš Valerio gatvės. Rachelė apsidairė aplinkui. Nė vieno iš aplinkinių namų languose nedegė šviesa.

— Veikiausiai čia bus dingusi elektra.

— Po tavo sėdyne yra žibintuvėlis. Pasiimk.

Rachelė, kyštelėjus ranką, išgriebė jį.

— O kaip tu?

— Išsiversiu. Pirmyn.

Rachelė jau rengėsi šokti lauk, tačiau stabtelėjo ir atsigręžė į Bošą. Buvo matyti, jog ji norėtų kažką pasakyti, tačiau dvejoja.

— Kas? — paklausė jis. — Išpūsti akis ir ištempti ausis? Nesijaudink, žinau.

— Išties taip, būk atsargus. Tačiau norėjau pasakyti, kad krepšyje turiu dar vieną ginklą. Gal tau…

— Dėkui, Rachele, šįkart įsimečiau savąjį.

Ji tylomis linktelėjo.

— Gerai. Kaip šįsyk elgiamės dėl pastiprinimo?

— Jeigu pageidauji, kviesk. Aš nežadu laukti. Traukiu ten.

Išlipus iš mersedeso, veidą ir kaklą ėmė plakti šaltas lietus. Pasistačiau savo švarko apykaklę ir patraukiau atgal Valerio gatvės link. Rachelė pasivijo mane ir, netardama nė žodžio, žingsniavo greta. Pasiekę gatvės kampą, užsiglaudėme už kampinio namo tvoros ir slapčia įsistebeilijome į aklagatvį ir namą tamsiais langais, prie kurio Tomasas pastatė savo automobilį. Niekur nesimatė nė gyvos dvasios.

Girdėjosi duslokas upelės grumėjimas, nors jos pačios ir nebuvo matyti. Vandenys net ir iš tolo grėsmingai ūžė. Per tokias audras kaip šioji vandenys miestą tarsi nuplaudavo — atgarmėdavo per slėnį srautais nuo kalnų ir toliau nušniokšdavo žemyn į vandenyną.

Šiaip ištisus metus tai būdavo vos srovenantis menkutis upeliūkštis. Tačiau, tarsi pažadintas iš snaudulio, jis akimoju virsdavo nutekamuoju miesto lataku, kuriuo, veržedamasi iš ankštų krantų, gurgėdama imdavo lietis tikra upė. Prisimenu, kaip man dar esant mažam, joje prigėrė vaikas. Nepažinojau jo. Girdėjau pasakojant. Ir netgi praslinkus keturiems dešimtmečiams prisimenu jo vardą ir pavardę. Bilis Kinsis žaidė ant upės krašto, paslydo ir buvo akimoju įtrauktas srovės. Jo kūną, įstrigusį viaduke, aptiko už dvidešimties kilometrų.

Mama man nuo pat vaikystės nuolatos kartodavo, jog užėjus liūtims...

— Laikykis atokiau akivarų.

— Ką? — sušnibždėjo Rachelė.

— Turiu galvoje upę. Supančiotą tų sienų. Vaikystėje vadindavome ją akivarais. Kai taip pliaupia, vanduo plūsta it krioklyje. Įtrauks ir neišsikapanosi. Kai ji ištvinsta, akivarų verčiau pasisaugoti.

— Tačiau juk mes traukiame į namą, ne prie upės.

— Galioja tas pats, Rachele. Atsargiai. Saugokis akivarų.

Ji dirstelėjo į mane. Regis, suprato, ką turėjau galvoje.

— Gerai, Bošai.

— Tu gal eik iš priekio, aš — iš galo?

— Taip.

— Atsargutėliai.

— Tu irgi.

Tas namas dunksojo už kitų trijų. Skubiai pražingsniavę pirmojo tvorą, įsmukome į antrojo kiemą. Šastelėjome palei jo ir gretimo namo fasadus ir atsidūrėme prie tikslo. Rachelė tylomis linktelėjo, ir mes patraukėme į skirtingas puses, abu sutartinai išsitraukę savo ginklus. Rachelė nutykino į priekį, o aš nužingsniavau užnamės link. Lietaus širma ir šniokščiantis kanalas buvo puikios priedangos. Be to, pastogė iš šonų apsodinta jau senokai kirptais ir į visas puses išsikerojusiais krūmais. Name nedegė šviesos, todėl kas nors mane gali nesunkiai slapčiomis stebėti pro langą.

Galiniame kieme telkšojo balos. Didžiulio vandens klano viduryje styrojo aprūdijęs sūpuoklių rėmas be sūpynių. Už jų kilo dviejų metrų aukščio tvora, skirianti namą nuo kanalo. Jis jau buvo beveik sklidinas, sūkuriuojantis vanduo garmėjo it pašėlęs. Iki vidurnakčio upė tikrai ištvins. Aukštėliau vagos, kur kanalas siauresnis, ji, ko gero, jau liejasi per kraštus.

Įsmeigiau akis į namą. Išilgai viso jo galo driekėsi veranda. Lietvamzdžių ant jos nebuvo, ir lietus krito nuo stogelio ištisa siena. Backus kuo ramiausiai dabar galėtų ten sau sėdėti supamojoje kėdėje. Palei verandos turėklus kerojo krūmų eilė. Susilenkęs nėriau palei juos laiptelių link ir, vienu šuoliu liuoktelėjęs per tris pakopas, atsidūriau po stogeliu. Po akimirkos, kai akys priprato prie tamsos, jos staiga už kažko užkliuvo. Dešinėje, pintame krėsle, matėsi sėdinčio, užkloto antklode, į kairę pasvirusio žmogaus kontūrai. Susirietęs keturlinkas prisiyriau artyn ir, sučiupęs antklodės kraštą, tysantį ant grindų, lėtai nutraukiau.

Ten buvo senio lavonas. Išgulėjęs čia mažiausiai parą. Jau ėmęs skleisti dvoką. Akys praviros, išvirtusios, oda balta it popierius. Jo kaklas buvo suveržtas antrankiais. Sumečiau, jog tai Čarlzas Terentinas. Tas pats senis iš Backaus nuotraukos. Nugalabytas ir paliktas riogsoti verandoje kaip kokių senų laikraščių šūsnis. Poetui jis buvo tik įrankis pakeliui į tikslą.

Kilstelėjęs savo pistoletą, patraukiau prie galinių durų. Svarsčiau, kad reikėtų įspėti Rachelę, tačiau taip pasielgęs tik išsiduočiau pats ir, galimas daiktas, įstumčiau ją į bėdą. Todėl verčiau po truputį slinkti į priekį, į tamsą, kol susidursiu su ja arba su Backumi.

Durys buvo užrakintos. Šmėstelėjo mintis grįžti prie namo priekio ir sekti Rachelei iš paskos. Tačiau kai gręžiausi eiti ir akys užkliuvo už lavono, galvoje tarsi kas žybtelėjo. Nužingsniavęs prie krėslo, pirštų galiukais patapšnojau per vyro kelnių kišenę. Aukso puodas. Joje sudzingsėjo raktai.

Rachelė buvo apsupta knygų, stirtomis sukrautų abipus koridoriaus sienų. Ji stabtelėjo, vienoje rankoje gniauž될dama pistoletą, kitoje — žibintuvėlį, ir užmetė akį į svetainę dešinėje. Knygų karalystė. Visos sienos apstatytos prigrūstomis lentynomis, knygomis nukrautas kavos stalelis, spintelės ir visa, kas tik įmanoma nukrauti. Kažkodėl atrodė išties pamėkliškai. Tai buvo vieta be gyvybės, šmėklynas, kur krutėjo tik kandys, atkakliai graužiančios autorių išlietas mintis.

Nepaisydama kaustyte kaustančios baimės, ji žengtelėjo į priekį ir susvyravo, kilus pagundai pasipustyti padus ir dingti, kol dar neįkliuvo. Tačiau tada ją pasiekė duslūs balsai, ir trauktis jau negalėjo.

— Kur Čarlzas?

— Pasakiau *sėst*.

Ji, už lango šniokščiant lietui, ūžiant upei ir aplinkui stūksant kaugėms knygų, nevaliojo sumoti, iš kur sklido balsai.

Šnekta nesiliovė. Pro neaiškų murmėjimą ir gaudesį tik retkarčiais prasimušdavo įtūžio ar baimės kupinas žodis.

— Tau atrodė...

Rachelė pasilenkusi padėjo žibintuvėlį ant grindų. Taip ir nebuvo jo užžiebusi ir dabar juo labiau negalėjo rizikuoti. Ji, apžiūrėjusi gretimus kambarius ir įsitikinusi, kad balsai sklinda iš namo gilumos, patyliukais ėmė slinkti koridoriumi.

Iš prieškambario į skirtingas puses vedė trejos durys. Atitykinusi ten, ji išgirdo dviejų vyrų balsus, sklindančius kažkur iš dešinės.

— Rašyk!

— Tamsu!

Šmaižtelėjo žingsniai, pasigirdo traukiamos užuolaidos.

— Dabar matai? Rašyk, arba tau galas!

— Gerai! Gerai!

— Tiksliai kaip aš diktuoju. Kartą vėlią naktį žvarbią...

Rachelė akimoju suprato, kas tai. Edgaro Alano Po „Varnas“. Tai buvo Backus, nors šnekąs ir kitokiu balsu. Vėl griebėsi poezijos, iš naujo ėmėsi kažkada jam sukliudyto žaidimo. Bošas neklydo.

Ji įsmuko į kambarį dešinėje, tačiau jame nebuvo nė gyvos dvasios. Viduryje stovėjo biliardo stalas, irgi apkrautas knygų stirtomis. Backaus sumanymas buvo akivaizdus. Jis atsiviliojo Edą Tomasą, pasinaudodamas kaip masalu šio namo šeimininku Čarlzu Terentinu, knygų kolekcionieriumi. Jis puikiausiai žinojo Tomasą nepajėgsiant atsispirti tokiai pagundai.

Ji jau gręžėsi atgalios eiti ir patikrinti kitų kambarių, tačiau nespėjo nė krustelėti, kai pajuto į kaklą įsiremiant šaltą pistoleto vamzdį.

— Sveikutė, Rachele, — chirurgiškai pakeistu balsu pratarė Backus. — Koks netikėtumas.

Ji sustingo, o galvoje šmėkštelėjo mintis, kad dabar jau niekaip nepavyks jo pergudrauti, nes jis žino visus įmanomus ėjimus ir gudrystes. Jai liko vienų vienintelė viltis. Bošas.

— Sveikas, Bobai. Šimtas metų.

— Aha. Gal palik čia savo pistoletą ir eime į biblioteką.

Rachelė paguldė savo zigzauerį ant vienos biliardo stalo knygų stirtos.

— Man šitas namas visas atrodo kaip biblioteka, Bobai.

Backus neatsiliepė. Rachelė pasijuto sugriebta už apykaklės ir, įrėmus pistoletą į nugarą, stumtelėta į kitą pusę. Jie išžingsniavo iš kambario ir patraukė į kitą, nediduką, su dviejomis kėdėmis, aukštomis atkaltėmis, pastatytomis priešais židinį. Ugnis jame nedegė, girdėjosi ant jo pagrindo kapnojantys lašai. Ten jau spindėjo susikaupusi mažytė balutė. Langus abipus židinio tarsi iš žarnos plaute plovė lietus.

— Kaip tik liko vieta tau, — tarė Backus. — Gal prisėsk.

Tai taręs, jis šiurkščiai stumtelėjo ją prie vienos iš kėdžių ir, bloškęs į ją, pasodino. Paskui, greitai apieškojęs, ar neslepia kokio ginklo, žengtelėjo atgal ir švystelėjo kažką jai ant kelių. Rachelė, dirstelėjusi į gretimą kėdę, išvydo Edą Tomasą. Jis buvo dar gyvas. Prie ranktūrių pririštomis rankomis. Jo galva, sujungta dviem antrankiais, buvo pritvirtinta prie atkaltės. Burnoje styrojo susukta staltiesė. Veidas nuo įtampos ir deguonies stygiaus buvo išmuštas raudonio.

— Bobai, pakaks, — tarė Rachelė. — Jau įrodei, ką norėjai. Todėl...

— Užsidėk antrankį ant dešiniosios rankos ir prisek jį prie ranktūrio.

— Bobai, prašau tavęs. Verčiau...

— Mikliai!

Ji prakišo antrankį pro ranktūrio apačią ir, apsukusi apie riešą, įvėrė kabiklį į ąselę.

— Suveržk, bet ne per smarkiai. Nenoriu, kad liktų žymės.

Rachelei baigus, jis paliepė laisvąją ranką uždėti ant kito ranktūrio. Prišokęs sugriebė ją ir, laikydamas prispaudęs, išsitraukė virvę ir pripančiojo prie kėdės. Baigęs žengtelėjo atgal pasigėrėti savo darbu.

— Na štai.

— Bobai, juk mes ne vienerius metus kartu dirbome. Aš nesuvokiu kodėl?

Jis pažvelgęs į ją nusišypsojo.

— Velniai žino. Šnektelėsime vėliau. Mes čia kai ką pradėjome su detektyvu Tomasu. Taip seniai turėjome susitikti ir tik dabar tai įvyko. Rachele, tu — laimės kūdikis, matysi viską savo akimis. Niekam kitam tokia proga nenusišypsos.

Backus atsigręžė į Edą ir, žengęs prie jo, ištraukė iš burnos kamšalą. Paskui įsikišo ranką kišenėn ir išžvejojo sulankstomą peilį. Atlenkęs jį, vienu staigiu judesiu perrėžė pantį, veržusį dešiniąją jo ranką.

— Taigi, kur mes sustojome, detektyve Tomasai? Regis, trečioji eilutė.

— Kad ne, jau galas.

Rachelė akimoju pažino jai už nugaros nuaidėjusį Bošo balsą. Tačiau grįžtelėjusi negalėjo jo matyti — užstojo atkaltė.

Laikiau pakėlęs ginklą, sukdamas galvą, kaip geriau jį čia sudorojus.

— Hari, — ramiai šūktelėjo Rachelė, — jo kairėje pistoletas, dešinėje peilis. Dešiniarankis.

Nutaikęs į galvą, liepiau padėti ginklus. Jis akimoju atliko ką liepiamas. Tarsi turėtų apmetęs kokį atsarginį planą. Gal turi dar vieną ginklą? Bendrą kur nors šiame name?

— Rachele, Edai, judu sveiki?

— Sveikutėliai, — atsiliepė Rachelė. — Tegu gula ant grindų. Jo kišenėje rasi pančių.

— Kur tavo ginklas, Rachele?

— Kitame kambaryje. Hari, guldyk ant grindų.

Įėjęs į kambarį, stabtelėjau ir nužvelgiau Backų. Jo nebuvo įmanoma pažinti. Jis jau niekuo nepanėšėjo į žmogų, pasivadinusį Šendžiu. Nei barzdos, nei skrybėlės ant žilų plaukų. Barzda ir galva nuskustos. Visiškai kitas žmogus.

Žengiau dar žingsnį ir vėl sustojau. Mano galvoje švystelėjo mintis apie Terį Makalebą, jo žmoną, dukterį ir posūnį. Ėmiau galvoti apie šią bylą ir jos užuomazgoje žiojinčias netektis. Kiek nusikaltėlių galės nevaržomai siautėti, nes jau nebebus Terio? Mane apėmė įsiūtis. Liepti jam gultis ant grindų, supančioti ir paskui stebėti sau riedantį policijos automobiliu už grotų, kur ramiai leis dienas iki gyvenimo pabaigos ir mėgausis neblėstančia šlove? Išgrauš. Atsiims už viską, ką padarė ir mano bičiuliui, ir kitiems.

— Nužudei mano draugą, — tariau. — Todėl tave...

— Hari?! — šūktelėjo Rachelė.

— Dovanok, — tarė Backus. — Tačiau pastaruoju metu plušau iš peties. Kuris ten galėjo būti tavo draugas?

— Teris Makalebas. Jis buvo ir tavo pažįstamas, o tu...

— Tiesą sakant, Teris man rūpėjo. Žinoma, jis galėjo man pridaryti bėdų. Tačiau aš...

— Užsičiaupk, Bobai! — riktelėjo Rachelė. — Gerasis samarietis. Hari, nerizikuok. Liepk jam gultis! Nedelsiant!

Įsiūčiui kiek apmalšus, tarsi pakirsdamas iš sapno sumirksėjau. Terio Makalebo šmėkla šiek tiek atitolo. Žengiau dar porą žingsnių prie Backaus.

— Gultis, — paliepiau. — Toliau nuo ginklų.

— Kaip įsakysi.

Jis grįžtelėjo į šoną, tarsi rengdamasis žengti nuo ginklų ir rinkdamasis laisvėlesnę vietą.

— Jeigu nieko prieš, į balą negulsiu. Pritekėjo iš židinio.

Nelaukdamas mano atsakymo, jis žengtelėjo lango link. Mano galvoje akimoju švystelėjo jo kėslai.

— Backau, ne!

Tačiau jis jau skriejo. Atsispyrė ir stačia galva nėrė pro langą. Sutręšęs nuo saulės ir tokių lietingų dienų kaip ši, rėmas išlėkė lengvai it Holivudo filmuose. Tik sutreškėjo lūžtančios kryžmės ir dzingtelėjo dūžtantis stiklas. Pakniopstomis liuoktelėjęs prie kiaurymės, išvydau plykstelint antrąjį Backaus pistoletą.

Nuaidėjo du skubūs pokštelėjimai, ir kulkos, suzvimbusios pro šalį, dunkstelėdamos įsivarpė į lubas. Užsiglaudęs už sienos, aklai paleidau keletą šūvių, atgal kritęs ant grindų palei palangę nušliuožiau į kitą lango pusę. Kyštelėjau galvą, tačiau Backus jau buvo išgaravęs. Ant žemės pastebėjau gulint mažytį dvivamzdį pistoletuką. Taigi jis dabar beginklis, nebent būtų dar ką iš anksto pasirengęs.

— Hari, imk peilį, — šūktelėjo Rachelė man už nugaros, — ir nupjauk tuos pančius!

Čiupęs nuo grindų peilį, skubiai perrėžiau raiščius. Peilis per plastiko virves slydo kaip per sviestą. Paskui grįžtelėjau į Tomasą ir, kad negaiščiau jį laisvindamas, įbrukau peilį dešinėn jo rankon.

— Dovanok, Edai, — tariau.

Žmoniškai atsiprašyti galima bus ir vėliau. Atsigręžiau į Rachelę,

stovinčią prie lango ir stebeilijančią į tamsą. Rankoje ji gniaužė Backaus pistoletą.

— Matai jį?

Atsistojau greta jos. Kairėje už gerų dešimties metrų šniokštė upė. Dirstelėjęs į tą pusę, išvydau srovės nešamą su šaknimis išrautą ąžuolą. Ūmai ten kažkas krustelėjo ir išvydome Backų iššokant iš už krūmų ir puolant rabždintis tvora, skiriančia sklypus nuo upės. Jam verčiantis per viršų, Rachelė kilstelėjo ginklą ir dukart spustelėjo gaiduką. Backus drėbėsi ant žvyro rėžio prie kanalo, tačiau akimoju stryktelėjo ant kojų ir šoko bėgti. Rachelė nepataikė.

— Jam nepavyks persikelti per upę, — tariau. — Niekaip. Gaus skuosti iki tilto.

Jeigu Backui pavyks pasiekti tiltą, — gaudyk vėją laukuose. Perėjęs juo, jis dingtų kitapus įsikūrusiame gyvenamajame kvartale arba verslo kvartale netoliese Desoto.

— Aš trauksiu pakrante, — tarė Rachelė. — Tu šok į automobilį ir lėk ten. Prie tilto užspeisime.

— Supratau.

Patraukiau prie durų, ketindamas per lietų dumti iki automobilio. Pakeliui išsitraukiau mobilųjį ir švystelėjau jį Tomasui.

— Edai! — šūktelėjau jam per petį. — Kviesk policiją. Pastiprinimas pravers.

42

RACHELĖ TRŪKTELĖJO Backaus pistoleto apkabą ir išvydo, jog iki jai paleidžiant du šūvius toji buvo pilnut pilnutėlė. Trakštelėjusi apkabą atgal, ji žengė prie lango.

— Gal ir man eiti su tavimi? — iš už nugaros atsklido Edo Tomaso balsas.

Rachelė pasisuko į jį. Edas jau buvo išsipančiojęs ir stovėjo gniauždamas rankoje peilį.

— Ne, verčiau, kaip liepė Haris, iškviesk pastiprinimą.

Ji pasilypėjo ant palangės ir liuoktelėjo į tarsi iš kibiro pliaupiantį lietų. Pabėgėjusi išilgai krūmų juostos ir galiausiai aptikusi joje spragą, prasibrovė prie tvoros, skiriančios kiemą nuo upės. Įbrukusi Backaus pistoletą į dėklą, ji užsikabarojo ant tvoros ir persivertė kitapus, nejučiomis užkabindama ir persiplėšdama švarko rankovę. Rachelė nušoko ant betoninio upės kranto vos per porą pėdų nuo krašto. Dirstelėjusi žemyn, išvydo vandenį sūkuriuojant vos per metrą žemiau. Jis pašėlusiai purslojo, įnirtingai plakdamas sieneles ir grėsmingai gurmėdamas. Ji pakėlė akis išilgai upės kranto ir išvydo tolumoje skuodžiantį Backų. Jis jau buvo pusiaukelėje iki tilto. Rachelė stryktelėjo ant kojų ir pasileido pavymui, paleidusi į orą šūvį, kad Backus galvotų tik apie atsivejančiuosius, o ne apie tai, kas jo galėtų tykoti prie tilto.

Mersedesas čiūžtelėjęs atsitrenkė į tilto atramą. Aš šokau lauk nė neišjungęs variklio ir pripuoliau prie turėklų. Išvydau manęs link upės pakraščiu atskuodžiančią Rachelę, iškėlusią pistoletą į viršų, tačiau Backaus nebuvo matyti.

Atsitraukęs nuo turėklų, apsižvalgiau aplinkui, bergždžiai žvilgsniu verdamas vien tamsą. Juk jis negalėjo aplenkti manęs ir pirmas pasiekti tilto. Pasileidau žemyn prie įėjimo į upės krantinę vartų. Jie buvo užrakinti, tačiau pastebėjau, kad krantinė nyra po tiltu. Aha. Backus galėjo pasislėpti tik ten.

Skubiai persiropštęs per tvorą, liuoktelėjau ant betono kranto. Abiem rankomis sugniaužęs ginklą ir nutaikęs jį į tamsą, tvyrančią po tiltu, pasilenkęs nėriau į priekį.

Po tiltu kliokiantis vanduo gauste gaudė šimtais aidų. Tiltas stovėjo ant keturių masyvių betono atramų. Veikiausiai Backus ir glaudžiasi už kažkurios iš jų.

— Backau! — riktelėjau. — Pasiduok ir liksi gyvas! Išeik!

Tyla. Tik vandens kliokimas. Išgirdau kažkur tolumoje šaukiantį

plonytį balselį ir atsisukau į Rachelę. Ji buvo už kokio pusšimčio metrų. Kažką man šaukė, tačiau jos žodžius užgožė vandens šniokštimas.

Backus kiūtojo tamsoje, mėgindamas nustumti visus jausmus į šalį ir susitelkti. Jam jau yra tekę atsidurti tokioje padėtyje. Ir tąkart jį užspeitė tamsoje. Tuomet jis paspruko. Paspruks ir dabar. Tik žūtbūt privalu susitelkti, susilieti su tamsa.

Girdėjo, kaip persekiojantis vyras jį šūktelėjo. Kažkur visai netoliese. Jis ginkluotas, tačiau Backaus sąjungininkė tamsa. Ištikimoji jo palydovė. Jis prisiplojo nugara prie tilto atramos, tarsi grimzte nugrimzdamas į juodumą. Reikia tik kantriai sulaukti savo progos ir pulti.

Vėl atsigręžęs į tiltą, dar sykį įsistebeilijau į tamsą. Ėmiau palei pat kranto pakraštį slinkti į priekį, laikydamasis kuo atokiau nuo tilto atramų. Apžiūrėjęs pirmąsias dvi, vėl atsisukau į Rachelę. Ji jau buvo už dvidešimt penkių metrų ir kairiąja ranka kažką mojo.

Mano galvoje ūmai švystelėjo mintis. Juk palikau automobilyje raktelius. Backus, užkopęs ant tilto iš kitos pusės, gali šokti į jį ir nudumti.

Tekinas mečiausi ten link, tikėdamasis dar suspėti pašauti padangas. Tačiau mano spėjimo būta klaidingo. Skuodžiant pro trečią atramą, iš už jos ūmai liuoktelėjo Backus ir smogė man pečiu. Parvirtau ant nugaros prie pat upės krašto, Backus užgriuvo ant viršaus.

Jis abiem rankomis sugriebė mano plaštaką ir stengėsi išlupti iš rankos pistoletą. Žinojau, kad jeigu jam pavyktų, mudviem su Rachele galas. Žūti ar būti.

Kairiąja alkūne pylė man į žandikaulį, ir aš pajutau savo pirštus nejučia aptirpstant. Dukart spustelėjau gaiduką, vildamasis kulką kepštelėsiant jam pirštą ar plaštaką. Jis aiktelėjo, tačiau tik ėmė mygti mane dar aršiau, dabar jau iš paskutiniųjų.

Į mano delną atvingiavo lipni jo kraujo srovelė. Ginklas ėmė sprūsti. Pajutau jo neišlaikysiąs. Backus sriegė mano ranką it replėmis.

Pistoleto rankena pamažu slydo lauk. Vargais negalais dar būčiau pajėgęs išlaikyti jį keletą akimirkų, kol mus pasieks Rachelė, tačiau tada ji pati atsidurtų tiesiai prieš pistoleto vamzdį.

Todėl griebiausi vienintelės man likusios išeities. Įsirėmęs kulnais į betoną, pasispyriau ir čiūžtelėjau per pėdą į priekį, pečiams pakimbant per upės kraštą. Paskui vėl pakartojau tą patį. Kai Backus galiausiai susizgribo, ką darau, ir, paleidęs ginklą, gręžėsi įsikibti krašto, buvo jau per vėlu.

Mes abu, persivertę per krantą, šlumštelėjome į tamsius vandenis.

Jiems virstant į upę, Rachelė buvo vos už poros žingsnių ir dar spėjo riktelėti „Ne!“, tarsi tai būtų galėję ką sulaikyti. Pripuolusi prie tos vietos, ji žvilgtelėjo į vandenį. Ničnieko. Pasileidusi pakrante, išnėrė kitoje tilto pusėje. Tik garmanti srovė. Įsistebeilijo pasroviui, dairydamasi nors menkiausios žymelės.

Ūmai išvydo iš vandens išnyrant ir muistantis į šalis, it dairytųsi, kur jis pateko, Bošo galvą. Rodės, jis galynėjasi su kažkuo po vandeniu, ir Rachelė akimoju suprato — apsiaustas. Bando išsinerti.

Ji apžvelgė upę, tačiau joje niekur nepastebėjo boluojančios plikos Backaus galvos. Paskui vėl pažvelgė į sparčiai srovės nešamą tolyn Bošą. Jųdviejų žvilgsniams susitikus, Bošas kyštelėjo iš vandens ranką ir pamojo. Dirstelėjusi ton pusėn, ji išvydo ant tilto stovintį mersedesą. Jo valytuvai švytravo, taigi variklis vis dar buvo įjungtas.

Ji pasileido ten link.

Vanduo buvo šaltas. Bemaž ledinis. Aš jau buvau ir taip gerokai nukamuotas grumtynių su Backumi. Pūkštelėjęs į upę, pasijutau gramzdus it švinas, vos pajėgiau nulaikyti veidą virš vandens. Rodės, vanduo įsitvėręs traukte traukia gilyn.

Pistoletas nugarmėjo į upės dugną, Backaus taip pat nebuvo matyti. Kilstelėjęs rankas, suskatau jomis irtis, taikydamas pralėkti slenksčius ir, atgavęs kvapą, mėginti kapstytis pats arba sulaukti Rachelės iškviestos pagalbos.

Galvoje iškilo to berniuko, įsmukusio į upę prieš daugelį metų, vaizdas. Gaisrininkai, policininkai ir netgi pavieniai stebėtojai tąkart visaip mėgino jį išgelbėti, leisdami į vandenį žarnas, kopėčias ir virves. Tačiau berniuko kūno išgriebti nepavyko, ir srovė jį nunešė tolyn.

Vijau tokias mintis į šalį. Suėmiau save į rankas. Ėmęs plakti horizontaliai nukreiptomis plaštakomis, pajutau laikąs veidą paviršiuje. Taip srovės buvau nešamas sparčiau, tačiau valiojau laikyti galvą virš vandens. Širdis viltingai suplastėjo. Gal man vis dėlto pavyks kiek išsilaikyti. Ir sulaukti pagalbos. Dirstelėjau į dangų. Nei sraigtasparnių. Nei gaisrinių. Nieko. Tik pilkuma ir krintantis lietus.

Gelbėjimo tarnybos operatorius paprašė Rachelės nedėti ragelio, tačiau tada jai būtų tekę sulėtinti greitį, todėl Rachelė neišjungtą telefoną švystelėjo ant keleivio sėdynės. Prilėkusi pagrindinę gatvę, ji taip staigiai sustabdė, kad aparatas čiūžtelėjo nuo sėdynės ant grindų. Tačiau ji nė nestabtelėjo jo pakelti, ir nuskriejo gatve, prie kiekvienos sankryžos dirstelėdama į kairę, ar ten nematyti tilto per kanalą. Galiausiai aptikusi, užlėkė ant jo, sustojo viršuje, iššoko lauk ir pripuolė prie turėklų.

Nei Bošo, nei Backaus nesimatė. Jai švystelėjo mintis, kad gabūt juos bus aplenkusi. Ji šoko skersai gatvę prie kitų turėklų, pašėlusiai pypsint pro šalį skriejančiam automobiliui.

Naršyte išnaršiusi žvilgsniu sūkuriuojančius vandenis, ji galiausiai išvydo Bošą. Jis gulėjo vandenyje atlošta galva veidu į viršų. Per nugarą jai net nuėjo pagaugai. Jis negyvas? Prigėręs skenduolis, plukdomas srovės? Tačiau vos spėjus šmėkštelėti šiai minčiai ji pastebėjo Bošą muistelint galvą, kaip paprastai daro plaukikai, norėdami išsipurtyti iš akių vandenį. Jį, gyvut gyvutėlį, srovė nešė jos link už kokio pusšimčio metrų nuo tilto. Ji matė, kaip jis plaka rankomis, mėgindamas irtis į šoną. Rachelė pasilenkusi dirstelėjo po tiltu ir sumojo Bošą rengiantis įsitverti atramos.

Ji pasileido atgal prie automobilio ir, atšovusi bagažinę, ėmė dairytis kokios virvės. Tačiau viduje gulėjo tik jos kuprinė. Rachelė nusviedė ją ant žemės ir nukėlė dugno antvožą. Kažkas, gavęs sustoti ir įstrigęs už jos, ėmė pypsėti. Tačiau ji veikė toliau nė negrįžtelėjusi.

* * *

Trenkiausi į vidurinę tilto atramą taip smarkiai, kad net užėmė žadą, o galvoje švystelėjo mintis, jog veikiausiai susilaužiau kokį pustuzinį šonkaulių. Tačiau aš vis tiek jos įsitvėriau. Tai buvo vienintelis man likęs šiaudas, todėl laikiausi jo iš paskutiniųjų.

Jutau, kaip vanduo tarsi raizgyte raizgo mane savo čiuptuvais. Nepaleidžia, laikosi įsitvėręs, traukdamas atgal į tamsią sraują. Sūkuriuoja aplinkui verpetais. Abiem rankomis apkabinęs slidžią atramą, mėginau užšliuožti aukštėliau, tačiau kaskart, man pasispyrus per kelis pirštus, būdavau nutempiamas žemyn. Netrukus sumojau, kad man lieka tik laikytis. Ir laukti.

Taip man spaudžiant glėbyje betoną, galvoje ėmė suktis mintys apie dukterį. Tarsi girdėjau ją raginant mane nepasileisti, stengtis dėl jos. Jai aš vienintelis, nepaisant visų mano ydų ir trūkumų. Suvokiau, jog tai tik sąmonės viražai, tačiau atsirėmiau į juos. Ir laikiausi.

Bagažinėje gulėjo tik raktų rinkinys ir atsarginis ratas. Iš jų nebuvo jokios naudos. Per ratlankio ertmes Rachelė ūmai pastebėjo po ratu šmėkšint juodus ir raudonus užvedimo laidus.

Įkišusi pirštus į ertmes, ji trūktelėjo ratą aukštyn. Jis buvo sunkus, nepatogus kelti, tačiau Rachelė nepasidavė ir, išrovusi jį, nusviedė ant gatvės. Skubiai čiupusi laidus, metėsi atgal į kitą tilto pusę, automobiliams žviegiant stabdžiais ir slysčiojant į šonus.

Pripuolusi prie turėklų, ji ėmė dairytis Bošo. Pažvelgusi žemyn, išvydo jį įsitvėrusį tilto atramos, plakamą ir traukiamą žemyn aplinkui sūkuriuojančio vandens. Subraižytomis kruvinomis plaštakomis ir pirštais. Jųdviejų žvilgsniams susitikus, Rachelei pasidingojo Bošo veide švystelint šypsenėlę, tarsi jis ją drąsintų.

Rachelė švysteljo žemyn vieną laidų galą. Tačiau jie pasirodė per trumpi.

— Velnias!

Teks leistis žemyn. Ant vandentiekio vamzdžio, įrengto palei tilto šoną. Atsidurtų pusantro metro žemiau. Turėtų pakakti.

— Ponia, gal jums kuo pagelbėti?

Atsigręžusi išvydo sau už nugaros stovint vyrą su skėčiu, pėsčiomis ėjusį per tiltą.

— Į upę įkritęs žmogus. Kvieskite gelbėjimo tarnybą. Gal turite mobilųjį?

Vyras švarko kišenėje ėmė raustis telefono, Rachelė šoko lipti per turėklus.

Persivertė per juos akimirksniu, tačiau nusileisti ant vamzdžio buvo kebliau. Užsimetusi laidus ant kaklo, ji lėtai nuleido vieną koją ant vamzdžio, paskui — kitą, ir galiausiai pasileidusi apžergė jį tarsi jojikė žirgą.

Dabar laidai tikrai pasieks Bošą. Ji ėmė leisti juos, o Bošas kilstelėjo ranką aukštyn. Tačiau, vos jam sugriebus laidus, vandenyje kažkas šmėstelėjo ir bloškė Bošą nuo atramos. Backus! Gyvas ar miręs.

Rachelė nebuvo pasirengusi tokiam trūktelėjimui. Nuo atramos atblokštas Bošas vis dar nepaleido laidų ir laikėsi jų įsikibęs, tačiau Rachelė nepajėgė išlaikyti jo ir Backaus svorio. Laidų galas išsprūdo jai iš rankų ir nulėkė po tiltu.

— Jau atvažiuoja! Atvažiuoja!

Rachelė pažvelgė į viršuje prie turėklų palinkusį vyrą su skėčiu.

— Vėlu, — tarė ji. — Jį nunešė srovė.

Jaučiausi išgveręs, tačiau Backus buvo apskritai leisgyvis. Tąkart grumiantis ant upės kranto, jis partrenkė mane, ūmai užgriuvęs iš pasalų visu svoriu. Tačiau dabar jis tik nevikriai mataškavo rankomis, tarsi skęstantysis, mėginantis ko nors įsitverti.

Mudu vartaliodamiesi vandenyje grimzdome į dugną. Aš atsimerkiau, tačiau per drumzles nevaliojau nieko įžiūrėti. Bloškęs jį iš visų jėgų į kanalo dugną, nirau jam už nugaros ir apsukau vis dar rankoje gniaužiamus laidus jam apie kaklą. Ir nesilioviau vyniojęs tol, kol jis, paleidęs mane, griebėsi sau už kaklo. Mano plaučiai jau sprogte sprogo. Oro. Atsistūmęs nuo jo, ėmiau irtis paviršiun. Jis dar bandė įsitverti manęs per kelius, tačiau man pavyko atsispyrus išsiveržti iš jo glėbio.

* * *

Prieš pat užgęstant sąmonei, Backus išvydo savo tėvą. Nors miręs ir virtęs pelenais jau prieš daugelį metų, jis rodės gyvas ir sveikas. Žvelgė į Backų tuo pačiu rūsčiu savo žvilgsniu. Vieną ranką laikė už nugaros, tarsi ten kažką slėptų. Antrąja mojo sūnui prieiti. Grįžti namolio.

Backus nusišypsojo ir prapliupo juoktis. Vanduo plūstelėjo į burną ir plaučius. Jis nė trupučio nebijojo. Jautėsi netgi džiugiai. Tai ne galas. Jis vėl išnirs pasaulyje. Blogis amžinas kaip saulė. Prispaudus vienur, suveša kitur.

Išniręs į paviršių, įkvėpiau oro. Dar grįžtelėjau vandenyje Backaus, bet jo nebesimatė. Tačiau man buvo likęs dar vienas nemažiau aršus priešas — vanduo. Buvau leisgyvis. Apsunkusias rankas vos valiojau kilstelėti. Pagalvojau, kokia klaikuma turėjo apimti tą berniuką, vienui vieną murkdomą gilyn nepaleidžiančio iš savo gniaužtų srauto.

Išvydau, kad artėju prie pagrindinio kanalo. Buvau už kokių dvidešimt penkių metrų ir žinojau, jog tėkmė ten platesnė, seklesnė ir spartesnė. Tačiau jos krantų būta nuožulnių, todėl, galimas daiktas, jei laikyčiausi ne sraunumoje ir rasčiau už ko nusitverti, man pavyktų išsiropšti į sausumą.

Jau buvau mintyse nutaręs prisiirti kuo arčiau kanalo sienos, kai ūmai išvydau likimo man ištiestą ranką. Už kokio pusšimčio metrų nuo manęs kanalu plaukė medis, mano regėtas pro Terentino namo langą. Veikiausiai bus kurį laiką užstrigęs prie tilto arba seklumėlėje, ir aš dabar jį pasivijau.

Sukaupęs jėgų likučius, kaip pašėlęs puoliau plaukti pasroviui jo link. Tokiu plaustu galėčiau pasišvilpaudamas nusileisti iki pat vandenyno.

Rachelė galiausiai pasiklydo. Nežinojo, kurioje pusėje upė ir niekaip neįstengė prie jos išsimušti. Automobilyje buvo įtaisytas kompiuteris su žemėlapiu, tačiau ji nemokėjo juo naudotis, be to, tokiu oru vargu ar pavyktų susisiekti su palydovu. Ji sustojo ir siusdama trinktelėjo plaštaka per vairą. Jautėsi apleidusi Harį nelaimėje, graužėsi būsianti kalta, jei jis prigertų.

Ūmai ji išgirdo sraigtasparnio plerpimą. Jis it kulka prašvilpė palei pat žemę. Ji, palinkusi į priekį, pažvelgė į dangų, tačiau nieko neišvydo. Iššokusi lauk į lietų, Rachelė suskato dairytis. Sraigtasparnio gausmas buvo girdėti, tačiau pats aparatas buvo dingęs iš akių.

„Veikiausiai gelbėtojai", — dingtelėjo jai. Kas dar skraidytų tokiu oreliu? Įsidėmėjusi, iš kur sklinda garsas, ji šoko atgal į mersedesą. Privažiavusi pirmą sankryžą, pasuko kairėn ir nuskriejo į pietus. Švilpė nuleidusi langą, nebijodama pro jį tykštančio lietaus ir pastačiusi ausis, klausydama sraigtasparnio gausmo tolumoje.

Akiratyje netrukus išniro ir jis pats, sukantis ratus tolumoje, dešinėje. Rachelė, pasiekusi Razedos bulvarą, vėl pasuko į dešinę ir išvydo, jog ten iš tiesų ne vienas, o du sraigtasparniai: vienas padangėje, kitas — prie pat žemės. Abu raudonai dažyti su baltais užrašais ant šonų. Ne televizijos ar radijo. LAGT. Los Andželo gelbėjimo tarnyba.

Rachelė priešais pamatė tiltą, ant jo — sustojusius automobilius ir žmones, nepaisant lietaus, lipančius iš jų ir puolančius prie turėklų. Visų žvilgsniai buvo nukreipti į upę.

Ji sustojo ant tilto ir taip pat iššoko iš mersedeso. Suskubo prie turėklų pačiu laiku. Bošas geltonu gelbėjimo kapšu kaip tik buvo keliamas nuo medžio, įstrigusio seklumoje — ten, kur upė išplatėja iki dvidešimt penkių metrų.

Įkeltas į sraigtasparnį Bošas dirstelėjo žemyn, į apačioje šėlstančią srovę, netrukus nubloškusią medį nuo seklumos ir, vartaliodama it šapelį, nušniokštinusią tolyn. Medis sparčiai nėrė po tiltu, traškėdamas lūžtančiomis už jo atramų užkliuvusiomis šakomis.

Rachelė atitraukė žvilgsnį nuo Bošo tik jį įkėlus į sraigtasparnį, ūmai kažkam šūktelėjus ir ėmus rodyti žemyn į upę. Nuleidusi akis, išvydo dar vieną vyrą. Tačiau jam pagalbos jau nebereikėjo. Jis plūduriavo vandenyje veidu žemyn, kabaldžiuojančiomis rankomis, it maišas. Aplink kaklą apraizgytais raudonais ir juodais laidais. Jo plika galva šokinėjo vartaliojama srovės tarsi vaikiškas kamuolys.

Antras sraigtasparnis sekė šį kūną iš viršaus, lūkuriuodamas jo įstringant kaip to medžio. Skubėti nebuvo ko.

Ties tilto atramomis sūkuriuojančių verpetų pagautas kūnas apsivertė. Prieš jam nyrant po tiltu, Rachelė išvydo suboluojant Backaus

veidą. Vandeniu užlietos jo akys buvo atmerktos, ir, kaip jai pasidingojo, žvelgė tiesiai į ją.

Prieš daugelį metų, tarnaudamas Vietname, buvau sužeistas tokioje oloje. Draugai mane iš ten ištraukė ir įkėlė į sraigtasparnį, grįžtantį į bazę. Prisimenu, jog tąkart, sraigtasparniui atsiplėšus nuo žemės, užplūdo toks palengvėjimas, kad akimoju pasimiršo visas skausmas ir nuovargis.

Tąkart virš upės jaučiausi taip pat. Kaip sakoma, *déjà vu*. Man nusišypsojo laimė. Likau gyvas. Išvengiau pikto nasrų. Todėl šalmuotam gelbėtojui supant mane į antklodę, šypsojausi.

— Nugabensime į ligoninę, kad jus apžiūrėtų, — riktelėjo jis pro kurtinamą menčių ūžimą. — Būsime po dešimties minučių.

Jis sudėjo pirštus, rodydamas OK, ir aš, atsakęs tuo pačiu, išvydau savo pirštus melsvai baltus ir drebančius tarsi nuo kažko daugiau nei šaltis.

— Apgailestauju dėl jūsų bičiulio! — riktelėjo gelbėtojas.

Išvydau jį žvelgiant žemyn pro iliuminatorių sraigtasparnio durų apačioje. Pasilenkęs ten link, apačioje pamačiau plūduriuojantį Backų.

— O aš visiškai neapgailestauju, — patyliukais pratariau.

Atsilošiau krėsle, užsimerkiau ir linktelėjau prieš akis pasirodžiusiam nebyliajam partneriui, Teriui Makalebui, besišypsančiam savo jachtos priekyje.

43

PO POROS DIENŲ dangus nusigiedrijo, miestas ėmė džiūti ir kuoptis purvą nuo gatvių. Malibu ir Topangoje radosi nuošliaužų. Pakrantės greitkelyje eismas leistas tik dviem eismo juostomis. Holivudo kalno papėdės gatvės buvo apsemtos. Paplautas vienas iš Fareholmo gatvės namų išdreifavo į gatvę, palikdamas senstančią

kino žvaigždę be pastogės. Audra nusinešė dvi gyvybes: golfo mėgėjo, nutarusio kiek pamušinėti kamuoliuką per vieną audros atvangų ir nutrenkto žaibo, kai švystelėjo golfo lazdą į viršų, ir Roberto Backaus, ilgai medžioto žudikų žudiko. Žiniasklaida visais balsais skelbė Poeto žūtį. Backaus kūnas iš vandens buvo išgriebtas Sepulvedos užtvankoje. Mirties priežastis: prigėrimas.

Vandenyno šėlsmas taip pat nurimo, ir aš pirmuoju keltu išvykau į Kataliną pas Grasielę Makaleb. Išsinuomojęs golfo vežimaitį, atriedėjau prie jos namų, kur manęs jau laukė visi šeimynykščiai. Tarp jų ir Raimondas, įsivaikintas sūnus, ir Žydrė, mergaitė, apie kurią buvau tiek daug girdėjęs iš Terio. Kai ją išvydau, krūtinėje smilktelėjo savosios dukrytės ilgesys. Ir gyvenimo trapumas.

Viduje riogsojo stirtos dėžių — Grasielė paaiškino, jog dėl audros jiems tekę atidėti kraustymąsi į žemyną. Kitą dieną jų manta bus sukrauta į baržą ir perplukdyta kitapus, kur jos lauks sunkvežimis. Gerokai kaštuosią, tačiau išlaidos jai esą nė motais. Trokštanti palikti salą ir visus klaikius išgyvenimus.

Mudu patraukėme į verandą, kad galėtume šnektelėti negirdint vaikams. Iš jos vėrėsi nuostabus visos pakrantės vaizdas. Vargiai galėjai patikėti, jog žmogus veržte veržtųsi palikti tokį grožį. Prieplaukoje bolavo „Atsivejančios jūros" liemuo, laivagalyje kažkas šmėžavo, denyje buvo pradarytas liukas.

— Ten Badis?

— Aha, rengiasi plaukti. FTB nė nepasiteiravęs vakar pristatė jį atgal. Būčiau paprašiusi gabenti į Kabrilą. Dabar pats plauks.

— Ką jis rengiasi daryti su kateriu?

— Toliau versis žvejybos ekskursijomis. Plukdys žmones iš žemyno, mokės man laivo nuomos mokestį.

Aš tylomis linktelėjau. Kilnus sumanymas.

— Pardavęs katerį, gautum katino ašaras. Be to, juk tai buvo antrieji Terio namai. Nekyla ranka kam nors perleisti.

— Suprantama.

— Galėtumėte grįžti atgal su Badžiu, užuot laukęs kelto. Jeigu Badis jums dar neįgriso.

— Ne, kodėl? Badis šaunuolis.

Mudu kurį laiką sėdėjome tylomis. Bylos aplinkybių jai jau nereikėjo dėstyti. Mudu šnektelėjome apie tai telefonu — norėjau jai viską papasakoti dar prieš žinią suuodžiant žiniasklaidai — be to, byla laikraščių ir televizijų buvo išgliaudyta iki menkiausių smulkmenėlių. Paprasčiausiai jaučiau pareigą pas ją atvykti. Nuo jos pradėjau savo žygį, pas ją turėčiau jį ir užbaigti.

— Labai dėkoju jums, — tarė Grasielė. — Tikiuosi, smarkiai nesusižalojote?

— Sveikas kaip ridikas. Tik keli įbrėžimai ir nubrozdinimai iš to pašėlusio pasiplaukiojimo.

Aš nusišypsojau. Apsidraskiau tik rankas ir kairįjį antakį.

— Džiaugiuosi, kad į mane kreipėtės. Suteikėte šią progą. Atvykau tiesiog jums padėkoti ir atsisveikinti.

Verandos durys prasivėrė ir tarpduryje išdygo mažytė mergaitė su knyga rankose.

— Mama, gal dabar man gali ją paskaityti?

— Dabar turime svečią — poną Bošą. Dar kiek palūkėk, gerai?

— Ne, paskaityk dabar.

Mergaitė patempė lūpą.

— Nieko tokio, — tariau. — Maniškė tokia pati. Paskaitykite.

— Tai mėgstamiausia jos knygelė. Teris visada skaitydavo jai prieš miegą.

Ji pasisodino mergaitę ant kelių ir atsivertė knygą. Išvydau, jog šioji tokia pati, kokią mano dukrytei ką tik buvo nupirkusi Eleonora. *Bilis nugalėtojas*, viršelyje buvo pavaizduota beždžionė su aukso medaliu ant kaklo. Aptriušusiais nuo dažno vartymo kampais, poroje vietų įplyšusiu ir suklijuotu lipnia plėvele viršeliu.

Grasielė ėmėsi skaityti.

— „Vieną skaisčią vasaros dieną Ringlingvilio palapinėje buvo surengtos cirko gyvūnų olimpinės žaidynės. Į jas varžytis daugybėje rungčių suvažiavo gyvūnai iš visų pasaulio cirkų.“

Pastebėjau, kad skaitant Grasielės balsas suskambo džiugiai ir smalsiai.

— „Visi gyvūnai spietėsi apie skelbimų lentą prie pono Farnsvorto kabineto. Joje buvo iškabintas varžybų tvarkaraštis: lenktynės, estafetės ir taip toliau. Didieji gyvūnai prisispraudė arčiausiai skelbimų lentos, todėl kiti per jų nugaras nieko neįžiūrėjo. Mažytė beždžionėlė prasmuko pro dramblio kojas ir užsiropštė jo straubliu, kad matytų tvarkaraštį. Bilis Bingas, galiausiai perskaitęs sąrašą, šyptelėjo. Programoje buvo ir šimto metrų bėgimo rungtis, o jis žinojo esąs puikus bėgikas."

Kaip pasakėlė baigėsi, nežinau. Pakilęs priėjau prie turėklų ir žvilgtelėjau žemyn į prieplauką. Žvelgiau ten nieko nematydamas, apimtas ūmaus jaudulio ir paskendęs savo mintyse. Dabar jau žinau, jog Viljamas Bingas, kurio pavardę Teris brūkštelėjo bylos viršelyje, yra beždžionėlė. Man dingtelėjo, jog tosios pasakėlės galas dar toli. Labai toli.

44

KIEK VĖLIAU TĄDIEN pas mane užsuko Rachelė. Buvau ką tik grįžęs iš Parkerio centro, kur pildžiau popierius Kizei Raider ir klausiausi Edo Tomaso paliktos žinutės. Jis padėkojo man, kad išgelbėjau jam gyvybę, nors išties tai aš pats būčiau turėjęs jo atsiprašyti, jog neįspėjau. Jaučiau dėl to šiokią tokią graužatį ir jau rengiausi skambinti į knygyną, kai į duris pasibeldė Rachelė. Mudu patraukėme į verandą už namo.

— Oho, koks vaizdas.

— Aha, mėgstu čia paganyti akis.

Mostelėjau ranka į kairę, kur už *Warner Brothers* kino studijos blizgėjo upės rėželis.

— Štai ji, didžioji Los Andželo upė.

Rachelė primerkusi akis galiausiai ją įžiūrėjo.

— Tik toks upeliukas.

— Snaudžia. Per kitą audrą vėl ims rąžytis.

— Kaip tavo savijauta, Hari?

— Nebloga. Jau beveik atsigavęs. Ištisomis paromis parpiu. Įdomu, kodėl tu dar neišvykusi namo?

— Dar porai dienų pasilikau. Tiesą sakant, dairausi kokio būsto.

— Tikrai?

Atsirėmęs nugara į turėklus, pažvelgiau į ją.

— Na, veikiausiai po šios bylos galėsiu grįžti iš Pietų Dakotos. Nežinau, kur jie mane skirs, tačiau prašysiuos į Los Andželą. Bent jau rengiausi prašytis, kol nežinojau, kiek čia kainuoja butai. Rapid Sityje už išties padorų butą ramioje vietoje mokėdavau penkiasdešimt penkis dolerius per mėnesį nuomos.

— Galėčiau ir čia tau suieškoti už tokią kainą, tačiau vargu ar jis tau patiktų. Be to, tektų pramokti užsienio kalbos.

— Tai jau ne, ačiū. Gal pavyks ką aptikti. Tvarkai kokius nors reikalus?

— Ką tik grįžau iš Parkerio centro. Padaviau prašymą grįžti į darbą.

— Aha, tai būsime skirtingose barikadų pusėse. Girdėjau, jog FTB ir Los Andželo policija sutaria kaip šuo su kate.

— Na, išties esama šiokio tokio šnairavimo. Tačiau retkarčiais ledai vis išplaukia. Gali tikėti arba ne, tačiau aš FTB turiu puikių bičiulių.

— Tikiu, Hari.

Aš atkreipiau dėmesį, kad ji vėl ėmė mane vadinti vardu. Įdomu, ar tai reiškia, kad tarp mūsų jau viskas baigta?

— Klausyk, — prabilau, — kada susigaudei apie Makalebą?

— Ką turi galvoje? Ką susigaudžiau?

— Na, kada suvokei, jog Backus jo nenužudė? Kad jis nusižudė pats?

Ji palinko prie turėklų ir, įsitvėrusi jų abiem rankom, pažvelgė žemyn į slėnį nieko nematančiu žvilgsniu.

— Apie ką tu čia, Hari?

— Išsiaiškinau, kas tas Viljamas Bingas. Jo dukters mėgstamiausios knygos herojė beždžionėlė.

— Na ir? Kas iš to?

— Teris išgalvota pavarde buvo atvykęs į Las Vegaso ligoninę pasitikrinti sveikatos. Veikiausiai prastai pasijuto, Rachele.

Aš padunksnojau sau į krūtinę.

— Gal jis vyko ir dėl tos bylos, gal ir ne. Tačiau pajutęs blogumą jis po apžiūros nukako į nuošalią ligoninę, kad niekas nesuuostų. Nesužinotų žmona ir vaikai. Patikrinimas atskleidė, kad ir antroji širdis neatlaikys kaip ir pirmoji. Kardio... mio... ar kaip ten? Na, trumpai tariant, jog jo netrukus laukia mirtis. Vienintelė išeitis — vėl persodinti naują širdį.

Rachelė lėtai papurtė galvą, tarsi aš kliedėčiau.

— Iš kur tu gali žinoti, juk...

— Klausyk, kai ką žinau. Žinau, kad medicinos draudimas jau buvo pasibaigęs, ir jeigu jis būtų pasiryžęs dar vienai operacijai, šeimai būtų tekę paaukoti viską: namą, laivą ir t. t. Dėl dar vienos jo širdies.

Kiek patylėjęs, tyliai ir ramiai tęsiau:

— Jis negalėjo to leisti. Taip pat nenorėjo, kad šeima stebėtų jį pamažėle gęstant ir mirštant.

Laukiau, ar Rachelė nepuls prieštarauti, tačiau šįkart ji tylėjo.

— Jis paliko šeimai tik savo gyvybės draudimą. Troško, kad jie būtų aprūpinti. Tai jis sukeitė tas piliules. Jo automobilyje po sėdyne aptikau sveiko maisto parduotuvės čekį. Šįryt susisiekiau su jais patikrinti, ar ten pardavinėjami ryklio kremzlių milteliai. Taip, pardavinėjami.

— Taigi pakeitė piliules ir toliau apsimetė kuo uoliausiai geriąs vaistus, tikėdamasis, kad nekils jokių įtarimų, skrodimo nebus ir viskas eisis kaip iš pypkės.

— Tačiau įtarimų vis dėlto kilo.

— Taip, bet atsargai jis griebėsi ir dar kai ko. Tik todėl ir laukė tolimos išvykos, kad mirtų laive, federalinei jurisdikcijai priklausančiuose vandenyse. Vylėsi, kad išlindus ylai iš maišo jo bičiuliai iš FTB viską užglaistys.

— Vienintelė bėda buvo ta, kad jis nežinojo Poetą taip pat veikiant. Negalėjo numatyti, jog jo žmona kreipsis į mane ir kelios byloje jo brūkštelėtos eilutės virs tokia atomazga.

Aš papurčiau galvą.

— Kaip man tai nedingtelėjo į galvą. Backus nebūtų terliojęsis su tais vaistais. Per keblu. Tokie žygiai paprastai daromi žmogaus iš tos pačios aplinkos.

— O kaip dėl grasinimų šeimai? Juk jis tai žinojo, gavo slapčiomis darytas nuotraukas. Abejoju, ar Teris Makalebas būtų pasitraukęs iš gyvenimo žinodamas, kad palieka šeimą pavojuje.

— Galimas daiktas, jis ir tikėjosi šitaip ją apsaugoti. Juk šeimai grasinta dėl jo. Nelikus jo, nelieka ir grėsmės.

Rachelė susimąsčiusi linktelėjo.

— Na, tavo spėlionės labai įdomios, Hari. Išties. Tačiau kodėl manai, kad aš tai žinojau?

— Nė neabejoju. Visų pirma dėl to, jog man klausinėjant apie Viljamą Bingą tylėjai it vandens į burną prisisėmusi. Be to, tąkart name, kai laikiau nutaikęs pistoletą į Backų, jam rengiantis kažką pasakyti apie Terį, jį pertraukei. Veikiausiai būtų pasakęs jo nežudęs.

— Kur tau žudikas prisipažins. Įprastas daiktas.

Jos sarkazmas rodės bejėgiškas.

— Tąkart būtų buvę kitaip. Juk jis nesislapstė — nebūtų išsigynęs savo pasiekimų. Kuo puikiausiai tai suvokei ir paskubėjai užčiaupti Backui burną. Žinojai, ką jis pasakys.

Ji atsitraukė nuo turėklų ir atsistojo priešais.

— Na ir ką, Hari, manai viską permatęs. Tarp visų tų žmogžudysčių aptikai ir apgailėtiną savižudžio sielelę. Ką dabar darysi? Visiems ištrimituosi? Laimėsi tiek, kad šeima neteks draudimo pinigų. To sieki? Gal ir pačiam kaip atlygis už uolumą nuo jų nukris koks trupinys.

Dabar aš nusigręžiau ir parimau ant turėklų.

— Nea. Paprasčiausiai nemėgstu, kai man pučia miglą į akis.

— A, supratau. Tu išties visa tai pasakoji ne dėl Terio, ką? Dėl mudviejų?

— Net nežinau, Rachele.

— Na, tai kai susigaudysi, paskambink, gerai?

Ji ūmai pripuolusi stipriai pakštelėjo man į skruostą.

— Iki, Bošai. Gal, kai mane čia perkels, dar pasimatysime.

Aš neatsigręžiau ir nepalydėjau jos akimis. Klausiausi iš pradžių per verandą, paskui svetainės grindimis nukaukšint smarkių jos žingsnių. Pašėlusiai trinktelėjo durys, jų virpesio raibuliai prasklendė pro mano kūną. Tiesiai į širdį.

45

RACHELEI IŠĖJUS, dar ilgai stovėjau verandoje palinkęs ant turėklų. Nuojauta kuždėjo, kad daugiau jau niekados nesusitiksime, net jeigu ją išties perkeltų į Los Andželą. Krūtinėje pajutau tuštumą. Tarsi iš rankų būčiau paleidęs ir sukūlęs kokią grožybę, nė nespėjęs jos kaip reikiant apžiūrėti.

Kurį laiką rymojau, vydamas į šalį mintis apie ją. Terį Makalebą. Paskui pakėliau akis į miestą ir nejučiomis nustebau. Nupraustas lietaus dangus buvo toks vaiskus, kad tolumoje buvo matyti San Gabrielis ir už jo boluojančios snieguotos viršūnės. Tokią giedrą, rodos, turėjo regėti ir alsuoti prieš daugelį metų čia atvykę ir sustoję įsikurti vienuoliai. Ryto pažadas.

Apie autorių

MAIKLAS KONELIS (Michael Connelly)— buvęs žurnalistas ir populiarios romanų serijos apie detektyvą Harį Bošą (*Chasing the Dime, Void Moon, Blood Work*, ir *The Poet)* autorius. Už savo žurnalistikos darbus ir romanus M. Konelis yra pelnęs daugybę apdovanojimų, tarp jų ir prestižinę *Edgaro* premiją. Šiuo metu jis yra *Mystery Writers of America* (Amerikos detektyvų rašytojų) prezidentas.

Connelly, Michael
Co149 Akivarai: [romanas]/Michael Connelly; [vertė Ugnius Keturakis]. — Kaunas: Jotema, 2006. — 312 p.

ISBN 9955-13-065-2

Šioje knygoje žinomas amerikiečių žurnalistas ir detektyvinių romanų rašytojas Michael Connelly pasakoja dar vieną privataus seklio Hario Bošo, daugumos savo kūrinių pagrindinio herojaus, iš romano „Prarastoji šviesa" (2004) jau pažįstamo ir Lietuvos skaitytojams, tiriamą žudiko maniako Roberto Backaus, pravarde Poetas, bylą.

UDK 820(73)-3

Michael Connelly

AKIVARAI

Redaktorius *Jonas Vabuolas*
Viršelio dailininkas *Audrius Arlauskas*
Maketavo *Elvyra Laipanova*

SL 250. 19,5 sp. l. Užsak. Nr. 6.342
UAB „Jotema", Algirdo g. 54, 50157 Kaunas
Tel. 337695, el. paštas: info@jotema.lt
http://www.jotema.lt
Spausdino AB spaustuvė „Spindulys", Gedimino g. 10, 44318 Kaunas

MAIKLAS KONELIS (Michael Connel [redacted] žurnalistas ir populiarios romanų serijos apie detektyvą Harį Bošą (*Chasing the Dime, Void Moon, Blood Work, The Poet*) autorius. Už savo žurnalistikos darbus ir romanus M. Konelis yra pelnęs daugybę apdovanojimų, taip pat ir prestižinę *Edgaro* premiją. Šiuo metu jis yra *Mystery Writers of America* (Amerikos detektyvų rašytojų) prezid [redacted]

...Į pensiją išėjusio buvusio policininko Terio Makebo mirtis iš pažiūros nekelia jokių įtarimų: su persodinta širdimi gyvenęs ir daug vaistų vartojęs žmogus staiga sukniumba prie savo katerio vairo kone liudininkų akivaizdoje. Ir vis dėlto per skrodimą išryškėjusi mįslinga aplinkybė, kad gyvybei palaikyti privalomų vaistų turinys buvo sukeistas, paskatina velionio žmoną kreiptis į buvusį savo vyro kolegą ir bičiulį privatų detektyvą Harį Bošą. Po kruopelytę rinkdamas paskutiniųjų savo draugo gyvenimo mėnesių faktus, Bošas išplaukia į plačius vandenis su grėsmingais akivarais ne tik perkeltine, bet ir tiesiogine prasme. Buvusio kolegos mirties aplinkybės seklį atveda prie plačių užmojų žudiko maniako bylos, kuriai slapčia nuo visuomenės jau mestos didžiulės FTB pajėgos, o nusikaltėlio persekiojimas baigiasi per milžinišką liūtį pavojingai ištvinusios Los Andželo upės akivaruose.

ISBN 9955-13-065-2
9 789955 130659
www.jotema.lt